ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΛΑΤΙΟΥ

ΕΛΛΑΣ

ΜΕΤΑ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΣ

ΓΥΔΩΝΟΣ ΤΟΥ ΕΚ ΣΟΥΒΙΝΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΥΠΟ ΤΗΣ Α. Α. Υ. ΤΟΥ ΠΡΙΓΚΙΠΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΙΔΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ « ΠΑΡΘΕΝΩΝΟΣ »

͵ΑΩΟΒ΄.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΛΑΤΙΟΥ
ΕΛΛΑΣ.

LEONIS ALLATII
HELLAS.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΛΑΤΙΟΥ

ΕΛΛΑΣ

ΜΕΤΑ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΣ

ΓΥΔΩΝΟΣ ΤΟΥ ΕΚ ΣΟΥΒΙΝΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΥΠΟ ΤΗΣ Α. Α. Υ. ΤΟΥ ΠΡΙΓΓΙΠΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΙΔΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ « ΠΑΡΘΕΝΩΝΟΣ »

͵ΑΩΟΒ'.

LEONIS ALLATII

HELLAS

CUM VERSIONE LATINA A GUIDONE DE SOUVIGNY

EDIDIT

DEMETRIUS RHODOCANAKIS

PRINCEPS.

ATHENIS,

TYPIS « PARTHENONIS »

MDCCCLXXII.

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ "ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ,,

17 — Ὁδὸς Σταδίου — 17

ΤΩ

ΠΕΦΙΛΗΜΕΝΩ ΜΟΙ ΑΔΕΛΦΩ

ΘΕΟΔΩΡΩι

ΠΙΝΑΞ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΒΙΒΛΙΩ ΤΟΥΤΩ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἴσως ἐρωτήσει ὁ ἀναγνώστης διὰ τί μεταξὺ τοσούτων σοφῶν, πολλῶν δὲ μάλιστα καὶ ἀνεκδότων συγγραμμάτων τοῦ Ἀλλατίου ἐξελεξάμην πρὸς δευτέραν ἔκδοσιν τὸ ἀνὰ χεῖρας. Ἰδοὺ ὁ κυριώτερος τούτου λόγος.

Ὁ Ἀλλάτιος Ἕλλην μὲν τὸ γένος, τὴν τῶν Ἑλλήνων δὲ οὐ πρεσβεύων θρησκείαν, ἀλλὰ τὰ τῆς Ῥώμης ὁμολογῶν καὶ ὑπὲρ τῶν δογμάτων αὐτῆς ἐνθύμως ἀγωνισάμενος διὰ τῆς εὐρυτάτης ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ μαθήσεως καὶ τῶν θεολογικῶν γνώσεων ξένος οὐ μόνον τὴν θρησκείαν, ἀλλὰ καὶ τὴν πατρίδα ἐλογίσθη. Ἄτοπον δὲ νὰ κατακρίνωμεν τοὺς πατέρας ἡμῶν, ὅτι ἄνδρα τοιοῦτον, τιμῶντα διά τε τῆς πολυμαθείας καὶ οὐ τῆς τυχούσης περὶ τὸ γράφειν ἀρετῆς τὴν φύσασαν αὐτόν, ὡς ἀλλόφυλον ἀπεσκυβάλισαν· διότι, καθ' ὃν χρόνον, κατακτηθείσης ὑπὸ τῶν βαρβάρων τῆς χώρας αὐτῶν, διετέλουν ἐν τῇ τυραννίᾳ, πατρίδα εἶχον τὴν θρησκείαν καὶ εἰς ταύτης μόνης τοὺς κόλπους ἀνεζήτουν καὶ ἄσυλον καὶ παραμυθίαν. Καί, ἐπειδὴ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἡ ἐκκλησία τῆς Ῥώμης κατεδίωκεν ἀπηνῶς τὴν ὀρθόδοξον τῆς Ἀνατο-

λῆς, πᾶς Ἕλλην, καὶ Ἕλλην μάλιστα στρατευόμενος ὡς ὁ Ἀλλάτιος κατὰ τῆς ἐκκλησίας ταύτης, ἀπεκηρύττετο ὡς ἐχθρὸς τῆς πατρίδος.

Ἀλλ' οὐχ ἧττον ὁ Χῖος θεολόγος ἦτον Ἕλλην ἄδολος τὴν καρδίαν, ὅπως ἦτο γνήσιος καὶ τὴν γέννησιν, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἔπαλλεν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος, καθάπερ καὶ ἐξ ἄλλων αὐτοῦ ποιημάτων καὶ ἰδίως ἐκ τοῦ παρόντος καταφαίνεται. Τὴν περὶ αὐτοῦ λοιπὸν ἐσφαλμένην ἰδέαν νὰ ἀπαλείψω ἐπιθυμῶν ἐκδίδωμι τὸ πονημάτιον τοῦτο.

Εἶδε δὲ τὸ φῶς τὸ σύγγραμμα τοῦτο κατὰ πρῶτον ἐν Ῥώμῃ τὸ αχμβ΄ ἔτος, γραφὲν πρὸς τιμὴν μὲν Λουδοβίκου ΙΔ΄, κυρίως δὲ ἔνθεν μὲν πρὸς ἀνάμνησιν τῆς δόξης τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, καὶ πρὸς παράστασιν τῆς ἐκ τῆς δουλείας οἰκτρᾶς αὐτῆς θέσεως, ἔνθεν δὲ πρὸς αἴτησιν ἀρωγῆς παρὰ τοῦ βασιλέως, ὅστις προώριστο νὰ δειχθῇ μέγας περί τε τὰ τῆς πολιτείας καὶ τὰ τοῦ πολέμου.

Ἀφηγηθῶμεν δ' ἐν ὀλίγοις καὶ ὅπως περιῆλθεν εἰς χεῖρας ἡμῶν τὸ τεσσαράκοντα καὶ πέντε σελίδας ἀπαρτίζον σπανιώτατον τοῦτο βιβλίον, οὗτινος τέσσαρα μόνον πρὸς τῷ ἐμῷ σώζονται ἀντίτυπα, ἓν ἐν τῇ τῆς Φλωρεντίας Ἐθνικῇ τε καὶ Βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ, ἕτερον ἐν τῇ τῆς Νεαπόλεως, τρίτον ἐν τῇ τοῦ ἐν Ῥώμῃ ἐκπαιδευτικοῦ ἑλληνικοῦ καθιδρύματος τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, καὶ τέταρτον ἐν τῇ τοῦ Βατικανοῦ.

Περιερχόμενός ποτε χάριν ψυχαγωγίας ἐν ὥρᾳ φθινοπώρου τὰς ὁδοὺς τοῦ Λονδίνου, κατελήφθην ὑπὸ ῥαγδαίας βροχῆς, ἥτις ἠνάγκασέ με νὰ καταφύγω εἴς τι βιβλιοπωλεῖον. Ἐκεῖ ἐπιλαβόμενος καιροῦ ἤρχισα νὰ ἐξετάζω πολλά τε καὶ διάφορα βιβλία, ἐξ ὧν διέκρινον καὶ τὸ ἀνὰ χεῖρας, οὗ ἐν τῇ κεφαλίδι ἀνέγνων ἀγγλιστὶ τὴν σημείωσιν ταύτην «Σπανιώτατον βιβλίον ἐκ τῶν ὀλιγίστων σωζομένων» γεγραμμένην δι' ἐρυθρᾶς μελάνης ὑπὸ τοῦ πρώην κτήτορος αὐτοῦ Καρόλου Ἰακώβου Βλάμφηλδ, ἐπισκόπου Λονδίνου πρὸ ἐνδεκαετίας ἀποθανόντος. Συμφέρον ἔκριν' ἀμέσως νὰ γίνω κάτοχος τοῦ ποιηματίου· διὸ καὶ ἀντ' ἐλαχίστης τιμῆς ἀγοράσας αὐτό, μετέβην εἰς τὴν πλουσιωτάτην βιβλιοθήκην τοῦ Βρετανικοῦ μουσείου, ἵνα ἐρευνήσω, εἰ εὑρίσκετο ἐν αὐτῇ ἕτερον ἀντίτυπον· ἀλλ' ὁ σοφὸς ἔφορος αὐτῆς, ὁ πρό τινος χρόνου ἀποθανὼν Θωμᾶς Γουάτς, ἐβεβαίωσέ με ὅτι οὐδὲν ὑπῆρχεν.

Τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐνθέρμως συνηγοροῦν ποιημάτιον τοῦτο καθιστῶν γνωστὸν τοῖς ἐμοῖς ὁμογενέσι, φρονῶ, ὅτι κατὰ τοῦτο ἰδίως ὑπηρετῶ τῇ πατρίδι, ὅτι ἀποδεικνύω τέκνον πολυμαθὲς αὐτῆς τὸν Ἀλλάτιον, ὅστις καίτοι ἀλλότρια θρησκευτικῶς πρεσβεύων, οὐδὲν ἧττον ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἠγάπα τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ αὐτῆς τὸ κατὰ δύναμιν εἰργάζετο.

Τὴν ἐν ἀρχῇ τεθεῖσαν εἰκόνα τοῦ Ἀλλατίου ἐλιθογράφησα ἔκ τινος ἀντιτύπου, ὅπερ ἐδωρήσατό μοι ὁ κλεινὸς τῆς Οὐατικανῆς βιβλιοθήκης ἔφορος ὁ καλὸς κἀγαθός μοι φίλος Καρδινάλις Πίτρας, φωτογραφήσας ἐκ τῆς ἐκεῖ πινακοθήκης τῶν κατὰ καιροὺς ἐφόρων αὐτῆς συνευδοκοῦντος τοῦ ἁγίου Πατρός. Προὐτίμησε δ' αὐτὴν τῶν ἐν ἐλαιοχρώμασι ὡσαύτως ὑπαρχουσῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Βαρβερινείου βιβλιοθήκης καὶ ἐν τῷ προδόμῳ τοῦ περιωνύμου φροντιστηρίου τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ἐν ᾧ τὴν Ἑλληνικὴν ἐδίδασκεν ὁ Ἀλλάτιος καὶ οὗ ἐν τῷ ναῷ ἐτάφη. Ταῦτα διὰ βραχέων ἐν τῷ σμικρῷ προλόγῳ περί τε τοῦ ποιηματίου καὶ τῆς εἰκόνος τοῦ Ἀλλατίου.

Προτάσσω δὲ καί τινα πρὸς ἔπαινον τοῦ συγγραφέως ἐπιγράμματα ὑπὸ τῶν συγχρόνων αὐτοῦ ποιηθέντα, καθὼς καὶ τὸν βίον αὐτοῦ, ὃν ἠρανίσθην ἐκ τῶν περὶ αὐτοῦ γραφέντων· ἐπισυνάπτω δὲ καὶ κατάλογον τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, φροντίσας νὰ συντάξω αὐτὸν ὅσον ἔνεστι τελειότερον.

Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις, τῇ 3 Αὐγούστου 1872.

ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΙΣ.

ΛΕΩΝ Ο ΑΛΛΑΤΙΟΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΛΛΩΝ, Α ΠΡΟΣ ΕΠΑΙΝΟΝ

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΛΑΤΙΟΥ

ΥΠΟ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΑΥΤῼ ΕΠΟΙΗΘΗΣΑΝ.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΚΩΤΤΟΥΝΙΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΥΚΛΕΑ ΚΑΙ ΥΠΕΡΤΑΤΟΝ

ΛΕΟΝΤΑ ΤΟΝ ΑΛΛΑΤΙΟΝ

ΑΝΔΡΑ ΕΛΛΑΔΙ ΤΕ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΔΙ ΦΩΝῌ

ΠΟΛΥΜΑΘΕΣΤΑΤΟΝ.

Ἀτθίδος εὐκλείης μέγα λείψανον, ᾧ ἔνι πυθμὴν
Ἵδρεος ἀρχαίης ἄρτ' ἐπιτηλεθάᾳ,
Ἀλλάτιε, κλεινὴ σὲ Χίος τέκεν, ἣ πρὶν Ὁμήρου,
Νῦν σέο κυδίστοις ἦρε κλέος γενέθλοις.
Θρέψε δὲ παμβασίλεια, θεῶν ἕδος, ἠδὲ ἀνάκτων,
Ῥώμη, καὶ θάλπει ἧς ἔτι ἀγγαλίσι.
Καὐτὸς Βαρβαρίνοιο μεγίστου νῦν ἀπολαύεις
Αἴγλης, σῶν δ' ἔργων πᾶς τόπος, ἠδὲ χρόνος.

AD GRAECIAM

DE

CLARISSIMO ET INCOMPARABILI VIRO

LEONE ALLATIO.

SIMONIS RETTENPACHERI

Germani Salisburgensis.

Græcia quid plangis rigido subiecta Tyranno?
  Attolle frontem nubilam.
En, ut surgit honos tuus, et noua gloria mæstam
  Dolore prohibet atteri.
En, pia te proles vinclis exsoluit, et iram
  Iubet Tyranni spernere:
Dum nullos vitat noctuque diuque labores,
  Ut reddat antiquum decus.
Eruit è tenebris, priscoque carere nitore
  Doctos labores non finit.
Ut maior sit fama tibi, cunctasque per oras
  Tuam loquatur gloriam,
Doctos Heroas Græca Latiaque Camœna
  Prodire conspicuos facit.
Illi admirantur (nec celant gaudia) lingua
  Utraque sensus promere.
Et grato vultu vitam debere fatentur
  Magno LEONI ALLATIO.
Nec satis est illis, animam vitamque dedisse,
  Et vindicasse è vinculis;

Ne grauiter lædat dum nou iutelligit, ore
  Teterrimo ignorantia,
Securamque viam carpant per deuia, doctam
  Attendit et præfert facem.
Lætautur, laudesque cauunt, doctumque per orbem
  Doctissimus colitur LEO.
Phœbi eteuim proles, Musarum dulcis alumnus,
  Fulcrum rueutis Græciæ est:
Nec minus Ausoniæ decus est, et norma loquelæ,
  Nostrique Princeps sæculi.
Huic laudes gratesque feras, qui magna tuorum
  Decora sepulta non sinet
Cessa igitur tandem laceros diuellere crines,
  Et pone frontem nubilam.

CHIOS PATRIA HOMERI

ET

LEONIS ALLATII.

EIUSDEM.

Ortu Mæonidis sese Chios inclyta iactat,
  Et summum gaudet progenuisse Virum.
Sed metuit, siquidem ancipiti sub iudice certat,
  Et differt dubia gaudia lite sua.
Differat illa licet, sat erit genuisse LEONEM
  Maiorem cunctis, Mæonidique parem.

ANTONIO BRUNI

AL SIGNOR

LEONE ALLACCI.

I fogli illustri, al Rè del Ren rapiti
   Dal Bauarico Duce, al cieco oblio
Pur, glorioso Peregrin, rapio
   La vostra mano, al Vaticano uniti.

Corse terre straniere, estranii liti,
   Sì del Tebro tornate al suol natio;
C' hor di noui trofei ricco vegg' io,
   Più che de' prischi, od Africani, ò Sciti.

Ma voi, più ch' altro, ammira il secol nostro,
   O d' Argo illustrator; più val frà noi
De l' altrui chiare carte, un foglio vostro.

Quinci il Latio vi cede i pregi suoi;
   Mentre eternate in balsami d' inchiostro
Voi ne la fama, e l' altrui fama in voi.

V. C.

D. LEONI ALLATIO,

IOANNES RHODIUS.

Quin lentum acceleras gradum
Vindex una probis FAMA laboribus,
Nutrix una Viros fouens,
Nisu quos socio Melpomene colit,
Quos mortalibus eximit
Mens cœlos penetrans aurea legibus.
Iam saxis facies prior,
Neglectum studio iam rediit decus.
Quos ALLATIUS extulit,
Letheisne sinas gurgitibus rapi?
Num spectacula celsiùs
Septem, Docte Philon, ingenio euehis?
Hic est Ingenii vigor,
Ut vitæ ex animis conciliet viam:
Hic est purpurei fauor
Herois, genio sit vigor arduus.
Dum Natale solum viret
Vatis Mœonii, dum Ptolemaica.
Virtus sanguine Martio
Surgens, lata Deûm fulget origine,
Undas dum CHIOS asperat,
Et dum Roma suis collibus eminet,
Augustus Capitolii
Dignum Dux titulis TE feret rureis.

EIDEM

D. LEONI ALLATIO,

IOANNES RHODIUS.

Romulus antiquæ faciem si viderit Urbis,
Rudera vix primo nouerit ipse situ.
Hæc fati vis est, rerum ut primordia finem
Accelerent, et quo tempore cepta ruant.
Sapè tamen vili non pauca ligone refurgunt,
Aemula Naturæ, Dædaleæq ; manus.
Hæc veterum spirant virtutem, hæ iura Quiritum
Ense triumphantis parta cohortis habent.
At breuis illa æui, priscisq ; obiecta periclis,
Machina ni Primo stet benè fulta Duce.
Is varias Romà Doctorum sparsa per oras
Asserit ingenio tot monumenta Virùm
Qui Tibi si tribuet, quod debet Virbius Orbi
Redditus, æterna luce beabit opus.

ALL'ILLMO E REVEREND. MONSIGNOR

LEONE ALLACCI

PRIMO CUSTODE DELLA VATICANA

L' OCCULTO.

Ite Sicule Muse al gran Leone,
Che la tomba d' Omero ebbe per tana,
E 'l Greco Scisma e l' eresia Germana
Doma feroce entro al Romano agone.

Ite tosto a fregiar d' Etnee corone
Le sacre giube, e la cervice umana,
Che al pondo della sede Romana
Vida base e sostegno il Ciel suppone.

O mondo veramente fortunato
Se il buon LEON, ch' al gran Pastor TIRRENO
Or dorme innanzi, un dì gli vegghi allato.

E il REGIO COR di santo ardor ripieno
Nel firmamento Vatican traslato
Non gli scintilli a' piè, ma gli arda in seno.

JACOBI PHILIPPI CAMOLAE

AD

GABBIELEM NAUDAEUM

DE

LEONE ALLATIO.

Quis Naudæc, tuas moduletur carmine laudes?
Fama canit; paribus non tamen illa notis.
Unus adest LEO, digna tibi qui carmina pangit,
Doctus Athenæas sollicitare fides.
Sic meliore tuum colitur testudine nomen,
Callidiore manu, candidiore Viro.

Molto Ill.re Sig.r mio Sig.r Oss.mo

Il Sig.r suo fratello è stato da me, e m'ha presentato la lettera di V.S. in sua raccomandatione. Sapendo V.S. quanto io stimi e lei e la casa sua, senza pigliarsi lo scomodo di scrivere, bastava solo ridirsi [illegible] essere suo fratello per essermi raccomandatissimo, et obligarmi per qualsivoglia impegno in suo servitio. Non ho voluto con esso lui moltiplicare parole. Gli ho significato che alle libere dispenze, mentre io m'impegnerò co' fatti; e ciò con pensare di rispondere a tutti obblighi che professo all'amorevolezza ed ordinaria bontà di V.S. verso di me; la quale prego che si renda della mia insufficienza in modo da conoscere altro per suo servizio. Di Roma 8 Luglio 1661.

Di V.S. Molto Ill.re

Devot.mo Collegiale e S.re
Pietro Albani

ΒΙΟΣ

ΛΕΟΝΤΟΣ ΑΛΛΑΤΙΟΥ

ΤΟΥ ΧΙΟΥ.

Ὁ πολυμαθὴς ϗ πολυγράφος οὗτος τῆς προπαρελθούσης ἑκατονταετηρίδος συγγραφεύς [1]), ὁ μέχρι μανίας τῆς Παπικῆς Ἀρχῆς ἔνθερμος ὑπέρμαχος [2]) καὶ τοῦ Ὀρθοδόξου πατρίου ἡμῶν δόγματος ἄσπονδος κατήγορος [3]), ὁ ἅπαντας σχεδὸν Ἕλληνάς τε καὶ ἀλλοδαποὺς συγγραφεῖς ἀναγνούς, καὶ πλεῖστα ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν χωρία ἐν τῇ ἑαυτοῦ εὐρείᾳ καὶ ὄντως τεραστίᾳ μνήμῃ πρόχειρα ἔχων, ὡς τοῦτο δηλοῦται ἐκ τῶν ἐν τοῖς πολυπληθέσι καὶ πολυειδέσι πονήμασιν αὐτοῦ, ἐντύποις ἢ χειρογράφοις, μνημονευομένων, ἐγεννήθη μὲν ἐν Χίῳ τῷ ͵αφπϛ′ ἔτει, Ἰουλίου μηνὸς κδ′ [4]), ἐξ ἰθαγενῶν γονέων [5]) τὸ δυτικὸν θρήσκευμα πρεσβευόντων [6]), καὶ εἰς τὰς μεσαίας τῆς κοινωνικῆς κλίμακος βαθμίδας ἀνηκόντων, ἐτελεύτησε δὲ ἐν Ῥώμῃ τῷ ͵αχξθ′, Ἰανουαρίου ιθ′, καθ᾽ ἃ οἱ τὸν βίον αὐτοῦ ἱστορήσαντες βιογράφοι μνημονεύουσι [7]).

Καὶ τὰ μὲν περὶ γεννήσεως, πατρίδος, γονέων ϗ θρησκείας Λέοντος τοῦ Ἀλλατίου τοιαῦτα, τὰ δὲ περὶ ἐκπαιδεύσεως ϗ τοῦ λοιποῦ βίου ἔχουσιν ὡς ἑξῆς.

Ἐννεαετής, κατ' ἄλλους δὲ δεκαετὴς μόλις τὴν ἡλικίαν ὤν, ἐστάλη κατὰ προτροπὴν τοῦ ἐκ μητρὸς θείου αὐτοῦ Μιχαὴλ Νευρίδη, εἰς τὸ τάγμα ἀνήκοντος τοῦ Ἰησοῦ, ἐκ Χίου εἰς Καλαβρίαν τῆς Νεαπόλεως, ἔνθα ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ εὐγενοῦς καὶ κραταιοῦ Σπινελλείου οἴκου ἤρξατο τῶν προκαταρκτικῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων ἐν τῇ ἐκεῖ Σχολῇ, ὑπὸ πάντων τῶν διδασκάλων διά τε τὸ ὀξυμαθὲς καὶ ἄοκνον ϗ φιλόπονον ἐπαινούμενος, ϗ διὰ τὸ εὐπροσήγορον, ἀστεῖον ϗ ἐπίχαρι τοῦ ἤθους ἀγαπώμενος.

Τὸ δέκατον τέταρτον ἄγων μετέβη εἰς Ῥώμην, ὅπου διὰ τῆς ἐπιῤῥοῆς τοῦ προστάτου αὐτοῦ Καρδιναλίου Φιλίππου Σπινέλλου κατετάχθη εἰς τὸ ἐκεῖ Ἑλληνικὸν Κολλέγιον τὸ ὑπὸ τοῦ τῆς Ῥώμης κλεινοῦ Ποντίφηκος Γρηγορίου ΙΓ' κατὰ τὸ αφπα' ἔτος συστηθέν, ὅπερ τὴν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ὀνομασίαν λαβόν, ὡς μέγας πυρσὸς ἐν νυκτὶ ἀσελήνῳ ἐπεφάνη καὶ τὰς λάμψεις αὐτοῦ καθ' ἅπασαν τὴν Ἑσπερίαν Εὐρώπην διέδωκεν [8]). Ἐκεῖ διήκουσεν ὁ Λέων τῶν μαθημάτων τῆς φιλοσοφίας, τῆς θεολογίας καὶ τῆς φιλοσοφίας. Μετὰ τὸ πέρας δὲ τῶν σπουδῶν του Βερνάρδος Ἰουστινιάνης ὁ Χῖος, ὁ τῆς ἐν Νεαπόλει Ἀγγλώνης τότε ἐπίσκοπος, ἀνὴρ τὰ μάλιστα νουνεχὴς ϗ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων οὐκ ἄμοιρος, ἀκούσας τὸν ἑαυτοῦ νεαρὸν συμπολίτην ὑπὸ πολλῶν σοφῶν ἀνδρῶν θαυμαζόμενον ϗ ἐπευφημούμενον, προσεκάλεσεν αὐτὸν εἰς συνέντευξιν ϗ προσέφερεν αὐτῷ ἀντὶ ἁδρᾶς χρηματικῆς μηνιαίας ἀμοιβῆς, τὴν θέσιν μεγάλου βικαρίου, ἣν δεχθεὶς ὁ Ἀλλάτιος μετὰ τριετίαν κατέλιπε, ποθῶν νὰ ἀσπα-

σθῇ τοὺς γονεῖς, ϗ νὰ ἴδῃ τὸν αἴθριον ϗ ποιητικὸν τῆς φυσάσης αὐτὸν γῆς οὐρανόν.

Μετὰ πολυώδυνον ϗ ἐπίπονον πλοῦν ἀφικνεῖται τέλος εἰς Χίον, ὅπου ὑπὸ τῆς μαγευτικῆς θέας τῶν ὑπὸ μυροβόλων δένδρων καταφύτων ϗ ὑπὸ χλόης κεκαλυμμένων ὀρέων ϗ πεδιάδων αὐτῆς καταθελχθείς, ἀπεφάσισε νὰ διέλθῃ τὸν λοιπὸν τοῦ βίου χρόνον ἐν τῇ τερπνῇ ταύτῃ τῆς εὐκράτου Ἰωνίας νήσῳ, ϗ μετὰ χαρᾶς δέχεται τὸ αὐτὸ ὑψηλὸν ὑπούργημα, ὃ παρὰ τῷ τῆς Ἀγγλώνης κατεῖχε, παρὰ τῷ ἐκεῖ Λατίνῳ ἐπισκόπῳ Μάρκῳ Ἰουστινιάνῃ τῷ Χίῳ.

Χρόνου δὲ προϊόντος, ἀσθενείᾳ [9]) περιπεσών, ϗ τὴν τῶν ἐν Ἀνατολῇ ἰατρῶν ἀμάθειαν ἐκ τοῦ πλησίον ἰδών, τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην ἐπεθύμησε νὰ σπουδάσῃ, ἵνα δι' αὐτῆς τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ ὠφέλιμος γένηται. Διὸ ἐπανέρχεται εἰς Ῥώμην καὶ τῶν τοῦ σοφοῦ Ἰουλίου Καίσαρος Λαγάλλα μαθημάτων ἀκροασάμενος, ἅμα δὲ καὶ τοῦ διδακτορικοῦ στεφάνου κατὰ τὸ αχιϛ' ἔτος ἀξιωθείς, ἐπανέρχεται εἰς Χίον, ἔνθα οὐχὶ τοῦ σώματος μόνον, ἀλλὰ ϗ τῆς ψυχῆς ἰατρὸς καθίσταται, διδάσκων τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν τοῖς ἐν τῷ ἰδίᾳ αὐτοῦ δαπάνῃ ἀνεγερθέντι καὶ διατηρουμένῳ Σχολείῳ [10]) φοιτῶσι τῶν Δυτικῶν Χίων παισίν.

Οὐ πολὺ δὲ μετὰ τὴν τοῦ παιδευτηρίου ἀνέγερσιν, οἱ ὑπὲρ δύναμιν μόχθοι ἐξησθένησαν τὸ σῶμα αὐτοῦ· διό, ἀναθεὶς εἰς ἄλλους τὴν διεύθυνσιν ϗ διδασκαλίαν, κατέλιπεν ἐκ δευτέρου τὴν προσφιλῆ γενέθλιον γῆν, ἣν ἐπέπρωτο νὰ μὴ ἐπανίδῃ πλέον, καὶ μετέβη εἰς Ῥώμην κατὰ πρόσκλησιν τοῦ τότε παπεύοντος Γρηγορίου ΙΕ', ὅστις κατὰ τὸ αχκβ' ἔτος [11]) ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Εἰδελβέργην, ἵνα παραλάβῃ ϗ ἐκεῖθεν εἰς τὸ Βατικανὸν μεταφέρῃ τὴν πλουσίαν χειρογράφων πολυ-

τίμων ϗ σπανίων ἐντύπων βιβλίων βιβλιοθήκην τοῦ Παλατίνου Ἐκλέκτορος Φρεδερίκου Ε', ἣν αὐτῷ ὁ τῆς Βαυαρίας Δοὺξ Μαξιμιλιανὸς ὁ Μέγας ἐδωρήσατο. Τοῦτο δ' ἔπραξεν ὁ Γρηγόριος κατὰ συμβουλὴν τοῦ τῆς Οὐατικανῆς Βιβλιοθήκης ἐφόρου, Καρδιναλίου Σκιπίωνος Κοβελλουτίου, ὅστις ἀντὶ τῶν ἐπὶ τούτῳ ὑποψηφίων ετωνίου καὶ Σκιωπίου, ἐπροτίμησε τὸν Ἀλλάτιον ὡς ἄνδρα δραστηριώτερον καὶ μᾶλλον ἄξιον ἐμπιστοσύνης.

Ἐπανελθὼν ὁ Ἀλλάτιος εἰς Ῥώμην, καὶ τὸν προστάτην ϗ φίλον αὐτοῦ Πάπαν εὑρὼν τεθνηκότα, ἀντὶ ἀμοιβῆς [12]), ἣν δικαίως καὶ ἐπαξίως ἀνέμενεν, ἐτέθη εἰς εἱρκτὴν, συκοφαντηθεὶς ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Γάσπαρον Σκιώππιον καὶ τὸν Γουλιέλμον Σετώνιον, ὡς ὑπεξαιρέσας τὰ πολυτιμότερα τῆς βιβλιοθήκης κειμήλια. Καὶ εἰ μὲν ἡ κατὰ τοῦ Λέοντος κατηγορία εἴχετο ἀληθείας, ἀγνοοῦμεν· γινώσκομεν ὅμως ὅτι ἀχθεὶς εἰς δίκην καὶ δικασθεὶς ἠθωώθη, καὶ ἀποφυλακισθείς, ὑπὸ τοῦ Καρδιναλίου Λαιλίου Βήσκια [13]), φύλαξ τῆς βιβλιοθήκης αὐτοῦ ἀνεδείχθη· τούτου δὲ τελευτήσαντος τῷ αχλη' Νοεμβρίου κθ' [14]), μετετέθη ὡς τοιοῦτος ἐν τῇ τοῦ Φραγγίσκου Βαρβερίνου [15]) Καρδιναλίου καὶ τούτου, παρ' ᾧ μέχρι τοῦ αχξα' ἔτους διέμεινεν, ὅτε ἀποβιώσαντος τοῦ βιβλιοφύλακος τοῦ Βατικανοῦ Λουκᾶ Ὁλστενίου [16]), διωρίσθη διάδοχος αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Πάπα Ἀλεξάνδρου τοῦ Ζ'.

Πραγματοποιήσας οὕτω τὸ ὄνειρόν του ὁ Ἀλλάτιος, φύλαξ δηλαδὴ γενόμενος τῶν θησαυρῶν τῆς Βατικανῆς βιβλιοθήκης, οὐδὲ πρὸς στιγμὴν ἔπαυσε μέχρι θανάτου μελετῶν, σχολιάζων καὶ φέρων εἰς φῶς τὰ οὐχὶ τοῖς πᾶσι προσιτὰ ἐκεῖνα κειμήλια τῇ σοφίας τῶν πατέρων ἡμῶν, ἀναδεικνύων οὕτως ἑκάστοτε τὴν εὔκλειαν τῆς Ἑλλάδος καὶ διὰ τούτου μεγί-

στην περιποιῶν τιμὴν εἰς ἑαυτόν, καθόσον γνωστὸς ἐγένετο εἰς πολλοὺς τῶν ἐνδοξοτέρων τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ ἀνδρῶν, οἵτινες ἐπίτηδες ἤρχοντο εἰς Ῥώμην, ἵνα γνωρίσωσι τὸν ἄνδρα ἐκ τοῦ σύνεγγυς, καὶ θαυμάσωσιν ἀκούοντες αὐτὸν διαλεγόμενον πολλάκις ἐμμέτρως Ἑλληνιστὶ καὶ Λατινιστί, πρὸς δὲ καὶ τιμήσωσιν αὐτόν, ἀναγορεύοντες μέλος τῶν φιλολογικῶν συλλόγων τοῦ καιροῦ ἐκείνου, οἵτινες ἡμιλλῶντο νὰ κοσμῶνται διὰ τῆς προσκτήσεως τοιούτων σοφῶν ἀνδρῶν, οἷος ὁ Ἀλλάτιος.

Καὶ τοσαῦτα μὲν τὰ περὶ ἐκπαιδεύσεως ϗ βιοτῆς Λέοντος τοῦ Ἀλλατίου ὑπὸ τῶν ἱστοριογράφων μνημονευόμενα. Δὲν κρίνομεν δὲ ἀνάξια μνήμης νὰ προσθέσωμεν καὶ τὰ ἑξῆς περίεργα.

Ἰάκωβος ὁ Παστρίκιος, ὁ μετὰ τὴν ἐκ γήρατος τοῦ Ἀλλατίου τελευτὴν τὰ βιβλία [17]) αὐτοῦ κληρονομήσας ἱστορεῖ, καθ' ἃ Ἰωάννης ὁ Μαβιλλιὼν ἐν τῷ ἑαυτοῦ συγγράμματι, τῷ ἐπιγραφομένῳ «Ἰταλικὸν Μουσεῖον» μνημονεύει, ὅτι, ἐρωτηθείς ποτε ὁ Ἀλλάτιος ὑπὸ τοῦ Ποντίφηκος Ἀλεξάνδρου τοῦ Ζ', οὗ τινος ἐπίτιμος θαλαμηπόλος ἦτο, «Διὰ τί δὲν νυμφεύεται;» — «Διὰ νὰ ἦμαι ἐλεύθερος νὰ λάβω τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἀπήντησεν.» — «Διὰ τί λοιπὸν δὲν λαμβάνεις αὐτό;» — «Διὰ νὰ δύναμαι νὰ νυμφευθῶ γυναῖκα ὁπόταν βούλωμαι ἀνταπήντησε.» Διῆλθε δὲ ἅπαντα τὸν βίον ταλαντευόμενος μεταξὺ γυναικὸς ϗ ἐνορίας. Καὶ πιθανῶς μὲν μετενόησε γηράσας, ὅτι οὐδετέραν ἐξελέξατο· ἴσως ὅμως, εἰ ἐξέλεγε, θὰ μετενόει ἀκαταπαύστως ἐπὶ πεντηκονταετίαν. Ὁ αὐτὸς Παστρίκιος ὅστις, ὡς γνωστόν, οἰκειότατος αὐτῷ ἐπὶ πολὺν χρόνον διετέλεσε, καὶ ἐγίνωσκε πάντα τὰ κατ' αὐτόν, μαρτυρεῖ, ὅτι ἐπὶ τεσσαράκοντα ὅλους

ἐνιαυτοὺς μίαν μόνην καὶ τὴν αὐτὴν γραφίδα μετεχειρίσθη πρὸς γραφὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ ὅτι ἀπολέσας αὐτὴν περίλυπος μέχρι δακρύων ἐγένετο [18]). Πρὸς δέ, ὅτι καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἑσπέραν ἐσύχναζεν εἰς τὸ ἐν Ῥώμῃ θέατρον τῶν νευροσπάστων, ἃ λίαν ἐτέρπετο θεώμενος, καὶ ὅτι ἐπὶ μίαν μόνην νύκτα ἀντέγραψε πολύφυλλον χειρόγραφον ἐπιγραφόμενον Liber diurnus Romanorum Pontificum [19]), ὅπερ Μοναχὸς τοῦ Σιστερσιανοῦ τάγματος, Ἱλαρίων Ῥαγκάτιος καλούμενος, ἐδάνεισεν αὐτῷ.

Τοσαῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα περὶ τοῦ ἀοιδίμου Χιογενοῦς σοφοῦ τούτου ἀνδρὸς ἐλέχθησαν καὶ ἐγράφησαν ὑπὸ τῶν συγχρόνων καὶ μεταγενεστέρων χρονογράφων ἀνέκδοτα, ζωηρότατα τὰς ἕξεις καὶ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ ἐξεικονίζοντα. Ἤδη δὲ ἂς ἴδωμεν ὁποῖα καὶ πόσα τὰ ὑπ' αὐτοῦ συνταχθέντα ἢ μεθερμηνευθέντα συγγράμματα, ἐξετάζοντες πρῶτον ἐν ἐκτάσει καὶ χρονολογικῇ τάξει, ὡς εἰκός, τὰ διὰ τοῦ τύπου δημοσιευθέντα [20]), καὶ ἔπειτα διὰ βραχέων τὰ ἐν ταῖς δημοσίαις καὶ ἰδιωτικαῖς τῶν τῆς ὑφηλίου μεγαλουπόλεων βιβλιοθήκαις εἰσέτι ἀνέκδοτα, μετὰ πολλῶν ἄλλων τῆς ἀρχαιότητος εὐρωτιώντων χειρογράφων κείμενα.

ΟΙΚΟΣΗΜΑ ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΛΑΤΙΟΥ

ΛΕΟΝΤΟΣ ΑΛΛΑΤΙΟΥ

ΕΚΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ.

I

Catena Sanctorum Patrum in Ieremiam Prophetam et Threnos ; expositio item S. Ioannis Chrysostomi in eundem Prophetam, nec non homiliæ VIII. Origenis, et Maximi Confessoris questio in eundem Prophetam. Omnia ex Græco conversa primus Graece et Latine edidit, cum Mich: Ghislerii in Ieremiam commentariis. LUGDUNI, MDCXXIII., εἰς φύλλον.

Ἑλληνιστὶ γεγραμμέναι ἀνέκδοτοι διατριβαί, λατινιστὶ μεθερμηνευθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀλλατίου, συμπεριλαβόντος ἐν τῇ ἐκδόσει αὐτοῦ ταύτῃ καὶ τὰ εἰς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην σχόλια τοῦ Γυσλέρου.

II

Libanii Sophistæ orationes variæ ineditæ. PARISIIS, MDCXXVII, εἰς φύλλον.

Οἱ λόγοι οὗτοι Λιβανίου τοῦ σοφιστοῦ, ἀνακαλυφθέντες ὑπὸ τοῦ Ἀλλατίου χειρόγραφοι ἐν τῇ Βατικανο-Παλατινῇ βιβλιοθήκῃ ἐστάλησαν ἐκ Ῥώμης εἰς τὸν ἐν Παρισίοις σοφὸν Φρεδερίκον Μορέλλιον, τὸν τότε διὰ τοῦ τύπου δημοσιεύοντα ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος σοφιστοῦ· λαβὼν δὲ οὗτος αὐτοὺς κατεχώρισεν ἐν τῷ δευτέρῳ τεύχει ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν ΡΩΜΑΪΚΟΣ ΚΩΔΗΞ χωρὶς οὐδαμῶς νὰ ποιήσῃ μνείαν τοῦ Ἀλλατίου.

III

S. P. N. Eustathii Archiepiscopi Antiocheni et Martyris, commentarius in Hexaëmeron; ejusdem, de Engastrimytho dissertatio, contra Origenem; Origenis, de eadem Engastrimytho in primum Regum, homilia. Primus edidit Græce et Latine; addititq; in Eustathii librum illum notas uberiores, et collectanea; ac suum de Engastrimytho syntagma. LUGDUNI, MDCXXIX., εἰς 4ον. PARISIIS, 1857, εἰς 8ον. (Βλ. **Vol. XVIII, Pag. 614—674, 709—1066, Migne, Patrologiæ cursus completus**), καὶ ἄνευ τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου ἐν τῷ εἰκοστῷ ἑβδόμῳ τόμῳ (σελ. 27) τοῦ συγγράμματος **Pibliotheca Patrum.** LUGDUNI, MDCLXXVII.

Διατριβαὶ μετὰ πολλῶν σοφῶν καὶ πολυτίμων σημειώσεων τοῦ ἐκδότου, οὗτινος τὸ ἐν τῇ αὐτῇ βίβλῳ ἀξιόλογον, πλὴν ματαιόσχολον, σύνταγμα περὶ τῆς Ἐγγαστριμύθου, ἐν ᾧ πρεσβεύει ὁ Ἀλλάτιος μετὰ τοῦ Τερτουλιανοῦ, Μεθοδίου, Ἁγίου Βασιλείου, Ἁγ. Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης, Ἁγ. Ἱερωνύμου, Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας καὶ Εὐσταθίου, ὅτι δὲν ἦτο ἡ ψυχὴ τοῦ Σαμουὴλ, ἥτις κατὰ τὸν Ὠριγένην καὶ ἄλλους τῆς Ἐκλησίας Πατέρας ὡράθη ὑπὸ τοῦ Σαοὺλ, ἀλλὰ φάντασμα τοῦ Σαμουὴλ λαβὸν τὴν μορφὴν αὐτοῦ διὰ τῶν γοητειῶν τοῦ Διαβόλου καὶ τῆς Πυθωνίσσης [21]), εὕρηται καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ τόμῳ (σελ. 333—458) τῆς Συλλογῆς, **Critici Sacri, sive doctissimorum virorum in S. S. Biblia annotationes et tractatus.** LONDINI, MDCLXI., **9 vols, in folio.**

IV

De Ioanna Papissa commentatio. ROMÆ, MDCXXX., εἰς 4ον, MDCXI., εἰς 4ον, καὶ COLONIÆ AGRIPPINÆ, MDCXLV., εἰς 8ον.

Ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ, τῇ κατὰ προσταγὴν Οὐρβανοῦ τοῦ Η´ γραφείσῃ, ἵνα καταχωρισθῇ ἐν τῷ κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον τὸ πρῶτον ἐκδιδομένῳ ἐν Ῥώμῃ βιογραφικῷ συγγράμματι Ἀλφόνσου Σιακώνου, **Vitae et gesta Sumorum Pontificnm. (Romae, 1630., 2 vol. in F°)**, ὁ Ἀλλάτιος ἐξοντώνει τὴν δῆθεν ἐπὶ τῆς παπικῆς ἕδρας ἐπὶ ἔτη

δύο, μῆνας πέντε, καὶ τέσσαρας ἡμέρας, μετὰ τὴν τελευτὴν Λέοντος Δ′, καὶ πρὸ τῆς ἐκλογῆς Βενεδίκτου Γ′, (Βλ. Δοσιθέου, Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, Δωδεκαβίβλ. Ζ, ιϐ′, σελ. 700-702. **F. Spanheim, Opp. T. 2, p. 577. Mosheim, Hist. Eccles. Vol. 2, p. 215, sq. Langlet du Fresnoy, Methode pour étudier l'histoire, Vol. III, p. 349,** ἔνθα τὸ σμῆνος τῶν πρὸς ὑποστήριξιν ἢ ἀναίρεσιν τοῦ οὐδέποτε ὑπάρξαντος θήλεος Πάπα γραψάντων σεσημείωται), καθίσασαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰωάννης Ὄγδοος Πάπισσαν, δικαίως ἀποκαλῶν ἀδαεῖς τῆς ἱστορίας καὶ συκοφάντας πάντας τοὺς ἀντιδοξοῦντας. Ὁ ἐν Ἀμστελοδάμῳ Βαρθόλδος Νιχούσιος μετετύπωσεν ἐκεῖ εἰς 4ον τῷ ͵ΑΧΜΕ′, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν, **Confutatio fabulae de Ioanna Papissa, ex monumentis Graecis,** τὴν ἐν Ῥώμῃ καὶ εἰς χωριστὸν φυλλάδιον κατὰ τὸ ͵ΑΧΛ′, δημοσιευθεῖσαν ἔκδοσιν (Σελ. 21), προσθέσας πρόλογον, ἐπίλογον καὶ ἴδιον περὶ τὸ τέλος συγγραμμάτιον, ἐπιγραφόμενον, **Telescopium, donatum in Germania genti Saxonum, ut utantur in fidei ac religionis negotio.** Ἡ περὶ τῆς Ἰωάννας Παπίσσης διατριβὴ αὕτη εἶνε κατακεχωρισμένη οὐ μόνον ἐν τοῖς ΣΥΜΜΙΚΤΟΙΣ τοῦ Ἀλλατίου (σελ. 415-434) ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἐννάτῳ τόμῳ (σελ. 779-816) τοῦ συγγράμματος Ἰωάννου Γεωργίου Σχελχορνίου τοῦ ἐπιγραφομένου, **Amænitates Litterariæ. Francofurti, 1725—1732., 14 vols, in 8°.**

V

Mantissa ad opera Sancti Anselmi, Episcopi Cantuariensis. LUGDUNI, MDCXXX., εἰς φύλλον.

Συγγραφαί τινες τοῦ Ἁγίου Ἀνσέλμου, ἃς πρῶτος μὲν ἀνεκάλυψε μεταξὺ τῶν χειρογράφων τῆς Βατικανείου βιβλιοθήκης ἑλληνιστὶ γεγραμμένας ὁ Ἀλλάτιος, πρῶτος δ' ἐξέδωκεν ὁ φίλος αὐτοῦ Θεόφιλος Ραϋνὼδ μετὰ τῆς τοῦ ἰδίου Ἀλλατίου λατινικῆς μεταφράσεως, ἐν τῇ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐν Λουγδούνῳ διὰ τοῦ τύπου ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευομένῃ συλλογῇ ἁπάντων τῶν ἔργων τοῦ Ἁγίου Ἀνσέλμου.

VI

Ptolemaei Evergetae III Aegyptiorum Regis, monumentum Adulitanum; Graece et Latine. ROMAE, MDCXXXI., εἰς 4ον καὶ LUGDUNO-BATAV., MDCLXXIV., εἰς 4ον.

Φυλλάδιον πεντασέλιδον, περιέχον δύο ἐπιγραφάς, τὸ κζ΄ ἔτος τῆς βασιλείας Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου ἐπὶ μαρμάρου ἑλληνικοῖς γράμμασι χαραχθείσας, ἐν τῇ παραλίῳ πόλει τῆς Αἰθιοπείας Ἀδούλῃ, ἐξ ἧς καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχον (Ἀδουλιτανὸν ἢ Ἀδούλαιον λεγόμεναι μνημεῖον) εὑρεθείσας, καὶ ἐν ἐπιτομῇ τὸν βίον αὐτοῦ ἐξιστορούσας. Ὁ χρυσοῦ χρυσότερος Ἀλλάτιος ἀντιγράψας αὐτὰς ἐκ τῶν χειρογράφων βίβλων Κοσμᾶ τοῦ Ἰνδικοπλεύστου ἐτύπωσε τὸ πρῶτον ἐν Ῥώμῃ, καὶ προσεφώνησε τῷ Καρδιναλίῳ Φραγγίσκῳ τῷ Βαρβερίνῃ. Ἡ πρώτη τῶν ἐπιγραφῶν, ἡ ΕΝ ΤΗ ΕΙΚΟΝΙ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἄρχεται οὕτως «Βασιλεὺς μέγας Πτολεμαῖος, υἱὸς βασιλέως Πτολεμαίου καὶ βασιλίσσης Ἀρσινόης, Θεῶν ἀδελφῶν, τῶν βασιλέων (ἴσ. γρ. βασιλέως) Πτολεμαίου καὶ βασιλίσσης Βερενίκης, Θεῶν Σωτήρων, ἀπόγονος τὰ μὲν ἀπὸ πατρὸς Ἡρακλέους τοῦ Διός, τὰ δὲ ἀπὸ μητρὸς Διονύσου τοῦ Διός, παραλαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν βασιλείαν Αἰγύπτου καὶ Λιβύης» κτλ. Ἡ δὲ δευτέρα, ἡ ΕΝ ΤΩ ΠΤΟΛΕΜΑΪΚΩ ΔΙΦΡΩ, οὕτως, «Μεθ᾽ ἃ ἀνδρείως τὰ μὲν ἔγγιστα τοῦ βασιλείου ἔθνη εἰρηνεύεσθαι κελεύσας, ἐπολέμησα καὶ ὑπέταξα μάχαις τὰ ὑπογεγραμμένα ἔθνη. . Γάζη ἔθνος ἐπολέμησα, ἔπειτα Ἄγαμην καὶ Συγφινηνὲ νικήσας, τὴν ἡμίσειαν πάντων τῶν παρ᾽ αὐτοῖς ἐμερισάμην . ., καὶ Ζινγαβηνέ, καὶ Ἀγγάβε, καὶ Τιάμαα, καὶ Ἀθαγάους» κτλ. (Βλ. Κοσμᾶ Ἰνδικοπλ. Χριστιαν. τοπογρ. ἐν **Montfaucon, Collect. Nov. PP. Graec. Vol. II, p. 141**, καὶ, **Demagistr., I. c. p. 425. Iac. Spon, Miscellanea eruditae antiquitatis in quibus marmora, etc. Vol. I, p. 358. Eckel, Doctr. Num. P. I, Tom. IV, p. 9, sq. Ed Chishul, Antiquit. Asiat. p. 73 — 80. Wolf und Buttmann, Museum der Alterthums—Wissenschalt. Vol. 2, p. 105. Annal. de l' Institut. de Correspond. Archéolog. T. XII, p. 262. Roma, 1841.** κτλ.). Τοῦτο δὲ τὸ ἀξιολογώτατον μνημεῖον νόθον ἐνόμισάν τινες τῶν καχυπόπτων κριτικῶν (οἷον **Beyer, in Thesaur. Brandenburg. Vol. III**, καὶ ἄλλοι, καὶ ὁ πάντων μάλιστα δριμύτατος Βαλκενῆρος. **Valckenaer, Elegiar. fragm. Callimach. p. 90**), προπηλακίζοντες τὸν πρῶτον τὴν ἐπιγραφὴν ἀνακαλύψαντα Κοσμᾶν ὡς εὔπιστον, ἢ καὶ πλάνον γόητα· ἀλλ᾽ ἀντεῖπον πρὸς αὐτοὺς ἄλλοι τε καὶ ὁ Βουττμάννος (**Buttman, l. c.**), καὶ ὁ καιρὸς ἀπέδειξε τὸ βέβαιον καὶ γνήσιον τοῦ μνημείου. (Βλ. καὶ **De Sacy, Memoires, T. XII, p. 330. Champollion-Figeac, Annales des Lagides. T. 2, p. 49, 55. Saxe,Ono-**

mast. Liter. p. 212—216. Fabricii, Bibl. Graeca, Vol. IV, p. 251, ἐκδ. Harles. Schoell, Hist. de la littérature Grecque, T. III, p. 53, 59. Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, Περὶ τῶν Ο, Ἑρμηνευτῶν τῆς Παλαιᾶς γραφῆς Βιβλ. Α', σελ. 136, 148, 157, 220—224.)

VII

Jullii Cæsaris Lagallæ, de cœlo animato disputatio. ROMAE, MDCXXXII., εἰς 4ον·

Ὁ Λαγάλλας οὗτος ἐχρημάτισεν, ὡς προεμνημονεύθη, διδάσκαλος τῆς ἰατρικῆς τοῦ Ἀλλατίου, δι' ὃ τὸ πόνημα τοῦτο (σελ. 43) ἐδημοσιεύθη εὐγνωμοσύνης χάριν ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ καὶ ἐγκαρδίου φίλου.

VIII

Iatro-Laurea Gabrielis Naudæi Parisini, Græco carmine inaugurata, Latine reddita à Bartholomæo Tortoletto, et Ioanne Argolo, A. F. ROMAE, MDCXXXIII., εἰς 8ον.

Ἐλεγεῖα εἰς Γαβριὴλ τὸν Ναυδαῖον ἐπὶ τῇ παραδοχῇ αὐτοῦ ὡς διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ἰατρικῆς τῷ ΑΧΛΓ' ἔτει, Μαΐου κέ, ὑπὸ τῆς ἐν Παδούῃ Ἀκαδημίας. Τὸ ποιημάτιον τοῦτο (στίχ. 102) προσφωνεῖται ὑπὸ τοῦ ἐκδώσαντος αὐτὸ Βαρθολομαίου Τορτολέττου, τῷ Γασπάρει **de Simeonibus** καὶ ἄρχεται οὕτως·

Ἤλυθες Ἰταλίην δὲ λιπὼν Ναυδαῖε τοκῆας,
Καὶ πάτρην, μαλακόν θ', ὅς σ' ἀτίταλλε δόμον.
Ἤλυθες ἔργα νόου, εἰ καὶ φρεσὶν αἴσιμα ᾔδεις,
Αὐξήσων ἀνδρῶν μήδεσιν ἀλλοτρίων.
Πάντα δὲ, πάντ' ἐνέπλησας ἄγης· σὺ γὰρ ἴδμοσι τέχναις
Γαυριόων, σοφίην, ἣν ἐπόθεις, ἐδίδως.
κ.τ.λ., κ.τ.λ, κ.τ.λ.

τελευτᾷ δὲ ὡς ἑξῆς·

Χαῖρε σὺ δὴ μεγάλαυχος, ἐναίσιμος ἄμμι φανείης,
Καὶ μελέοις ἐρατὴν εὐφροσύνην ἀγάγοις.
Δύσπνοον οἶδμα βίου, πνοιαῖσι κυκώμενον αἴσης
Λοίσθιον ἐκπνείει πρός τ' ἀΐδην θορέει.
Οὐ δ' ἀλεή τις ἔπεστιν. Ἀπελπισθεῖσι νέον φῶς
Δαῖε Διοσκούρων· εἶα, φάνηθι μόλις.

Σημειωτέον ὅτι ἡ μὲν λατινικὴ μετάφρασις τοῦ ποιήματος, ἡ ὑπὸ τοῦ Βαρθολομαίου Τορτολέττου ποιηθεῖσα, κεῖται ἀπέναντι τῶν ἑλληνικῶν στίχων, ἡ δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Ἀργόλου ἰδίᾳ, εἰς τὸ τέλος, ἀπὸ τῆς 12ης μέχρι τῆς 15ης σελίδος, ἔνθα ὑπάρχει καὶ τὸ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ παρόντος συγγράμματος ἐπίγραμμα Ἰακώβου Φιλίππου Καμόλα, εἰς Γαβριὴλ τὸν Ναυδαῖον, περὶ Λέοντος τοῦ Ἀλλατίου.

IX

Apes Urbanæ, sive de viris illustribus qui ab anno MDCXXX per totum MDCXXXII Romæ adfuernnt, ac typis aliquid evulgarunt. ROMAE, MDCXXXIII., εἰς 8ον, καὶ HAMBURGI, MDCCXI., εἰς 8ον.

Ὁ δημοσιεύσας τὴν ἐν Ἀμβούργῳ ἔκδοσιν Ἰωάννης Ἀλβέρτος Φαβρίκιος, ὁ ἀοίδιμος συντάκτης τῆς «Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης», (**Io: Alberti Fabricii, S. S. Theol. D. Profess. Publ. et H. A. Gymnasii Rectoris, Bibliotheca Græca, sive notitia scriptorum veterum Græcorum, quorumcunque monumenta integra, aut fragmenta edita exstant, tum plerorumque e MSS ac deperditis. Hamburgi, 1708—1728, 14 vols, in 4o**), ἐτύπωσε σὺν αὐτῇ καὶ τὸ **Musæum historicum et physicum** τοῦ Ἰωάννου Ἰμπεριάλου, προτάξας εἰσαγωγὴν λίαν σπουδαίαν. Τὸ περὶ τῶν βίων καὶ συγγραμμάτων τῶν ἀπὸ τοῦ ͵ΑΧΛ΄, μέχρι τοῦ ͵ΑΧΛΒ΄ ἔτους, ἐν Ῥώμῃ ἀκμασάντων λογίων, ὀνομαστῶν ἀνδρῶν, πραγματευόμενον πόνημα τοῦτο, ὅπερ ἔλαβε τὸν τίτλον αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ κυανοῦ θυρεοῦ τῶν οἰκοσήμων τοῦ τότε παπεύοντος Οὐρβανοῦ Η΄ (Ματθαίου Βαρβερίνου) κεχαραγμένων τριῶν χρυσῶν μελισσῶν, εὕρηται καὶ ἐν τῷ τοῦ Λαυρεντίου Κράσσου, τῷ ἐπιγραφομένῳ, **Elogii d'uomini letterati. (Venetia, 1666, 2 vols, in 4o)**. Εἰς τὴν δεκάτην πέμπτην σελίδα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος βιογραφικοῦ ἢ μᾶλλον βιβλιογραφικοῦ πονήματος τοῦ Ἀλλατίου ἀπαντᾶται ᾠδὴ τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν φέρουσα·

«Οὐρβανοῦ τοῦ Ὀγδόου εἶδος παραινετικὸν εἰς ἀρετήν,
»ΛΕΟΝΤΙ ΤΩ ΑΛΛΑΤΙΩ.
»Ἐξελληνισθὲν πρὸς τὸ Θ΄ εἶδος τῶν Νεμεονικῶν Πινδάρου»

καὶ ἀρχομένη οὕτω·

«Νῦν δε' ἔχεις μέτρον ἥδης,
»Οὐδὸς ἐπέστη κατάντης,
»Αἱμύλοις κέρδεσ' ἄπιστος,
»Καὶ δολιαῖσι τρίβοις,
» κ.τ.λ. κ.τ.λ. »

X

De Psellis, et eorum scriptis diatriba; ad Nobilissimum et Eruditissimum Virum Iacobum Gaffarellum, D. Aegidii Priorem.
ROMAE, MDCXXXIV., εἰς 4ον.

Καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς τοῦ Φαβρικίου ἑλληνικῆς βιβλιοθήκης περιέχεται τὸ δοκίμιον τοῦτο, τὸ πραγματευόμενον περὶ τῶν κατὰ καιροὺς ἀκμασάντων καὶ τὴν ἐπωνυμίαν Ψελλὸς λαβόντων συγγραφέων, εἰς τὸ τέλος τοῦ ὁποίου προσέθεσεν ὁ Φαβρίκιος πραγματείαν ἀνέκδοτον Μιχαὴλ Ψελλοῦ, ὅστις ἐχρημάτισε διδάσκαλος τοῦ τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Δούκα, διατηρουμένην μεταξὺ τῶν χειρογράφων τῆς ἐν Ἀμβούργῳ βιβλιοθήκης τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, καὶ τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν φέρουσαν. « Διδασκαλία παντοδαπὴ καὶ πάντως ἀναγκαιοτάτη, ἐν ἑκατὸν ἐννενήκοντα πρὸς τοῖς τέσσαρσι κεφαλαίοις θεωρουμένη, χωρὶς τῶν σχεδιασθέντων ἑτέρων διαφόρων λόγων καὶ στίχων πρὸς διαφόρους ὑποθέσεις, ἐκτεθεῖσα πρὸς τὸν εὐσεβέστατον καὶ ἀοίδιμον Βασιλέα Κύριον Μιχαὴλ τὸν Δούκα Αὐτοκράτορα γεγονότα ». Εἰς τὰς τρεῖς τελευταίας σελίδας τοῦ βιβλιαρίου τούτου, τοῦ περὶ τῶν Ψελλῶν καὶ τῶν συγγραφῶν αὐτῶν πραγματευομένου, ἀπαντῶνται ἓξ τὸν ἀριθμὸν ἐπιγράμματα τοῦ Ἀλλατίου, ὧν τὸ πρῶτον τὸ « εἰς τὴν Εὐδοξίαν σύζυγον Θεοδοσίου τοῦ Νεωτέρου » ἄρχεται διὰ τῶν στίχων,

Μῆλον ἰδεῖν κάλλιστον Ἄνακτι γεωργός, Ἀνάσσῃ
Ὤπασ' Ἄναξ, Παυλίνῳ δῶρον Ἄνασσα φίλῳ,
Ὃς ἐπαγασσάμενος μεγέθους τε, φυῆς τε, Κρατοῦντι
Δῶκε, πρέπειν φάμενος τοῖα Μέδουσι γέρα
κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.

τὸ δεύτερον τὸ « εἰς Δημώνασσαν τῆς Κύπρου βασίλισσαν » διὰ τῶν ἑξῆς·

Ἄῤῥεσι πρὰς δυσί, καὶ κούρῃ μιᾷ ὄλβιος οὖσα,
Δημώνασσα νόμους τρεῖς Κυπρίοισι θέτο.
Μοιχὶς κειραμένη πορνευέτω· αἶψα δ' ἑταίρει
Μοιχευθεῖσα, τρίχας κειραμένη θυγάτηρ
κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.

τὸ τρίτον τὸ « εἰς τὰς, τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ αἰδῷ πεφημισμένας γυναῖκας » διὰ τῶν,

Θάρσει, μηδέτι τάρβει, ἄκοιτις ἔειπεν ἀμεύνῳ,
Εὖτ' ἂν ἀναιδήτων βαῖν' ἀέκουσα τρόπιν·
Αἰνῶς γὰρ κραδίην ζηλήμονι τήκετο πυρσῷ
Εὖνος, ἐν ἀλλοτρίων χερσὶ δάμαρτα λάων
κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.

τὸ τέταρτον, τὸ πέμπτον, καὶ τὸ ἕκτον, ἐκ δύο στίχων ἕκαστον, ἅπαντα « εἰς Ἀββᾶ Ἄγγελον Γρύλλου » διὰ τῶν,

Κῦδος ἔην τεκέεσιν· ἐμοὶ Βενέδικτος ἐν ἀρχῇ,
Καὶ νῦν γηραλέῃ Ἄγγελος εὐρὺ κλέος.

—

Πένθος ἐγὼ πότ' ἔολπα νόον πρὸς γήθεα τρέψαι
Γρύλλου δ' οἰχομένου γήθεος ἔλπις ἐδῦ.

—

Ἄσμασιν ἡδὺ κέρασσαν· ὄνειρα ἐφ' ἡδὺ πολλοί.
Χρείην, ἡδύ, σέβας Γρύλλος ἔκλαξε μόνος.

—

Ἐκ τοῦ ἐπομένου ἀποσπάσματος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος δοκιμίου, ὁρᾶται ὁ πρὸς τὰ γράμματα ἔρως τοῦ Ἀλλατίου, καὶ τὸ ὄντως γλαφυρὸν αὐτοῦ ὕφος.

«Mirum enim est, ut animus ad res novas semper gestiat, nullis laboribus, nullis succumbens vigiliis. Scio aliam hominibus beatitatem paratam, at quam totis conatibus contendere unusquisque debet; quod si nescirem, in sola optimorum scriptorum lectione collocandam esse existimarem; et in illis conservandis occupatum summam ducerem felicitatem. In quibus omnem nostram diligentiam, indulgentiamque consumi jucundissimum, ac dignissimum est. Mihi sanè lumen solis, dies, vitaque ipsa erunt ingrata, et amara, si, quae legam, non habeam: si monumenta clarissimorum virorum defecerint; prae illorum namque dignitate et suavitate, divitiae, voluptates, et quidquid apud homines in pretio est, sordes sunt et nugae. Haec itaque sitis, sive furor (liceat propensi ad literas animi cupiditatem, quae nesciat modum, ita appellare) dum mihi assiduè novos auctores

investigandi studium ingerit, semper novum quid ingenio objicit; quod postquam didici, angor, et doleo, me illo, tanto tempore frustratum fuisse. Hinc magis ac magis impellor concitatioribus stimulis.»

XI

De erroribus magnorum virorum in dicendo, dissertatio rhetorica; ad Clarissimum, et Eruditissimum virum Ioannem Franciscum Slingelandum, Protonotarium Apostolicum, et Canonicum Duacensem. ROMAE, MDCXXXV., εἰς 8ον.

Μέμφεται τὸν Ἀλλάτιον ὁ Δανιὴλ Γεωργ. Μορχόφιος ἐν τοῖς ἑαυτοῦ συγγράμμασι, **Polyhistor, sive de notitia auctorum et rerum commentarii.** (**Lubec., 1688, in 4°**), καὶ, **De Patavinitate Liviana liber, ubi de urbanitate et peregrinitate sermonis Latini universè agitur.** (**Kilonii, 1685, in 8°**), ὡς σφετερισθέντα πολλὰς τῶν παρατηρήσεων καὶ σημειώσεων Κλαυδίου δὲ Βερδιέρου, τοῦ οὐχὶ ἐπὶ πολλῇ κριτικῇ ἀξίᾳ, κατὰ τὴν τῶν σοφῶν γνώμην, διαπρέποντος. Ἐν τῷ πονηματίῳ τούτῳ ἐξετάζεται τίνι τρόπῳ συγγραφεῖς παλαιοί τε καὶ νεώτεροι, ἡμάρτησαν, ἐναντίον τῶν κανόνων τοῦ λεκτικοῦ μεταχειρισθέντες ὕφος ἀναρμόδιον πρὸς τὸ ἀντικείμενον, ὅπερ ἐπραγματεύθησαν. Εἰς τὸ τέλος (σελ. 188-200) τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος βιβλίου, ἐτυπώθησαν ὕμνοι τὸν ἀριθμὸν ἑπτά, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος ὁ καὶ ἐκτενέστερος (στίχοι 242) ὁ εἰς τὴν Ἀειπάρθενον Παναγίαν Θεοτόκον, ἄρχεται διὰ τῶν στίχων·

Παρθένος ὕπνον ἴαυσεν, ἀλάστορες ἔξιτε πάντες.
Ἔξιθ' ὅσοισι μέμηλεν ἄγος, καὶ ἀθέσφατος ὕβρις,
Φράσσατο νοῦς τε δόλους, ἰόν τ' ἐνιτέτροφε χεῖλος.
Χεῖρα λύθροις τε, φόνοις βεβροτωμένε, βένθεα γαίης
Σπερχομένοισι πόδεσσι λιπὼν ἠλέκτορας αἴγλην
κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.

καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν, «**Alexandri Rainaldi, Vaticanæ bibliothecæ custodis, in Leonem Allatium Urbanas Apes editem, Carmen**» ἀρκετὰ ἀξιόλογον.

XII

Eridanus (Ἠριδανός), **ad Eminentissimum, et Reverendissimum**

Principem Antonium Barberinum. S. R. E. Card.; Latine redditus à Bartholomæo Tortoletto. ROMAE, MDCXXXV., εἰς 4ον.

Ποιημάτιον ἐν μέτρῳ ἐλεγειακῷ ἑλληνιστὶ καὶ λατινιστὶ γεγραμμένον πρὸς τιμὴν Ἀντωνίου τοῦ Βαρβερίνου, ἐκ τετρακοσίων δεκατεσσάρων στίχων συγκείμενον, καὶ ἀρχόμενον,

> Οὖλέ τε, καὶ μέγα χαῖρε. Θεός νύτοι ὄλβια δοίη,
> Σοὶ τόδ' ἄπαι κραδὴις εὔξατο Ἰταλίη.
> Οὖλέ τε, καὶ μέγα χαῖρε· μακρόπνοον ἦμαρ ἐλαύνοις,
> Πάμπαν ὑπερθύμου εὐγενὲς εἶγμα Πάτρῳ.»
> κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.

XIII

Procli Diadochi, paraphrasis in Ptolemæi libros IV de siderum effectionibus, Græce et Latine. LEYDAE, MDCXXXV., εἰς 8ον.

Σημειωτέον ὅτι ὁ Ἀλλάτιος μεθηρμήνευσε λατινιστὶ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς καὶ ἕτερα ἑτέρων Ἑλλήνων συγγραφέων συγγράμματα, ἅπερ ὅμως ὡς οὐχὶ ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπὸ ἄλλων σοφῶν ἀνδρῶν μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἐκδοθέντα, οὐ μνημονεύομεν ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ, συντομίας χάριν. Ἐν Λονδίνῳ ἐτυπώθη κατὰ τὸ 1701 ἔτος, βιβλίον (εἰς 8ον) φέρον τὴν ἐπιγραφὴν, **Ptolemy's Quadripartite; or, four books concerning the influences of the stars. Faithfully rendered into English from Leo Allacius, Library-Keeper to the Vatican in Rome; and diligently, compared etc. by John Whalley, student in astrology, etc.**

XIV

Socratis, Antisthenis, Aristippi, Simonis, Xenophontis, Aeschinis, Platonis, Phædri, et aliorum Socraticorum Epistolæ. Gr. et Lat. cum notis, et dialogo de scriptis Socratis; ad Puteanos fratres. PARISIIS, MDCXXXVII., εἰς 4ον, καὶ LIPSIAE, MDCCCXV., εἰς 8ον, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν, **Socratis et Socraticorum quæ feruntur Epistolae.**

Ὁ περὶ τῶν συγγραφῶν τοῦ Σωκράτους διάλογος, ὁ προσφωνούμενος τῷ νεανίσκῳ Βερναρδίνῳ, ἀνεψιῷ ἐξ ἀδελφοῦ τοῦ Καρδιναλίου Βίσκια, «**ad Amplissimum Juvenem Bernardinum, Cardinalis Biscii fratris filium**», κατεχωρίσθη καὶ εἰς τὸ τοῦ Γοδφρέδου Ὀλεαρίου, **De scriptis Socratis contra Leonem Allatium schediasma**, ἐν Λειψίᾳ κατὰ τὸ **1696**, εἰς 4ον τυπωθὲν, καὶ εἰς τὴν τοῦ ἰδίου Ὀλεαρίου ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς εἰς τὴν Λατινικὴν μεθερμήνευσιν, τῆς **History of Philosophy** τοῦ Θωμᾶ Στάνλεϋ (**London, 1701, in F°**), καὶ ἐν Λειψίᾳ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν, **Historia Philosophica** τῷ ͵ΑΨΙΑ′ ἔτει, εἰς 4ον διὰ τοῦ τύπου δημοσίευσιν, καὶ εἰς τὸν πρῶτον τόμον (σελ. 329-380) τῆς τοῦ Ἰω. Κονράδου Ὀρελλίου, **Collectio Epistolarum Græcarum. (Lipsiæ, 1815, in 8°)**. Αἱ τοῦ «Σωκράτους, καὶ ἑτέρων Σωκρατικῶν ἐπιστολαὶ» ἐξεδόθησαν, καὶ λατινιστὶ μεθερμηνεύθησαν νῦν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ἀλλατίου, ὅστις προσέθεσε καὶ ἰδίας σημειώσεις ὡς ἔθος αὐτῷ.

XV

De ætate, et interstitiis in collatione Ordinum etiam apud Græcos servandis; ad Eminentissimum Principem Franciscum Mariam Brancacium S.R.E. Card. Ampliss. ROMAE, MDCXXXVIII., εἰς 8ον.

Ἱστορεῖ περὶ τῆς ἐναντίον τῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας χειροτονίας ὑποδιακόνων καὶ διακόνων, μόλις δεκαοκταετῶν τὴν ἡλικίαν ὄντων, καὶ τῆς χειροτονίας τοῦ ἰδίου προσώπου τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς διαφόρους ἱερατικοὺς βαθμούς. Ἐν ταῖς τελευταίαις σελίσι (218 καὶ 224), τοῦ βιβλιαρίου τούτου ὑπάρχει ᾠδὴ καὶ ἐπιγράμματα ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ φωνῇ γεγραμμένα πρὸς τιμὴν τῆς Ἀναλήψεως τῆς Θεοτόκου. Ἐν δὲ ταῖς πρώταις, διάταγμα ὡσαύτως ἑλληνιστὶ γεγραμμένον τοῦ Ποντίφηκος Πάπα Λέοντος Ι′, περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Πολιτικῶν προνομίων τῶν ἐν τοῖς Παπικοῖς κράτεσι παρεπιδημούντων Ἑλλήνων, μετὰ τῆς τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Κλήμεντος Ζ′ ἐπικυρώσεως.

Ἀμφότερα ἐδημοσιεύθησαν διὰ τοῦ τύπου εἰς χωριστὸν φυλλάδιον, τὸ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ τῷ ͵ΑΦΣΤ′, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν·

«Τοῦ παναγιωτάτου Πάπα Κλήμεντος τοῦ Ζ′ ἐπικύρωσις εἰς τὴν Βοῦλλαν τοῦ μακαριωτάτου Λέοντος Ι′, ὑπὲρ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τῶν Γραικῶν θρησκείας, ἑλληνιστὶ μεταφρασθεῖσα, καθὰ σώζεται μάλιστα

παρὰ Λέοντι τῷ Ἀλλατίῳ ἐν τῷ περὶ ἡλικίας, καὶ διαστημάτων, κτλ. βιβλίῳ ἐν Ῥώμῃ τυπωθέντι ,ΑΧΛΗ', νῦν δὲ ἐκ δευτέρου τυπωθεῖσα ἀναλώμασι τοῦ εὐγενεστάτου καὶ ἐντιμωτάτου Δημητρίου Κωλέττου Ἀθηναίου καὶ πανευλαβῶς ἀφιερωθεῖσα τῷ πανιερωτάτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ κυρίῳ κυρίῳ Ἀθανασίῳ Μητροπολίτῃ Χριστιανουπόλεως. (Ἐνετίῃσιν, ,ΑΨΣΤ', εἰς 4ον).»

Καὶ τὸ δεύτερον, ὡσαύτως ἐν Βενετίᾳ, τῷ ,ΑΨΝΕ', ὑπὸ τὸν τίτλον· «Βοῦλλα τοῦ μακαριωτάτου Πάπα Λέοντος Ι', περὶ τῶν προνομίων τῶν Γραικῶν, καὶ ἐπικύρωσις εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ ἁγιωτάτου Κλήμεντος Ζ'. Αἷς προσετέθη καὶ ἑτέρα Βοῦλλα τοῦ αὐτοῦ Λέοντος Ι', περὶ τῆς οἰκοδομῆς τῆς τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου Ἐκκλησίας ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, καὶ Θέσπισμα τῆς τῶν Ἑνετῶν ἐξοχωτάτης Γερουσίας, περὶ τῶν συνοικεσίων ἀναμέσον Γραικῶν καὶ Λατίνων. Τὰ πάντα μὲν εἰς ἁπλῆν ῥωμαϊκὴν φράσιν μεταγλωττισθέντα, ἀφιερωθέντα δὲ τῷ εὐγενεστάτῳ κυρίῳ κυρίῳ Σκαρλάτῳ Δημητρίου τῷ ἐκ Λαρίσσης. (Ἐνετίῃσιν, ,ΑΨΝΕ', παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι, εἰς 4ον).»

XVI

Sallustii philosophi, opusculum de Diis et Mundo, nunc primum è tenebris erutum, et è Græco Latine versum; cum notis Lucæ Holstenii. ROMAE, MDCXXXVIII., εἰς 12ον, καὶ, LEYDAE, MDCXXXIX., εἰς 8ον.

Καὶ ἐν τῇ συλλογῇ (σελ. 243), τῇ ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Ἄγγλου Θωμᾶ Γάλη ἐκδοθείσῃ, ἣ ἐπιγέγραπται **Opuscula Mythologica, Physica et Ethica. Cantabrigiæ,** 1670, εἰς 8ον, καὶ **Amstelodami,** 1868, εἰς 8ον, κατεχωρίσθη τὸ, «Περὶ Θεῶν καὶ Κόσμου» Σαλουστίου τοῦ φιλοσόφου.

XVII

De patria Homeri. LVGDVNI, MDCXL., εἰς 8ον.

Σὺν τῇ ὄντως ἀξιολόγῳ διατριβῇ ταύτῃ, τῇ ἀφιερουμένῃ τῷ Ἐξοχωτάτῳ Πρίγγιπι καρδιναλίῳ Φραγγίσκῳ Βαρβερίνῃ, ἐξέδωκεν ὁ Ἀλλάτιος, καὶ τὸν τοῦ Ὁμήρου βίον κατὰ Πρόκλον μετὰ ἰδίας Λατινικῆς μεθερμηνεύσεως, ὡς καὶ ἴδιον ποιημάτιον ἐν μέτρῳ ἐλεγειακῷ, ἐπιγραφόμενον

« Ὁμήρου Γοναὶ » (Στίχοι 1046), καὶ ἀρχόμενον οὕτω·

Θυμὲ τίη μεγάτολμος ἀπὸ χθονὸς ἴχνος ἀείρων
Ποσσὶ διαπρήσσεις αἴθραν ἐπειγομένοις ;
Δηρὸν πουλὴν ἔτριψας ἐπὶ χρόνον. Ἴσχεο τόλμης.
Ἡ δ' ὁδὸς οὐκ ὀλίγη. Ἄλλα κέλευθα μέτρει.
κ.τ.λ., κ.τ.λ, κ.τ.λ.

Ἡ περὶ πατρίδος Ὁμήρου σπουδαιοτάτη διατριβὴ, (ἐν ᾗ κατὰ Ἰουλίου Καίσαρος τοῦ Σκαλιγήρου, τοῦ τὸν Βιργίλιον καὶ Σενέκαν τοῦ Ὁμήρου καὶ Σοφοκλέους προτιμῶντος, μυρίας ὕβρεις καὶ ἀρὰς ἐξετόξευσε, καὶ μετὰ ζήλου διϊσχυρίσατο, καὶ ἀρκούντως ἀπέδειξεν, ὅτι ἐν Χίῳ ἐγεννήθη ὁ Ὅμηρος) εὕρηται ἐκδεδομένη σὺν τῷ ἐλεγειακῷ ποιηματίῳ τῷ ὑπὸ Ἀνδρέου τοῦ Βαϊανοῦ λατινιστὶ μεθερμηνευθέντι (**Homeri Natales**), καὶ ἐν τῷ τέλει (σελ. 1719) τοῦ Δεκάτου Τόμου τοῦ Θησαυροῦ τῶν Ἑλληνικῶν Ἀχαιοτήτων ὑπὸ Ἰακώβου τοῦ Γρονοβίου.(**Lugd-Batav. 1697—1702.**)

XVIII

Οὐρβανοῦ τοῦ Τρισμεγίστου Ἄκρου Ἀρχιερέως ἀνδριάς. **ROMAE, MDCXL.**, εἰς 4ον.

Ἑλληνιστὶ γεγραμμένη ᾠδὴ ἐκ στίχων ἐννενήκοντα καὶ πέντε, ἄνευ λατινικῆς μεταφράσεως, ἧς οἱ πρῶτοι,

Τίμοι προσειλῶν χρωμάτων κούφην κόνιν
Αἰσχρῶς ἐλαιοῖς, κἀπολυμαίνει τὸ πᾶν ;
Τί δ' ἐν λίνοισι, κλωσὶ τ' εὐθρύπτοις πόνον
Ἄχραντα μοχθεῖς εἰκάσ' ΟΥΡΒΑΝΟΝ, Γραφεῦ ;
Τί τοῖς σμικροῖσιν εἰκονίζει τὸν ΜΕΓΑΝ ;
Ἄπελθ', ἄπελθε συνδρόμους ἔχων, Ἴδρις
Ἥφαιστος οὓς τέτευχε, καὶ Παλλὰς φίλη.
κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.

καὶ οἱ τελευταῖοι,

Σὺ δ' οὔ τι πλεῖστα τόξον ἐκτείνεις πέρα
Καιροῦ ; ἄφυκτα σχέτλιος θηρᾷ μάτην,
Σιγῆν ἄμεινον γλῶσσα, καὶ σιγῇ σέβειν,
Τὸν καὶ Πόλου δρηστῆρες, οἱ τ' ἐν γῇ κάτω
Ἔκπαγλα θαυμαίνουσι, καὶ σιγῇ γόνυ
Κάμπτοντες ὀλβίζουσι σιγῇ τὸν ΜΕΓΑΝ.

Τὸ ἐξ ἓξ μόνον σελίδων, ἄνευ ἀφιερώσεως ἢ προλεγομένων, φυλλάδιον τοῦτο σώζεται μόνον εἰς τὴν τῶν Παρισίων Ἐθνικὴν βιβλιοθήκην.

XIX

Philo Byzantius, de septem Orbis spectaculis, Graecè et Latinè, cum notis. ROMAE, MDCXL., εἰς 8ον.

Προσφωνεῖται τῷ Πρίγγιπι Φραγγίσκῳ Βαρβερίνῃ, καὶ περιέχει ἐξιστόρησιν τῶν ἑπτὰ Θεαμάτων ἢ Θαυμάτων τῆς Οἰκουμένης, ἅπερ ἦσαν, οἱ ἐν Βαβυλῶνι Κρεμαστοὶ Κῆποι, αἱ ἐν Μέμφιδι Πυραμίδες, τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ ξόανον τοῦ Διός, ὁ ἐν Ῥόδῳ Κολοσσός, ὁ ἐν Ἐφέσῳ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος, τὸ ἐν Ἁλικαρνασσῷ ὑπὸ τῆς Ἀρτεμισίας οἰκοδομηθὲν Μαυσωλεῖον, καὶ τὰ Βαβυλώνεια Τείχη. Ἱστορικοί τινες ἀντικαθιστῶσι διὰ τοῦ ἐν Δήλῳ Κερατείου βωμοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, τοὺς κρεμαστοὺς κήπους τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ἄλλοι τάττουσι καὶ τὸν ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἀσκληπιόν, καὶ τὸν ἐν Παρίῳ Βωμόν, καὶ τὴν ἱσταμένην Ἀθηνᾶν ἐν Ἀθήναις, καὶ τὰ Κύρου Βασίλεια, καὶ τὸν ἐν Δήλῳ Ἀπόλλωνα, καὶ τὸν ἐν Κρήτῃ Λαβύρινθον, καὶ τὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου Θρόνον, καὶ τὸ Καπιτώλιον τὸ ἐν Ῥώμῃ, καὶ τὸν τοῦ Ἀδριανοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος Ναόν, καὶ τὸν τοῦ Μέμνονος λίθον, καὶ ἄλλα « περιφανέστατα ἔργα » κατὰ Διόδωρον. Κατεχωρίσθη τὸ τοῦ Φίλωνος τοῦτο πονημάτιον μετὰ τοῦ συνοδεύοντος αὐτὸ ἑλληνιστὶ γεγραμμένου ποιηματίου (Στιχ. 227) τοῦ Ἀλλατίου τὴν ἐπιγραφὴν φέροντος « Βαρβερινοκώμις » καὶ ἐν τῷ Ὀγδόῳ Τεύχει (Σελ. 2646—2686) τοῦ Θησαυροῦ τῶν Ἑλληνικῶν Ἀρχαιοτήτων Γρονοβίου. Ἄρχεται δὲ διὰ τῶν στίχων τούτων·

> Μεθεὶς ζάπλουτον δῶμα, καὶ Λατινίδος
> Ὕψιστον αἴσης ὄγκον, ἅτ' ὀπηδεῖ κράτει,
> Δεινὰς μερίμνας, καὶ πολυστρεφῆ σάλον
> Νοός, σκυθρωπὰς καὶ κυβερνήσεις χθονός.
> κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.

καὶ λήγει διὰ τῶν,

> Κράτους μερίμνας. Λεῖα καὶ κατακλινὴς
> Ἠδ' οὐδὸς ἐστὶν ἡ φέρουσα πρὸς πτόλιν.
> Οὐδὲν γάρ ἐστι δυσχερὲς κεκτημένῳ
> Ἀρετῆς ἑδραῖον χρῆμα. Τεῦ φοβῇ τύχην.

XX

In antiquitatum Etruscarum fragmenta ab Inghiramio edita animadversiones. PARISIIS, MDCXL., εἰς 4ον, ὡσαύτως ROMAE, MDCXLII, εἰς 12ον, **cum animadversione ejusdem (Leonis Allatii) in libros Alphonsi Ciccarelli, et Auctores ab eo confictos addita**; καὶ ROMAE, MDCXLIII., εἰς 4ον.

Ἐπιτυχῶς ἀπέδειξεν ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ ὁ Ἀλλάτιος, ὅτι τὰ ἐκ τῆς γῆς δῆθεν ἀνορυχθέντα ὑπὸ Κουρτίου Ἰγγιραμίου λείψανα, ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς γνησιότητος τῶν ὁποίων πολλὰ καὶ παντοῖα ἐγράφησαν, εἶναι ἴδια τοῦ Ἰγγιραμίου πλαστουργήματα, καὶ ἑπομένως μηδεμιᾶς προσοχῆς χρήζοντα. Ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ βιβλίου τοῦ δόντος αἰτίαν νὰ γραφῇ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πραγματεία, ἔχει οὕτως, **Etruscarum antiquitatum fragmenta, quibus urbis Romae, aliarumque gentium primordia, mores et res gestae indicantur, à Curtio Inghiramio reperta Scornelli prope Vulterram. Feancofurti, 1637., in F°)** Ἡ πραγματεία δὲ αὕτη ὡς καὶ ἡ ἐν τῷ τέλει (σελ. 255—360) τῆς δευτέρας ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὸ 1642 ἐκδόσεως αὐτῆς ἡ ἐπιγραφομένη **De Alphonso Ciccarello**, ἀποτελεῖ μέρος τοῦ εἰσέτι μὴ δημοσιευθέντος διὰ τοῦ τύπου σπουδαίου συγγράμματος τοῦ Ἀλλατίου **De libris apocryphis.**

XXI

Licetus, carmine Graeco iambico expressus, ac Latinis iambicis redditus à Guidone de Souvigny Bloesensi. ROMAE, MDCXLI., εἰς 4ον.

Τὸ ἐξ 121 στίχων συγκείμενον ποιημάτιον τοῦτο τὸ πρὸς τιμὴν τοῦ περιωνύμου ἰατροφιλοσόφου Φορτουνίου Λικήτου (Ἐγεν. 1578, Ἐτελ. 1657) ποιηθέν, ἄρχεται οὕτως,

Τίς ἱέρος τέμνησι Δαίδαλος ῥόθῳ
Κύτος νεουργῷ, κοῦφον ἰθύννας πτερόν;
Τίς ὄσσε Λυγκεὺς ὀξέως ἀκαχμένῳ
Ἐκεῖθεν ἔνθεν ἐγκυκλῶν, τά τε πρόσω,

Τὰ τ᾽ ὄντα μακρὰν εὖ διακρίνων ὁρᾷ ;
Τίς Γλαῦκος ἄλλος, ἢ Ἀσκληπιὸς νέος
κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.

καὶ τελευτᾷ διὰ τῶν στίχων,

Ἴσως δὲ μῦθος οὐχ ἑκὰς βάλλει σκοποῦ,
Πρὶν ποῦ Αἴκητον ἐς φάος μολεῖν. Ἐπεὶ
Δ᾽ ἐπῆλθε μήδη πυκτίοις εἴρων σοφὰ
Φθόγγοισιν ἐμμελέσσι, καὶ κεδνοῖς κρότοις,
Αἴκητος αὐτόχρημα θέσπιος λόγου,
Τί μοι Πλάτωνος ἱστορεῖς θνητὴν ὄπα,
Ἐνθ᾽ ἐξὸν ἐνθέοισιν αὐδῆσαι θρόοις ;

Ὁ δὲ λατινιστὶ μεταφράσας αὐτὸ Γάλλος περιώνυμος σοφὸς Ἑλληνιστής, ὁ μετὰ τοῦ Ἀλλατίου σχετισθεὶς κατὰ τὴν ἐν Ῥώμῃ σὺν τῷ Μορίνῳ διατριβὴν αὐτοῦ, ἐγεννήθη ἐν Βλοᾷ περὶ τὰ τέλη τῆς ις′ ἑκατονταετηρίδος, καὶ ἐτελεύτησε κατὰ τὸ 1720 ἔτος, Μαρτίου μηνὸς ιζ′.

XXII.

Excerpta varia Græcorum sophistarum ac rhetorum, Heracliti, Libanii Antiocheni, Nicephori Basilacæ, Severi Alexandrini, Adriani Tyrii, Is. Porphyrogennetæ, Theodori Cynopolitæ, et aliorum ; ex primo Tomo, nondum edito, variorum antiquorum ejusdem Leonis Allatii, nunc primum ab eodem Allatio vulgata, et Latine reddita, ROMAE, MDCXLI., εἰς 8ον.

Ἀποσπάσματα ἀνέκδοτα διαφόρων Ἑλλήνων ῥητόρων καὶ σοφιστῶν, μετά τινος ἑλληνιστὶ γεγραμμένου ποιήματος Ἀλλατίου ἐν μέτρῳ ἰαμβικῷ τὴν ἐπιγραφὴν « Οὐρβανοῦ τοῦ Ὀγδόου Ἐννεαδεκαετηρικός » φέροντος, καὶ ἀρχομένου,

Δὶς μὲν διῆλθεν εἴνατον κυκλῶν ἔτος,
Χειμῶν᾽ ἐς εἶαρ, ἐς δ᾽ ὀπωρινὴν θέρος
Ὥρην ἀμείψας ποικιλόπλεκτος χρόνος.
Καὶ νῦν ἀπ᾽ ἄκρης αὖθις ἔρχεται φέρων
Ἔτος νεωχμὸν εἴνατον πρὸς τοῖς δέκα,
κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.

Ἡ ἄνω βίβλος ἀφιεροῦται **ad Illustrissimis et Excellentissimis Principibus Carolo, Maphaeo, et Nicolao, fratribus Barberinis.**

XXIII

Bennonis Durkhundurkhi Slavi, in Spenti Academici Sepulti epistolam, pro antiquitatibus Etruscis Inghiramiis: adversus Leonis Allatii, contra easdem animadversiones, examen. COLONIÆ, MDCXLII., εἰς 8ον.

Ἑτέρα διατριβὴ περὶ τῶν προμνημονευθεισῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνακαλύψεων τοῦ Ἰγγιραμίου πραγματευομένη, ἣν ὁ Ἀλλάτιος ἔγραψε μετὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ Ἰνχοφέρου ἀνωνύμως καθ' ἑτέρας ὑπό τινος τῶν ὑπερασπιστῶν αὐτῶν γραφείσης καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν **Benno Durkhundurkhus Slavus, in Spenti Academici epistolam, pro antiuqitatibus Etruscis Inghiramiis, contra Leonem Allatium,** κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰς 4ον διὰ τοῦ τύπου δημοσιευθείσης.

XXIV

Hellas, in natales Delphini Gallici, carmine iambico; cum interpretatione latina Guidonis de Souvigny Bloesensis. ROMÆ, **Excudebat Mascardus,** MDCXLII. **Superiorum permissu.** Εἰς 4ον.

Ἐν τῷ κατὰ τὴν γέννησιν Λουδοβίκου ΙΔ' ποιηθέντι καὶ τῷ **Ill. et Rev. D. Carollo de la Vieuville, Abbati Commendatorio de Savigny** προσφωνουμένῳ ποιηματίῳ τούτῳ, οὗ οἱ πρῶτοι στίχοι·

Εἰωθός ἐστιν, οὐδ' ἀπεικὸς τοῖς τρόποις.
(Φυῇ γὰρ εἰθίσθημεν εὐμενεῖς πέλειν,
Καὶ φωσὶν εὐπράττουσιν εὐπράττειν ὁμῶς),
Εὖ τ' ἄντις εἰς φῶς μητρὸς ἐκ κόλπων μόλῃ,
Μητρὸς κρατούσης αὐτοκρατοῦντι χθονὸς,
Σκήπτροις γονήων πάντας εὐθυνουμένους
Ἐραννὸν ἤδη θυμὸν ἐκδόντας, μέγα.
κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τλ.

ὁ Ἀλλάτιος παριστᾷ τὴν Ἑλλάδα μελανειμονοῦσαν, τὸν τὴν Γαλλίας ἀρτιγενῆ τοῦτον Δελφῖνα περιπτυσσομένην, τὴν πάλαι αὐτῆς δόξαν

καὶ τὴν τότε ἀθλιότητα ἱστοροῦσαν, καὶ ἀῤῥωγὴν κατὰ τῶν τυράννων αὐτῆς παρ' αὐτοῦ αἰτοῦσαν. Ἐκ τοῦ φιλοπάτριδος τούτου ποιήματος, τοῦ καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς εἰς τὸν ἴδιον Μονάρχην κατὰ τὸ 1648 ἔτος, προσφωνηθείσης βίβλου αὐτοῦ, τῆς ἐπιγραφομένης **De Ecclesiæ Occidentalis atque Orientalis perpetua consensione**, εὑρισκομένου, παρατηρεῖται ὅτι ἐμίσει ὁ ποιητὴς οὐχὶ ὡς τίνες κακῶς ἐδόξασαν τὴν γεννήσασαν αὐτὸν χώραν, ἀλλὰ τοὺς Θεολόγους αὐτῆς, τοὺς παντὶ σθένει κωλύοντας τὴν ἕνωσιν τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας. Ἀνάγνωθι τὴν 50 Σελίδα τοῦ Β' τόμου τοῦ ἀξιολόγου συγγράμματος **L' Héllénisme en France (Paris, 1869, in 8°.)** τοῦ πλείστης τιμῆς ἀξίου καὶ πολυμαθεστάτου καθηγητοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας, Ἀκαδημαϊκοῦ Κυρίου **E. Egger.**

XXV

Tiberius Sophista, Herodianus, Lesbonax, Romanus, Michael Apostolius, et allii, de figuris rhetoricis, Georgius Chœroboscus de tropis poeticis, Georgius Pahymeres de probatione capitum, et alii de rebus rhetoricis. Græce et Latine, nunc primi editi. ROMÆ, MDCXLIII., εἰς 4ον.

Μικροῦ λόγου ἄξια περὶ ῥητορικῆς τέχνης συγγραμμάτια.

XXVI

Romanae aedificationes, curatae à Laelio Biscia, ex Clerico Camerali S. R. E. Cardinali à Leone Allatio conscriptæ; ad Illustrissimum et Reverendissimum D. D. Georgium Cornelium Epi scopum Patavinum, Comitemq; Saccensem etc. PATAVII, MDCXLIV., εἰς 12ον.

Ἑβδομηκονταπεντεσέλιδον βιβλιάριον περιέχον περιγραφὴν τῶν ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τοῦ πάπα Παύλου τοῦ Ε' ὑπὸ τοῦ περιωνύμου ἀρχιτέκτονος, Καρδιναλίου Λαιλίου Βήσκια ἀνεγερθέντων οἰκοδομημάτων. Ὁ Βήσκιας δὲ οὗτος εἶναι αὐτὸς ἐκεῖνος, ὅστις ἔδωκεν ἄσυλον ἐν τῇ ἑαυτοῦ οἰκίᾳ τῷ Ἀλλατίῳ μετὰ τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἀπελευθέρωσιν.

XXVII

De libris ecclesiasticis Græcorum, dissertationes duæ, quarum unâ, divinorum Officiorum potiores et usitatiores libri percensentur: alterà, Triodion, Pentecostarium, et Paracleticem examinantur. PARISIIS, MDCXLIV., εἰς 4ον, MDCXLV., εἰς 4ον, καὶ MDCXLVI., εἰς 4ον, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν **De libris et rebus ecclesiasticis Graecorum, dissertationes et observationes variae.**

Φρυάττει κατὰ τῶν Ἑλλήνων Ὀρθοδόξων συγχρόνων θεολόγων, τῶν κατ' αὐτὸν νοθευσάντων πολλὰ τῶν ἀρχαίων Ἐκκλησιαστικῶν συγγραμμάτων τῶν Ἁγίων πατέρων, καὶ ἑπομένως κωλυόντων τὴν ἕνωσιν τῶν δύο ἀντιφρονουσῶν Ἐκκλησιῶν. Καὶ ἐν τῷ Ε' τόμῳ τῆς Ἑλ. Βιβλ. τοῦ Φαβρικίου, μετὰ ἀλφαβητικοῦ καταλόγου τῶν Ἑλλήνων μελῳδῶν.

XXVIII

Iulii Caesaris Lagallae, philosophi Romani, vita. PARISIIS, MDCXLIV., εἰς 4ον.

Ἐδημοσιεύθη ἐκ χειρογράφου τοῦ Ἀλλατίου ὑπὸ Γαβριὴλ Ναυδαίου, καὶ ἀφιερώθη τῷ κοινῷ Παρισινῷ αὐτῶν φίλῳ ἰατρῷ Γυδῶνι Πατίνῳ. Ὄπισθεν τῆς προμετωπίδος τοῦ ἐκ δεκατεσσάρων σελίδων συγγραμματίου τούτου ὑπάρχει τόδε τὸ ἐπίγραμμα, ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ Γ. Σαββαγεῶνος μαθητοῦ τοῦ Λαγάλλα.

Lagallam, Allatium, Naudeum, teque Patinum
Sorte coisse videns quis putet absque Deo ?
Nempe volens solidae doctrinae fingere cubum,
Quadratum toto publicat orbe decus.

Ἡ βιογραφία αὕτη κατεχωρίσθη (σελ. 575) καὶ ἐν τῇ κατὰ τὸ 1681 ἔτος, εἰς 4ον ὑπὸ Γουλιέλμου Βατεσίου, ἐν Λονδίνῳ ἐκδοθείσῃ συγγραφῇ, **Vitae selectorum aliquod virorum, qui doctrina, dignitate, aut pietate inclaruere ; etc.**

XXIX

De Georgiis et eorum scriptis diatriba. ROMÆ, MDCXLIV, εἰς 4ον.

Ἡ διατριβὴ αὕτη εὕρηται καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς ὑπὸ τοῦ ἰδίου Ἀλλατίου τὸ πρῶτον διὰ τοῦ τύπου δημοσιευθείσης, καὶ μέρος τῆς σειρᾶς τῶν Βυζαντινῶν ἱστορικῶν ἀποτελούσης (Τομ. ΙΓ´) χρονογραφίας Γεωργίου Ἀκροπολίτου τοῦ μεγάλου λογοθέτου, περὶ ἧς ἴδε τὸν ἀριθμ. XXXIV. Ὁ δὲ κλεινὸς καὶ ἀείμνηστος Φαβρίκιος κατεχώρισε τὴν περὶ τῶν φερόντων τὸ ὄνομα Γεώργιος διαφόρων κατὰ καιροὺς ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν ἀλλοδαπῇ ἀκμασάντων συγγραφέων διατριβὴν ταύτην, διὰ τὸ σπάνιον αὐτῆς, ἐν τῷ δεκάτῳ τεύχει (σελ. 549—824) τῆς Ἑλληνικῆς αὐτοῦ βιβλιοθήκης.

XXX

De Templis Græcorum recentioribus, ad Ioannem Morinum de Narthece Ecclesiæ veteris, ad Gasparem de Simeonibus; nec non de Graecorum hodie quorundam opinationibus, ad Paullum Zacchiam. COLONIAE AGRIPPINAE, MDCXLV., εἰς 8ον, καὶ ἄνευ τῆς τελευταίας διατριβῆς, PARISSIIS, MDCXLV., εἰς 4ον.

Αἱ ἐν τῷ τόμῳ τούτῳ τρεῖς πραγματεῖαι εἰσὶ λίαν περίεργοι. Ἐν μὲν τῇ πρώτῃ πραγματεύεται ὁ Ἀλλάτιος ἐκτενέστατα περὶ τῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐν ταῖς Βυζαντιναῖς χώραις Ἑλληνικῶν ἐκκλησιῶν, ὧν τὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ διαίρεσιν περιγράφει· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἐξιστορεῖ, ὅτι ἐν τῷ νάρθηκι τῶν ἀρχαίων ναῶν εἰσήρχοντο οἱ Κατηχούμενοι μόνον, οἱ Ἐνεργούμενοι καὶ οἱ δευτέρου καὶ τρίτου βαθμοῦ μετανοοῦντες· καὶ ἐν τῇ τρίτῃ διηγεῖται τὰς περὶ Βουρκολάκων, Σκαλικαντζάρων, Στοιχείων, Νηρηΐδων, Μάγων, Βασκανίας, Δαιμονίων, καὶ ἀσθενειῶν δεισιδαιμονίας τῶν Χίων καὶ ἐν γένει τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν πρὸς διαφύλαξιν ἐν χρήσει ὄντα μέσα δηλαδὴ Ἅγιον Ἔλαιον, ἁγίασμα, προσευχάς. κλ.

XXXI

De mensura temporum antiquorum, et praecipue Graecorum, exercitatio. COLONIAE AGRIPPINAE, MDCXLV, εἰς 8ον.

Πόνημα πλῆρες σοφῶν καὶ ἀξιολόγων παρατηρήσεων καὶ ἀναζητήσεων ἀφορωσῶν τοὺς ἐνιαυτοὺς καὶ τοὺς μῆνας, τὴν διαφορὰν τῶν ὡρῶν τοῦ ἡμερονυκτίου, καὶ τὴν μέθοδον, δι' ἧς δύναται νὰ μετρήσῃ, ὁ θέλων, τὸν χρόνον παρὰ τοῖς διαφόροις τῆς ὑφηλίου λαοῖς, ἐκδοθὲν ὑπὸ Βαρθόλδου Νιχουσίου, τυχαίως τότε εὑρόντος τὸ περιέχον αὐτὸ ἀπολωλὸς τοῦ Ἀλλατίου χειρόγραφον, καὶ προσφωνηθέν, ὡς εἰκός, τῷ συγγραφεῖ, ὡς καρπὸς ἐκ ναυαγίου διασωθεὶς καὶ τῷ γεννήτορι αὐτοῦ ἀποδοθείς. Καὶ ἐν τῷ συντάγματι τούτῳ καταφέρεται πικρῶς κατὰ τῆς ἀμαθείας τοῦ Σκαλιγήρου ἀποκαλῶν αὐτόν, **furibundum, decoctor, fatuum, insaniem, delirens, furens, etc.**

XXXII

Epistolae tres ad Bartoldum Nihusium. 1°. De liturgia S. Jacobi. 2°. Pro asserenda Graecorum communione sub specie unica. 3°. De lignis S. Crucis. COLONIAE, MDCXLVIII., εἰς 8ον.

Αἱ τρεῖς ἐπιστολαὶ αὗται, ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ὁποίων διϊσχυρίζεται, ὅτι ἡ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου λειτουργία εἶναι ἀρχαία καὶ ἀληθής, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ πραγματεύεται περὶ τῆς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μεταλήψεως ὑπὸ τὸ ἓν εἶδος μόνον, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ ἱστορεῖ, ὅτι τὸ διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ Σταυροῦ, ἐφ' οὗ ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός, χρησιμεῦσαν δένδρον εἶναι αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ὑπὸ τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μνημονευόμενον, ὡς μὴ ἀποκοπέν, ὅτε ὁ ἐν Ἱερουσαλὴμ ναὸς τοῦ Σολομῶντος ᾠκοδομεῖτο, καὶ ἑπομένως καταρασθὲν ὑπὸ τοῦ Παντοδυνάμου Δημιουργοῦ, εὕρηνται καὶ ἐν ταῖς σελίσι 176, 204 καὶ 224 τῶν ΣΥΜΜΙΚΤΩΝ αὐτοῦ.

XXXIII

De ecclesiae Occidentalis atque Orientalis perpetua consensione, libri tres; ejusdem dissertationes, de Dominicis et hebdomadibus Græcorum, et de missa præsanctificatorum; cum Bartholdi Nihusii ad hanc annotationibus, de communione Orientalium sub specie unica. COLONIAE AGRIPPINAE, MDCXLVIII., εἰς 4ον, καὶ MDCLXXXXIV., εἰς 4ον.

Κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην τῶν τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης θεολόγων τὸ μᾶλλον ἄξιον λόγου πόνημα τοῦ Ἀλλατίου, ὅπερ ἔγραψε κατὰ προτροπὴν Οὐρβανοῦ τοῦ Ὀγδόου, ὅστις προσεπάθη τότε παντὶ σθένει νὰ ἑνώσῃ τὰς δύο ἀντιφρονούσας Ἐκκλησίας, τὴν Ἀνατολικὴν δηλαδὴ καὶ τὴν Δυτικήν. Προσφωνεῖται Λουδοβίκῳ ΙΔ′ τῷ τῆς Γαλλίας νεαρῷ ἄνακτι, καὶ πραγματεύεται περὶ τῶν μηδαμινῶν αἰτίων, ἐξ ὧν προέκυψε τὸ σχίσμα, καὶ περὶ τῶν ὡς ἐκ τούτου ἀσημάντων διαφορῶν μεταξὺ τῶν δύο δογμάτων. Τὸ ὀγκῶδες τοῦτο βιβλίον, ἐν τῇ ἀρχῇ μάλιστα τοῦ ὁποίου εὕρηται καὶ τὸ προμνημονευθὲν ποίημα τοῦ Ἀλλατίου τὸ ἐπιγραφόμενον ΕΛΛΑΣ, ὅπερ νῦν τὸ τρίτον ἐκδίδομεν, καί τοι λίαν σπάνιον κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἕνεκα τῶν ὀλίγων πρὸς πώλησιν ὑπαρχόντων ἀντιτύπων, νῦν κατέστη ἀρκούντως κοινόν, ἀνακαλύψαντος τῷ ΑΨΚ′ ἔτει ἐν Ἀμστελοδάμῳ τοῦ σοφοῦ Δανιὴλ Ὁρτεμὲλς κιβώτια πλήρη ἐξ αὐτῶν ἐν ταῖς ἀποθήκαις ἐμπόρου τινος ἀποβιώσαντος.

XXXIV

Georgii Acropolitæ Magni Logothetæ, historia Byzantina ab anno 1204, quo definit Nicetas, ad annum 1261, quo ultimus, Francorum Imperatorum ab urbe a Michaële Palæologo expulsus est; Ioëlis chronographia compendiaria, et Ioannis Canani narratio de bello Constantinopolitano; Græce et Latine, cum ejusdem (Allatii) notis, et Theodori Dousæ observationibus; accepit ejusdem Allatii, diatriba de Georgiorum scriptis.
PARISIIS., MDCLI., εἰς φύλλον.

Ὁ ἀνωτέρω τόμος ὡς ἀποτελῶν μέρος τῆς συλλογῆς τῶν Βυζαντινῶν συγγραφέων (**Corpus scriptorum historiæ Byzantinæ**), εὑρίσκεται καὶ ἐν ταῖς τρισὶ μέχρι τοῦ νῦν, ἐν Παρισίοις (1644—1711, 36 τόμ. εἰς φύλ.), ἐν Βενετίᾳ (1722—33, 35 τόμ. εἰς φυλ.) καὶ ἐν Βόννῃ (1828 etc,. . . τόμ. εἰς 8ον) ἐκδόσεσι.

XXXV

Graeciae Orthodoxae, tomus primus, in quo continentur scriptores, Nicephorus Blemmida, Ioannes Veccus Patriarcha Constantinopolitanus, Petrus Episcopus Mediolanensis, Georgius

Pachymeres, Esaïas Cyprius, Ioannes Argyropoulos, Gregorius Protosyncellus Patriarcha Constantinopolitanus, Georgius Trapezuntius, Ioannes Plusiadenus, Hilarion Monachus, et Nicetas Byzantius, de processione Spiritus Sancti, et alliis; accedunt de Gregorio Palama Archiepiscopo Thessalonicensi, Græcorum sententiæ. Gr. et Lat. ROMAE, MDCLII., εἰς 4ον.

XXXVI

Græciae Orthodoxae, tomus secundus, in quo continentur scriptores, Ioannes Veccus Patriarcha Constantinopolitanus, Constantinus Meliteniota Chartophylax, Georgius Metochita Diaconus Magnae Ecclesiae, et Maximus Chrysoberga, de processione Spiritus Sancti, et alliis. Gr. et Lat. ROMAE, MDCLIX., εἰς 4ον.

Ὁ τρίτος τόμος ταύτης τῆς συλλογῆς τῆς περιεχούσης τὰς μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀνεκδότους περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ παντοίας ἑτέρας τοῦ αὐτοῦ εἴδους διατριβάς, ὅστις ἔμελλε νὰ περιέχῃ τὰ σχόλια κατὰ τὴν ἐν τῷ προμετωπείῳ τῶν δύο πρώτων δημοσιευθέντων ὑπόσχεσιν τοῦ Ἀλλατίου, οὐδέποτε δυστυχῶς ἐξεδόθη. Αἱ διατριβαὶ ἅπασαι τοῦ Ἰωάννου Βέκου « ταπεινοῦ Ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως », αἱ ἐν τοῖς προμνημονευθεῖσι δυσὶ τόμοις περιεχόμεναι, ὡς καὶ ἡ τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Μελιτηνιώτου, περὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἑνώσεως Λατίνων τε καὶ Γραικῶν, καὶ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, κατεχωρίσθησαν καὶ ἐν τῷ CXLI τόμῳ τῆς συλλογῆς τοῦ πολυμαθοῦς Ἀββᾶ Migne τῆς ἐπιγραφομένης Patrologiae cursus completus.

XXXVII

ΣΥΜΜΙΚΤΑ, sive opusculorum Graecorum et Latinorum, vetustiorum ac recentiorum, libri duo. Eddente, nonnulis additis, Bartoldo Nihusio. COLONIAE AGRIPPINAE, MDCLIII., εἰς 8ον.

Τὰ ἐν τῇ βίβλῳ ταύτῃ περιεχόμενα Ἑλλήνων τε καὶ Λατίνων πονήματα εἰσὶ τάδε·

α΄. Ἰωάννου τοῦ Φωκᾶ, ἔκφρασις ἐν συνόψει τῶν ὑπ' Ἀντιοχείας μέχρις Ἱεροσολύμων κάστρων καὶ χωρῶν, Συρίας, Φοινίκης καὶ τῶν κατὰ Παλαιστίνην ἁγίων τόπων. **Ioannis Phocae, compendiaria descriptio castrorum et urbium, ab urbe Antiochia usque Hierosolymam; nec non Syriae, ac Phoeniciae, et in Palaestina sacrorum locorum.** (Βιβλίον Πρῶτον, Σελ. 1—46).

β΄. Ἐπιφανίου Μοναχοῦ τοῦ Ἁγιοπολίτου, διήγησις εἰς τύπον περιηγητοῦ, περὶ τῆς Συρίας, καὶ τῆς Ἁγίας πόλεως, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἁγίων τόπων. **Epiphanii monachi Hagiopolitae, ad modum descriptionis situs orbis, enarratio Syriae, urbis Sanctae et Sacrorum ili locorum.** (Σελ. 48—63).

γ΄. Περδίκου πρωτονοταρίου τῆς Ἐφέσου, ἔκφρασις περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Κυριακῶν θεμάτων (εἰς στίχους). **Perdicae protonotarii Ephesii, expositio thematum Dominicorum et memorabilium quae Hierosolymis sunt.** (Σελ. 65—78).

δ΄. Ἀνωνύμου, ἀπόδειξις περὶ τῶν Ἱεροσολύμων. **Anonymus, de locis Hierosolymitanis.** (Σελ. 80—102).

ε΄. **Eugesippi, incipit tractatus de distantiis locorum Terrae Sanctae.** (Σελ. 104—120).

ϛ΄ **Willebranti ab Oldenborg Canonici Hildesemensis, itinerarium Terrae Sanctae.** (Σελ. 122—152).

ζ΄. **Leonis Allatii, de solea** (σωλέα, σολεῖον ἢ σολίον, καὶ σολέας, εἶναι λέξις λατινικὴ παραγομένη παρὰ τὸ **solum** = ἔδαφος, καὶ **solium** = ἕδος, θρόνος βασιλικός. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ βασιλικῇ ἐκαλεῖτο τὸ πρὸ τοῦ ἱεροῦ βήματος μέρος, ὅπου ἐκάθηντο οἱ προεστῶτες, διὰ τοῦτο πολλάκις ἐν τῇ Δύσει ἐκαλεῖτο καὶ **senatorium**. Ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας Σοφίας, σολεῖον ἐκαλεῖτο πρὸ πάντων ὁ βασιλικὸς θρόνος, ὅστις ἦτο πλησίον τῶν δρυφράκτων εἴτε κιγκλίδων τοῦ ἱεροῦ βήματος, καὶ ἦτο πολυτελέστατος, ἔκειτο δὲ πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος, ὅπου νῦν ὁ δεσποτικὸς θρόνος), **veteris ecclesiae, ad Illustrissimum et Reverendissimum Dominum, D. Fabium Ghisium, Episcopum Neritonensem.** (Σελ. 154—174).

η΄. **Leonis Allatii, epistolae ad Bartoldum Nihusium, tres; prima de Liturgia Jacobi disserit, secunda tuetur assertam Graecorum communionem sub specie unica, tertia est de lignis Sanctae Crucis.** (Σελ. 176—235).

θ'. Rituale ecclesiae Aegyptiacae sive Cophtitarum, latine ex versione Athanassii Kircheri, S. J. qui, eam A.C. 1647, jusu Cardinalium congregationis de propaganda fide, ex lingua Copta et Arabica transtulit. (Σελ. 236—267).

ι'. Conradi Marpurgici, de miraculis S. Elisabethae viduae, Thuringiae Lantgraviae. (Σελ. 269—293).

ια'. Gabrielis Sionitae, epistolae binae ad Nibusium, de ritibus Maronitarum nonnulis. (Σελ. 295—802).

ιβ'. Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, ἱστορικὴ διήγησις περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν πράξεων Βασιλείου τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως τῶν Ῥωμαίων. Constantini Porphyrogennetae, de vita et gestis Basilii Macedonis, Imperatoris. (Βιβλίον Δεύτερον, Σελ. 1—178).

ιγ'. Ἰωάννου κληρικοῦ καὶ κουβουκλεισίου τοῦ Καμενιάτου, εἰς τὴν ἅλωσιν τῆς Θεσσαλονίκης. Ioannis Cameniatae, sanctissimae Metropolis Thessalonicensis, cubuclesii, de excidio Thessalonicensi, narratio. (Σελ. 180—316).

ιδ'. Ἰωάννου Ἀναγνώστου, διήγησις περὶ τῆς τελευταίας ἁλώσεως τῆς Θεσσαλονίκης. Ioannis Anagnostae, de extremo Thessalonicensi excidio, narratio. (Σελ. 318—372).

ιε'. Ἰωάννου Ἀναγνώστου, κατὰ δύναμιν μονῳδία ἐπὶ τῇ ἁλώσει τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης. Ioannis Anagnostae, pro viribus acta, monodia, de excidio urbis Thessalonicensis. (Σελ. 374—380).

ις'. Θεοδώρου Γαζῆ, περὶ ἀρχαιγονίας Τουρκιῶν. Theodori Gazae, de origine Turcarum. (Σελ. 382—392).

ιζ'. Melchioris Inhoferi, de eunuchismo dissertatio ab antiqua Ecclesia improbato, ad Clarissimum Virum Leonem Allatium. (Σελ. 394—413).

ιη'. Leonis Allatii, confutatio fabulae de Ioanna Papissa, ex monumentis Graecis. Editio quarta, ex duabus primis Romanis recognita. (Σελ. 415—434).

ιθ'. Lucae Holstenii, de usitatu etiam Abassinis communione sub unica specie. (Σελ. 436—437).

κ'. Lucae Holstenii, de Sabbathio flumiue. (Σελ. 439—441).

κα'. Anonymi, de Sabbathio flumine. (Σελ. 443—444).

κβ'. Catalogus operum S. Ioannis Damasceni, Io: Auberto suppeditatorum ab Leone Allatio. (Σελ. 445—453).

Τὰ προμνημονευθέντα ἐν τῇ συλλογῇ ταύτῃ, ἣν ὁ Ἀλλάτιος διενοεῖτο νὰ αὐξήσῃ δι' ὀκτὼ ἔτι βιβλίων, ὡς τοῦτο δηλοῦται ἐκ τοῦ ἐν Ῥώμῃ ἐκδοθέντος φυλλαδίου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν, **Leonis Allatii, ΣΥΜΜΙΚΤΩΝ, sive opusculorum Graecorum et Latinorum vetustiorum ac recentiorum libri X, indiculus editus** ROMAE, **apud successorem Mascardi,** MDCLXVIII., εἰς 4ον, ἑλληνιστὶ γεγραμμένα πονημάτια, συνοδεύονται ἅπαντα ὑπὸ λατινικῆς αὐτοῦ μεθερμηνεύσεως. Εὕρηνται δὲ καὶ ἐν τῷ κγ' τόμῳ τῆς ἐν Βενετίᾳ ἐκδόσεως τῆς συλλογῆς τῶν βυζαντινῶν συγγραφέων.

Ὁ βουλόμενος νὰ μάθῃ τὰς ἐπιγραφὰς τῶν συγγραφῶν, ἃς τὰ μήπω ἐκδοθέντα ὀκτὼ τῶν Συμμίκτων βιβλία ἔμελλον νὰ περιέχωσιν, ἀναγινωσκέτω τὰς πρώτας σελίδας τοῦ ΙΔ' τεύχους τῆς τοῦ Φαβρικίου ἑλληνικῆς βιβλιοθήκης.

XXXVIII

Mellisolyra (Μελισσολύρα) **de laudibus Dionysii Petavii Societatis Iesu Presbyteri.** ROMAE, MDCLIII., εἰς 8ον.

Ποιημάτιον ἐν μέτρῳ ἰαμβικῷ καὶ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ φωνῇ γεγραμμένον, προσφωνούμενον τῷ Καρδιναλίῳ Φραγγίσκῳ Βαρβερίνῃ καὶ ἀρχόμενον διὰ τῶν στίχων,

Νῦν αὐρέων ἔληξε δυσσαὴς κλόνος,
Νέφη δ' ὑπεξήλυξεν, ἔνθεν αὖ πάλιν
Λευκῇ γαλήνῃ νήνεμος γελᾷ πόλος.
Οὔ μιν ταράττει φθόγγος, οὐ θροεῖ κτύπος,
Σιγῇ δ' ἐπίσχει πάντα, οὔτε μιν φλέγει
Πρέσβυστον ἄστρον μηνάδος νυκτεμπόρου,
Πυρσοῖσιν ἀῤῥένεσιν ἐμμεμιγμένον.
Μέσαι περῶσι νύκτες, ἐν δ' εὐρεῖ κύτει
Ῥιπαῖσι μαρμαίρουσιν ἄστρ', ἀπ' αὐτόφιν
Ἐς γῆν φόως ἰέντα, οἷον ἥλιος
Βροτοῖς· ἐπαστράπτῃσιν, εὖ τ' ἂν πρὸς πόρον
Μέσον διήκων ἤματος, πυρὸς φλόγας
Θερμὰς ἰάλλει, ὥστε καὶ ῥέα νηπίοις,
Ἐνωπαδὶς παίδεσσι τειρέων φάη
Λαμπρὸν φαείνει, κἀπιμετρεῖ τ' εὐμερές.
κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.

XXXIX

Lettera all' Illustrissimo Signor, il Signor Marcantonio Spinola, del viaggio della Signora D. Lucretia Barberina Duchessa di Modena, da Roma à Modena. GENOVA, MDCLIV., εἰς 4ον.

Ἡ ἐξ ἐννενήκοντα καὶ ἑπτὰ σελίδων συγκειμένη ἐπιστολὴ αὕτη περιέχει λεπτομερεστάτην ἔκθεσιν τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης περιοδείας τῆς Δουκέσσης τῆς Μοδένης, περιγράφουσα τὴν καθ' ὁδὸν διακόσμησιν, τὴν πορείαν τῶν τελετῶν, τοὺς ἐκφωνηθέντας λόγους, τὰς δεήσεις, καὶ ἄλλα τοιαῦτα εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἀναφερόμενα.

XL

De utriusque ecclesiae Orientalis atque Occidentalis perpetua in dogmate de Purgatorio consensione, ad Alexandrum XII, Pontif: Opt: Max:. Addita sunt ejusdem Allatii, epistola ad Ioannem Christianum L. B. de Roinebourg, de perpetua ecclesiae Occidentalis atque Orientalis tum in dogmate tum in ritibus consensione; ad D. Bartoldum Nihusium Episcopum Myssiensem, epistola secunda, de communione Graecorum sub unica specie, et de textu Machabaeorum de sacrificio pro mortuis; Eustratius Constantinopolitanus de animabus separatis; Ioannis Vecci Patriarchae Constantinopolitani liber tertius de causa Schismatis. Graece et Latine, eodem Leone Allatio interprete. ROMAE, MDCLV., εἰς 8ον, καὶ FRANCOFURTI, MDCLVI., εἰς 8ον, ἄνευ τῶν ἑλληνιστὶ γεγραμμένων μαρτυριῶν, τῶν ἐν τῇ πρώτῃ ἐκδόσει περιεχομένων.

Διϊσχυρίζεται ἐν ἄλλοις καὶ ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, παραδέχεται ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων τὴν ὕπαρξιν τοῦ καθαρτηρίου πυρός, ὅπερ τινὲς τῶν θεολόγων αὐτῆς δι' ἰδίους λόγους ἠρνήθησαν.

Κατὰ τοῦ τόμου τούτου ἐγράφη βιβλίον ἐπιγραφόμενον, **Ecclesia Graeca Lutheranizans, sive exercitatio de consensu et dissensu Orientalis Graecae speciatim Russicae, et Occidentalis Lutheranae ecclesiae, in dogmatibus, ex variis, quae de religione Graeca extant, monumentis eruta; ubi simul demonstratur, ecclesiam Graecam facilius cum Lutheranis quam Romanis sacris.**

uniri posse,inque principalibus doctrinae capitibus,propius a nobis quam pontificiis distare. Cui ob materiae adfinitatem adjecta in calce est dissertatio viri admodum Reverendi Theologi celeberrimi Dn. Ioh. Quistorpii, de christianismo Graecorum hodiernorum, opposita Leoni Allatio, Theol.Romano; auctore et editore I. P. Kohlio, Kiloniens. LUTETIAE, 1723., in 8°.

XLI

Vita della venerabile serva di Dio Maria Raggi da Scio, del Terzo Ordine di S. Domenico, al P. Reuerendissimo Maestro Generale, dell' Ordine di S. Domenico, F. Gio. Batista Marini. ROMA, MDCLV., εἰς 4ον.

Ἡ περίεργος βιογραφία τῆς Χίας ταύτης Μάρτυρος ἄρχεται διὰ τοῦ παραγράφου τούτου, τοῦ τὴν πατρίδα αὐτῆς περιγράφοντος. Chio, ò ver Scio, Isola nell Arhipelago, e per il sito amenissima, et per la temperie dell' aria placidissima, e per l' esquisitezza de' frutti, che produce la terra, e di giardini, e delitie ad arte diletteuolissima, e per l' ingenuità e costumi piaceuoli degli habitanti frequentissima, non solo negli anni andati d'huomini nell' armi, nelle lettere, e nella santità illustri, ma anco nei tempi posteri e sempre madre fecondissima, si gloria della nascita della Serua di Dio Maria Raggi, la quale da molti cancellato il cognome viene solo dalla patria Maria da Chio appellata. Nacque ella nella Metropoli dell' Isola, onde trasse il suo cognome, da parenti nobili, ricchi, et timorosi di Dio, Luciano Raggi, Genonese, e Bianca Raggi, Sciota, nelli anni del Signore 1552, etc.,etc., etc, καὶ λήγει διὰ τοῦ,A nostri presenti tempi il fratello del Signor Cardinale Ottauiano Raggi,Marchese Tomaso,Commissario Generale delle Galere Pontificie, e il nipote Signor Cardinal Lorenzo, non meno ammiratori di tanta donna, di quello, che fù il Cardinale Ottaniano, hanno affissa lapida di nobilissimo marmo negro a guisa di coltre con le sue frangie d' intorno, e in capo a quella testa di donna indorata, con le mani giunte orante, nel primo pilastro della naue maggiore della Minerua vicino alla porta del chiostro, colscritto;

MARIAE RAGGIAE CHIAE
EX TERTIO DOMINICANAE FAMILIAE ORDINE
OCTAVIANUS CARDINALIS RAGGIUS JANUENSIS
RELIGIOSAM FOEMINAE VIRTUTEM
AD STUPOREM EXIMIAM
ET SUE EODEM AGNOMINE CARIOREM
ADMIRATUS
CONDITORIUM LEGAVIT
ANNO REPARATAE SAL. CIↃ. DCXLIII
LAVRENTIUS CARDINALIS RAGGIUS
EX FRATRE NEPOS ET EXEQUUTOR CURAVIT
THOMAS RAGGIUS
PONTIF. CLASSIS. COMMISSARIUS GENERALIS
FRATER ET HAERES P.

Ἀξιομνημόνευτος ὡσαύτως εἶναι, καὶ ἡ ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς (Santa Maria Maddalena), μέχρι τῆς σήμερον σωζομένη ἐπὶ λευκοῦ μαρμάρου ἥδε ἐπιγραφή, πρὸς μνήμην αὐτῆς χαραχθεῖσα,

D. O. M.
VENERABILI SORORI MARIAE RAGGI CHIENSI
ORD. III. S. DOMINICI
ILLUSTRISS. D. JULIUS MAGDALENUS CAPIFERRUS
NOBILIS ROMANUS
LOCUM MONUMENTI AD DEPOSITUM GRATIS
PROCIT LATIUS IN INSTRUMENTO CONCESSIT
HAEC XXXXVIII ANNIS NATA CUM SANCTISSIME
ET RELIGIOSISSIME VIXISSET SPETIALIBUS
GRATIIS ET FAVORIBUS A DEO DOTATA
FELICITER IN DOMINO QUIEVIT
DIE VII JANUARII CIↃ. IↃC
G. E. F. G.

Ἐν ἄλλοις καὶ ὁ εὐπαίδευτος Μιχαὴλ Λόθος ἔγραψε λατινιστὶ τὸν βίον τῆς Χίας ταύτης Μάρτυρος, ἐν δυσὶ βίβλοις. Τοῦτον ἐξέδωκεν ὁ

Παῦλος Μινέρβα Βαράβης, εἰς τὴν Ἰταλικὴν μεθερμηνεύσας ἐν Νεαπόλει τῷ 1609 ἔτει. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος βιογραφικὸν βιβλίον τοῦ Ἀλλατίου σύγκειται ἐξ ἑκατὸν δέκα ἑπτὰ σελίδων.

XLII

Concordia nationum Christianarum per Asiam, Africam, et Europam, in fidei Catholicae dogmatibus, apud borealis Europae Protestantes deseri contra fas pronuper coeptis. MOGUNTIÆ, MDCLV., εἰς 8ον.

Ἴσως τὸ ὑπὸ τοῦ Δουπίνου μνημονευόμενον σύγγραμμα τοῦ Ἀλλατίου La concorde des nations Chrétiennes d' Asie, d' Afrique et d' Europe sur la foi Catholique abandonnée par les Protestants. MAYENNE, MDCLV., εἰς 8ον, εἶναι γαλλικὴ μετάφρασις τούτου. Λέγω, ἴσως, διότι δὲν ἔτυχε νὰ τὸ ἀναγνώσω.

XLIII

Eustratii Presbyteri, liber de vita functorum statu. Gr. et Lat. ROMÆ, MDCLV., εἰς 8ον.

Τὸ βιβλίον τοῦτο κατεχωρίσθη καὶ εἰς τὸ εἰκοστὸν ἕβδομον τεῦχος (Σελ. 362) τῆς πολυτόμου καὶ πολυτίμου Bibliotheca Patrum. LUGDUNI, 1677—1715, in folio.

XLIV

Sancti Methodii, Episcopi et Martyris, convivium decem virginum, sive de castitate; Gr. et Lat. cum notis et diatriba de Methodiorum scriptis, ad Alexandrum VII, Pontif: Opt: Maximum. ROMÆ, MDCLVI., εἰς 4ον.

Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ (Σελ. 75) τῆς ἐν Ἀμβούργῳ ἐκδόσεως ἁπάντων τῶν ἔργων τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἱππολύτου τῆς τῷ 1718, ὑπὸ Ι. Α. Φαβρικίου εἰς φύλλον δημοσιευθείσης ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν, Sancti Hip-

polyti Episcopi et Martyris, opera non antea collecta, et partim nunc primum edita, Gr. et Lat; accedunt viror: doct: notæ et animadversiones, juncta appendix scriptorum dubiorum suppositiorumque, nec non quæcunque reperiri potuere ex lucubr: Hipolyti junioris Thebani, ὡς καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ ὀγδόῳ (Σελ. 27—240), τῆς συλλογῆς, **Patrologiae Graecae cursus completus,** τῆς ὑπὸ τοῦ **Abbé I. B. Migne,** ἐν Παρισίοις δημοσιευομένης, κατεχωρίσθη τὸ «Συμπόσιον τῶν δέκα παρθένων ἢ περὶ ἁγνείας, τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μεθοδίου Ἐπισκόπου καὶ Μάρτυρος», μετὰ τῆς λατινικῆς μεθερμηνεύσεως καὶ τῶν σημειώσεων τοῦ Ἀλλατίου.

XLV

Carmina Graeca in Christinam Suecorum Reginam. ROMAE, MDCLVI., εἰς 4ον.

Γνωστὴ τοῖς πᾶσιν ἡ ἐξώμοσις εἰς τὸ Δυτικὸν Δόγμα τῆς τῶν Σουΐδῶν ἀνάσσης Χριστίνας, ἐν Ἰνσπρούχῃ, τῷ ͵ΑΧΝΕ΄ ἔτει, Νοεμβρίου γ΄. Καίτοι ἐπισκεφθεὶς ἁπάσας τὰς ἐν τῇ Εὐρώπῃ ὀνομαστὰς βιβλιοθήκας δὲν ἠδυνήθην νὰ ἀνακαλύψω ἀντίτυπον τοῦ ποιηματίου τούτου τοῦ ποιηθέντος πρὸς τιμὴν τῆς ἐν τῷ ἐν Ῥώμῃ ναῷ τοῦ Ἁγίου Πέτρου ταφείσης ἀνάσσης Χριστίνας.

XLVI

Vita e morte del P. F. Alessandro Baldrati da Lugo, fatto morire nella Città di Scio da' Turchi per la Fede Cattolica li 10 di Febraro, 1645. IN ROMA, MDCLVII., εἰς 12ον.

Ὁ Χῖος οὗτος τοῦ καθολικοῦ θρησκεύματος μάρτυς ἐγεννήθη ἐν Λούγῳ τῆς Ῥωμανίας, (ἐπαρχίας τοῦ ποτὲ Ἐκκλησιαστικοῦ Κράτους, κειμένης μεταξὺ Φεῤῥάρας καὶ Οὐρβίνου), τὴν 26 Σεπτεμβρίου, τοῦ ἔτους 1595, ἐκ πατρὸς μὲν τοῦ Καίσαρος Βαλδράτη μητρὸς δὲ τῆς Λουκίας δε' Βιάνκη, καὶ ἐμαρτύρησεν ἐν Χίῳ, τὴν 10 Φεβρουαρίου, τοῦ 1645. Ἐπὶ τῆς σελίδος, τῆς φερούσης τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ βιογραφικοῦ τούτου δοκιμίου, ὅπερ σύγκειται ἐξ ἑκατὸν εἴκοσι σελίδων ἐκτὸς τῆς προσφωνήσεως τοῦ

συγγραφέως τῷ P. Reverendissimo F. Raimondo Capizucchi, Maestro del Sac. Palazzo Apostolico, σεσημείωται ὅτι ὁ Ἀλλάτιος ἦτο, Academico Umorista di Roma, Incognito di Venetia, et Apatista di Fiorenza.

XLVII

Librorum editorum elenchus; ad Illustrissimum D. Aloysium La-Farina, Marchionem Madoniæ, etc., etc., etc. ROMAE, MDCLIX, εἰς 12ον.

Τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ φυλλαδίου τούτου ἔπεμψέ μοι ἐκ Παρισίων ὁ περιώνυμος Γάλλος βιβλιογράφος Βρυνέτος, ὀλίγας ἑβδομάδας πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. Συνίσταται ἐκ δεκατεσσάρων σελίδων, καὶ περιέχει ἀπαρίθμησιν τῶν μέχρι τοῦ 1659 ἔτους ἐκδοθέντων συγγραμμάτων τοῦ Ἀλλατίου. Ἐγράφη δὲ «Ad istantiam Blasii Diversini, bibliopolae», ὡς μνημονεύεται ἐν τῇ προμετωπίδι.

XLVIII

De cryptographia Graecorum recentiorum epistola, ad Carolum Morinum, Eminentiss: Cardinalis Barberini bibliothecarium. ROMAE, MDCLIX., εἰς 8ον.

Ἡ διατριβὴ αὕτη πραγματεύεται περὶ τῆς κρυπτογραφίας τῶν μεταγενεστέρων Ἑλλήνων· κρυπτογραφία δὲ εἶνε ἡ μέθοδος τοῦ γράφειν συμβολικῶς.

XLIX

Ἐγχειρίδιον περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος. De processione Spiritus Sancti enchiridion. ROMAE, 1658., εἰς 12ον.

L

Ἐγχειρίδιον περὶ τοῦ συμβόλου τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου. ROMAE, 1658., εἰς 12ον.

Ἀμφότερα τὰ ἐγχειρίδια ταῦτα εἰσὶ γεγραμμένα εἰς χυδαιοτάτην ἑλληνικὴν γλῶσσαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἥτις ἦτον ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ἐν Χίῳ καὶ ἀλλαχοῦ Γραικο-λατίνοις. Ἰδοὺ τίνι τρόπῳ ἄρχεται τὸ πρῶτον ἐξ αὐτῶν. «Μιλῶ μετὰ σένα, ὦ καλὲ Χριστιανέ, καὶ Φιλορώμαιε, ὅπου ἀγαπᾶς τὸν Θεὸν καὶ δουλεύεις τον ὀρθὰ διὰ σωτηρίαν τῆς ψυχῆς σου, καὶ ὄχι μὲ σένα, ὁποῦ διὰ νά 'βαλες εἰς τὸν νοῦν σου μίαν γνώμην ἢ κακὴν ἢ καλήν, δὲν μελετᾶς, μηδὲ Θεόν, μηδὲ σωτηρίαν ψυχῆς, ἀμὴ μὲ πεῖσμα καὶ φιλονεικείαις, καὶ μὲ ἀλήθεια, ἢ ψέμματα γυρεύεις νὰ τὴν στηρίξῃς, καὶ νὰ τὴν βεβαιώσῃς, καὶ ἀπέκει ἂς 'πάγῃ ὁ κόσμος ἄνω κάτω. Μιλῶ λέγω μετὰ σένα, κτλ., κτλ.»

LI

Vindiciæ Synodi Ephesinæ, et S. Cyrilli de processione ex Patre et Filio Spiritus Sancti. ROMAE, MDCLXI, εἰς 8ον.

Ὁ τίτλος δηλοῖ περί τινος πραγματεύεται ὁ ἐκ 554 σελίδων οὗτος τόμος.

LII

Ioannes Henricus Hottingerus, fraudis et imposturæ manifestae convictus. ROMAE, MDCLXI., εἰς 4ον.

Αἰτίαν τῆς διατριβῆς ταύτης ἔδωκεν ἡ ἐν τῇ **Historia ecclesiastica Novi Testamenti.** (**Tiguri, 1651—67,9 vols, in 8°**), ὑπὸ Ὀττινγέρου πραγματεία ἐν ᾗ δείκνυνται δῆθεν αἱ μεταξὺ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς τῶν Διαμαρτυρουμένων ἐκκλησίας ὁμοιότητες, καὶ αἱ μεταξὺ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Δυτικῆς μέγισται διαφοραί. Κατὰ τῆς ἀναιρούσης τὰ ὑπ' αὐτοῦ γραφέντα διατριβῆς ταύτης τοῦ Ἀλλατίου ὁ Ὀττίνγερος ἔγραψεν ἑτέραν ἐπιγραφομένην, **De Leone Allatio nimiæ temeritatis convicto, et perpetuo ecclesiarum Latinæ et Græce dissensu,** περιεχομένη· εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ **Enneas dissertationum philologico-theologicarum Heideldergensium.** TIGYRI, MDCLXII., in 4ον.

LIII

Poeti antichi raccolti da'codici Mss. della biblioteca Vaticana e Barberina. IN NAPOLI, 1661., εἰς 8ον.

Ἡ πολύτιμος, ἀλλὰ πλήρης χασμάτων καὶ σφαλμάτων, συλλογὴ αὕτη ἀρχαίων Ἰταλικῶν ποιήσεων ἀνεκδότων μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, προσεφωνήθη, **Agl' Illmi Signori Accademici della Fucina, della nobile ed essemplar Città di Messina**, καὶ συνοδεύεται ὑπὸ σοφῶν καὶ μακρῶν προλεγομένων, ἐν οἷς ὁ ἐκδότης σαφηνίζει καὶ σχολιάζει τάς τε ποιήσεις ,καὶ τοὺς ποιητὰς αὐτῶν. Ὁ Gustavo Cammillo Galletti, ἐδημοσίευσεν ἐν Φλωρεντίᾳ τὸ 1847 ἔτος, βιβλιάριον (σελ. 80), ἐπιγραφόμενον, **Le illustrazioni di Monsignor Leone Allacci alla sua raccolta dei poeti antichi edita in Napoli nell' anno 1661. Premessivi alcuni cenni storico critici intorno alle varie raccolte di antiche Toscane poesie alcune delle quali gia' edite si danno emendate**, καὶ περιέχον πᾶν ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ αὐτοῦ ὑπόσχεται. Ὁ δὲ Cavaliere Alessandro di Mortara, φυλλάδιον τήν δε τὴν ἐπιγραφὴν φέρον, **Lettera . . . . intorno alcuni sonetti della Raccolta de' poeti antichi fatta da Leone Allacci.** MILANO, 1820, εἰς 8ον.

LIV

De cryptographia Graecorum recentiorum epistola secunda, ad Nobilissimum, Illustrissimum atque Sapientissimum Principem Demetrium Francisc. Rhodocanakidem, Chiensem. ROMAE, MDCLXI., εἰς 8ον., MDCLXVI., εἰς 4ον, καὶ PARISSIS, MDCLXVII., εἰς 8ον.

Τὴν πρώτην ἔκδοσιν (σελ. 280) τοῦ σπανιωτάτου τούτου πονηματίου ἐκτησάμην εὑρὼν παρά τινι τῶν ἐν Λονδίνῳ βιβλιοκαπήλων, καὶ τῇ τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου βιβλιοθήκῃ ἐδώρησα. Καὶ αἱ τρεῖς ἐκδόσεις σώζονται ἐν τῇ τοῦ Βατικανοῦ καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ βιβλιοθήκῃ.

LV

De octava Synodo Photiana ; annexa est, Ioannis Henrici Hottingeri disputationes apologeticae, de ecclesiae Orientalis atque Occidentalis tam in dogmate, quam in ritibus dissensu, et Iuvenis Ulmensis (Ἡλίας Βεζέλιος) **exercitationes historico-theologicae de ecclesia Graecanica hodierna refutatio.** ROMAE, 1662., εἰς 4ον, καὶ FRANCOFURTI, MDCLXVI., εἰς 4ον.

Ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει τοῦ πονήματος τούτου, τῷ περὶ τῆς Η′ Συνόδου πραγματευομένῳ, ὁ Ἀλλάτιος ἀρνεῖται ῥητῶς τὴν ὑπὸ τοῦ Πάπα Ἰωάννου Η′ ἀναγνώρισιν τῶν ἀπαιτήσεων Φωτίου τοῦ σοφοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις κατὰ τὸν Ἀλλάτιον ἐπλαστογράφησε τά τε πρακτικὰ τῆς Συνόδου καὶ τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Ποντίφηκος. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ πειρᾶται ἐκ νέου νὰ ἀνατρέψῃ τὰ ὑπὸ Ἑνρίκου τοῦ Ὀτινγέρου καὶ Ἡλία τοῦ Βεζελίου κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην γραφέντα περὶ τῶν μεγίστων καὶ ἀνυπερβάτων διαφορῶν, τῶν ὑπαρχουσῶν μεταξὺ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὸ τέλος (Σελ. 680-696) τοῦ βιβλίου, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν, **De Ioanna Papissa fabula ab Allatio profligata nonnullorum clarorum virorum elogia**, ὑπάρχουσι μαρτυρίαι Ἀντωνίου Καρακιόλου, Βαρθολομαίου Βεκίου, Φορτουνίου Λικήτου, Φραγγίσκου Μολίνου, Ἰωάννου Θουϊλίου, Μαρτίνου Σανδελλίου, Λαυρεντίου Πιγνορίου, Ἰωάννου Ἀργόλου, Σιλβέστρου Πετρασάνκτα, Μελχιόρου Ἰνχοφέρου, Βαρθόλδου Νιχουσίου, καὶ ἄλλων σοφῶν ἀνδρῶν, ἐγκωμιάζουσαι τὴν περὶ τῆς Παπίσσης Ἰωάννας διατριβὴν τοῦ Ἀλλατίου. Τὸ σύγγραμμα τοῦ Βεϊελίου, τὸ δῶσαν ἀφορμὴν τῷ Ἀλλατίῳ νὰ γράψῃ τὴν ἄνω κατ᾽ αὐτοῦ ἀναίρεσιν, ἐπιγράφεται, **I. N. D. N. I. C. Exercitatio historico-theologica de Ecclesià Graecanicâ hodiernâ L. Allatio potissimùm, P. Arcudio et B. Nihusio opposita, ab Elia Veielio, nunc SS. Th. Doct. atque Profess. Summique apud Ulmanos templi Ecclesiaste.** ARGENTORATI, MDCLXVI, εἰς 4ον. Ἀντεπήντησε δὲ ὁ Βεϊέλιος εἰς τὸ ἀνωτέρω σύγγραμμα τοῦ Ἀλλατίου δι᾽ ἑτέρου ἐπιγραφομένου, **Eliae Veielii, defensio exercitationis historico-theologicae de Ecclesia Graecanica hodierna, adversus refutationem eiusdem à Sene Chio Romae adornatam.** FRANCOFURTI, MDCLXVI., εἰς 4ον.

LVI

De Symeonum scriptis diatriba, Symeonis Metaphrastæ laudatio, auctore Michaele Psello : Sanctæ Mariæ planctus, ipso Metaphraste auctore ; eiusdem aliquot epistolæ, Leone Allatio ipso interprete. Gr. et Lat. PARISIIS, MDCLXIV, εἰς 4ον.

Ἀφορμὴν τῆς περὶ Συμεώνων, Συμώνων, Σιμωνιδῶν καὶ Σιμωνακτιδῶν διατριβῆς ἔδωκεν ὁ ἐν τῷ ἰδίῳ τεύχει (Σελ. 245-253) ἐκδοθεὶς λόγος Συ-

μεῶνος τοῦ Λογοθέτου τοῦ καὶ Μεταφραστοῦ, «Εἰς τὸν θρῆνον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὅτε περιεπλάκη τὸ τίμιον σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.» Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀνωτέρω συλλογὴ ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Ἑλληνιστοῦ Φραγγίσκου Κομβεφισίου, ὅστις προσεφώνησεν αὐτὴν Ἀλλατίῳ, καὶ τῆς ὁποίας τὸ δεύτερον μέρος συνίσταται ἐκ παντοίων πραγματειῶν Βυζαντινῶν συγγραφέων, ὡσαύτως ὑπὸ τοῦ Κομβεφισίου τότε κατὰ πρῶτον διὰ τοῦ τύπου δημοσιευθεισῶν, αἵτινες φέρουσι τὴν ἐπιγραφὴν **Originum rerumque Constantinopolitanarum manipulus, variis auctoribus.**

LVII

Palaeologao gentis, vicissitudines; ad Alexandrum VII, Pontif: Opt: Maximum. ROMAE, MDCLXV., εἰς 4ον.

Περιέχει ἀφήγησιν τῶν μετὰ τὴν ἐκ τῆς Πελοποννήσου ἐκδίωξιν τῷ 1461, τοῦ Δεσπότου Θωμᾶ Παλαιολόγου συμβάντων εἰς τὰ μέλη καὶ τοὺς μέχρι τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ ἐπιζῶντας γόνους τοῦ Βυζαντινοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Οἴκου, τοὺς καταγομένους ἐκ τοῦ πρωτογεννοῦς αὐτοῦ υἱοῦ Ἰωάννου, τοῦ μὴ κλίναντος τὸ γόνυ πρὸς τὴν παπικὴν θέλησιν, ν' ἀρνηθῇ τὸ θρήσκευμα τῶν πατέρων του, ἀλλ' ἐκ Ῥώμης λάθρα πρὸ τῆς ἀφίξεως ἐκ τῆς Κερκύρας τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ φυγόντος καὶ εἰς Χίον κατοικήσαντος. Εἰς τοῦτο μόνον τὸ σύγγραμμα τοῦ φιλοπάτριδος Ἀλλατίου φαίνεται πικρία τις κατὰ τῆς Παπικῆς Ἕδρας, ὡς ἰδιοτελῶς φερθείσης πρὸς τοὺς ἀτυχεῖς πρόσφυγας βασιλόπαιδας Παλαιολόγους.

LVIII

In Roberti Creygtoni apparatum, versionem et notas, ad historiam concilii Florentini, scriptam a Silvestro Syropulo, de unione inter Graecos et Latinos, exercitationes; ad Reverendissimum Patrem F. Raymundum Capisuccum, Ordinis Praedicatorum, Sacri Apostolici Palatii Magistrum. ROMAE, MDCLXVI., εἰς 4ον, καὶ 1674, ὡσαύτως εἰς 4ον.

Ῥοβέρτος Κρεϋχθόνιος πολυμαθὴς τοῦ ιζ' αἰῶνος θεολόγος καὶ ἐφημέριος τοῦ τῆς Ἀγγλίας Μονάρχου Καρόλου τοῦ Β' μεθερμηνεύσας λατι-

νιστὶ τὴν ὑπὸ Σιλβέστρου τοῦ Συροπούλου (οὐχὶ Σγουροπούλου καθὼς πολλαχοῦ ἐσφαλμένως γέγραπται. Καὶ τωόντι παρατηροῦμεν, ὅτι καὶ αὐτὸς ἰδιοχείρως φαίνεται ὑπογεγραμμένος «Συρόπουλος» καὶ ἀλλαχοῦ [βλ. Φαβρικίου Ἑλλ. Βιβλιοθ. Τομ. ΙΑ′, Σελ. 712], καὶ ἐν τῷ ὅρῳ τῆς Φλωρεντινῆς Συνόδου, τῷ συνταχθέντι ὑπὸ τοῦ ἐκ Νικαίας Καρδιναλίου Βησσαρίωνος, οὗ ἡ ἀρχή, «Εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοί») ἑλληνιστὶ γραφεῖσαν ἱστορίαν τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ Συνόδου, καὶ διὰ τοῦ τύπου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν **Exactissima narratio Concilii Florentini, sive vera historia unionis non veræ inter Græcos et Latinos, Gr. scripta per Sylv. Sguropulum Patriar: Constantinop: qui Concilio interfuit; cum versione Latina notisque R. Creyghton**, ἐν HAGAE, κατὰ τὸ ΑΧΞ′ ἔτος εἰς φύλλον δημοσιεύσας, τοσοῦτον ἐπλήρωσεν αὐτὴν προλεγομένων καὶ σημειώσεων κατὰ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, ὥστε ὁ Ἀλλάτιος ἠναγκάσθη νὰ γράψῃ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος διατριβήν, ἐν ᾗ πικρῶς κατ' αὐτοῦ φέρεται, ἐλέγχων αὐτὸν καὶ δικαίως λέγων, ὅτι μεταφράζων παρεμόρφωσε τὰ ὑπὸ τοῦ Συροπούλου ἱστορηθέντα.

LIX

Istoria Genealogica e Cronologica della Nobilissima Famiglia Rhodocanaki, di Scio. ROMAE, MDCLXVI., εἰς 4ον.

Τὸ γενεαλογικὸν τοῦτο σύγγραμμα, τὸ ἐν τῇ Βατικανῇ Βιβλιοθήκῃ καὶ παρ' ἐμοὶ διατηρούμενον, θὰ ἐκδώσει ὅσον οὔπω μετὰ Ἑλληνικῆς μεθερμηνεύσεως καὶ σημειώσεων ὁ πλείστης τιμῆς ἄξιος καὶ περὶ τὴν τοῦ Μεσαιῶνος ἱστορίαν πολυμαθέστατος νέος Ἰωάννης Α. Ῥωμανός, καθότι ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Οἴκου τούτου περιέχεται καὶ ἡ τῆς Τουρκοκρατουμένης Ἑλλάδος.

LX

Drammaturgia, divisa in sette indici, con tavola degli autori. IN ROMA, MDCLXVI, εἰς 8ον, καὶ IN VENEZIA, MDCCLV, εἰς 4ον, μὲ τὴν ἐπιγραφήν, **Drammaturgia di Lione Allacci accresciuta e continuata fino all' anno** MDCCLV.

Σπάνιον καὶ πολύτιμον βιβλίον, περιέχον ἀπαρίθμησιν καὶ σύντομον

περιγραφὴν ἁπάντων τῶν Ἰταλιστὶ μέχρι τοῦ ΑΧΞΣΤ' ἔτους γραφέντων, καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ἢ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ θεάτρου παρασταθέντων δραμάτων ἐμμέτρων τε καὶ πεζῶν, ἅπερ ἐγίνωσκεν ὁ συγγραφεὺς ὅτι ἐσώζοντο, μετὰ ὀνομαστικοῦ πίνακος τῶν γραψάντων αὐτά. Ἡ ἐν Βενετίᾳ δευτέρα ἔκδοσις αὐτοῦ περιέχει πολλὰς προσθήκας καὶ διορθώσεις τῶν **Giovanni Cendoni, Apostolo Zeno, P. F. Giovanni degli Agostini,** καὶ ἄλλων.

LXI

Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νείλου τοῦ Ἀσκητοῦ, μαθητοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἐπιστολῶν βιβλία Δ'. S. P. N. Nili Ascetae, discipuli S. Ioannis Chrysostomi, epistolarum libri quatuor; additae sunt variao lectiones in eiusdem S. Nili narrationem caede monachorum, ex variis Codd: MM. SS; diatriba quoque ejusdem Allatii, de Nilis et eorum seriptis; ad Serennissimnm Principem Raynaldum Estensem. ROMAE, MDCLXVIII, εἰς φύλλον.

Καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἑλληνικῆς βιβλιοθήκης τοῦ Φαβρικίου εὕρηται ἡ περὶ Νείλων διατριβή. Ὁ δὲ ἐπὶ πολυμαθείᾳ περικλεέστατος Ἀββᾶς **Migne** συμπεριέλαβε ἐν τῇ συλλογῇ αὐτοῦ **Patrologiae Graecae cnrsns completns (Tom. 79, pag. 26—582)**, τὰ τέσσαρα βιβλία τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Νείλου μετὰ τῆς Λατινικῆς μεταφράσεως καὶ τῶν σημειώσεων τοῦ Ἀλλατίου.

LXII

Variæ lectiones ad Constantini Manasses breviarium historicum. PARISIIS, MDCLV., εἰς φύλλον.

Εὕρηνται ἐν τῷ τέλει τῆς ὑπὸ Καρόλου Ἀννίβα τοῦ Φαβρότου κατὰ τὸ ΑΧΝΕ' ἔτος ἐν Παρισίοις ἐκδοθείσης καὶ μέρος τῆς σειρᾶς τῶν Βυζαντινῶν ἱστορικῶν ἀποτελούσης «Χρονικῆς Συνόψεως διὰ πολιτικῶν στίχων ἐκ τῆς κοσμοποιΐας, μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ Βοτανειάτου Κυροῦ Νικηφόρου.» Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ.

LXIII

De Ioanne Damasceno et ejusdem scriptis diatriba. PARISIIS, MDCCXII, εἰς φύλλον.

Ἐν τῷ πρώτῳ τεύχει τῆς διτόμου συλλογῆς τῶν «Ἁπάντων» Ἰωάννου τοῦ Δαμασκινοῦ τῆς ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Λέ-Κιένου Ἑλληνο-λατινιστὶ εἰς φύλλον ἐκδοθείσης.

LXIV

Descriptio Graeci codicis Chisiani, quo Sacra Biblia continentur. ROMAE, MDCCXL., εἰς φύλλον.

Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ τοῦ Ι. Βλανκίνη συγγράμματι, Vindiciæ canonic. script. (Σελ. XXVCCLXII—LXVII), ROMAE, MDCCXL., εἰς φύλλον.

LXV

Ἰλίου εἰκών. ROMAE, MDCCCL., εἰς 8ον.

Τὸ μέχρι τοῦ 1850 ἔτους, ἀνέκδοτον δοκίμιον τοῦτο τοῦ Ἀλλατίου, ἐδημοσιεύθη τότε τὸ πρῶτον ἐν τῇ συλλογῇ (σελ. 531—536), Anecdota Græca, e Mss. bibliothecis Vaticana, Angelica, Barberiniana, Valliceliana, Medicea, Vindobonensi, τῇ ὑπὸ τοῦ Π. Ματράνγα ἐκδοθείσῃ. Ἄρχεται δὲ οὕτω. «Ἰλίου κρήδεμνα ταῦτα, ὦ παῖ· πεδία δ' ἐκεῖνα τὰ Τρωϊκά, καὶ πανελλήνων ὅλος στρατός· τὸ δ' ἐκεῖθεν ἐπιῤῥέον ὕδωρ καὶ ταῖς ὄχθαις στεφανούμενον ἐπὶ χλωρᾷ κόμῃ, Σκαμάνδρου ῥοαί· εἰ δὲ μεθύειν δοκεῖ τοῖς ῥεύμασι καὶ οἷον ἄνθη βέβαπται τῷ αἵματι, μηδὲν μὴ πτοηθῇς, μηδὲ φρίξῃς· ὁ γὰρ τῆς Θέτιδος τοῖς ὅπλοις κατάχαλκος, ἐδημιούργησε δὲ ταῦτα Ἡφαίστου χεὶρ ἢ ἔθει Θεῶν ὅλος κτλ.»

LXVI

Tres grandes dissertationes, de Nicetis, de Philonibus et de Theodoris. ROMAE, MDCCCLIII., εἰς φύλλον.

Αἱ τρεῖς διατριβαὶ αὗται περιέχονται εἰς τὸν ἕκτον τόμον (Μέρος Β', σελ. 1—202) τοῦ τὴν ἐπιγραφὴν **Nova Patrum bibliotheca** φέροντος πολυτίμου καὶ πολυτόμου συγγράμματος, τοῦ ὑπὸ τοῦ κλεινοῦ Καρδιναλίου Μαΐου ἐκδοθέντος, ἔνθα συμπεριελήφθη καὶ ἡ ἕως τότε ἀνέκδοτος βιογραφία τοῦ «ἐπὶ μυρίᾳ σοφίᾳ τε καὶ φιλανθρωπίᾳ καὶ πρακτικῇ θεοσεβείᾳ ἄπληστον τὴν μνήμην καταλιπόντος» Ἀλλατίου, ἡ ὑπὸ τοῦ πολυμαθεστάτου φίλου αὐτοῦ, τοῦ κατὰ τὸ 1682 ἐφόρου τῆς Βατικανῆς βιβλιοθήκης διορισθέντος, Στεφάνου Γραδίου τοῦ ἐκ Ῥαγούζης, λατινιστὶ γραφεῖσα, καὶ εἰς τὴν ἐν Ῥώμῃ Βαλλιτσελλιανὴν βιβλιοθήκην, ἐν ᾗ πολλὰ χειρόγραφα τοῦ Ἀλλατίου σώζονται, μέχρι τοῦ νῦν διατηρουμένη. Δυστυχῶς τὸ τὰ μετὰ τὴν ἀποφυλάκισιν τοῦ Ἀλλατίου μέχρι τῆς τελευτῆς αὐτοῦ πραγματευόμενον μέρος τοῦ χειρογράφου ἀπωλέσθη. Τὸ δημοσιευθὲν κατέχει εἴκοσι καὶ πέντε σελίδας, ἐν αἷς οὐδεμία χρονολογία τῶν διαφόρων ἀξίων λόγου συμβεβηκότων τοῦ βιογραφουμένου μνημονεύεται. Ἡ διατριβὴ **De Theodoris et eorum scriptis**, συμπεριελήφθη καὶ εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ Ἀββᾶ **I. P. Migne** τὴν ἐν Παρισίοις δημοσιευομένην, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν, **Patrologiae cursus completus. (Vol. X, pag. 1206—1232).**

LXVII

Georgii Metochitae, Diaconi Magnae Ecclesiae, refutatio trium capitum, a Maximo Planude, Monacho, editorum. PARISIIS, **1866.**, εἰς 8ον.

Ἡ τοῦ Γεωργίου Μετοχίτου Διακόνου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας «Ἀντίῤῥησις τῶν τριῶν κεφαλαίων ὧν ἐξέθετο Μάξιμος Μοναχὸς ὁ Πλανούδης », εὑρίσκεται μετὰ τῆς Λατινικῆς τοῦ Ἀλλατίου μεθερμηνεύσεως, ἐν τῷ 141 Τόμῳ (Σελ. 1275—1308), τῆς ἀξιολόγου Συλλογῆς ἑλληνικῶν θεολογικῶν συγγραφῶν, τῆς ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν **Patrologiae Græcæ cursus completus** ἐν Παρισίοις ὑπὸ τοῦ Ἀββᾶ Μινὲ δημοσιευομένης.

LXVIII

Ἐπιστολαὶ φιλολογικαί, θεολογικαί, φιλοσοφικαί, ἀρχαιολογικαὶ καὶ οἰκιακαί, Λατινιστί, Ἑλληνιστί, Ἰταλιστὶ καὶ Γαλ-

λιστὶ γραφεῖσαι φίλοις καὶ γνωρίμοις ἀνδράσι καὶ ἐν παντοίοις συγγράμμασιν αὐτῶν καταχωρισθεῖσαι.

Ἴδιον τεῦχος, περιέχον συλλογὴν ἁπασῶν τῶν κατὰ καιροὺς ὑπὸ τοῦ Ἀλλατίου γραφεισῶν ἐπιστολῶν, δὲν ἐξεδόθη εἰσέτι, μολονότι αὐτὸς ὁ Ἀλλάτιος ὀλίγον πρὸ τῆς τελευτῆς εἶχεν ἀποφασίσει νὰ ἐκδώσῃ τοιοῦτον. Ἀρκετὸς αὐτῶν ἀριθμὸς εὕρηται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τοῦ συντάγματος Πέτρου Βουρμανίου, Sylloges epistolarum a viris illustribus scriptorum. (LEIDAE, 1727., in 4⁰), ἐν τῷ τριακοστῷ τῆς τοῦ Ἀγγέλου Καλογερᾶ, Raccolta d' opuscoli scientifici e filologici. (VENEZIA, 1728 — 1749., in 8⁰), ἐν ταῖς Antiquitates Ecclesiae Orientalis, clarissimorum virorum Card. Barberini, LEONIS ALLATII, Luc. Holstenii, etc., dissertationibus epistolicis enucleatae; nunc ex ipsis autographis editae, etc. (LONDINI, 1682., in 8⁰, καὶ 1683., in 12⁰), ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τῶν τοῦ δικηγόρου Καρόλου Φέα, Miscellanea filologica, critica e antiquaria. (IN ROMA, 1790., in 8⁰), ἐν τῷ τρίτῳ μέρει τῆς συλλογῆς τῶν Lettere memorabili. (IN ROMA, 1675., in 12⁰), Μιχαὴλ Ἰουστινιάνη, ἐν τῷ τοῦ Φορτουνίου Λικήτου, De quaesitis per epistolas à clarissimis viris responsa. (BONONIAE, 1640, in 4⁰, et UTINAE, 1646—1653, in 4⁰), ἐν τοῖς τοῦ Στεφάνου Βαλουζίου, Miscellanea. (PARISIIS, 1678., in 8⁰), ἐν τῷ τοῦ ὑπὸ τοῦ Ῥιχάρδου Σίμωνος ἐκδοθέντι βιβλίῳ, Fides Ecclesiæ Orientalis, seu Gabrielis Philadelphiensis opuscula, nunc primum de Græcis conversa; cum notis uberioribus, quibus nationum Orientalium persuasio, maximé de rebus Eucharisticis, ex libris praesertim manuscriptis vel nondum hatio donatis illustratur. etc., etc. (PARISIIS, 1671., in 4⁰) καὶ ἀλλαχοῦ. Λέγεται ὅτι ὁ Ἀλλάτιος ἐκράτει ἀνταπόκρισιν μετὰ τεσσαράκοντα ἑπτὰ σοφῶν συγχρόνων ἀνδρῶν, ἑπομένως αἱ ὑπ' αὐτοῦ γραφεῖσαι ἐπιστολαὶ θὰ ἦσαν ἀπειράριθμοι καὶ διδακτικώταται.

LXIX

Ἐπιγράμματα εἰς τὴν συλλογὴν τῶν δημοτικῶν ᾀσμάτων Ἀντωνίου τοῦ Καρέννου, εἰς Ἀντώνιον Βροῦνον, εἰς διαφόρους

Πρίγγιπας τοῦ Ῥοδοκανακείου Οἴκου, εἰς τὰ ποιήματα Γασπάρου δὲ Συμεῶνος, εἰς ἰατρικὰς ἐφημερίδας Ἀνδρέα, Ἀργολη καὶ εἰς παντοῖα ἄλλα συγγράμματα.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν διὰ τοῦ τύπου μέχρι τῆς παρούσης ἐποχῆς δημοσιευθέντων συγγραμμάτων [22]) τοῦ ἡμετέρου πατριώτου Λέοντος ἱκανὰ νομίζω, καθ' ὅσον ὁ σκοπὸς τοῦ παρόντος βιογραφικοῦ δοκιμίου ἐπιτρέπει, ἵνα δώσωσι τῷ ἀναγινώσκοντι γενικὴν τινὰ ἰδέαν περὶ αὐτῶν, νῦν δὲ προβῶμεν εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἐν ταῖς ἀπανταχοῦ τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης ὀνομασταῖς βιβλιοθήκαις ἀποκειμένων, ὅσον γ' ἐγὼ γινώσκω, ἀνεκδότων χειρογράφων, ὧν τὰ πλείω εἰσὶ Λατινικαὶ μεθερμηνεύσεις ἑλληνικῶν συγγραφῶν τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς, μήπω εἰσέτι τυπωθεισῶν.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΑΛΛΑΤΙΟΥ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΝ ΤΑΙΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΙΣ

ΕΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΙΣ ΑΠΟΚΕΙΜΕΝΑ.

I. De fine vitae Ioannis Evangelistæ commentarius. (Λατ.).
II. De differentiis Græcorum et Latinorum in cæremoniis Ecclesiasticis et Fide. (Λατ.).
III. Conciliorum Ferrariensis et Florentini Acta, notis et animadversionibus illustrata (Λατ.).
IV. De schismate Græcorum historia. (Λατ.).
V. De Ptolemaeis Aegypti Regibus. (Λατ.).
VI. Bibliotheca de scriptoribus Græcis prophanis. (Λατ.).
VII. De Leonibus et eorum scriptis diatriba. (Λατ.).
VIII. Bibliotheca de scriptoribus Græcis ecclesiasticis. (Λατ.).
IX. Commentarius in libellum Longini, de sublimi genere dicendi. (Λατ.).
X. De Constantinis et eorum scriptis diatriba. (Λατ.).
XI. De fine temporum. (Λατ.).
XII. De Sophocle et Euripide judicium, et amborum comparatio. (Λατ.).
XIII. De mandragora liber. (Λατ.).
XIV. De Academiis Orbis et earum institutione. (Λατ.).
XV. Ecclesiæ Orientalis historia. (Λατ.).
XVI. Homerus a calumniis vindicatus. (Λατ.).
XVII. Excercitationes contra recentiorum calumnias in antiqui ævi scriptores et lumina. (Λατ.).

XVIII. De conscribendis epistolis. (Λατ.).
XIX. Notæ in B. Alanum de complanctu naturæ. (Λατ.).
XX. De poëtica, excercitationes adversus hypercriticos recentiores. (Λατ.).
XXI. De ecclesiastica musica Græcorum vetustiorum et recentiorum. (Λατ.).
XXII. In Aristotelis hymnum, Hermiæ dictûm, commentarius. (Λατ.).
XXIII. Declamatio contra scriptionem, habita in Academia Humoristarum. (Λατ.).
XXIV. Historia astrologica. (Λατ.).
XXV. De magnete libri III. (Λατ.).
XXVI. In Pselli libellum de mirabilibus auditionibus schediasma. (Λατ.).
XXVII. Vetus Tacito lectio restituta. (Λατ.).
XXVIII. Sacrarum observationum liber, ubi varia de ritibus Ecclesiæ Græcæ exponuntur. Inter ea erunt, de Dominicis Græcorum, de officiis monasteriorum Græcorum, de musica recentiorum Græcorum, de melodis Græcorum, et multa alia. (Λατ.).
XXIX. Epistola ad Laurentium Forerum, quid sentiant Græci de ubiquetariis. (Λατ.)
XXX. De præputio Domini nostri Jesu Christi diatriba.(λατ).
XXXI. In Henrici Spondani continuationem Cæsaris Baronii annalium, notæ. (Λατ.).
XXXII. In Emin: Cardinal: Barberinum oratio Graeca, tum Collegium Græcorum reviseret. (Ἑλλ-λατ.).
XXXIII. Anachronismus, carmine Græco elegiaco expressus. (Ἑλ.).
XXXIV. Carminum graecorum sylva. (Ἑλλ-λατ.).
XXXV. De libris apocryphis. (Λατ.).
XXXVI. Prelato in Roma, meditazione, osia soliloquio sopra la vanità del mondo, e delle cariche e onori della Corte di Roma, e sopra la tranquillità dell' animo. (Ἰταλ.).
XXXVII. Ἐπιστολαί. (Λατ., Ἑλλ., Γαλλ. καὶ Ἰταλ.).
XXXVIII. De aedificiis Pauli V. (Λατ.).

ΛΕΟΝΤΟΣ ΑΛΛΑΤΙΟΥ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ.

ΜΕΘΕΡΜΗΝΕΥΣΕΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΑΤΙΝΙΚΗΝ.

I. Nicephori Blemmidae, Geographia compendiaria. (Ἑλληνο-λατινιστί.). Ἄρχ. «Βουλόμενος δὲ ὡς ἐν συντόμῳ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ζωγραφῆσαι» κτλ.

II. Nicephori Blemmidae, Alia de terra historia compendiosa. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ἡ γῆ τὴν μέσην τοῦ παντὸς ἔλαχε χώραν» κτλ.

III. Anonymi, Sancti Isidori Chiensis martyrium. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Κατὰ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» κτλ.

IV. Anonymi, Vita Sancti Cosmæ melodi. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Τιμᾶν ἐστὶν ἄξιον τοὺς ἐφευρηκότας τὰ κάλλιστα» κτλ.

V. Anonymi, Methodii Patriarchæ Constantinopolitani vita. (Ἑλλ-λατ.) Ἄρχ. «Μεθόδιος πατρὸς μὲν ἦν» κτλ.

VI. Anonymi, Synodus sub Emmanuele Comneno, Imperatore Byzantino, contra Soterichum et socios. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ἐπειδὴ ὁ μακρὸς χρόνος καινὸν ἀεί τι προΐσχεται» κτλ.

VII. Anonymi. Tomus Synodicus contra Ancyranum. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ἡ μὲν οὖν παρὰ τῶν χρηματισάντων τούτων Ἀγκύρας τε» κτλ.

VIII. Theodori Principis Rhodocanakidis [23]), Geographica hypotyposis. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ἡ τῆς ὅλης γῆς περίμετρος σταδίων εἴκοσι πέντε μυριάδων καὶ δύο παραδέδοται» κτλ.

IX. **Georgii Gemisti, In Strabonis Geographica.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Οὔτε τὴν θάλατταν τὴν Κασπίαν ὀρθῶς οἴεται Στράβων» κτλ.

X. **Georgii Gemisti, De Figura terræ habitatæ.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Τὸ τῆς γῆς τῆς οἰκουμένης σχῆμα» κτλ.

XI. **Georgii Gemisti, Chorographia Thessaliæ.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ἡ χώρα πλὴν ὅσον ποταμόκλυστος ἐστὶ» κτλ.

XII. **Anonymi, De Istro fluvio.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ὅτι ὁ Ἴστρος ὁ ποταμὸς ὁ λεγόμενος Φεισὼν» κτλ.

XIII. **Anonymi, De septem Orbis miraculis.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ξένον θέαμα τῶν πάλαι πυραμίδων» κτλ.

XIV. **Anonymi, Ordo Episcoporum et Metropolitarum sub Patriarchis Antiocheno et Hierosolymitano.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ὁ Καθολικὸς Ῥωμαγύρεως, ἤτοι Περσίας» κτλ.

XV. **Ioannis Canabutii, De Insula Samothraciæ et Diis Troicis, ad Æni et Samothraciæ Principem.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Τῆς δουλικῆς ταύτης καὶ τολμηρᾶς ἀναφορᾶς πρὸς τὴν σὴν αὐθεντίαν» κτλ.

XVI. **Leonardi Aretini, De republica Florentinorum.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖς εἰδέναι τὴν πολιτείαν τῆς ἡμετέρας πόλεως, ὁποία τίς ἐστι» κτλ.

XVII. **Ioannis Philadelphiensis Excerpta.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ὀρθῶς ἄρα οἱ τὰ μυθικὰ, τὸν Κρόνον τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας» κτλ.

XVIII. **Brysonis Philosophi, De extremis diebus carmen iambicum.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ἀρχὴ κακῶν γε προσδραμεῖται τῇ χθονὶ» κτλ.

XIX. **Dionis Sophistæ, Epistolæ V.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Συνίστημί σοι, φίλων φίλτατε, τὸν τήνδε τὴν ἐπιστολὴν φέροντα νεανίσκον» κτλ.

XX. **Stephani Rhodocanakidis [24]) Principis, Carmina nonnulla.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Τοσοῦτος ὁ πλοῦς καὶ μάτην καὶ ποῦ πλέω» κτλ.

XXI. **Michælis Pselli, Opusculum de admirabilibus lectionibus.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Μηδὲ καινῶν ἀναγνωσμάτων εἴης ἀνήκοος» κτλ.

XXII. **Zosimi, In Demosthenem oratio.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Δευτέρῳ μοι λοιπὸν ἐπιβεῖναι τῷ Παιανιεῖ καιρὸς» κτλ.

XXIII. **Diogenis cynici, Epistolæ ineditæ.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Διογένης Ἀπολλήξιδι χαίρειν. Θηβαῖε Μεγάσθενες ἀπεθέμην τὰ πολλά» κτλ.

XXIV. **Gregorii cyprii, Patriarchæ Constantinopolitani, De sui ipsius vita ita disposita, ut ab allio narrari videatur.** (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Πατρὶς μὲν τῷ συντεταχότι τὸ βιβλίον, Κύπρος ἡ νῆσος» κτλ.

XXV. Anastasii, Antiocheni Patriarchæ, De coacta in Perside Orientalium Episcoporum Synodo. (Ἑλλ-λατ.). Ἀρχ. «Βασιλεύοντος Ἀῤῥενάτου τῆς Περσικῆς χώρας» κτλ.

XXVI. Nicetae Chartophylacis Thessalonicensis, De dissidiis inter Græcos et Latinos, alio atque alio tempore exortis. (Ἑλλ-λατ.). Ἀρχ. «Ἐπὶ Γρατιανοῦ, διὰ Παυλῖνον τὸν τῶν Εὐσταθιανῶν ἀρχηγόν» κτλ.

XXVII. Methodii patarensis, De libero arbitrio fragmentum. (Ἑλλ-λατ.). Ἀρχ. «Ὁ μὲν Ἰθακήσιος γέρων κατὰ τὸν τῶν Ἑλλήνων μῦθον» κτλ.

XXVIII. Ioannis Damasceni, Libellus rectæ fidei. (Ἑλλ-λατ.). Ἀρχ. «Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα» κτλ.

XXIX. Ioannis Damasceni, De virtutibus et vitiis. (Ἑλλ-λατ.). Ἀρχ. «Ἰστέον ὅτι ἁπλοῦς ὢν ὁ ἄνθρωπος» κτλ.

XXX. Theodori Studitae, Laudatio in S. Bartholomaeum Apostolum. (Ἑλλ-λατ.). Ἀρχ. «Μέγιστος ἀγὼν, προθήσω δέ τι, καὶ κλέος» κτλ.

XXXI. Arsenii, Archiepiscopi Corcyrensis, Laudatio in S. Andream Apostolum. (Ἑλλ-λατ.). Ἀρχ. «Ζωγράφοι μὲν καὶ λογογράφοι τὴν ἴσην τοῖς ἐντυγχάνουσι προξενοῦσιν ὠφέλειαν» κτλ.

XXXII. Photii, Patriarchæ Constantinopolitani, Epistola ad Nicolaum Papam. (Ἑλλ-λατ.). Ἀρχ. «Ὅτε τῆς ἱεραρχίας κατὰ νοῦν τὸ μέγεθος ἀναλήψομαι» κτλ.

XXXIII. Michaelis Glycae, De pœnitentia Salomonis. (Ἑλλ-λατ.). Ἀρχ. «Εἰ δέ τις καὶ περὶ τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος μαθεῖν βούλεται» κτλ.

XXXIV. Michaelis Glycae, De assumptione B. M. Virginis. (Ἑλλ-λατ.). Ἀρχ. «Περὶ δὲ τῶν συμβεβηκότων τῇ Ἀειπαρθένῳ τοῦ Κυρίου Μητρὶ» κτλ.

XXXV. Ioannis Phurnae, Ad Gregorium Antigonitem, de missa præsanctificatorum. (Ἑλλ-λατ.). Ἀρχ. «Ἐμοὶ δοκεῖ, Πάτερ Ἅγιε, μὴ δεῖν ὅλως ἐν ταῖς ἁγίαις τεσσαρακοσταῖς» κτλ.

XXXVI. Libanii Declamationes. (Ἑλλ-λατ).

Ἐκτὸς τῶν ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ 1627 (εἰς φύλλον), καὶ ἐν Ῥώμῃ τῷ 1644 (εἰς 8ον), ἐκδοθέντων λόγων Λιβανίου τοῦ Σοφιστοῦ.

XXXVII. Michælis Pselli, In pulicem oratio. (Ἑλλ-λατ.). Ἀρχ. «Τὸν κώνωπα φασὶν ὡς ἐλέφαντα, καὶ ἵνα γε καθ' εἱρμὸν ὁ λόγος προΐοι» κτλ.

XXXVIII. Michaelis Pselli, Pediculi laudatio.(Ἑλλ-λατ.).Ἄρχ. «Ὁ φθεὶρ ἴσως τῇ ψύλλῃ τῆς εὐφημίας ἐπιβασκήνειεν» κτλ.

XXXIX. Michælis Apostolii, Oratio funebris in Bessarionem Cardinalem. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ἔμελλον ἄρα μετὰ τὰ πολλὰ ἐκεῖνα δεινά, καὶ τὴν τῆς ἱερᾶς καὶ φίλης ἡμῶν πατρίδος» κτλ.

XL. Michælis Apostolii, Προσφώνημα in Bessarionem Cardinalem. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Τ' ἀγαθὰ τῶν ἔργων θειότατε Καρδιναλίων» κτλ.

XLI. Georgii Trapezuntii, De recta Christianorum fide, ad Ameram, cum captasset Constantinopolim. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Πολλὰ ἐστὶ τὰ παρακινήσαντα καὶ πείσαντά με τολμῆσαι» κτλ.

XLII. Nicephori Blemmidae, De officio Imperatoris.(Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Παλαιός τις νόμος ἐπεκράτησε τοῖς πράγμασι συμφωνῶν» κτλ.

XLIII. Anonymi, In Cantica Canticorum expositio. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Πολλοὶ τῶν παρ' Ἕλλησι σοφῶν, περὶ ἔρωτος λόγου, τὴν ψυχὴν ἐπ' αὐτὴν τὴν οὐρανίαν ἀψῖδα» κτλ.

XLIV. Illustrissimi Celsissimique Principis Joannis Rhodocanacidis [25]) Chiensis, Ad Summum Pontificem Paulum V epistola, de procuranda unione Græcorum. (Ἑλλ- λατ.). Ἄρχ. «Μακαριώτατε πάτερ. Τῶν πραγμάτων τὰ μὲν ἔργοις, τὰ δὲ λόγοις δείκνυται, τὰ δὲ ὑπ' ἀμφοτέρων» κτλ.

XLV. Leonis Siculi Grammatici, Laudatio in S. Nectarium Patriarcham Constantinopolitanum. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ἀρετὴν ἐπαινεῖν αἱρετὸν» κτλ.

XLVI. Nicolai pepagomeni, Laudatio in S. Isidorum Martyrem Chium. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ἰσίδωρον τὸν γενναῖον λόγοις ἐγκωμιάσαι τῶν καθάπαξ ἂν εἴη» κτλ.

XLVII. Basilii Seleuciensis, Oratio in S. Pentecostem. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Πυκνὰ μέν, ἀλλ' ἐπωφελῆ τῆς Ἐκκλησίας τὰ πνευματικά» κτλ.

XLVIII. Basilii Seleuciensis, Oratio in B. Iobum. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ὥσπερ οἱ κατὰ γῆν βασιλεύοντες, τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν ἐν παρατάξεσιν ἀριστεύσαντας» κτλ.

XLIX. Ioannis Damasceni, Oratio in Hypapantem Domini Nostri Jesu Christi. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Εἶχε μὲν ἡ τῶν γενεθλίων πανήγυρις» κτλ.

L. Ioannis Damasceni, Oratio in diem natalem Domini. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ὁπόταν τὸ ἔαρ ἐπέλθῃ, τὰ τῶν σωμάτων στοιχεῖα» κτλ.

LI. Nili Chii, Metropolitæ Rhodi, Laudatio in Sanctam Matronam Chiam. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. « Οὐ ξένα τὰ τῆς παρούσης ἡμῶν πανηγύρεως »κτλ.

LII. Nicephori Blemmidae Monachi, De vita et rebus S. P. N. Pauli Latrensis. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Μάτην οἱ πολλοὶ τὸν χρόνον αἴτιον ἀξιοῦσιν εἶναι τοῦ περὶ τὰ καλὰ ζήλου» κτλ.

LIII. Ioannis Stauracii, Chartophylacis Thessalonicensis, Oratio in miracula myrorrhoæ Magni Demetrii. (Ἑλλ-λατ). Ἄρχ. «Ὁ λόγος, τοῦ μυροῤῥόα Δημητρίου τὰ θαύματα. Ποῦ γὰρ δίκαιον τὴν τοσούτων θαυμάτων» κτλ.

LIV. Georgii Grammatici, Laudatio in S. Barbaram. (Ἑλλ-λατ). Ἄρχ. « Ἔστι μὲν τοῖς οὐκ ἀξίοις ἐπισφαλὲς τῶν ὑπὲρ ἀξίαν ἐφάπτεσθαι » κτλ.

LV. Michaelis Apostolii Byzantini, Expositionum in artem rhetoricam, cum a Cristianis tum ab Ethnicis traditarum. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Πρὸ τῆς ἀκριβοῦς ἐκθέσεως τῶν κατὰ μέρος ὀφειλόντων ἐν τῷ παρόντι θεωρηθῆναι πονήματι»κτλ.

LVI. Matthaei Camariotae, Compendium in rhetoricas excercitationes. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ὅρος προγυμνάσματος. Προγύμνασμα ἐστί» κτλ.

LVII. Troili Sophistae, In artem rhetoricam Hermogenis. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ.«Ἐπειδὴ σὺν Θεῷ τῆς ῥητορικῆς ἀρχόμεθα τέχνης» κτλ.

LVIII. Georgii Pachymerae, De probationibus. (Ἑλλ-λατ.).Ἄρχ. «Πᾶν κεφάλαιον κατασκευάζεται» κτλ.

LIX. Romani Sophistae, Περὶ ἀνειμένου. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ.«Οὐκ ἀγνοῶ μὲν ὡς τολμηρὸς καὶ περίεργος εἶναι δόξω»κτλ.

LX. Matthaei Camariotae, Synopsis figurarum, quarum Hermogenes meminit in libris de inventione et de ideis.(Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Στρογγύλον σχῆμα ἐστὶ τόδε» κτλ.

LXI. Herodiani, De figuris. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Σχῆμα ἐστὶν ἐξάλλαξις φράσεως ἀπὸ τοῦ καταλλήλου ἐπὶ τὸ κρεῖττον» κτλ.

LXII. Michaelis Apostolii, Byzantini, De figuris poëticis. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Φράσις ἐστὶ λόγος ἐγκατάσκευος ἢ λόγος» κτλ.

LXIII. Michaelis Pselli, Quæ sit historiarum differentia, qua-

rum alteri Chariclea, alteri Leucippe, argumento sunt.(Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Πολλοὺς οἶδα καὶ τῶν ἄγαν πεπαιδευμένων» κτλ.

LXIV. Dionis Sophistæ, Epistolæ. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Συνίστημί σοι τὸν φέροντα τὴν ἐπιστολὴν ἄνδρα» κτλ.

LXV. Georgii Hagiopolitae, Oratio de Angelis. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Καὶ πάλαι τῷ Θείῳ Δαυῒδ περὶ ἡμῶν πάντως προκελαδῆσαν τὸ πνεῦμα» κτλ.

LXVI. Leonis Centuripini, Oratio in S. Iacobum Apostolum. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ὑλικὴ μὲν αἴσθησις ἥδεται τοῖς ὧν ἀντιλαμβάνεσθαι πέφυκεν» κτλ.

LXVII. Theodosii Diaconi, De excidio Cretensis, ad Imperatorem Romanum. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ῥώμη παλαιὰ μὴ φθόνει τὸν Δεσπότην» κτλ.

LXVIII. Anonymi, Chronicon secundum traditionem Septuaginta interpretum, et aliorum expositorum. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ἀδὰμ πρῶτος ἄνθρωπος γενόμενος» κτλ.

LXIX. Anonymi, Compendiosa traditio artis rhetoricæ. (Ἑλλ-λατ). Ἄρχ. «Οἱ τῆς ῥητορικῆς τέχνης ἐξηγηταί, πρὶν» κτλ.

LXX. Tryphonis Sophistae, Prolegomena in artem rhetoricam. (Ἑλλ-λατ.). Ἄρχ. «Ἐπειδὴ τέτταρες εἰσὶν αἱ ἀνωτάτω ζητήσεις, φημὶ δὴ τὸ εἰ ἐστίν» κτλ.

Περὶ μὲν λοιπὸν Λέοντος τοῦ Ἀλλατίου καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, τῶν τε διὰ τοῦ τύπου κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καὶ τόπους δημοσιευθέντων, καὶ τῶν μήπω εἰσέτι ἐκδοθέντων, τοσαῦτα. Νῦν δὲ, πρὶν ἢ μεταβῶμεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τοῦ ὑπὲρ τῆς φίλης Ἑλλάδος ποιηθέντος ποιήματος αὐτοῦ, πρέπον νομίζομεν νὰ συμπληρώσωμεν τὸ παρὸν βιογραφικὸν δοκίμιον διὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐπιστηθίου φίλου αὐτοῦ πρίγγιπος Δημητρίου Φραγκίσκου Ῥοδοκανάκιδος [26]) ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ ἑορτῇ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ποιηθέντος ἐπιγράμματος τοῦδε·

Φαῖνε μάλ᾽ ἠέλιος γενετὴρ φρενοτερπέος αἴγλης,
Χρυσείῳ τε φέρει σεῦ ὀνόμασμα δίφρῳ·
Χαῖρε λίην θυμῷ, λιγυρῇ τε χαρίστιον αὐδῇ
Ὑψιμέδοντι σοφῶς ὕμνον ἄοιδε Θεῷ.
Σοὶ ζωὴν γὰρ ἔδωκε Θεός, καὶ σώματος ἰσχύν,
Ἀρτεμιήν τε φίλην, ἀγχίνοόν τε νόον.
Κεῖνος ἔτ᾽ εἰρήνην, σοφίην καὶ χρήματα δώσει
Σῶον μένον εὐσεβέως ζῶντι, Ἀλλάτιε, κλέος.

ΕΠΙ Τῌ ΓΕΝΝΗΣΕΙ

ΤΟΥ

ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ ΔΕΛΦΙΝΟΣ.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΛΑΤΙΟΥ

ΕΛΛΑΣ.

Εἰωθός ἐστιν, οὐδ' ἀπεικὸς τοῖς τρόποις,
(Φυᾷ γὰρ εἰθίσθημεν εὐμενεῖς πέλειν,
Καὶ φωσὶν εὐπράττουσιν εὐπράττειν ὁμῶς,)
Εὖ τ' ἄντις εἰς φῶς μητρὸς ἐκ κόλπων μόλῃ,
Μητρὸς κρατούσης αὐτοκρατοῦντι χθονός,
Σκήπτροις γονήων πάντας εὐθυνουμένους
Ἐραννὸν ἤδη θυμὸν ἐκδόντας, μέγα
Γελᾷν τε, κ' εὐφρανθέντας εὐδείπνοις ποτοῖς,
Μολπαῖσι ταρφεῖς ῥᾷστ' ἐπεντύνειν χορούς.
Εἰ δ' ὃς κυήθη πρῶτος ἐν γοναῖς λαχών,
Μέλλει πατρώους ἐμβατεύσασθαι δόμους,
Σκήπτρων τε κλήρους, μᾶλλον ἰάνθη κέαρ,
Γῆθος τ' ἄεξεν εὐτυχεστέροις τόκοις.
  Καὶ ταῦτα μὲν πέφυκε τῶν εἰωθότων.
Ἢν δ' ἐξ ἀτέκνου γαστρὸς ἐκγεγὼς τύχοι
Ἄφνω ποτέ τις· ὁ δ' ἐν μέσῳ χρόνος μακρός,
Σπονδαί τε πολλαί, καὶ θύη τ' ἐνθύμια
Θεοῦ ἐξακέοντα δυσπαραιτήτων φρενῶν
Χόλον, πονηρῶν εἵνεκ' ἀμπλακευμάτων.
Ὢ πῶς ἄπειρον πάντας εἰλήφει γάνος.

IN NATALES

DELPHINI GALLICI.

LEONIS ALLATII

HELLAS.

INTERPRETE GUIDONE DE SOUVIGNY BLAESENSI.

Recepit usus non ab humana indole
Alienus, (animo namque nos placido parens
Natura genuit, quò reponendo invicem
Beneficio certetur) ut matris sinu,
Matris potentis regna moderanti Patri,
Si puer in auras prodit, hoc ritu frequens
Sceptris paternis imperatarum probè
Gratetur agmen gentium, et proli apparet
Prolixa risu gaudia, et lautis cibis
Cyathisque festa carmina, et densas paret
Facilè choreas: cumque materna locum
Sortitus alvo principem, patrios lares,
Et praepotentis jura, titulosque occupat
Hæreditatis ; imbre lætitiæ novo
Liquentur animi ; quippe natalis diem
Felicioris celebrat. Hæc plausus quidem
Communioris causa. Quod si infans beat,
Exspes tot annos, nescium partus torum,
Postquàm exolutæ jamdiu Cœlo preces,
Libata et aris thura difficilem priùs

Ὢ πῶς περισσὸν ἀσθενοῦντες ἐντρέφειν,
Καὶ χαρμονὴν στήθεσφιν ἐκκρύψαι τόσην,
Οἷον κυβιστητῆρες ἀλλοίῳ ποδὶ
Πλήττουσι γαῖαν, καὶ χθονὸς μετάρσιοι,
Ὅπως πετεινοὶ σκαρθμοποικίλῳ φορᾷ
Θοῶς ἐπαισθύσσουσιν εὔπτερον δέμας,
Ξένοι, πολῖται, συγγενεῖς, ἐχθροί, φίλοι.
  Ὁρᾷς ἄρ' ὄψιν τήνδε, ἢ μέλλεις ἔτι;
Τίη σε φεύγει, κ' ἀγνοεῖς θεαμάτων,
Κάλλιστον, ὧν προσεῖδον ὀφθαλμοὶ ποτέ;
Λαοῖς ἄνασσε ΓΑΛΛΙΚΟΙΣ πατὴρ ἅτε
Φίλος, πολισσούχοισιν ἐμβεβὼς δίφροις,
Γνώμων ἄριστος, ἧς ἀρστεύεσκε γῆς,
Δίκας διαιτῶν, ἔνθ' ὕβριν γεννᾷ κράτος,
Ἄθεσμά τ' ἔργα, τοῖσιν ἅσσ' ἀτάσθαλος
Ἀνὴρ ἄριστον ἄνδρ', ἐπεγγελῶν νόμοις.
Ἄναξ ἀνάκτων εὐτυχέστατος φανείς,
Βίην ἄαπτος, θάρσος, ἀφνεὸς φρένας
ΛΟΔΟΙΚΟΣ ἰσάριθμον εὐθύνων λεών,
Μέγας μεγίστοις ἀξιώμασι πρέπων.
Τίς μιν, τίς οὐ δέδοικε; τίς πάλιν Θεὸν
Φιλῶν ὅπως, ἔντιμον οὐ διδοῖ σέβας,
Τιμῆς παρ' αὐτοῦ χρηστὰ λαγχάνων γέρα;
Ἆρ' ἔστιν ἰσχύς, ἢ βία δορυσθενής,
Ἢ μυρίοισι λαμπρὸς ἡγεμὼν στόλοις
Ὃς οὐ μόλις φανέντι ποιπνύει θέραψ,
Ζεῦγλαν θ' ὑπεισδεὶς δούλιον παμμελίχῳ
Πρόμῳ λατρεύει, αὐτὸς ὢν ἐλεύθερος;
Πόλις τίς, ἢ τέραμνον, οὖρος, ἢ σπιλάς,
Ἢ τ' ἄλλο γαίης ἀγχιτέρμονος μέρος,
Ἢ τ' οὖν πολυκλύστοισι κυμάτων σάλοις
Ἐξ οὗ πέφυκε νῆσος ἐγκονουμένη,
Οὐχ εἶξεν εὐθύς, καὶ προσήρμοσεν κάρην
Δεχθεῖσα νεῦμα φίλτατον πανολβίου;
Δίζοιμεν ἄλλην αἶσαν; οὐ χθονοστιβὴς
Ἄλλη νέη βέβηκεν ἐκ πόντου βυθῶν,

Ob impiorum scelera placarunt Deum;
O gaudiorum quantus exundat liquor!
Superfluentes qui voluptates sinu
Fovere nequeunt, quàm malè interna occulunt
Reposta mente gaudia! alternis solum
Ferire plantis more saltantum solent:
Motu per auras utque multiplici alites
Sublime librant corpus, exultant simul
Cognatus, hospes, civis, atque animo pari
Amicus, hostis. Macte, quid nectis moras?
Fruuntur oculi? tene communis fugit
Lætitiá? mentem sic tuam retrò omnium
Spectaculorum maximum ostentum latet?
Rex imperabat GALLIÆ, cari gerens
Vices Parentis, præpotentique insidens
Throno, dominii regula excellens sui,
Ius cuique reddens, opera cùm potens favor
Injuriosa, nescia et legis parit,
Queis jura spernens pravus offendit bonos:
Beatiorum Rex Monarcharum, quati
Non facilis ullo robore, aut audacia,
LODOICUS, agmen plebis immensæ regens,
Autoritatis maximo major gradu.
Quis non eum veretur? ac veluti Deo
Reverentiorem non ei cultum exhibet,
Messem amplioris inde virtutis ferens?
Quæ vis? quod animo robur? aut hasta valens,
Aut copiarum mille ductor inclytus,
Qui non, eo, minister, aspecto, manum
Servire promptus tribuat, et collum jugo
Servile placido subdat, et factus sua
Obediendi sorte liberior, colat?
Quæ civitas? quæ tecta? quod montis jugum?
Specusve, et ampli limes extremus soli?
Quæ fluctuantis Insula, aut Isthmus maris
Emersus alveo, tam beati Principis

Ἡ νῦν Θεοῦ βουλαῖσι προστεταγμένη
Πρῶτον γ', ὅπως πρώτου γε προστατῶν πέδου
Πρώτη βραβεύσει σκῆπτρα, καὶ σώσει κλέος;
Ἓν δὴ μόνον τάραττε τοσσούτου φρένας,
Δεινῇ τ' ἐπισκοποῦντα συμφορᾷ τύχη
Ἔτειρε, κἀπήλγυνε· πρὸς δὲ καὶ γάνος
Ἄλλων ἐκύκα ξυννεφεῖ τριχώματι.
Ἄπαις γὰρ ἔσκε χρόνιος, οὐδέ οἵ ποτε
Μακροῖς γονὴ βλάστησεν ἐν εὐνήμασιν.
Ἥβαι δ' ἔλαμψαν ἐν λέχει νεάνιδες.
Εἶτ' ἀνδρὸς ἁδρὸν εὐσθενήσασαι κράτος,
Καὶ δὴ ῥέπουσ' ἐς γῆρας, ἢ πολλοὺς χρόνους
Ἄκαρποι, οὐδὲ χρηστοί, οὐδ' ἔχουσιν οἷς
Λείψουσι πλοῦτον ἄφατον, ἕδνα, καὶ θρόνους.
Ἔνθεν πόσις σύννομος, καὶ κλυτὴ δάμαρ,
Καὶ πᾶς τις ἄλλος, ᾧ φίλον Θεοῦ σέβας
Ὄψει κατηφεῖ, καὶ νόῳ πεπνυμένῳ,
Τὸν πρὶν ἐν εὐχαῖς αὖθι κίκλησκον Θεόν,
Ἤτουν τε παῖδα, καὶ γένους εὐκαρπίαν,
Ὅπως πατρῷα παισὶν ἐκ παίδων μόλοι,
Πάγκληρα, μὴ δ' ἐπακτὸς ἁρπάσει ξένα.
Τί δ' οὖν ὁ κινῶν οὐρανοῦ Θεὸς χύσιν,
Πέδον διοικῶν ἡνίοις ἀκαμπέσι,
Διδοὺς ἑῶν διψῶσιν, ὡς φίλον, βροτοῖς,
Ῥιζῶν τὰ πάντα, καὶ σοφῶς τεχνώμενος.
Τείνει μὲν ὄμμα πανταχοῦ θεῶς στρέφων,
Εἰ καὶ πανούργοις σχετλίων μοχθηρίαις
Λυπρὸν θέαμ' ἐσεῖδεν, ἐντείνει δ' ὅμως,
Γαίης θ' ὁρᾷ κρηπῖδας, ἃς στήσας ἔχε,
Βρασμοῖσι δεινοῖς ῥιζόθε κλονουμένας,
Νείκεσσι δ' ἀνδρῶν, καὶ δυσιάτοις μόθοις
Χθονὸς πρόσωπα λαμπρὰ δύσμορφον στολὴν
Βαλόντ', ἄτιμα ὑποβρυχίοις νεύειν κακοῖς,
Βροτῶν δὲ χειμασθέντα τρηχείαις μάχαις
Ῥέπειν γένεθλ' ἐς τ' οὐδὲν ἐγκονούμενα.
Οἴστρῳ δ' Ἐριννὺν δριμὺ λυσσῶσαν χέειν

Desideratum quò sequi nutum queat,
Non cessit, aut adjecit extemplò caput?
Est alia sors quærenda? tellusne altera
Calcanda pedibus, rursus erupit vadis
Pelagi profundis? fortè, vel jussu Dei,
Emersa primùm est, prima, quò primi omnium
Regis coronam gloriabunda occupet,
Decusque servet? Causa turbandæ super
Hæc una mentis; Pressit ærumna Ducem
Fors imminente, tetrico et vultu omnium
Susdeque vertit gaudia: expertem torum
Nam prole cernit, sterilis et conjux diu
Connubiorum fœnore optato caret.
Iuvenile thalamo tempus accendit faces,
Ætasque pollens viribus, et acris viri
Virtus in annos repit, et senio imminet
Infructuosa, proh dolor! et inutilis.
Hæresque deerat, qui per immensas opes,
Et possidendos ineat Heroum thronos.
Consors maritus inde, Conjuxque inclyta,
Et subditorum quisque, cui carus Dei
Sit cultus, oculo pronus atque animo invocat
Prudente Numen, filium, et magni rogans
Fæcunditatem generis, ut capiat Patrum
Hæreditatem filiorum à filiis
Propago, et hospes ne subintrusus ferat.
Quid ergo? liquidos qui movet Cœli globos,
Et irretorto qui solum frœno regit,
Hominumque votis, pro voluntate, annuit,
Qui cuncta fulcit, arte sapienti sua
Molitus opera, dividit celeri undique
Diversa motu lumina; ingenium licet,
Faciemque scelerum videat; advertit tamen,
Partes et imas, ipse quas struxit, soli,
Tumultuanti funditus quassas notat
Fervore belli, perque remedii inscias

Ἄτην τε, πημονήν τε πλουσίᾳ χερὶ
Ἀνδράσσι πρῶτα τῶν φρενῶν τητωμένοις.
Ἤχθηρε ταῦτα Παντάναξ· τίη γὰρ οὔ;
Θελχθεὶς δὲ πάντων εὐμενεστάτοις λιταῖς
Κούρην ἄτεκνον εἶπεν εὔγονον πέλειν,
Καὶ παῖδα φῦναι πημοναῖς σωτήριον,
Τοκεῖ μέγιστον χάρμα, καὶ πᾶσι βροτοῖς.
Ἔληγεν οὔπω ῥῆμα, καὶ παῖς μέσοις
Ἠθροῦτο, καὶ κινεῖτο, κ᾽ ἐξοφέλλετο
Κόλποις ἄελπτος αἵμασι μορφωθεὶς πατρός.
Ἐπεὶ δὲ μῆνες, χ᾽ ἡμέραι μόλον ποτέ,
Μέγιστον ἐξήνεγκεν Ἡρωὶς γόνον
Κόλπων μεγίστων, καὶ μεγίστῳ πρόσφορον
Φέρουσα πατρὶ δῶκε φιλτάτη πολύ.
Κῦμ᾽ ἔνθα λύπης, καὶ λυγροῦ κήδους νέφος
Πάντων ἀπὸ βροτῶν εὐθὺς ἐλήλαται μακράν.
Στίλβει τε Φοῖβος ἢ τὸ πρὶν φαάντερος,
Λευκόν τε πᾶσι προσγελᾷ φῶς ἡμέρα,
Βίος τε δεινὸς εὐμενοῦς ἔδυ γέρας.
Τῷ καὶ πρὶν ἐχθρὸν νῦν φίλον φαίνει σέλας.
Ἴδ᾽ ὡς ἄνασσαι ΓΑΛΛΙΑΣ κλυταὶ πόλεις
Δρηστήριοι παρέασι τῷ κεκτημένῳ,
Πισταί, προσηνεῖς, νεύμασιν πειθύνιοι,
Μαίευμα φωτῶν πανσόφων ΛΟΥΚΗΤΙΑ,
Σκήπτρων ἕδρασμα συμμετρουμένων πόλῳ.
Καὶ Πάλλαδος τέχναισι, καὶ Γότθων θρόνοις
Ῥείθροις Γαρύμνου, καὶ πολυχρύσῳ ῥόῳ
Ἄλλων ΤΟΛΩΣΑ δῖα κρύψασα κλέος.
Ταύταις δ᾽ ἐπ᾽ ἧκε ΓΡΑΤΙΑΝΟΥ κλεινὸς δόμος.
Ἧτ᾽ ἀμφ᾽ ἀρετῆς τέτευχε δῆριν Κέκροπος,
Ἄστυ ΒΙΒΙΣΚΩΝ, χῶρα γυμνασίοις αἰνουμένη,
Καὶ ΣΕΞΤΙΟΥ Λοετρά, καὶ καλλίῤῥοος
ΔΙΒΩΝΑ πηγή, καὶ Θεῶν ἀνάκτορον.
Τί δ᾽ ἂν λέγοιμι ΡΟΤΟΜΑΓΟΥ, καὶ ΡΗΔΟΝΩΝ
Πτόλεις κλεαινὰς ταυτὸν εἰς ὠθουμένας;
Ἆρ᾽ οὐ Γαρύμνης, Σηκανός, Λίγειρ, Ἄραρ,

Rebelliones obtenebratis humum
Sine honore ciliis vergere in præceps mali,
Mortalinmque sic citò exhanstum genus
Humi jacere, marte consumptum truci.
Oestro incitatas quid quod Eumenidas videt
Immane quantùm furere, et humanum feris
Turbare damnis, mentis alienum, genus,
Læva malorum qua locupleti valent.
Rex execratus ista; nam quidni? piis
Evictus immo precibus, Hac fœtu tenus
Carentis, inquit, prodeat vulvæ sinu
Patriis beatam cladibus metam puer
Ortu daturus, atque lætitiam omnibus.
Vix ea : paternus sanguis in matris sinu,
Coagulatur, exilit, vires capit
Spem præter omnem. Cumque natura statas
Revoluit orbes Cynthia, illustri inclytum
Effudit utero filium, et magno dedit
Magnum parenti munus, Heroum genus
Regina : fluctus inde mœroris procul,
Molestiæque nubila è corde omnium
Evanuerunt; Phœbus et solito micat
Lucidior, albo lumine arridet dies;
Tranquillitatem vita honoratam induit,
Iubarque amicum lucet, inimicum antea,
Quæ civitates GALLIÆ in populos caput
Latè extulerunt, impigra in dominium fide,
Placida, obsequente solvere officium student.
LUTETIA venit prima, sapientis ferax
Alumna gentis, sceptra quæ fulcit polo
Æquata : sequitur inde Palladio nitens
TOLOSA studio, Gothico et illustris throno,
Aureo Garumna nobilis, proprio tegens
Honore civitatis, alienum decus.
Succedit inde clara GRATIANI domus;
Hinc quæ BIBISCA Regio, gymnasiis potens,

Γαῖαν τ' ἔπι ὃς ἵησι τρίλλιστον ποτὸν
Ῥοδανός, ῥεέθροις ἀσπέτοις κυκώμενοι
Αὔχαις κομῶσι, γαῦρα τ' ὠφρυωμένοι
Δίνας μελαίνας Γάγγεω πολὺν γέλων,
Ἴστρον κελαινόν, ἢ Συρηγεννοῦς πλάτος,
Νείλου τ' ἄναυρον οἶδμα, καὶ πολύσταχυν
Ἢ δ' εἴτ' ἐπ' ἄλλοις ἄλλος εὔχεσι φρονεῖ,
Ποιοῦνται, οὐδὲ μικρὸν ἅπτεται σφέων.
Καὶ δὴ γὰρ ἐν στήθεσσι θεοπρεπεῖ κέαρ
Οἴκῆος ὠδῖν ὄρνιν ἐλθεῖν δεξιόν,
Κῦρον θ' ὑπάρξαι σφῶϊν ἀφθόνων καλῶν,
Ποταμῶν θ' ὑπὲρ ἄλλων τιμίους καθεστάναι.
  Καὶ ταῦτα μέντοι συγγενεῖς τε, καὶ φίλοι.
Τί δ' οὓς ὅμαιμος οὐκ ἀναγκάζει φύσις ;
Τί δ' οἱ γένους σύνδεσμον, ἢ φιλίας νόμους
Πάντεσσ' ἀγαστοὺς ἀχρεῶς ἀπέπτυσαν ;
Γηθοῦσ' ἔτι μᾶλλον· καὶ γὰρ ὠφελησίμους
Τόκους νοοῦσι, καί τι προμνῶνται μέγα.
Τῷ δὲ γεγηθὸς δάκρυον γληνῶν ἄπο
Βαλόντες, ἐγκονοῦσιν αἰόλον δέμας,
Κέλτης, Σκύθης, Γερμανός, Αἰθίοψ, Ἴβηρ,
Ἄλλης ἀπ' αἴης ἡμεροδρόμος τρέχων,
Δώρων, δόμμοισιν ὅ,τι τιμηέστατον
Κεῖται, νεογνῷ κοιράνῳ δωρούμενοι.
  Τίη τόδ' ἐστίν ; ἆρ' ἐτήτυμον βλέπω ;
Ὦ ὄψις, ὦ πρόσχημα φιλτάτων ἐμοί.
Ὦ τῶν ἁπάντων, ὧν προσαθρησάμην ποτὲ
Θεαμάτων κάλλιστον ἐν καιρῷ φανέν.
Ὄψει προσηνεῖ σεμνὸν ἐμπρέπει σέλας,
Αἰδοῖ προσῆψε γοργὸν ὀφθαλμοῦ φοράν,
Κινουμένοις τε ποσσὶν ἀσφαλῆ βάσιν,
Ἐλευτέραν τε χερσὶ χρωμένοις δόσιν,
Τηλαυγέσι στέφεσσιν ἐξεστεμμένη.
Μέλας χαλᾶτο πέπλος ἄχρι καὶ ποδῶν,
Καλὸν φαεινοῖς πτύγμασιν κρύπτων δέμας,
Ὤᾳ προμήκει δ' ἐκτανυσθεὶς ἐν χθονί,

Virtute Athenis certat; et ab aquis ferens
Urbs SEXTIANIS nomen; et pulchri fluens
Liquore fontis DIVIO, Divorum sacra
Statione celebris. Clara quid fando loca,
Quà RHEDONENSES, quaque RHOTOMAGI Patres,
Proceresque memorem, causa quos eadem movet?
Annon Arar, Garumna, Sequana, et Liger,
Et concupitas, arva per, lymphas vehens
Rhodanus; receptis qui sinu innumeris eunt
Superbiores, humidam attollunt comam?
Superque cilio turgidi, irrident nigros
Gangis profundi vortices, Istri, et Syri
Euphratis undas, intumentemque alveo
Prægnante Nilum, cui procellarum silet
Vis omnis? aut si laude fluviorum altera
Se jactat alter, nil eos prorsum movet.
Præsaga faustum namque properare alitem
Mens ominatur, omnis autorem boni
Et honoris, inter flumina, æterni ducem.
Cognationis charitatisque ista sunt.
Quid porrò, quos natura, vel sanguis piæ
Necessitatis vinculo junxit simul?
Quid, qui propinqua respuerunt perperam
Affinitate generis uniri domos?
Impensius lætantur, et magna omnia
Sibi pollicentur, utilem partum rati.
Hinc gaudiorum lachrymæ ex oculis cadunt,
Lavantque membra. Celta, Germanus, Scytha,
Iberus, atque totum ab extrema diem
Regione properat Æthiops; quidquid domi
Pretiosioris possidet, amica manu,
Novo daturus Principi. Quid hic novi?
Quæ tanta video? cernere an verum putem?
Spectaculum ingens? ô voluptatis meæ
Accessiones maximæ! ô retrò omnium
Quas ante vidi, qualis illuxit dies!

Περισσὸς ὥστε σύρετ' ἐκλελειμμένος.
Μέλας μὲν ἦε πέπλος, ἀνθηρὸς δ' ὅμως,
Τέχναις ἀκριβῶς ποικίλαις ἠσκημμένος.
Στικτὸς τε μορφαῖς γραμμάτων μελαντέρων,
Ἃ μοῦνος εἴποι πάνσοφος σαφῶς ἀνήρ.
  Πρώτη μὲν ἥδ' ἡγεῖτο· παῖδ' ἔπ' ἴχνια
Κείνης ὄπισθεν ἐπηκολούθουν μυρίαι
Στολμοῖς ἐν αὐτοῖς καὶ χροὴν ἀλίγκιοι.
Πάσαις δ' ἐπήνθει κάλλος ἐκπρεπέστατον.
Φυῆς ἔχουσ' ἄγαλμα, καὶ φυῆς ἄκρον,
Μούνης Ἀνάσσης ὑστερούμεναι μόναι.
  Ὡς δ' ἥδε Παῖδα ποτνίαις ἐν ὠλέναις
Ἔδεκτο, κἀπήχυνε, καὶ κόλποις μέσοις
Σφίγξασα, καλόν τι κάρτ' ἐφίλησε, καὶ γλυκύ.
Ἔπειτα δ' ὄμμα προσβαλοῦσα φιλτάτῳ
Βρόντησε, κἀξήστραψε κρουναίους λόγους,
Οἵους ἂν οὐ κύκησαν οὐδ' ὁ Λαρτίου,
Οὐδ' Ἀτρέως παῖς, οὐδ' ὁ ἐκ Πύλου γέρων.
Σιγῶ Περικλῆν, τ' ἄλλα Ῥητόρων νέων
Πρὸς ῥῆμα κείνης φροῦδα βαυκαλήματα.
  Πρόσχημ' ἀθρεῖς, ἔειπεν, ὦ Τέκνον, ξένον.
Δυσμὰς σὺ γὰρ ναίησθα, κἠγὼ δ' Ἀντολάς.
Ἔνθεν πόδες μ' ἄγουσιν εἰς Κελτῶν ἕδρας.
Τήλιστος οὐδὸς ἔσκεν, ἀλλὰ προσφιλής,
Ἐπεὶ θίγωσε, καὶ δέμας προπτύσσομαι.
Πάντες δ' ὅσοι δρέψαντο Μουσῶν ἐν μυχοῖς
Τέχνας, λόγοιό τ' ὄργια πολυΐδμονος.
Ἦ καὶ κραταιὸς χερσὶ παγχάλκοις δόρυ
Κράδηνεν, ὅπλοις σῶμα θωρηχθεὶς ὅλον,
Ἐχθρὸν τ' ἐν ἄρει νίκησεν ἀντίος κυρῶν,
Ἴσασι τἀμὰ, καὶ κικλήσκουσι' ΕΛΛΑΔΑ.
ΕΛΛΑΣ γάρ εἰμὶ Τέκνον, ΕΛΛΑΣ, ἧς κλέος
Ἄσβεστον ἔργοις τιμίοις πεπραγμένον,
Διελθὸν ἔπτη πρός τε γαῖαν, καὶ διὰ
Πόντου πέρασσε νυκτός, ἠ δ' ἠοῦς λέχος,
Ἢ δ' εἴτι ποῦ ἐστὶ λαιά, κἀπιδέξια

Facie verendum jactat iu amœna decus
Quod video. Celeres Virgo, verecundos tamen
Oculos, pedemque, concitum, at firmum movet;
Et liberali dona dispensans manu,
Gestat coronam crime radiantem aureo.
Fluente peplo fusca plantarum tenus,
Rutilis decorum corpus obvolvit plicis.
Protensa repit vestis, excedens modum,
Humumque longo radit et verrit sinu.
Obscura sindon, floribus variis tamen,
Et arte diligenter aspersa nitet;
Et litterarum puncta dubiarum notis,
Quæ mente pollens enthea solùm explicet.
  Præibat illa, pone quam multæ simul
Comites sequuntur; omnibus similis stola,
Colorque similis, forma speciosa omnibus,
Sed honore cedunt principem Dominæ locum:
Præ se ferens insigne naturæ decus:
Quæ cum verenda dextera infantem tenens,
Appressit ulnis, ecce Virgineo sinu
Stringit, genisque suave formosum osculum
Libat tenellis: deinde dilectum intuens
Effulguravit verba, et intonuit, modum
Salientis altè fontis æmulantia.
Qualia Laërta, qualia vel Atreo satus
Non ore streperet, ipse nec Pyli senex:
Taceo Periclen, et Sophistarum meros
Lusus, loquentis si Deæ vocem audias.
  Peregrina, Fili, decora te coram vides.
Occiduus, inquit, nam tibi, Eous mihi
Ager habitatur. Celticas hinc me in domos
Duxere plantæ, tramitis longo ambitu,
Sed concupito, cùm tuas tangam genas,
Et advoluta corpus amplectar tuum.
At qui secretis cunque Musarum artibus,
Et eruditi fruitur eloquii sacris,

Συμφραδμόνεσσι τηλόθεν γ' ᾠκισμένον.
Πεδαφρόνων γὰρ οὐδὲ μικρόν μοι μέλει.
Ὃ ΓΑΛΛΟΙΚΟΙΣ στήθεσφι τοῦ δ' ἄχρις χρόνου
Ἄφθαρτον ἐμπεφυκὸς ἀγλαΐζεται.
Ἐγὼ νόμους ἔθηκα, ἔνθεν ΑΥΣΟΝΩΝ
Εὐδαιμόνων στήριχθεν εὐγενῆ κράτη,
Μόναρχα, παντέλεια, κόσμῳ σύγχρονα.
Ἐγὼ δίδαξα φῶτας ἐκ δρυμῶν μέσων
Ὀρεστέροις ἤθεσσιν ἐντεθραμμένους,
Θηρῶν τ' ἀνηλῶν μηδὲν ἐλλελειμμένους,
Πολλῷ δ' ἐκείνων, εἴθε δ' αὖ ψεῦδος τόδ' ἦν,
Ἐς τὸ ξύναιμον νηλεεστέρους γένος,
Δείμαντας οἴκους σκήνομον βίον τρέφειν,
Νοῦν πιστὸν ἴσχειν, ἦρα τ' ἀλλήλοις φέρειν,
Εὐεργετοῦντας εὐμενῶς εὐεργέτας.
Ὅπως δ' ἀκηδεῖς εὐφύλακτον εὐδίαν
Ἔχοιεν αὐτοὶ δυσμενῶν ἀνδρῶν κάτα,
Ἕρκεσσιν ἄστυ, καὶ δόμους πύργοις στέφειν.
Ἐπεὶ δ' ἐκείνους ἄνδρας, οὓς ἐλεξάμην,
Οὐ μοῦνον ἐνζῆν, ἀλλὰ καὶ καλῶς βιοῦν,
Ἅπασιν οἷς ἔχρῃζον εὐθηνουμένους,
Κτήσεσσί τ' ἐξαρκοῦντας ἀφθόνως ἄγειν,
Ὅμως δὲ πρὸς τρυφαῖσι, καὶ χλιδαῖς νόον
Ἔχειν ἀγητόν, εἷλκε τὶς κέαρ πόθος,
Ἐγὼ διευκρίνησα τεχνέων λόγους
Σαφεῖς ἀγνῶσι, καὶ κατημαξευμένους,
Αἷς δαίδαλα βροτοῖς πάνθ' ἁπλῶς τετεύχαται.
Ὅπως δὲ μὴ βάναυσον ἐξείρουσ' ὄπα,
Χρῆμ' εὐτελέσσι ῥήμασ' ἀεικήσω τόσον,
Ἀφεῖσα μικρὰ πρὸς τὰ καίρι' ἔρχομαι.
Τμήξας ἀρότροις γαῖαν ἀγρότης ἀνήρ,
Δηοῦς δρέπησι καρπὸν εὔσταχυν δι' ἐμέ.
Ἀργοῖς ἐρετμοῖς πόντος, εἰ καὶ μαίνεται,
Κλύδωνί τ' οἰχθεὶς, ψάμμον ἐκβράζει βυθοῖς,
Βύκτας ἀέλλας ἡμερώσας ναυάτης,
Οἰηΐοις τε νηὸς ἰθύνας δρόμον,

Aut qui manu vibravit ærata valens
Hastile, totum corpus armorum nitens
Fulgore, et hostis antagonistam fero
Vicit duello, mea scit, HELLADA et vocat.
Nanque illa celebris HELLAS hic coram loquor,
Æterna cujus gloria illustri nitens
Operum decore, permeat terræ ambitum,
Perque alta, transit, æquora, auroræ staias
Noctisque metas, si qua vel lævam tenens,
Dextramve colitur gente sapienti plaga,
(Dementiorum nam mihi curæ parum est)
Quæ GALLICANIS insita in animis, diu
Splendescit, omni tempornm damno carens.
  Dedi ipsa leges, unde ROMANÆ stetit
Ditionis ordo firmns, æternus, potens,
Præclarus, absolutus; ipsa homines feros
Agrestiori saltuum cultu obsitos,
Feritate crndis non inæqnales feris,
Immo feriores, quod ntinam falsum foret!
Propinquiori sanguinis nexu genus
Sociare doctos, architectari domos,
Clementiorem vivere et vitam, suos
Interque cives alere concordem fidem,
Animo fideles esse, gratos omnibus,
Merentibusque gratias ultro pares
Referre jussi: quoque tranquilla dies
In pace traherent, ipsa præcepti oppida
Vallare in hostes, atque turritis domos
Ambire pinnis; expolitosque ut viros
Non vivere modò, sed beatè vivere,
Et affluentes opibus, invidia procul,
Durare vellem, sorte contentos sua.
At delicatum provido in luxum metu
Cavere cupiens, artium explicui modos,
Vulgoque tritos protuli, vario quibus
Opere elaborant omnia artifices manus.

Πρὸς ὅρμον ἔλσεν ἀσκηθὴς σόον σκάφος.
Γυνὴ δὲ θ' ἱστὸν ἴδρις εὐκλώστοις μίτοις
Πυκνῶς ἀεθλεύουσα χρυσῇ κερκίδι,
Ὑφοῖ πολυνδίνητον ἀγλαὸν φάρος,
Πάσσουσ' ἐν αὐτῷ, ὅ,τι ἄριστον οἱ δοκεῖ.
Ξηρῶν ἔην ὕφασμα μάρτυρον λόγου,
Θρόνων γραφαῖσι ποικίλοις ἐστιγμένον.
Εἶδ' αὖ λύθροις ἤστραψε πορφύρας πέπλος,
Αὐτοῖς μακραῖς Ἄναξιν ἐμπολαῖς περᾷ.
Εὔνητος οὐχὶ τοῖχον ἀμπίσχει στολή,
Τάπησι καὶ στρωθέντα χραίνονται βάσει ;
Τίς ζωγράφους τέτευχε ; τὶς γλύπτας λίθων ;
Τὶς χρυσόν, ἄργυρόν τε, καὶ χαλκὸν χυτὸν
Τιθεὶς πρὸς ἀνθράκεσσι μορφῶσαι ἔχει ;
Ὅπωπαν ἄρα φῶτες ὀφθαλμοῖς ποτέ,
Ἃ καὶ ἐπεὶ δέρχθησαν, οὐ πείθουσι νοῦν.
Τὶς οὐκ ἄγαλμ' ἄθρησε Δαιδάλου τρέχον ;
Χαλκὸς Μύρωνος εἰσέτι μυκᾶται βοός.
Ἔτεμνεν αἶθραν ἄλλος ἰθύνων δρόμον
Πτερῶν ἀνὴρ ἄτερθεν ἐπτερωμένος,
Τέχναις ἐμαῖσι θαῦμα θνητοῖσι ξένον.
Μουσῶν ἐγὼν ἄποινα, καὶ σοφὰς δόσεις,
Φρενός τε καρπὸν θειοδέγμονος πρόφρων
Βίβλοις περισσῶν, ὡς ἔοικεν, ἐνθέμην.
Τόθ' οἱ πρὶν ὦτα, νοῦν τε, καὶ φάη τυφλοὶ
Ὄρφνης ἀναυγοῦς ἐξελάσαντες νέφος,
Ἤκουσαν, ἔγνων, ἔδρακον πρῶτον βροτοὶ
Ἄλλοις τ' ἔθεντ' ἔκπτυστα πλουσίᾳ χερί.
Εἶδον πότ', εἶδον ὀμματωθέντες Πόλου
Θέοντα ῥιπαῖς λύχνα πουλυκαμπέσι,
Φορὰς τ' ἀνίσοις ἀτραποῖς ἀμφιδρόμους,
Φέρει τε Φωστὴρ πῆμα προσφανεὶς νέος,
Ἔτ' ὄλβον οὐκέτ' ὄντα σημαίνει βροτοῖς,
Ἀπ' αἰθέρος κάτεισιν ἐς πέδον βεβώς,
Δραμών τε πόντου στέρνα, καὶ Δαπτυχάς,
Βέρεθρά τ', εἴτι εἰσί, νερτέρων μυχῶν

Illiberales artium voces mea
Ne Musa tractet, rem brevi totam exprimens
Narratione, levibus omissis, dabo
Præcipua. Sulcos agricola aratro secans
Cereale per me falcibus donum metit.
Licet albicanti perfurunt remo æquora,
Et aperta arenas gurgite ex imo vomunt,
Ebulliuntque, nauta compescit Notos
Immurmurantes, navis undantis regit
Temone cursum, portui et salvam applicat.
Perita mulier stamine innexo frequens
Operata telam, texit anrata spatha
Variè retortis splendidam plicis stolam,
Quantolibet labore distinguens opus.
Sit teste Seræ textile variis ducum
Punctnm figuris: si qua venalis micat
Purpurea vestis, transit in Regum manus
Advecta longè, nec modò excellens obit
Textura muros, stroma sub pedibus jacet.
  Quis et tabellas pingere, et lapidum rudes
Arare sulcos, ecquis argento valet,
Anroque, et ære fusili, pruna super
Ardente positum fingere in varias opus
Illustre formas? Visa sunt per me omnia,
Quæ visa certam vix tamen fidem obtinent,
Sculptum ambulare Dædalum quis non videt?
Myronis et adhuc Vacca mugit ænea.
Homo sine alis alter, alatus tamen,
Viam per anras secuit; hoc monstrum insolens
Mea refulsit arte: Musarum sacra,
Sapientiæque munera, et mentis Dei
Capacioris aureos fructus, libris
Sapientiorum provida Autorum, ut licet,
Mandare studui; destitutique auribus,
Oculoque cæci et mente, mortales priùs,
Caliginosæ noctis excussis statim

Εἰσδύς ὑπεξείρυσσε χρημάτων λόγους,
Φυὰς τ' ἀληθεῖς, οὐ δόλοις βεβαμμένας.
Οὐ φημὶ τ' ἄλλα, τοῖς εὖ ἀνθρώπους ἄγαν
Ἔρδον· λάλον γὰρ αἰὲν ἐχθαίρω στόμα.
   Αὐτὴ δ' ἐγὼ μέροψιν ἐν μακροῖς χρόνοις
Ἤνασσα, καὶ κήδευσα προστάτην λεών,
Πάντ' εὐτυχῶς πάντεσσιν εὐθηνουμένη,
Ἀγαθῶν ἅλις βαλοῦσα, καὶ βίον πολύν,
Ὅταν δ' ἐπὶ ζυγοῖσιν ἑζόμην κράτους,
Οἷον κρατοῦντ' ἔοικε, κυμάτων ἄτερ,
Ζάλης τε νηλοῦς, καὶ πολυγνάμπτου δόλου,
Δίκῃσι δ' ὀρθαῖς, καὶ θεμιστείῳ βίᾳ
Πτόλεις διῃτήσασα παμφόρως μάλα,
Ὄλβου τ' ἐς ἄκρα ναυστολοῦσα μυρίους,
Δήμου ἀπ' ἔργων ἐξελόν γ' ἀησύλων.
   Κᾀυτὴ ζυγὸν δύστηνον εἰσέβην· τί δ' οὔ ;
Εἰδ' ἐκ Θεοῦ πέφυκα, ἀλλ' οὐκ ἦν Θεός.
Θνητὴ δ' ὅπως στολμοῖσιν ἡρμόσθην βροτῶν,
Πολλαῖς τ' ἐτρίβην κοιράνων ἐναλλαγαῖς.
Καὶ γὰρ κακοῖς θήτευσα, παρανόμοις θ' ὁμοῦ,
Ἔργοις ἀλιτροῖς, καὶ δυσεκνίπτοις κέαρ
Λύσσαισιν ὡς ἔκπαγλον ἐξῃσχυμένοις.
Ἔνθεν κυλίσθη πῆμα μοι μολὸν μέγα,
Βλαφθεῖσα τ' ἄταις πλοῦτον ὃν εἶχον τὸ πρίν,
Μορφήν τ' ὄλεσσα, πᾶν τ' ἀφῃρέθην κλέος.
Ἀνδρῶν δὲ χειρωθεῖσα πολλάκις βίαις,
Μέλη σπαράχθην καὶ κατανάλωμαι κακῶς.
   Καὶ ταῦτα μέν τοι οἰκτρά· καρτερεῖν δ' ὅμως,
Τάκεν Θεὸς δέδωκεν, εὐμενῶς ἔδει,
Φέρειν τε ῥᾷστα ξυμφοράς· ἐπεὶ δέ τις
Οἷον λέων δαφοινός, ἢ βαρὺς δράκων,
Μονιός τε σῦς, οὐδ' οὐδ' ὄνομ' ἐννέπειν καλόν,
Εἴ καί μιν αὐτὸς αὐτὸν ἐξ Ἄγαρ λέγει,
Σκυθικῶν ἐπαληθείς, Κασπίων τ' ἐρημάδων,
Ἠδ' εἴτι κείνων θῶκος ἐξωλέστερος
Ἡμῖν κυΐσκει ταῦτα, καὶ τρέφει τέκη,

Videre tenebris, audiere, et omnia
Novere, sensus erutos aliis palam
Interpretati namque flexibili impetu
Variè rotatas hinc et hinc stellas Poli
Oculatiores redditi tandem vident,
Circumvagosque cursu inæquali ambitus,
Seu stella nascens cladis auguritum gravis,
Felicitatum seu futurarum indicat,
Deductus astris animus hinc, calcat solum,
Et aperta pelagi dorsa, vel, si quæ intimo
Barathra recessu, penetrat, et latentia
Secreta rerum, generis et veram indolem
Cujusque falsitate non tinctam doli.
Omitto reliqua, quæ beant hominum genus.
Linguæ loquacis garrulos odi sonos.
  Ego ipsa populis Imperatricis diu
Honore functa, principem gentem manu
Rexi potenti, plurimis auxi bonis,
Et copiosum singulis victum attuli.
Dum lance dextram, dum potestate extiti
Accincta lumbos, principem ut sanè decet,
Non fluctuanti, nou procellosa stetit
Confusione, non malo regnum dolo,
Sed lege recta, vim volutanti inferens,
Summaque pacis administravi domos
Fæcunditate; plurimos altum prope
Beatitatis verticem appulsa rate,
Etiam execrandis liberavi ab operibus.
Et ipsa servitutis, heu, subii jugum.
Quid enim? propago Cœlica, at non sum Dea,
Mortalis ut quæ veste mortali obsita
Attrita toties Imperatorum fui
Mutatione: nam malis dum servio;
Scelusque tolero, corda dum fœda imbuit
Rabies, protervo cincta furiarum agmine,
Me fata gravibus impetivere undique

Ἕρψας τ' ἀταρποὺς δυσβάτους, πλέως φόνου
Θώκους ἐς ἀμούς, καὶ πολυλητίους γύας
Στήριξε ταρσόν, τούς τε πρὶν σημάντορας
Θρόνων ἐλάσσας, αὐτὸς ἁρπάζει κράτη,
Ἄδικος, ἄπιστος, ἄθεος, οἶγμα δυσσεβές,
Θερμοῖς ἐπ' ἔργοις μοῦνον ὠφρυωμένος,
Ἀνδροκτόνοις ξίφεσσι προσφιλὲς γελῶν,
Νέκταρ δ' ἔδωδ' οἱ λύθρα, καὶ νεκρῶν βρότος,
Σάρκα θ' ὑπερτίθησιν ἡδίστῳ τροφῇ.
Ὃθ' οὕνεκ' οὐδὲ μέμβλεται Θεοῦ χέρα,
Οὐδὲ τρομέει σπεύδουσαν ἀντίην ὄπιν.
Ἀλλ' αἰὲν ὤρσας δῆριν εὐσεβεῖ λεῷ,
Σέβας τὸ κείνου δυσμενὴς ἕλξῃ πρόσω.
Ὦ τῶν μεγίστων, καὶ πικρῶν ξυμπτωμάτων,
Ὦ τῆς ἀβύσσου, καὶ ζάλης τῶν ξυμφορῶν,
Δεινὸν κλύειν μὲν αὐτά, δεινὸν δ' εἰσορᾷν
Πάντων παθεῖν οἴκτιστον· ὦ Θεοῦ δίκη.
Τὶ πρῶτον, ἢ τὶ δεύτερον γράψω λόγῳ,
Ἐπιστροφαῖσι μυρίων τητωμένη
Κακῶν, παλαιαῖς αἰκίαις ἄλγος νέον
Εὖτ' ἂν προσιζάνησι, καὶ τείρει κέαρ;
  Τὶς, τὶς θαλάσσης βυσσόθεν κυκωμένης
Εὔρου, νότου τε, καὶ πνοαῖς ἁρπακτίαις
Βοῤῥᾶ, κελαινὴν εὖτε θῖνα δυσπνόοις
Αὔραις κυλίνδει, καὶ δυσήνεμον πλάκα,
Ψάμμου τ' ἀριθμὸν, κυμάτων τ' εἴποι μέτρα;
Ὃ δ' αὐτὸς, ὃν πίφαυσκον, εἶν ὀρεσκόοις
Φυείς τε λόγχμαις, καὶ δυσεμβάτοις νάπαις,
Τῆπερ νέμονται θῆρες, ἐντραφεὶς βορᾷ,
Δίψην τ' ἀκέσσας χανδὸν ὑδάτων ἄπο,
Ἐὼν ἄπεπλος, κανυπόδητος, εἰδέπω
Τυλωθὲν αὐχμοῖς σῶμα, καὶ νιφοστιβὲς
Ἐρᾷ καλύψαι ἀμφιβλήστροις ἀμφίοις,
Ῥακενδύτοις θ' εἵμασσιν ἀμπίσχων δέμας,
Νῦν λαμπρός ἐστι χρυσῷ, ἀνθηρὸς πέπλοις
Πέδιλ' ἐς αὐτὰ Σηρικὰς σύρων στολάς,

Vulneribus, et quas ante collectas opes,
Formamque habebam, perdidi; orbatum caput
Decore squallet, victa violenta manu
Artusque lacera, nunc malè absumor malis.
Miseranda, sed ferenda. Quæ immisit Deus
Toleranda placido facile sunt vultu mala.
Post cædis avidus ut Leo, aut sævus Draco,
Moniusve, cujus ne quidem nomen decet
Vocare, porcus, ut sibi patrium trahat
Ex Agare nomen, Caspia ejectus plaga,
Scythicaque eremo, si qua vel sedes magis
Letalis, istos hic mihi fœtus parit,
Nutritque, repens et per incultas vias
In tecta, et arva nostra fœcundis, sata
Segetibus, atro sanguine imbutus, pedem
Figit, thronisque Principum eversis, rapit
Regale sceptrum perfidus, et expers Dei,
Injustus; opere quippe sanguineo tumens,
Ridensque gladiis gaudet homicidis: cruor
Mortalium, et mors sola cui nectar sapit,
Carnemque sapidis ipse præponit cibis.
Nec præpotentis hic Dei curat manum,
Nec imminentem capite vindictam tremit,
Sed concitato prælio in plebem piam
Inimicus omnem, proh dolor! cultum amovet.
O maximorum casuum gravissimum!
O turbinem miseriæ! ò voraginem!
Audire durum, gravius aspicere, at pati
Miserrimum. Suprema te obtestor Dei
Iustitia, quos præfabor aut addam sonos?
Turbam malorum mille dum fugi, malis
Veteribus addit alter, et mentem premit.
Quis, quis, profundi gurgite inverso maris
Rapacis Euri turbine, aut gravis Noti,
Quando inquietis æquora et ripas agunt
Flatibus, arenas numerat, aut fluctus modum?

Καὶ χρυσονήτοις φάρεσσιν ὁπλίζει πέδον,
Κόνιν δ' ὅπως τὰ πάνθ' ὁ κακοχράσμων τιθείς.
 Ἔπεσσ' ὑπ' αὐτοῦ πρὸς νεοῤῥάντῳ ξίφει
Ἥβη δαμεῖσα πᾶσα φοινίᾳ ζάλῃ.
Οὔμιν γερόντων ἀδρανῶν πολὺς στόνος,
Οὔμιν γυναικῶν δάκρυον γεραιτέρων,
Οὐ παρθένων ἔρευθος, οὐδὲ νηπίων.
Ἄσημος αὐδὴ, καὶ πολύκλαυτος γέλως
Διψῶντ' ἐπέσχε λύθροιο, καὶ διασφαγῶν.
Λύσσαις δὲ συντρόφοισιν οἰστρηθεὶς, φρενῶν
Ἐκτὸς θ' ὁμιλῶν, ἰνὶ μαινόλῃ θύων,
Ἔπεφνεν αὐτόῤῥιζον Ἑλλήνων γένος,
Ἄπαν πορεύσας εὐσκίους ἐς ἠόνας.
Χαλκῷ δ' ἀλοιητῆρι μέργος ἐμπνέων,
Ἐς ἄχρι μαιμῶν αὐτόχειρ μνᾶται φόνους.
 Ἴδες πότ' ἀκταῖς χεύμαθ' ὑδάτων τὰ πρὶν
Φίλαις ἐπεγγελῶντα σιγηλῷ ῥέει,
Ὄμβροισι πυργωθέντα μηνύειν ὅσοις
Ῥεῖθρον πεδῶσιν, ἄνετον εἴργοντες δρόμον,
Γαίης τότε πρόσωπον ἐκκλυσθὲν χάριν
Ἤμειψε, δένδρη τ' αὐτόπρεμν' ἀπώλετο,
Στέγη δόμων πεσοῦσα τ' ἰσάσθη χθονί,
Δύσμορφα πάντ' ἐπαιτιᾷ ῥείθρων ὕβριν.
Ἡ δ' ὡς ὅθ' Ἡφαίστοιο δήϊον μένος,
Ἀφθὲν λαφύσσει πάντα, καὶ φλέγει λάβρως,
Ἕως σποδὸν τέθηκε, καὶ κούφην σκιάν.
Ὡς οὐκ ἀνεκτὸς κλυσμὸν ἐννοῶν, ὅδε
Ἔθεν φρένεσσι, καὶ δυσιάτους φλόγας,
Αἰνήν τε θνητῶν ἐξολόθρευσιν φύτλης,
Ἐξῆλθε πουλὺς ἀσκόπως παρεισφθαρεὶς,
Μέλαιναν αἶσαν πᾶσι, καὶ φονὴν ἄγων.
 Ζώων δὲ πάγχυ, καὶ βροτῶν ὀλωλότων
Ἄπνουν κατηνάριξεν ἀβλαβῆ φύσιν.
Ἴσασσεν οὔρη, γαῖαν ὀρθώσας, ἄκρα,
Ῥάχεις τ' ὀρύξας, καὶ παραθήσας πέδῳ,
Πόντωσε χέρσον, οἶδμα χερσώσας, χύσιν

Inhospitali rupe, quem dixi, modò
Ille ipse natus, aut per horrendi jugi
Salebrosa tesqua, pastus agresti cibo,
Quo vel feræ pascuntur, extinguens sitim
Hiante lymphis ore, qui nudus caput,
Pedesque callis obsitam, expositam nivi
Si tegere veste forte voluisset cutem,
Centone lacero membra texisset sua;
Nunc splendet auro, veste nunc floret cutis;
Stolasque cingit sericas pedum tenus,
Pallaque vile sternit aurata solum,
Dum cuncta cinerem pravus abjectum putat.
Mucrone madido flos juventutis tener
Cecidit, sub ipso turbine homicida obrutus.
Hunc imbecillæ non senectutis dolor,
Non fæminarum lachryma seniorum, pudor
Non virginalis, aut puellorum rudis
Loquela, flenti sed neque admistus sono
Risus cruenta cæde sitibundum arcuit:
Sed percitus furore nativo, gerens
Insanientem, stirpitus dextra impia
Genus immolavit omne Græcorum, Stygis
Tenebricosa transgredi jussum vada;
Spiratque crudas ære vesano neces,
Memor cruoris effera sparsi manu.
Lascivientes videris ripis aquas
Tacente latice, post inundanti ut ligent
Pluvia, fluenti concatenatos lacus
Palam exhibere, mutat irrigui solum
Vultus decorum, sponte nascentes cadunt
Sylvæ, domusque dirutæ æquantur solo;
Visu indecora quæque fluvialem reum
Res criminatur: utque Vulcani ignea
Vis helluatur omnia, et latè vorax
Bacchatur, atra donec è pruna cinis,
Umbræque superant; non secus ferri impotens

Τέρσηνε ῥείθρων, πίδακας αὐήνας ξένως.
Οὐχ εἴρψεν ἆρα ψεῦδος εἰς ἡμᾶς μολὸν,
Ξέρξη πόθ' αὐτὰ ἐκβεβουλεῦσθαι τότε,
Ὅταν πρὸς ἁμὰ στέρνα μυριόναυν στόλον,
Πεζὸν δέ τ' ἀναρίθμητον εἰσώθει στρατόν.
Αὐτὸς πτόλεις ἔργοισιν εὐκλεεστάτας,
Καὶ δουρὶ, καὶ φλόγεσσι πέρσε παμφάγοις,
Κρήδεμνα λύσας, καὶ βαθυπλούτους στέγας,
Ῥήξας θεμέθλων, καὶ καταπρηνῆ βαλὼν
Θεοῦ τέραμν' ἄσυλα πρὸς γῆρας χρόνου,
Ἁρπαστὰ δῶκε κτήματα παμφόρῳ χερί.
Κευθμῶνας οἶξεν, ἔνθ' ἦσαν κεκλεισμένα
Νεκρῶν κλεεννῶν σώματ', οὐδ' ἔσχεν σέβας,
Κακῶς τ' ἔδρασσε τοὺς πάλαι τεθνηκότας.
Χρυσοῦ δὲ σωροὺς ἐξιχνοσκοπούμενος,
Στολάς, πέπλους τ' ἀπηύρατο, τάδε ἔσαν πέρι
Χρόνου μακροῖο λείψαν' ἐκλελειμμένα,
Ῥίψ' ἐκκαλύψας παίγνιον καταιγίσι.
Δεινοῖς δ' ἐπ' ἔργοις μᾶλλον ἐξάψας κότον
Θυμῷ νεμεσσηθέντι βουλεύειν νέον
Πρὸς ἄλλο πῆμα μηχαναῖς ἀναρσίαις.
Τέχνας γὰρ, αἷς κόσμησα παντίμοις γένος,
Θνητῶν θυραίας ὦσεν, ὡς βλάβην, τάλας,
Ἔθητε βρότεια, καὶ πεπνυμένας φράδας
Θηρῶν ἀμείψας εἰς ἀνηλεγεῖς τρόπους.
Ὅπως δὲ πολλὰ μικροῖς ἐν λόγοις λέγω.
Σοφὴ σιωπᾷ γλῶσσα, καὶ τὰ προσφιλῆ
Παύσαντο δῶρα Μουσέων θυμηδέα.
Οὐδ' αὖ νοεῖ τίς, οὐδ' ἀκριβὲς ἐπίσταται,
Οὐ δ' ἔστιν ἄλλου δεικνύοντος μανθάνειν,
Οὐ δ' εἰ μάθοι, φύλαξε χρησίμως νόῳ,
Αἴ μηδ' ἐς ὕβριν ἔτραπεν, ἃ μαθὼν κυρεῖ.
Καὶ ταῦτα μέντοι κεῖνος ἐξειργασμένος
Ἄῤῥητά τ', ἄθεσμά θ', οὓς Θεῶν ἀνάκτορα,
Ἄκραντον οὐδ' ἦν ῥιφθὲν, οὐδὲ μὰψ ἔπος,
Πάντες κίκλησκον, κἀπεφήμιζον θαμά,

Diluvia mente, nec repulsandas faces,
Et universi generis exitium parat.
Dementiaque labefactatus venit,
Et cruda cunctis fata cædemque invehit.
Viventiumque mortuorumque impio
Ferus innocentem, scelere, naturam excidit,
Æquavit imis summa, adæquatis jugis,
Rimasque fodiens subtus excusso solo
In maria terras vertit, in terras mare.
Siccoque fonte flumina arefecit novo
Tumere ; mendax fabula haud repsit quidem,
Xerxen idem voluisse, cum finibus meis
Mille et pedestres copias, mille et rates
Invexit ; urbes ille factis inclytas
Hasta, et favilla devoratrice obruit,
Pinnis revulsis, atque tectorum omnium
Locuplete cumulo, domibus ex ima erutis
Radice, demolitus annorum gravi
Intacta senio templa, divinas opes,
Iussit rapaci militum auferri manu.
Quibus jacebant ossa magnorum Ducum,
Aperuit urnas, in sepulchrali sacros
Honore manes sæviit nullo metu.
Auri talenta multa vestigans, stolas,
Et vela reperit, temporumque reliquias,
Ludibria ventis publica, effossas dedit.
Feritate in ipsa gravior accendit faces
Invidia, casus mente furiali novos,
Iniqua et arte cogitat ; namque artibus,
Quibus excolebam generis humani feras
Miserata mentes, ceu malis, mundo procul
Valere jussis, indolem, et mores miser
Sapientiores belluinis ritibus
Immutat : et quò multa breviori explicem
Sermone, prudens lingua consultò tacet,
Donaque mearum grata Musarum tepent.

Χώρους ἐγὼ κατέσχον εὐμοίρους πτόλεις,
Πάσας ἀπηνθράκωσεν ἰσώσας πέδῳ.
Ὦ βάθρα, καὶ τέραμνα, καὶ Θεῶν δόμοι
Ἱεροί, θρόνοι θ' ὕψιστοι ἰφθίμων πρόμων,
Οἰχώκατ', ἐπέσετ', ὀλώλατ', οὐδὲν ἔστ' ἄρα.
Οὐδέν, φίλ', οὐδέν' σκόρπισεν αὖρα καὶ σποδόν,
Οὐδ' ἦν ποτ' ἦτ', ἴσασιν ἴδριες μόγις.
Τί Κερκέτας, Βούσηρας, ἢ Σιντοὺς λέγω,
Κόλχους, Κοραξούς, Ἱππόποδας, Ἐχεχειριεῖς,
Πέρσας, Ἄραβάς τε, διχθὰ καὶ δεδασμένους,
Ἀγκῶσιν ἑσπέροισιν, ἠδ' ἀντηλίοις
Πληθύν, νέφη ὡς τ' Αἰθιόπων, ἐπίτρομον,
Ἄλλους τε πολλούς, οἳ νέμονται μυρίοι
Τρισσοῖς ἐπ' ἠπείροισι νώνυμοι γένος,
Βροτοῖς τ' ἄφαντοι, ἐς τοσόνδ' ὑμνημένοι,
Ὅσον πρὸς Ἑλλήνεσσιν ἔμμορον κλέους,
Ἤθη τε κείνων δεξιωθέντες σαφῶς,
Φύσιν κατηλλάξαντο πρὸς τὸ εὖ φρονεῖν.
Σύ μοι δέδυκας ἄστυ κλεινὸν Ἀσίδος,
Πύργοισιν ἀῤῥαγέσσι θηλείας χερός,
Τοίχοις, βατοῖς τ' ἅρμασσιν ἐξεστεμμένον
Μέση παγεῖσα κυμάτων θοωτάτων,
Βηλοῦ τε σηκῷ, καὶ διηερίοις ἀγροῖς,
Τάφος γεγῶσα πᾶσιν· ἤριπες σὺ δὴν
Τετράπτολις συναρθμίοισιν ὁρκίοις,
Πιστῷ τε θεσμῷ εὐφρόνως κυδουμένη,
Τῷ καὶ καλοῦνται γνωταὶ ἀλλήλων φίλαι,
Ἀγλαὸν Σελεύκου κτίσμα τοῦ Νικάτορος.
Ποῦ δὴ βέβηκας Βριτομάρτιδος θρόνος
Ἀρχαῖος, ἥπερ οὐρανοῦ εὐρεῖς πτύχας
Αὐτὴ λιποῦσα προσφιλεστέραν στέγην
Ὤικει τε, κἀκήδευε παρθένος Θεά;
Σύ δ' ἐν βυθοῖσιν ἁλμυροῖς κεκρυμμένη
Εὖτ' ἂν δέδαστο πάντα θεσκέλῳ λάχει
Θεοῖς ἀγήροις, φωτὸς ἠράνου χάριν
Βλάστες θαλάσσης ὡς νεηγενὴς κόρη,

Qui scire quisquam possit, aut verè sciat
Desideratur, discere et nemo potest
Alio docente, sive didicerit, nequit
Referre prudens utili fructum modo;
Utinamque in omne non abutatur malum!
Iniqua postquam, digna nec fatu mala
Sic perpetravit ante regnatam Iove
(Nec falsa dico, verba nec frustra cadunt,
Sic nominata est, sic celebrata omnibus)
Terram incolebam, civitatesque optimas,
Quas stravit et succendit. O sedes sacræ!
O et Deorum tecta, et excelsi throni
Generosiorum Principum, eversi, obruti
Evanuistis! nil super, ô hospes! nihil;
Abiit in auras pulvis, an fuerit quidem
Vix scitur. An Buseras, et Sintos truces,
An è Coraxo, aut Colchide oriundum genus,
Arabasque referam? fileo Cerceti incolas,
Ececherios, Persasque, et Hippopodas feros,
Nubemque gentis plurimam, Eoo die,
Et occidente bina quam separant freta,
Aliosque mille, qui tribus terræ plagis
A se remoti nomine et titulo carent,
Incelebre mundo, nec celebrandum genus
Nisi dignitatis particeps Græcæ foret;
Ritusque mutuando vivendi meos,
Prudentiorem reddidisset indolem.
Submersa quippe es civitas Asiæ potens,
Murisque pridem cincta fœminea manu,
Vallisque firmis, quamque fluviorum latex
Hinc inde binus lambit, aëreis agris,
Belique templo clara, visaque omnibus
Miraculosa. Tuque Tetrapolis, fide
Et æquitate celebris, et amicæ priùs
Gavisa dextræ fœdere, Sororum pio
Decorata titulo, nobile Seleuci jaces

Κάλλει πρέπουσα, καὶ στολαῖς πανολβίοις
Εὔκοσμος, ὅσσον οὔτις ἄλλη ποντίων
Πρὸς οἰδμάτων κλυσθεῖσα, κυμάτων κρατεῖ.
Εἰ καὶ πάροιθεν ὄμβρον ἀρτύνεις ξένον,
Ὅν σοι Θεῶν ἔβρεξε, καὶ βροτῶν Πατήρ,
Χρυσαῖς ψεκάσσι προσδιασπείρας τὸ πᾶν,
Ἀλλ' οὐκ ἄρηξεν ὄμβρος ὁ χρυσοῦς, τὸ μή
Σε οὐ κατάκρας ἐκπεπορθεῦθαι κακῶς.
Ὦ θῖνες, ὦ κρηπῖδες, ὦ Λέσχαι, Στοαί,
Καὶ Ποικίλαι καὶ σεμνὰ γῆς Ἰωνίδος,
Τάπερ Μέλητος ἡδύ, κάλλιστον θ' ὕδος,
Ὧν ἴσμεν ἡμεῖς, προσβολαῖς πεδέρχεται,
Ὀλώλατε πάντα θανασίμῳ πεσήματι.
Ὦ κλεινὸν Ἄργος, καὶ Μυκηναῖαι πλάκες,
Σπάρτη, Κόρινθος, Πήδασος, Δύμη, Πάτραι,
Φλιοῦς, Κλεωναί, Ταίναρος, Γερηνία,
Μεγάλη πόλις, Πάμμηνσος, Ἑλίκη, Στέμφυλος,
Ἐπίδαυρος, Ἦλις, Οἰνόη, Σικυών, Φεραί,
Μενεγχέων ἄλλαι τε μυρίαι τροφοί,
Τὰς ἀμφὶς ἀγκώνεσσιν Ἥρωος σχέθει
Λυδοῖο νῆσος εὔνομος, πρινὴ Θεοῦ
Σέθεν κάρητι λάβρον ἐμμάξαι κότον,
Ζυγοῖς ὑφ' οἵοις δυσκλεῶς θητεύετε;
Πονοῦσι θ' οἷοι νῦν ἐφεστᾶσι σκοποί;
Ὡς ἐκ μεγάλου γέγονας ὀλίγος σύ, κ' οὐδεέν,
Αὔχαις κενεφρόνεσσι λυσσήσας ποτέ,
Νῦν δ' αἶψα κλινθεὶς ἀφθίτων χειρῶν ὕπο
Νήσοις περιδρόμοισιν Αἰγαίων σάλος
Κομῶν ἀπείροις ἀστέρων πόλου δίκην.
Ποῦ σοι καλοῦ Γέροντος ᾤχεθ' ἑστία,
Ὃν οὐκ ἔσεισαν ἄσπεθ' Ὑστάνου γέρα,
Ὑποσχέσεις τε Περσικοῦ φρυάγματος;
Ποῦ σοι τάφων Ὁμήρου οἰκουρὸς σπιλάς;
Ἱρῷ τε Φοίβου, καὶ τροφοῦ Κοιληΐδος
Κύνθου πρὸς αἶπος εὐκ' ὠργιασμένη.
Κείνου τε πάτρα, δι' ὃν Λυκάμβης, καὶ κόρη

Nicatoris opus. Quo Throne abiisti vetus,
Qua parte linquens Virgo bipatentes poli
Britona valvas, cara dilectæ domus
Tecta incolebat, imperabatque optimè ?
Immersa tuque gurgite profundo salis,
Dum cuncta superis dividebantur Diis
Diviniori sorte, lucentia Dei
Causa, exilisti Nympha, ceu pelago recens
Generata, specie pulchra, felici stola
Ornata, supra quas modò cumque intumens
Aspergit æquor, quæ maris fluctum regant.
Licet insolentes imbrium guttas bibis,
Quas tibi Deorum stillat atque hominum Parens,
Dumliquidus aureo rore fœcundat solum,
Non juvit imber aureus prorsus malè,
Ne perdereris ; ò Scholæ ! ò ripæ ! ò bases !
O Pœcile, Stoæque Ioniæ decor !
Quam latice, quo docemur, epoto, Meles
Amænus ambit, sorte lethali omnia
Periistis . Argos, et Mycenææ plagæ,
Sparte, Corinthus, Pedasus, Dyme, Patræ,
Phlius, Cleonæ, Tænarus, Gerenia,
Megalopolis, Pammesus, Helice, Stemphylus,
Epidaurus, Elis, Oenoë, Sicyon, Pheræ,
Aliæque alumnæ mille clarorum Ducum,
Quas flexuoso brachio Herois Lydi
Tenet Isthmus, ante lege regnatæ optima,
Quam vos Tonantis perderet vindex manus,
Cui subdidistis, heu, jugo miserum caput !
Operibus instat quanta speculantum cohors !
O quàm pusillus factus, è magno priùs,
Inanis animi gloria pridem furens,
Nunc præpotenti quàm citò eversus manu
Circumfluis aspersus hinc inde Insulis,
Quantis Polus syderibus, Ægæon sinus.
Ubi sapientis jam senis restant lares,

Δέρην πέλασσαν ἀγχόναις μετάρσιοι;
Ποῦ Βακχυλίδεω, καὶ Σιμωνίδου φίλων
Θρέπτειρ' ὁμαίμων, ἠδ' Ἀρίστωνος σχολῆς
Περίπατος, ἣν φήμιξεν ὀμπνίου γόνου;
  Σύ μοι μόνη μένησθα συμφορῶν μέση,
Ζάλης ἄγευστος, ὡς ἔοικεν, ἄστρον ὡς
Κοινῆς τύχης, πημονῶν τ' ἀνωτέρα,
Οὔπω κατακλυσθεῖσα κυμάτων φοραῖς.
Καὶ γὰρ πρόσεστιν ἐς τόδ' ἦμαρ εἰσέτι
Λαμπρὰ φρόνησις, ἀξίωμά τ' εὐγενὲς
Ἀστοῖσιν, οὐδὲ θαῦμα, γέντο γὰρ φυτῶν
Ἐξ εὐγενῶν, τράφεν τε κ' εὐγενῶς πάλαι,
Ὅθεν πρὸς αὐτοῖς ἡ ὑγένεια σώζεται.
Νήσων σύ μοι ἁπασέων λιπαρωτάτη
Κεῖσαι θαλάσσῃ βάθρα πήξασ' ἔμπεδα.
Καὶ γὰρ παλαιοῖς ὥσπερ ἐν χρόνοις πόρες
Βουλήν, ἔπος, φρόνησιν ἄνδρας δεξιοὺς
Κρέσσους τ' ἀριθμὸν Μητροδώρους, Θεοκρίτους,
Σκύμνους, Ἴωνας, Οἰνοπίδας, Δημοκρίτους,
Σιγῶ Θεοπόμπους, πρὸς δὲ τοῖσδεσιν στόμα
Μουσῶν, ΟΜΗΡΟΣ, ᾧπερ ἐξειργάσατο
Θεοῖς φθονητὸν αἶνον, οὐ θνητοῖς μόνον.
Χίος σὺ δ', ὡς ἔειπον, οὐκ ἴσως κακοῖς
Ἄλλαις φθαρεῖσα πόλεσι, δουλεύεις δ' ὅμως
Δούλευμα λυγρὸν ἡ τοσήδ' ἀναξίως.
  Ἔῤῥει τὸ σεμνὸν εὖχος καὶ τὰ καίρια.
Ἔῤῥει τ' Ἀθηνῶν θειότευκτος ἑστία,
Ἧς Ζεὺς βαθρ' ἐστήριξε, τεῖχος δ' αὖ πέριξ
Ἄρης ἔλασσεν, ἴσθμοις τειχῶν ὕπερ
Ἄνστησε πύργους, Παλλὰς ἴθυνε τρίβους,
Δόμους ἔτευξεν ἀμφὶς Ἥφαιστος, στοὰς
Ἑρμῆς ἔδειμε, γράψε Φοῖβος, Ἄρτεμις
Ἤγειρε παρθενῶνας, Ἀφροδίτη κάμε
Τεύχουσα λουτρά, Βάκχος ὀρχάτους, Θέμις
Πρυτανεῖον, αὐλὴν θέσμιον φύλαξ Δίκη·
Ἦν εἰκὸς ἄρα τιμιωτάτην πόλιν

Immensa quem non munera Hystani suo
Movere studio, Persico aut fastu diu
Promissa merces; ubi sepulchrales latent
Lapides Homeri, Cynthii aut templo Dei,
Cæceidosque celebris od Cynthi jugum,
Bene culta sacris terra famosa orgiis;
Ejusque patria, cujus offensus modis
Sublime resti guttur admovit parens
Unà Lycambes ipse, cum prole unica?
Affinium Bacchylidis et Simonidis
Alumna tellus, ubinam Aristonis Schola,
Authore primo fama quàm celebrem facit,
Et ambulacris? Inter ærumnas manes.
Expers procellæ, stella ceu Cœlo micans
Miseranda supra fata, casusque asperos,
Non hausta rapido sola, quà par est, salo.
Nam civibus superstes hanc usque in diem,
Prudensque nobilisque mens adhuc viget.
Nec est stupendum; namque generosa sati
Sunt stirpe cives, nobili imbuti Patrum
Primis ab annis laude, virtutis tenent:
Hinc es paternæ nobile etiam num decus.
Nunc Insularum tu mihi potior jaces,
Quæ firmiores stabilis in ponto gradus.
Namque ut vetusta subministrasti Patrum
Ætate, profers mentis, eloquii modò,
Prudentiæ que fertili fructus satu,
Numerosiore copia, et doctos viros,
Scymnos, Ionas, Metrodoros, Theocritos,
Democritos, omitto Theopompos loqui,
Oenopidas, et qui lingua Musarum loquax
HOMERUS, homines non modò, sed ipsos Deos
Livore pupugit, gesta memoranda intonans.
Ut civitatum sorte, quas dixi, pari
Exhausta non sis, tu tamen servis Chios,
Et servitute talis indigna jaces.

Κυρεῖν ἁπασέων, ἔργον εὖτ' ἂν ἦν Θεῶν.
Ἀλλ' ὤλετο κᾀυτή, πρός τε λυσσῶντος κυνὸς
Πάμπαν διεσπάρη τε, καὶ κατεσκάφη,
Ἄταις πεσοῦσα δύσμορος θεηλάτοις.
Φραδαὶ δ' ἐκείνης, γλῶσσα τ' εὐφραδής, λόγοι
Στολμοῖς πρέποντες ποικιλομόρφοις, αὐτὰ δὴ
Τὰ Μουσέων ἄποινα, καὶ μειλίγματα,
Πόνοι τε χειρὸς ἵστορος, καὶ χρονοτριβεῖς
Παῖδες φρενός, τὰ πάντα, φεῦ, φροῦδ' οἴχεται.
Οὐδ' ἔστιν εἰδεῖν λείψανον, ὧν εἶχε καλῶν.
Τῷ πρὸς γόους τε, καὶ γέλωτ' ὀφλισκάνει.
Ὁ νῦν δὲ μῦθος ἦλθεν, ᾗ τομώσατος
Δέμας σπαράττων τοὐμὸν ἀλγύνει κέαρ.
Καὶ γὰρ πόλις Βύζαντος Ἡράνων ἕδρα
Διττὰς θαλάσσας, τήν τε Βόσπορος χέει,
Τήν τ' ἀμφὶ Πόντος, θισὶ δεξιουμένη,
Ἣν εἶδε πώποθ' ἥλιος εἱλίσσων σέλας,
Ἥτ' οὖν ἑῷος ἦμαρ ἀνθρώποις ἄγων,
Ἥτ' οὖν σκιᾷ γῆν ἕσπερος κλίνας ζυγά,
Μέσ' ἧτε θέων κέλευθα θερμαίνει φλογί,
Ἥτ' Ἀντίποσσι πυρσὸν ἀκοντίζων βαρύς,
Καὶ τίς δ' ἂν ἀρνήσαιτο; τιμαλφεστάτη,
Καὶ χερσί, καὶ μήχεσσι, καὶ τρυφαῖς πολὺ
Πασῶν ὑπερφέρουσα πολλῷ τῷ μέτρῳ.
Ἧι δὲ κράτους ἕδρασσεν ὁ κραίνων Πόλου
Σκῆπτρον κραταιὸν ἐξισούμενον χρόνῳ,
Κρατοῦσιν ἄλλοις σκῆπτρον εὐνομίας κανών,
Σκῆπτρον μόναρχον, σκῆπτρον, εἰ ΠΕΤΡΟΥ μόνον
Ἓν ἐξέλῃς, κύδιστον, ὕψιστόν θ' ὁμοῦ.
Ἔσβη δὲ κᾀυτὸ οὔτι κατ' αἶσαν, παμφάγου
Πρὸς τῆς δε λύμης ἐξαφανισθὲν ἀθλίως.
Οἱδ' αὖ προτοῦ κρατοῦντες, ἥρανοί τε γῆς
Γαίας πατρῴας, καὶ δόμων ἐγχωρίων,
Ἱρῶν τ' ἀγανῶν δηρὸν ἐξενωμένοι
Χρόνον πλανῆται δύσμοροι, οὐδὲν θ' ὑγιές,
Ξέναις ἐπ' αἴαις ἐμπορεύονται βίον,

Tot commodorum decora, tot honoris tui
Periere: periit Ara divina manu
Fabricata, Athenæ, cujus exstruxit gradus
Tonante dextra Iupiter, murum ferox
Mars egit; undæ præpotens murum super
Turres locavit; docta direxit vias
Minerva, pinxit Phoebus, erexit domos
Vulcanus, Hermes porticus, claustra Artemis
Virginea, thermis elaborandis Venus
Sudavit alma, dirigendisque ordine
Plantis Iacchus, aurea adjecit Themis
Prytanea, custos juris augustum forum
Iustitia; decuit Urbem honoratam dare
Mandata reliquis; fabrica Deorum fuit.
Sed et ipsa periit, dente rapiosi canis
Lacerata penitus, jamque divinis jacet
Prostrata flagris; sensus, et vario decens
Lepore sermo, dona Pierii chori,
Et blandientum dulcis Aonidum favor,
Doctaque factus arte cum studio labor,
Omnesque partus ingeni, heu, vanè ruunt.
Monumenta non est pristini ut videas boni,
Memoranda luctu publico et risu patent.
Narrationis sermo non fictæ sequens
Mucronis instar corda mærore afficit,
Laceratque pectus: Imperatorum thronus
Byzantium quà Pontus, et quà Bosphorus
Hinc inde geminum cingit aggeribus mare;
Quascunque mota lustrat ignitas face
Apollo terras, sive ab Eoa diem
Regione ducit, seu tenebroso tegit
Agros amictu, plaustra submergens mari;
Mediam favilla sive succendit viam,
Propiorve prono lumine Antipodas ferit,
Quis hoc negarit? et manu, et luxu, omnium
Prudentiaque principem locum tenet.

Κενάς, ἀπρήκτους τ' ἐλπίδας σιτούμενοι.
Κεῖνος μ' ἔοργεν οἷα δὴ κλύεις Ἄναξ,
Νῦν θ' οἷα με δρᾷ δηΐων καθ' ἡμέραν
Ἄλλων ἀκούεις· γλῶσσα γὰρ στυγεῖ θροεῖν.
Καὶ τῶν δε μέντοι πημάτων μετάστασιν
Κιχεῖν ἄελπίς εἰμι πρός τινος βροτῶν,
Ἐπεὶ βέβηκεν ἀνδρομέης ἀλκῆς ὕπερ.
Ὡς δ' ἐν Βίβλοισι Θεσφάτων ἰδοῦσ' ἔχω,
Κάκ' ἐξερύσσει ΓΑΛΛΙΚΗΣ ἀφ' ἑστίας
Ἄναξ φυτευθεὶς ὀκτάδος τρίτης μέτα
Χρόνων ἀτέκνοις ἐν λαγόσσι μητέρος.
Ὅταν τ' Ἐριννεῖς, καὶ κελαινεγχὴς Ἄρης
Πάσης δονήσει ἕδραν' Εὐρώπης, χθόνα
Λύθρῳ μιήνας, καὶ κατασκάψας βάθρα,
Χαρίεντά ποτε πρόσωπα καταισχυνεῖ κακῶς.
Καὶ κῆρ ἐρίνας ἀλλοπροσάλλοις σφαγαῖς
Κελτῶν, Ἰβήρων, πρὸς δὲ Γερμανῶν χέρας
Ἠδ' Ἰταλῶν ἔκπαγλον αἱμάξει, τότε
Ὅταν γ' Ἄνακτι πατρὶ συγκαθήμενος,
Ἔργων ἔφεδρος, ἰθύρρων, κράτους σκοπός,
Οὔπω φίλοις ἀτηρός, ἀλλ' ὀνησίμους
Χρείας πορίζων ξύμφορος Κελτοῖς παρών.
Κοσμῶν ὃ δύσσαθ' εἷμα, καὶ κοσμούμενος
Αὖθις παρ' αὐτοῦ βυσσοπορφύρου πέπλου,
Ὃν ἐκ στρόφιγγος γλῶσσ' ὀνόμηνεν Αὐσόνων,
Ὅτ' ἐν θρόνοισι θειοτεύκτοις ἵζάνων.
Ἱροῖς Πέτρου μέδοντος, ἠδ' ἡγήτορος
Πρεσβηΐων Πέτροιο σύγκληρος, λεῷ
Χριστωνύμῳ θέμιστας ἐξείπῃ σαφῶς.
Καὶ χρηστὰ πᾶσιν ἀφθόνως δωρούμενος
Λόφοις ἐφ' ἑπτά, ἀσκηθῆτε, καὶ σῶον
Πολλῶν φυλάξας ἐκτὸς ἐλπίδων πόνων,
Ἄλλων βλαβέντων χῶρον ἐξερύσσεται.
Τοῦ δ' οὔτις ἄλλος φέρτερος θρόνους Πέτρου
Ἔχει πυκάσσας, οὐδ' ἐς ὕστερον ποτὲ
Ἄλλος τόσον ἔργον ἁρμόσει, καὶ γὰρ μόνῳ

Hic stabiliendum sanxerat Rector Poli
Regale sceptrum, temporum nullas vices
Subire jussum, juris et normam sacri,
Sceptrum supremum, si modo sceptrum PETRI
Altissimumque gloriosumque eximas,
Ingloriosè periit absorbtum lue
Vorante, miseris atque deletum modis:
Quique imperabant ante terrarum Duces
Solo paterno, laripus, et avitis procul,
Illustribusque tam diu extorres sacris,
Errore misero per peregrinas plagas,
Vanisque pasti spebus haud sanam trahunt
Sine opere vitam. Clade me quali furens
Obruerit audis; at quibus nunc me in dies
Tyrannus ille pectore hostili premat,
Audis ab aliis; lingua tristatur loqui.
Reperire nequeo qui ferat malis opem,
Iniquiorem posse mutari statum
Diffisa; superat namque quas, vires, libet
Industriosæ mentis. Ut sanctis tamen
Oraculorum video mandatum Libris,
Rex GALLICANIS unus oriundus plagis,
Octona Phœbo spatia per ternas vices
Volvente, sterili matris in gremio satus
Me liberabit; cùmque Furiarum cohors,
Atraque et hasta polluens turpi solum
Tabo, et profundos sede convellens gradus
Mars universæ quatiet Europæ statum,
Terræque pulchros ense fœdabit sinus,
Et excitabit, strage diversa, feros
Celtas, Iberos, atque miserandum in modum
Germaniarum gens, et Italiæ, manum
Cruore sparget; cumque regnanti propè
Patri assidebit ipse consilii arbiter,
Regnique custos, mente prudenti sciens
Non premere amicos, utili at pressos ope

Κρείων τὸ δ' ὤφλε πρᾶγος, ὡς φιλουμένῳ.
Καὶ ταῦτα μὲν τόσοισιν ἐν κύκλοις χρόνων
Οὔπω συνῆλθον εἰς ἕν, ὡς τὸ Θέσφατον
Σαφῶς ἔνισπεν οὐκ ἐτωσίοις λόγοις,
Εἰμὴ τόδ' ἦμαρ, εὖτ' ἀπαίδων ἐκ γονῶν
Ἔβλαστες, Ἥρως τ' ἐστὶ σῷ τοκεῖ κράτους
Βούλαρχος, ἀσφαλής τε χρησίμων φύλαξ,
Σωτὴρ ΡΙΧΗΛΕΥΣ, κἀπαγώνιος φανείς.
Ἵζων τε πρὸς κλισμοῖσιν ΟΥΡΒΑΝΟΣ Πέτρου
Σκῆπτρον νομεύει πᾶσιν εὐθυντήριον,
Θνητῶν ὁδηγός, καὶ ταλαντοῦχος μέγας,
Στάθμη τε μύστων ἀκριβὴς φρονημάτων.
Πύχ' δε στραφεὶς φρονήσεως, Δίκης θ' ὕπο,
Τροφεῖ' ἀμοιβὰ ταῖς φυτευσάσαις νέμει.
Ἴθ' ὦ, ἴθ' ὦ' ναξ, βάσκ', ἐπάρκεσον φίλη,
Ἐμοί δ' ἀρωγὸς ἐλθέ, τῷ Θεῷ θ' ἅμα.
Γενοῦ τύχης τιμωρός, εὐμενὴς πόνων
Κοίνωσον, ἄταις δ' ἐν ὑστάταις προσμάχει.
Θεοῦ τ' ἐφετμὰς κρῆνον· ἆρ' οὔτι φρονεῖς;
Τίμοι, τὶ δηρὸν ἔργον ἀμβάλλεις; μέθες,
Μέθες δύσοργον εἰς ἀναστάσεις δόμων.
Ὅπλοις πέφραξαι, πρὸς δὲ τοὺς πέλας θύεις.
Θώρηξ προλάμπει, ἀλλὰ συγγενεῖς φοβεῖ.
Ἔστ' ἀμφίθηκτον ἄορ, ὀξὺ δ' αὖ δόρυ,
Πιστῶν δὲ λύθροις ᾑματωμένον, κατὰ
Βαλόντος αὐτὸ μαίνεται, διψῶν μένους.
Κράζουσιν αὐλοί, ἀλλ' ἐφ' ὑσμίνην μέλος.
Σάλπιγξ ὑπηχεῖ, ἀλλὰ σημαίνει φόνον
Σοῖς φιλτάτοισιν, ἐνδ' ὑπερμάκει βοῇ
Πεζοί τ', ἰδ' ἵππων, καὶ νεῶν ἐπεμβάται,
Οἳ Θεῷ μέμηλον, οὐδὲν αἰτίους βροτοὺς
Ἄνδρας, γυναῖκας θ' ὕβρεως ἀκηράτους
Τείροντες, ἐκπέμπουσιν οἰκτίστῳ μόρῳ.
Ὦ χερσί, καὶ κτήμασσι, καὶ ψυχῇ σθένων
Τρέψαι πότ' ἤδη Ἄρεως παρποδίου νέφος,
Ἀκτὰς πορεύων πρὸς Ἀχερουσίας Ἄναξ,

Iuvare, GALLOS atque tutari suos,
Et sacrum honorans, atque honoratus sacro
Murice, Latinum Cardu cui nomen dedit:
Et in supremo cùm Petri sedens throno
Sacra moderantis, et sacerdotum ducis,
Consorsque Petri jura Christicolæ dabit
Manifesta plebi, copioseque omnibus
Largitus, omni, supra, ereptam malo,
Salvamque reliquis corruentibus, jugo
In septicolli conditam Romam eximet.
Non ullus illo melior augustam Petri
Fulcivit ædem, nemo præterea geret
Tot opera, amico quæ suo imposuit Deus.
Et ista, lapsas post tot ætatum vices,
Congruere nondum visa, divinum velut
Oraculum sermone non dubio edidit,
Nisi hac serena luce, qua prodis puer
E ventre sterili, jamque consilii potens
Assessor, atque commodorum pervigil
Defensor, et Servator, athleta inclytus,
Heros parenti RICHELIUS adest tuo;
Petrique sedem sceptraque URBANUS tenet,
Mortaliumque ductor, examen sacræ
Moderatur æquum mentis, atque ipsa piæ
Nutritus Æquitatis, et Sophiæ manu,
Alimenta alumnis grata partitur suis.
  Eja ergo, Princeps, eja age, et charam adjuva,
Ades mihi prodector, et sortis, Deo
Iuvante, vindex; operis in partem veni
Benignus, extremumque propugna malum,
Divina jussa perfice; annon hæc sapis?
Diuturna quorsum bella tu differs; sine,
Sine, destruendis domibus, irasci ferox.
Munitus armis, proximo insultas tuo;
Pectusque lucens ære, cognatos tuos
Exterret; hastæ cuspis, et gladii, latus

Οἵ μ' ἐξέτριψαν, δσμενῶν βαρεῖς στίχας·
Αἶρου μ', ἧ γὰρ ἰσχύεις, ἐκ κακῶν βάθους,
Ἀνδρῶν ἁπάντων ὄλβον εὐτυχεῖ μόρῳ
Ἅλις γ' ὑπερσχών, σκῆπτρα κηδεύων χθονός,
Τῶν ἅσσ' ὀπάζει γαῖα ἐμβριθοῦς πέδου·
Καὶ πεμμάτων ἄπεστιν οὐδέν, ἔν τ' ἀγροῖς.
Κτήνεσσι, καὶ πυροῖσιν, ἐνδέ θ' ὕδασιν,
Ἔλλοψιν, ἐνδ' οὔρεσσιν εὐθηνουμένου
Καρποῖς τε, χρυσῷ, κ' ἀργύρῳ, ἐνδ' αὖ δόμοις
Ῥυδὸν πάρεστι πάντα χλιδαῖσι φίλα.
Παντῇ δὲ πλῆθος ἀσπιδηφόρων βρέμει,
Παντῇ δ' ὁπλῖται χάλκεοι, ἐς ἀλκὴν θρασεῖς.
Ἱππεὺς δὲ παντῇ θάρσος ἐν στήθεσσ' ἔχων,
Ἱπποκρότοις πεδίοισιν ἐντρέχει ταχύς·
Πρὸς τοῖς στρατηγοὶ ἀσφαλεῖς, μαχήμονες,
Ἄρην πνέοντες, καὶ μάχης δαήμονες
Πάσης, στρατῷ τ' ἐρυμνὸν ἕρκος· τοὺς δ' Ἄναξ
Πέμψαι κατ' ἐχθρῶν, πημονῶν τέλος τάμε.
   Τά τ' ἄλλα πολλὰ πρόσθεν ἐκδέξω πτερὰ
Νίκης, πάλιν πείρασε· νικῇν σ' οὐ ξένον.
Ὁ δ' ἐχθρὸς εἶδε, καὶ πεπείραται δόρυ,
Ἔγχος τε βληθὲν ΓΑΛΛΙΚΗΣ χειρὸς πάρα,
Ἄρατον ὅσσον ἕλκον ἐμβάλλει φρεσίν.
Αὐτοῦ βίην ἔδρυψας ὠφρυωμένην,
Οὐχ' ἑσπέροις μέρεσσιν ἐξαρκουμένου,
Αὐτὴν δ' ἐς Ἄρκτον, Κελτικάς τ' ἐφ' ἑστίας
Διψῶσαν ὠδίνοντος ἄλεξις φόνου
Δεινὴν ἀπειλήν. Ὡς ἔπος δ' εἰπεῖν, Τοκεῖς
Οἵ σ' ἐξέφυσαν λαμπροὶ εἰς γένος πάλαι
Αὐτοῖς ὅτ' οὐκ ἦν ὄλβος, ὅσσος νῦν πάρα,
Ἄδρὸς δ' ἐκείνῳ· ἦν γὰρ εἶν ἀκμαῖς νέῳ.
Κόλπων θοῶς ἀπῶσαν ἐξ ἐμῶν πρόσω·
Ἐκ δ' ἐξέλυσσαν αἶαν, ἣ Σωτὴρ βροτῶν
Ἔρῳ κινηθεὶς, καὶ τραφεὶς ἐκτήσατο,
Ὃν αὐτὸς ἤθελε μόρον ὠμῶν πὰρ' φίλων,
Νεκρὸς τ' ἐσῆλθε τύμβον, ὡς θνητοῖς ἔθος.

Utrumque, acuta est, Christianorum tamen
Cruore sudat, inque jaculantem redit;
Tibiæque clamant, sed melos bellum movet;
Clangore litui proximis cædem indicant;
Pugnaque in, ipsa navium, et peditum cohors,
Equitumque grata Numini, gratos Deo,
Nulloque scelere conscios, vexat viros,
Et illibatas in necem uxores trahit.
O! qui valore, qui manu, atque opibus potes,
Aliquando Martis dissipare nubila
Usque in paludis littora Acherusiæ,
Diverte cuneos hostis infensi graves,
Qui me molesto sub jugo afflictam premit,
Immo malorum (nam potes) fundo eripe
Possessione quique felici, omnium
Sortem antecellis, ipse sceptrorum arbiter,
Et affluentem commodis terram occupas.
Edultorum nil deest; far, et pecus
Luxuriat agris, piscibus fluvit natant;
Argenteis aureisque locupletum juga
Montana rideant fructibus; luxu domus
Fulgent amœnæ; vulgus hastatum fremit
Ubique, ubique miles ad bellum ferox,
Animosque nutriens corde generosus eques,
Per perstrepentes calce cornipedum, celer
Agros pererrat: bellicosi quos duces
Agunt, periclis cedere indociles, manum
Martemque spirant, arte pugnandi optima,
Exercitus munimen; hos Princeps move
Feros in hostes, cladibus finem adjice.
Iterum experire, sæpe victrici prius
Indute penna, vincere haudquaquam novum.
Hastile jactum GALLICA, expertus, manu
Persensit hostis, quanta GALLORUM ferox
Infigat hasta vulnera; inimici truces
Superbientis ipse fregisti impetus,

Ἴθ', ἐγγόνει, πρόστηθι. Ἢν τὶς εὐχερὲς
Ἔργον μάτην μηκυνθὲν ἐκτείνει μακράν,
Σοφοῖς παρ' ἀνθρώποισιν οὐκ ὀρθῶς φρονεῖ.
Τί δ' ἔῤῥιγας; τί δ' ἦλθε δεῖμα; τίς κέαρ
Ἔπτηξε; κεῖνον, ὡς ὁρᾷς, ἀάσπετος
Φρύγη κλονεῖ, σπέρχεις τε, καὶ φθείρει φρένας.
Ἐφ' οἷς γὰρ ηὖχε, καὶ πεπύργωτο θράσει,
Κεναῖς ἀνοίαις οὔτι πὰρ καιρὸν, πέσε,
Κακῶς τ' ἐκάμφθη συσταλέντα τῷ χρόνῳ.
Καὶ δὴ μαρανθεὶς γηδόρου νόσου πάρα,
Κεῖται τανυσθείς, καὶ παρειμένως στένων,
Τυτθόν τ' ὀνείροις οἷον ἐμπνέων σθένος,
Ὅστις γ' ἐμῶν πλούτων τε, καὶ τρυφῶν πλέος,
Γαστρός, γνάθου τε δοῦλος, ἡδονῶν θ' ὕπο
Ἡσσημένος, τὰ πρόσθ' ἐραστὰ πρήγματα,
Καὶ μηχανὴν ἔμπρακτον, ἣν ἤντλει ποτέ,
Χαλκόν τε, καὶ σίδηρον, Ἄρεως θ' ὅπλα,
Δι' ὧν βροτοὺς ἔκτεινε τηλαυγὴς φόβῳ,
Πάντως ἀπεῖπε, κἀποπλήκτως ἔχθεται,
Νωθρὸς καταργῶν χεῖρας ἀφθόνῳ σχολῇ.
Τῷ καὶ προτέρας ῥέεθρον ἠλλάχθη τύχης
Ὅρθεν τ' ἀεὶ νικῶντες ἐκνικώμενοι,
Πρόσωπά τ' ἐξέτρεψαν ἐκδόντες φυγῇ
Αὐτούς, κακοὶ φανέντες, οἱ πρὶν δεξιοί.
Χ' οἱ πρόσθ' ἀκούειν σωφρόνως εἰθισμένοι,
Μύθων ἀμελοῦσι δεσποτῶν· ἠδ' ἀντίοι
Μίγδην ἐπενθορόντες ἀλλήλοις φόνον
Τεύχουσιν οὐκ ἐπεικτόν, ἐκ δ' ἀγροὺς πυρὶ
Δῃοῦντες, ἁρπάζουσιν οἰκίας φίλων.
Τίς δ' οὖν ὅπλοις πάγχαλκος, ἵππου μυριάς,
Νεῶν ἀμέτρων, ἀλκίμου τ' ἔγχους βραβεύς,
Λεὼν ἄναλκιν, ἄφιλον, ἐμφύλῳ στάσει,
Ὥστ' οἶδμα πόντου, ἐμμενὲς κυκώμεννον,
Οὐ κηρὶ Θείου τάρβος, οὐ σπινθὴρ ἔνι
Κλέους, κραταιῶν τ' οὐδὲ μικρὸς ἔργων λόγος,
Εὐθύς τε, ῥεῖα, μηδὲ σὺν μακρῷ πόνῳ,

Hesperia quem non satiat, Arctois plagis,
Et GALLICANIS, impudens cædem parit.
Ut multa paucis : qui te ab antiquo Patres
Genuere, gentem subjugaverunt feram
Minùs potentes, flore juvenili potens
Ut quæ vigeret; à meo sinu procul
Expulsa subitò est : arva requierunt, quibus
Servator hominum natus, atque altus necem,
Quam voluit ipse, retulit ab amicis feris,
Tumulumque subiit mortuus, ut homines solent.
Age ergo, facile qui diu differt opus,
Prudentiorum calculo, haud rectè sapit.
An obstupescis? An pavor mentem occupat?
Et terrefecit corda? quem cernis, metus
Ingens movet, premitque pectusque enecat.
Namque ubi superba fronte tollebat caput,
Tempus, locumque præter, insanè furens
Et cecidit et probavit annorum vices.
Vorante quippe flaccidus morbo jacet
Humi, doletque tristis, expirans leve,
Ceu somniando, robur, et opibus meis
Luxuque plenus, sub voluptatis jugo,
Ventris gulæque servus, heu, deflet miser
Iucunda visa quæ sibi cunque antea :
Quasque efficaces ante molitus fuit
Artes, abenaque arma, ferrumque impotens,
Quibus virus cecidit, objecto metu,
Renunciavit, odit, et segnem otio
In copioso dexteram planè tenet.
Sic est prioris retrò fortunæ status
Inversus : ipsa victa Victoris manus :
Dedere terga, qui fugaverant priùs ;
Et quos beatos videras, miseros vides ;
Parere soliti, justa detrectant sui
Decreta Domini, corruentesque invicem
Promiscua se strage, crudeli, fera,

Σφαγῶν ἄτερθ', ἐπειδὰν ἡγεῖ Θεός,
Οὐκ ἂν τροπώσαιτ', εὐτυχῶς κλίνας ποτέ;
Πέφραξο δὴ τεύχεσσι, θοῦ ξίφος, θίγε
Λόγχης, βοείης πᾶν ἰσάνδρωσον πέδον.
Ῥῦσαι μ', ἀμύνου νηλεῶς ἐφθαρμένην.
Θήκας πατρώας, ἱρά, κοινὴν πατρίδα,
Τέχνας περισσάς, τύμβον, ὃν Σωτὴρ ἔδυ,
Ἄτης παρούσης ἐξελοῦγ', ὦ πάντ' ἀγαθέ,
Ταῖσιν πάρος κόσμηθεν ἀνστήσας δόσεις.
Λαμπρόν τε σ' οὐ λόγοισιν, ἀλλὰ δρωμένοις.
Τοσαῦτ' ἔφη μὲν ΕΛΛΑΣ, ἀμφὶ δ' ὠλέναις
Αὖθις περισφίγξασα νήδυμον τόκον,
Φίλημ' ἔθηκ' ὄσσοισι δεύτερον φίλοις.
Παῖς δ' ἱστορούσης πημοναῖς σύννους γεγώς,
Ὕβρει τ' Ἀνάσσης κάρτ' ἐποχθήσας τόση,
Οἰκτρὸν στάναξεν ἄλγος ἐκθύμῳ φρενί.
Γοργοῖς ἔπειτ' ὄμμασσιν ἀντωπὸν βλέπος
Τοκεῖ προσίσχων, σύν τε θεὶς γλυκὺν γέλων,
Βάζειν ἔοικε ταῦτα φραδμόνως Πατρί.
Θυμῷ πίεσσον μῆνιν, ἣν ἕλξῃς Πάτερ.
Μέθες δαφοινὸν ἔγχος, Εὐρώπης τ' ἄπο
Πρὸς Ἀντολὰς ὅρμισσον, ἔνθ' ἀνδρηλάτης,
Ἄτην τ' ἄθεσμος λαὸς ὁπλίζει βροτοῖς.
Αὐτὸς σὺ Παιδὸς ἐμπνέοντος δηΐοις
Φόνον, πάθας τ', εἰ καὶ νεογνὰ νηπίῳ
Ἄψῃ χόλον δύσοργον εἰκαίως πεδῇ,
Ὁρμῇ προηγοῦ εὐθρασέστερος φανείς,
Φίλην τ' Ἄνασσαν ἀμφιβὰς λυτήριος
Ὄνησον, ἠδ' ἔκλυσσον, ὧν ἔχει κακῶν,
Μέσφ' αὐτὸς ἐς γυαρκὲς αὐξηθεὶς μέτρον
Ἥβης, μείνει τε κεχλαδὼς εὐανθέμῳ,
Αὐτὸς τύχης ῥύσαιμι μορσίμου φίλην,
Πρός τ' ὄλβον, ὃν κέκτητο πορθμούσας ξένως,
Καλοῖς πρέπουσαν, καὶ περίβλεπτον κράτη,
Βίου τ' ἐν ἄλμῃ μειδιῶσαν εὐδίῳ,
Εὐδαιμονούσης πολλὰ κομπάσω γάμους,

Et non ferenda conterunt ; flammis satos
Populantur agros, depeculantur lares
Domesticorum. Totus ærata nitens
Cuis ergo veste, ratibus innumeris potens,
Equitumque turmis, ensis animosi arbiter,
Plebem imbecillam, amoris expertem, feris,
Ut inquietum pelagus, agitatam notis,
Quam nec futuri terror, et honoris movet
Scintilla, nullus operis ac sermo boni,
Sine cæde, subitò, facilè, cum ducat Deus,
Labore nullo, prosperè in certam fugam
Non vertat ? armis induere, et scutum cape,
Accinge gladium, milite hastatò solum
Reple, jacentem libera ; patriam juva,
Templa, tumulumque, membra quem Christi sacra
Subiere, Princeps miseriis hisce eripe,
Benignè ; dona redde, queis primis fui
Ornata seclis : opere, quàm fama, refer
Exinde melius nomen. Hæc HELLAS ; sinu
Amplexa puerum, sermo quem nullus satis
Celebrare possit, basia optatis genis
Secunda libat. Factus ærumnæ Puer,
Loquentis ore, conscius, Dominæ probra,
Injuriasque tam graves graviter tulit,
Doloribusque flebili indoluit modo,
Alacrique vultu proximi contra Patris
Intuitus ora, suaviter risum ciet,
Patrique visus ista prudenter loqui.

Quam, Genitor, iram mente conceptam foves,
Preme, oro, transfer lanceam homicidam,
Procul ad Eoos, hinc ab Europa, sinus ;
Ubi virorum pulsor, et iniquus graves exili
Hominibus armat populus ærumnas : minas
Dum spiro vindex ore, clademque hostium,
Licet tenellis perperam membris liget
Puerilis ætas, orde generoso potens

Τούς μοι δίδωσιν ἐκ γένους κλῆρος λαχών.
Ἐμὴ γάρ ἐστι, κ᾽ οὐκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή.
Ἔνθεν μόναρχον αἷμα βλαστήσει πέδῳ,
Αἰὲν προσαρκοῦν, οὔτι γηράσκον χρόνοις.
Παιδὸς πρόθυμον ἦτορ ἐξειδὼς Πατήρ,
Ἄνασσαν ἦγε, δεξιούμενος γόνῳ,
Πίστιν λαβών τ᾽ ἔδωκε, δεξιάς θ᾽ ὁμοῦ
Ὅρκοις συνῆψαν. Καὶ δὴ εἰργάσθω τόδε
Τοὔργον, προσεῖπε, τεῦ μακρὰν τείνω μάτην;
Ἐμοῖς ὅπλοισιν, οὐδ᾽ ἄτερ βουλῆς Θεοῦ,
Ἐλευθερούσθω γαῖα, τεχνέων τροφός,
Δεινῆς ἀνάγκης, καὶ γενέσθω σύννομος
Τέκνῳ νεογνῷ, τῆς δὲ Κοιράνῳ χθονός,
Πλέον γ᾽ ἢ τὸ πρόσθεν ΕΛΛΑΣ εὐτυχεστέρα.

Præcede ductor, ense Reginam tuo
Defensor, ægris libera afflictam malis,
Donec juventæ vividæ molles vigor
Firmarit artus, robore et vegeto manus
Florens amatæ Virginis sortem levet,
In pristinumque transvehat statum, modo
Miraculosoque tum potestate, et bonis
Ornatioris, perque tranquillos dies
Lætæ beatis gloriabor nuptiis,
Quas ominatur generis, ac spondet mei
Fortuna: nostra est illa, nec nostram nego.
Hinc germinabit Regium terris genus,
Stabileque semper, secla quod nulla obruant.
Infantis alacrem cùm videt mentem Parens,
Prensamque ducit Imperatricem, et fidem
Dat accipitque; deinde jurata fide
Iunxere dextras: Fiat hoc; ut quid moras
Necto, inquit, armis (idque consilio Deùm)
Meis juvetur artium nutrix Dea,
Fiatque concors Filia nato recèns,
Dominoque terræ illius, et firmum statum
Felicioris HELLAS Imperii probet.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΛΕΟΝΤΟΣ ΑΛΛΑΤΙΟΥ.

---

1) « Leo Allatius, ingenii et industriae laudibus cumulatissimus; κτλ, In scriptis Allatii, quum eruditionem singularam, doctrinaeque copiam et infinitam, ineditorum praecipue monumentorum Graecorum, notitiam et lectionem mirari omnes necessit. (Fabricii, Biblioth. Graeca. Vol. XI, Pag. 435, κ. ἐξ. ἐκδ. Harles). Leo Allatius, Chius, Graecorum nostra aetatis doctissimus.. (Philippi Labbé, Bibliotheca bibliothecarum. Rothomagi, 1678, Pag. 113). Auteur fort partial dans ce qui regarde les interets de la Cour de Rome; mais cependant savant et judicieux. (Langlet du Fresnoy, Méthode pour étudier l' histoire. Paris, 1729 — 1739, Vol. III, Pag. 83). Et il n' y a point de savant ni d' honnête homme parmi les gens de lettres qui ne l' honorât (Allatius), et qui ne publiat ses louanges en toute occasion. (Adrien Baillet, Jugements des savants sur les principeaux ouvrages des auteurs. Paris, 1722 — 1727, Vol. II, Pag. 162.) Allatius était un homme laborieux et infatigable, doué d' une mémoire prodigieuse, et qui savait beaucoup en tout genre d' erudition; mais il manquait de justesse et de critique, et l' on remarque dans ses ouvrages beaucoup plus de lecture et de savoir, que d' esprit et de jugement . . . Il ecrivait assez nettement, et assez purement. Il composait aussi fort bien en Grec, etc. (Jean Niceron, Mémoires pour servir à l' histoire des hom-

mes illustres dans la république des lettres. Paris, 1727—1745, Vol. VIII, Pag. 94; καὶ, L. Ellies du Pin, Nouvelle bibliothèque des auteurs ecclésiastiques etc. Paris, 1690, Vol. XVIII, Pag. 20). Leone Allazio noto alla republica delle lettere, mostro d'erudizione sacra e profana, eccellento teologo, famoso poeta, dotto controversista, e illustre defensore della fede Ortodossa. Gloria della città di Scio, da cui trasse il nascimento; pregio del Collegio Greco, da cui fu educato; ornamento del passato secolo, in cui firese illustre! (Pietro Ronota, Del origine, progresso, e stato presente del Rito Greco in Italia osservato dai Greci monaci Basiliani, e Albanesi. in Roma, 1758, Vol. III, Pag. 169). Vir eruditissimus, et præclarissime de litteris meritus: sed Pontificum dogmatibus nimium deditus. (Jacobus Onzelus, In animadvers. ad Minut. Felicem. Lugduno-Batav., 1672, Pag. 188). Nell' intelligenza delle cose Greche non ha (L. Allacci) forse pari in Europa. (Giovanni Vintimiglia, Poeti Siciliani, Pag. 48). Λέων ὁ Ἀλλάτιος Χῖος τὸ γένος, ... ἦλθεν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἰς Ἰταλίαν, ὅπου ἔγινε φύλαξ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Βατικάνου ἐν Ῥώμῃ, εἰς τὸν ὁποῖον καιρὸν τόσον ἐπροχώρησεν εἰς τὴν σπουδήν, ὁποῦ ὑπερέβη σχεδὸν πάντας τοὺς πεπαιδευμένους τοῦ καιροῦ του. (Μελετιου, Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία. Τόμ. Γ', Σελ. 448. εν Βιεννῃ, 1784). Il (Leo Allatius) la (justice) mérite certainement, et on le doit considérer comme un homme qui, par ses travaux immenses à rechercher ce qu' il y avait de plus curieux dans les bibliothèques, a fourni d'excellents mémoires de choses inconnues aux plus savants, et très-utiles pour l'éclaircissement de l'histoire et de la théologie des Grecs du moyen et du dernier âge . . . . C'était un grand homme, auquel l'Église et les savants doivent beaucoup, puisqu' il n' y en a pas un seul à qui il n' ait appris quelque chose en tout genre de littérature, même dans ces ouvrages. . . . . (Nicole, Arnauld, Renaudot, etc., Perpétuité de la foi de l' Église Catholique sur l' Eucharistie, etc, etc., etc.; Publieé par M. l' Abbé M***. Paris, 1841, Vol. IV, Pag. 1193—1194). Dopo aver dati in luce più di quaranta elaborati volumi, specialmente a sacra erudizione spettanti; dimostrando anco in ciò, se vuolsi, il genio suo

poco deciso, essendo noto il detto nel Tom. I, del Museo Italico dal Mabillon riferito, e poi anco dal Foggini in lettera al Lami (che leggesi a 105, nell' Elogio scrittone dal Fontani) ed essendosi veduto variare genere di vita et di studi, in modo, che odesi il dottissimo nell' antiquaria sacra esprimersi in una di dette Lettere al Magliabechi, in proposito del Libro del Michelini, di avere incontrato, e superato qualche difficoltà sul tema della Direzione de' fiumi! (Gust.Cam. Galletti, Della vita e degli studi di Leone Allacci. Firenze, 1847, Pag. 70). Sed quisnam ergo iste Leo Allatius? Pandam brevibus. Est natione Graecus, Romæ degens à multis annis, ac Theologus, de profundissima omnis generis eruditione, amatissimus ibidem sommatibus honuratissimusque, quin et alibi terrarum celeberrimus.» (Bartoldi Nihusii, Prologus galeatus, ad Illustrissimum Celsissimumque Principem Augustum, Brunsuicensium ac Luneburgensium Ducem, in Leonis Allatii, confutatio fabulae de Ioanna Papissa, ex monumentis Graecis. Coloniae Agrippinae, 1645, Pag. 30.) Περὶ τῆς σοφίας, τῶν συγγραφῶν καὶ τῶν προτερημάτων τοῦ 'Αλλατίου, ἐκτὸς τῶν μνημονευθέντων κριτικῶν, ποιοῦσι μνείαν καὶ πολλάκις ἐπίκρισιν ἢ ἐπιθεώρησιν, ἐν τοῖς διαφόροις βίβλοις αὐτῶν καὶ οἱ περιώνυμοι συγγραφεῖς, Andreas Baianus, (Itinerario Lauretano), Michaël Ghislerius, (Comment. in Hieremiam Prophetam, Vol. I, Cap. 6.), Andreas Argolus, (Novæ coelestium motuum ephemeridæ), Andreas Victorellus, (Additamenta in Ciacconum, de vitis Pontificum), Volradus Plesseus, (Ajace, Cap. 3), Gabriel Naudaeus, (Discours sur les divers incendies du mont Vesuve, καὶ ἐν Bibliographia politica), Petrus Castellus, (Incendiu del' monte Vesuvio), Theophilus Raynaldus, S. J., (Praef. ad lectorem in Mantissa S. Anselmi, Meditationum, Manuelis, etc.), Michaël Ioannes Vimbodinus, (Disput.sacro-historica de S.Angelina Virg., et Maria Valetina), Iacobus Philipus Camola, (Vita Io. Baptisti Marini), Demetrius Coressius, Dux, (Dissertatio de vita et scriptis Homeri. Romae, 1631, εἰς 4ον.), Iacobus Philipus Tomasinus, (Commentario de vita Petrarchæ), Io: Rhodius, (Carmina de Honoribus meritissimis Gabrielis Naudaei), Lucas Holstenius, (Lettere inedite di' uomini illustri), Daniel Papaeus, (Historia Pa-

latina), Pompeius Thomasinus, Petrus Ludovicus, Episcopus Tricaricensis, Martinus Sandellus, Io. Thuilius, Io. Bapt. Passerus, Fortunius Licetus, Franc. Molinus, Bartholom. Vecchius, Antonius Caracciolus, Constantinus Princeps Rhodocanakis, Franc. Marinus, Gaspar de Simronibus, Laurent. Pignorius, Flavius de Flisco, Ioannes Argolus, Silvester Petra-Sancta, Gaspar Gevartius, Petrus Cassendus, Barthol. Tortolettus, Christoph. Scheiner, Matthaeus Raderus, Gottardus Voegelinus, Helias Heingerus, Renatus Moraeus, Io. Bourdellotius, Iosephus Buas, Sebastianus Petrasitta, Stephanus Baldus, Marcus Aurelius Severinus, Antonius Ponze Sancta Cruz, Io. Iac. Buccardus, Ius. Riccardus, Neophytus Rhodinus, Petrus Laseina, B. Baldus, Petrus Servius, Antonius Fr. Tacchinus, Paganinus Gaudentius, Nicolaus Bauettus, Ferdinandus Ughellus, Io. Rhus, Floraventus Martinellus, Nicolaus Pinellus, Hieronymus Tetius, Augustinus Mascardus, Io. Bap. Carolus, Antonius Caracciolus, Io. Bapt. Basilius, Carolus Galistonus, Toldus Constantinus, Dominic. Gilbertus, Laelius Guiccidenius, Ianus Peresius, Fred. Ubaldinus, Gul. Colleteto, Io. Philipus Camola, Petrus Alovsius Caraffa, Fabius Cdisius, Dionysius Petavius, Ioannes Bollandus, Ianus Nicius Erythraeus, Iosephus Maria Suaresius, Antonius Brunus, Nicolaus Villanus, Ioannes Morinus, Iacobus Zacchias, Stephanus Rhodocanakis, Princeps, Bartholomaeus Sanguinaccius, Nicolaus Comnenus Papadopulos, Matthaeus Caryophillus, Alexandrus Rainaldus, Demetrius Rhodocanakis, Princeps, Melchior Incoferus, Albertus Miraeus, Io. Francisc. Sligelantius, Gerardus Ioannes Vossius, Paulus Rhodocanakis, Princeps, Fredericus Gronovius, καὶ ἄλλοι πολλοί, τῶν ὁποίων τοὺς ὑπὲρ τοῦ Ἀλλατίου ἐπαίνους οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ ἀνεύρωσιν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις, ἔνθα ἀπόκεινται τὰ συγγράμματα αὐτῶν.

2) Quare Romanus Pontifex, nulli subjectus, omnes judicat, à nemine judicatur; etiamsi iniquè gubernet, obedientiam non amittit; leges alliis dat, non accipit, et pro arbitrio mutat, Magistratus creat; de fide quid sentiendum sit, decernit; et majora

Ecclesiæ negotia, ut sibi videtur, dijudicat. Qui, etiamsi vellet, errare non potest; cum perfidiæ in eum accessus interclusus sit, nec præstigias recipiat; etiamsi Angelus aliter nuntiet, quam prædictum est, Christi auctoritate munitus mutari non potest. (Leonis Allatii, De Ecclesiæ Occid. atque Orient. perpetua consensione, libri tres. Lib. i, Cap. ii, Pag. 12.).

3) Opus erat, effraenes, propriaeque fidei rebelles, et veritatis oppugnatores, non exilio, sed ferro et igne in saniorem mentem reducere. An non ipsi Graeci, cum poterant et volebant, in eosdem Latinos atrociota patraverant? Haeretici proscribendi sunt, exterminandi sunt, puniendi sunt, et pertinaces occidendi, cremandi. Ita leges fanciunt; ita observavit Antiquitas; nec alius est mos recentioris Ecclesiae, tum Graecae cum Imperium stabat, tum Latinae. (Ibid, Lib. ii, Cap. xiii, Pag 696). Ἀλλαχοῦ τοῦ ἰδίου τούτου συγγράμματος (Lib. ii, Cap. xv, xvi, xvii, xviii, etc.) ἀποκαλεῖ τοὺς θεολόγους τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς λόγου χάριν, ΓΡΗΓΟΡΙΟΝ ΠΑΛΑΜΑΝ, «τὸν τῆς ἐν τοῖς Βυζαντινοῖς Ἀνακτόροις, ἐν οἷς ἐκ παίδων ἐτέθραπτο, δόξης τὴν ἐν Ἄθωνι μοναστικὴν φιλοσοφίαν προτιμήσαντα, καὶ μετὰ μακρὰν ἔν τε θεωρίᾳ καὶ πράξει παντοίας ἀρετῆς ἄσκησιν μητροπολίτην προχειρισθέντα τῆς μεγαλοπόλεως Θεσσαλονίκης, ἣν καὶ μέχρι σήμερον ἐπισκοπεῖ, καὶ κατακοσμεῖ διὰ τοῦ σώου κατ' αὐτὴν καὶ ἀκεραίου θείᾳ χάριτι τηρουμένου πανιέρου αὐτοῦ σκήνους.» (Βλ. Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, Περὶ τῶν Ο, Ἑρμηνευτῶν τῆς Παλαιᾶς θείας Γραφῆς, Βιβλ. Δ, σελ. 784), ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΚΟΡΕΣΣΙΟΝ (ὄχι ΚΟΡΤΕΣΙΟΝ, ὥς τινες τῶν βιογράφων αὐτοῦ ἐσφαλμένως ἱστόρησαν, ἢ ΣΧΟΛΑΡΙΟΝ, ὃ ὄνομα ἦτο οὐχὶ τὸ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἀλλὰ τοῦ ἀξιώματος, ὃ εἶχε παρὰ τῷ Αὐτοκράτορι Ἰωάννῃ Η' τῷ Παλαιολόγῳ πρὶν ἢ μονάσῃ, καὶ ὅπερ τῷ ἐδίδετο ὡς τίτλος) τὸν Χῖον, τὸν πρῶτον ὑπὸ τὸ ὄνομα ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχην, «ἄνδρα περὶ τὰ θεῖα σοφόν, καὶ παντοίας λόγων ἰδέας ἐγκρατῆ.» (Αὐτόθι, Βιβλ. Δ', σελ. 793), ΜΕΛΕΤΙΟΝ ΠΗΓΑΝ «τὸν μακάριον καὶ μεγαλόφρονα πάπαν καὶ πατριάρχην Ἀλεξανδρείας, οὗτινος τήν τε περὶ τὰς θείας Γραφάς, καὶ τὴν ἄλλην βαθεῖαν παιδείαν, καὶ τὸν ζῆλον τῆς εὐσεβείας, καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἀνύστακτον μέριμναν μαρτυροῦσι στεντορείως αἱ πολυειδεῖς αὐτοῦ συγγραφαί.» (Αὐτόθι, Βιβλ. Δ', σελ. 803),

ΜΕΛΕΤΙΟΝ ΣΥΡΙΓΟΝ, «τὸν ἐνάρετον καὶ σοφώτατον πρωτοσύγκελον καὶ ἱεροκήρυκα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.» (Αὐτόθι, Βιβλ. Δ, σελ. 809), ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΚΟΡΕΣΣΙΟΝ, τὸν Χῖον, (α) τὸν «τοὺς μὲν πιστοὺς ἀσφαλῶς εἰς τὴν θείαν ἐπίγνωσιν διὰ τῶν συγγραφῶν αὐτοῦ στηρίζοντος καὶ καθοδηγοῦντος, τοὺς δὲ παλαμναίους τῆς Ἐκκλησίας πολεμίους, καὶ περὶ τὴν πατρῴαν εὐσέβειαν καινοτόμους καὶ νεωτεριστάς, καὶ παλαιοτέρους καὶ νεωτέρους, τῷ σθένει τῶν λογικῶν καὶ γραφικῶν ἀποδείξεων, οἷον χειρὶ βριαρᾷ, καταπαλώμενος καὶ πρὸς τὴν πέτραν τῆς ἀμωμήτου πίστεως καταῤῥάσαντος.» (Αὐτόθι, Βιβλ. Δ', σελ. 223, 808), ΜΑΞΙΜΟΝ ΜΑΡΓΟΥΝΙΟΝ, «τὸν ἀοίδιμον Κυθήρων ἐπίσκοπον», ΑΝΤΩΝΙΟΝ ΚΑΓΚΟΝ, «τὸν περικλεῆ καὶ ἀείμνηστον Κερκύρας ἀρχιεπίσκοπον,» καὶ πολλοὺς ἄλλους, ψεύστας, ἠλιθίους, τρισκαταράτους, κηφῆνας, στόματα καταχθόνια, περιτρίμματα τῆς ἀγορᾶς, ἀναισχύντους, ὑποκριτάς, ἀχρείους, σεσηπότας ἀμανίτας, κτλ., κτλ.

4) Ἴδε LORENZO CRASSO, Ellogi d'huomini litterati. (VENETIA, 1666), GIERONIMO GHILINI, Le glorie de gli Incogniti, overo gli huomini illustri dell' Accademia de' Signori Incogniti di Venetia. (VENETIA, 1647), ἔνθα μάλιστα ὑπάρχουν καὶ εἰκόνες τοῦ Ἀλλατίου, ἐξ ὧν ἀντεγράφη ἡ ἐν τῷ ΙΓ' τόμῳ τῆς τοῦ Φαβρικίου Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης ὑπάρχουσα, HENNINGI WITTE, Diarium biographicum scriptorum saeculi XVII. (FRANCOFURTI, 1688—1694), GIERONIMO GHILINI, Theatro d'huomini letterati. (MILANO, 1633), D. PAULI FREHERII, Theatrum virorum eruditione singulari carorum. (NORIBERGIAE, 1688). Καὶ ἐν τῷ γνωστῷ τούτῳ βιογραφικῷ συγγράμματι, ὡς καὶ ἐν τῷ τοῦ Ἱερωνύμου Γιλίνη, ὑπάρχει εἰκὼν τοῦ Ἀλλατίου, ἐξ ὧν ἀντεγράφη ἡ ἐν τῷ 431ῳ φυλλαδίῳ (Σελ. 462) τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένου περιοδικοῦ συγγράμματος «Πανδώρα» δημοσιευθεῖσα. (β) LORENZO CRASSO, Istoria de poeti Graeci. (NAPOLI, 1678),

(α) Βλέπε τὸ ἐν τῇ «Πανδώρᾳ» (Φυλλάδ. 526, σελ. 519—525, καὶ Φυλ. 528, σελ. 562—567) δημοσιευθὲν ἡμέτερον δοκίμιον περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Λογίων Χίων βιογραφίαι.»

(β) Ἅπασαι αἱ ἐν τοῖς βιβλίοις τούτοις κατακεχωρισμέναι εἰκόνες τοῦ Ἀλλατίου παραβαλλόμεναι μὲ τὰς ἐν τῇ Βατικανείῳ, καὶ Βαρβερινείῳ βιβλιοθήκῃ, καὶ μὲ τὴν ἐν τῷ προδόμῳ τοῦ Κολλεγίου τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, φαίνονται ὡς γραφεῖσαι κατὰ φαντασίαν, τόσον διαφέρουσιν αὐτῶν.

L. Ellies du Pin, Nouvelle bibliothèque des auteurs ecclesiastiques, etc., etc. (Paris, 1686, etc.) Angelo Calogera, Raccolta d' opuscoli scientifici et filologici. (Venetia 1728—1749), J. D. Orsini, Notizie letterarie ed istoriche intorno agli uomini illustri dell' Accademia Fiorentina. (Firenze, 1700).

5) Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Νικόλαος, ἡ δὲ μήτηρ Σεβαστὴ Νευρίδου. (Βλ. Stephani Gradii, Leonis Allatii vita, ἐν τῇ τοῦ Καρδιναλίου ΑΓΓΕΛΟΥ ΜΑΪΟΥ Nova bibliotheca Patrum. Tom. VI, Pars II, Pag. V-VI, Romæ, 1853, Pietro Rodotta, Del origine, progresso e stato presente del Rito Greco in Italia etc. Vol. III, Pag. 169, In Roma, 1758, καὶ ἀλλαχοῦ).

6) Ὁ Διαμαρτυρόμενος τὸ θρήσκευμα Γάλλος ἀρνησίθρησκος Ἰωάννης Κλαύδιος, ἐχθρὸς θανάσιμος τοῦ Ἀλλατίου, πρῶτος ἱστόρησεν ὅτι, οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἐπρέσβευον τὸ Ἀνατολικὸν Δόγμα, αὐτὸς δ' ἐξομώσας, ἠσπάσατο τὸ Δυτικόν. Οἱ μετ' αὐτὸν βιογράφοι εἴτε ἐξ ἀγνοίας, εἴτε ἐξ ἀμελείας, ἐπανέλαβον τὴν διαβολὴν ταύτην τοῦ Κλαυδίου, χωρὶς ν' ἀναφέρωσι, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν δυστυχῶς συνήθειαν, τὴν πηγήν, ἐξ ἧς ἠρύσθησαν τὴν πληροφορίαν αὐτῶν ταύτην· ἑπομένως τὰ πλεῖω τῶν νῦν βιογραφικῶν λεξικῶν μνημονεύουσι, διασύροντα καὶ ἀτιμάζοντα τὴν μνήμην τοιούτου ἀνδρός, ὅτι «Λέων ὁ Ἀλλάτιος ἐγένετο διαβόητος ὡς ἐξωμότης τοῦ πατρίου ὀρθοδόξου δόγματος». Ἐν Χίῳ ὑπάρχουσι μέχρι τοῦ νῦν οἰκογένειαι τοῦ Ἀνατολικοῦ καὶ τοῦ Δυτικοῦ θρησκεύματος φέρουσαι τὴν ἐπωνυμίαν ΑΛΛΑΤΙΟΣ ἢ μᾶλλον ΑΛΛΑΤΣΗΣ (ἐκ τοῦ ἅ λ α ς ἅ λ α τ ο ς, ἁ λ α τ ᾶ ς, ἁ λ α τ σ ᾶ ς καὶ ἁ λ α τ σ ῆ ς, κατὰ τὴν Χιακὴν προφοράν, ὁ πωλῶν ἅλας, ἐξ οὗ ΑΛΛΑΤΣΗΣ, [Allacci], ἢ ἑλληνικότερον ΑΛΛΑΤΙΟΣ, καὶ καταγόμεναι ἐκ τοῦ αὐτοῦ Ἕλληνος Χίου γεννήτορος, ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ ἡ τὸ Δυτικὸν δόγμα ἀσπασαμένη οἰκογένεια τοῦ ἡμετέρου περικλεοῦς Λέοντος, καθ' οὗ ἰδοὺ πόσον πικρῶς ὁ Κλαύδιος οὗτος ἐκφράζεται, ἵνα ἐκδικηθῇ αὐτὸν πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διὰ τὰς πολλὰς καὶ παντοίας σημειώσεις καὶ διατριβάς, ἃς ἐχορήγησεν Ἀντωνίῳ Ἀρνολδίῳ τῷ συντάκτῃ τοῦ συγγράμματος Perpétuité de la foi de l' Église Catholique sur l' Eucharistie etc., ὅστις ἦτον ἀντίπαλος αὐτοῦ. «Allatius étoit un Grec qui avoit quitté sa religion pour embrasser la Romaine, un Grec que le Pape avoit fait son bibliothécaire, l'homme du monde

le plus attaché aux intérêts de la cour de Rome, l'homme du monde le plus malin et le plus outrageux coutre les personnes, l'homme du monde le plus animé contre les Grecs qu'on appele Schismatiques, et en partiqulier contre Cyrille, et au reste un vrai vendeur de fumée.... L'aigreur avec laquelle il traite ceux contre qui il dispute comme Chytreus, Creyghton, l'Archevêque de Corfou, et quelques autres qu'il attaque de gayment de coeur se decouvre par la simple lecture de ses ecrits, chaque parole les honore de quelqu'un de ces beaux titres, sots, menteurs, et autres termes qui ne marquent pas un esprit extrêmement moderé etc.» (Jean Claude, Réponse au livre de Mons. Arnauld, intitulé, La perpétuité de la foi de l'Église Catholique touchant l'Eucharistie etc. Rouen, 1671, Tom. I, Liv. III, Chap. XII, Pag. 452.) Κατὰ τῶν ὕβρεων τούτων ἀπήντησεν ὁ 'Αρνώλδιος εἰς τὴν Réponse generale au nouveau livre de M. Claude, οὕτω, «Mais outre que ces reproches en l'air sont toujours de mauvaise grâce, que les écrits d'Allatius donnent une toute autre idée de lui, et que ses confrères en ont parlé tout d'une autre sorte en le citant avec éloge(γ) ils sont encore contre le bon sens; car il y a si loin d'être intéressé ou aigre contre des auteurs que l'on réfute, à être fourbe et capable de supposer de faux passages et de fausses histoires, qu'il n'y a nulle conséquence de l'un à l'autre. Il n'en est pas

(γ) Ἴδε A. Derlincourt, Dialogue de la descente aux Enfers, (Pag. 290) Ὁ δὲ Ῥιχάρδος Σίμων, ἕτερος Γάλλος ἀντίπαπας, εἰς τὴν 10ην σελίδα τοῦ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Sieur de Moni δημοσιευθέντος συγγραμματίου αὐτοῦ, Histoire critique de la créance et des coutumes des nations de Levant, (Amsterdam, 1684), ἱστορῶν τὰ κατὰ τὸν 'Αντώνιον Καῦκον ἀρχιεπίσκοπον Κερκύρας, ὅστις ὡς γνωστὸν συνέλεξε κατὰ διαταγὴν τοῦ Πάπα Γρηγορίου ΙΓ' τὰς ὑπαρχούσας διαφορὰς μεταξὺ τῆς 'Ανατολικῆς καὶ τῆς Δυτικῆς 'Εκκλησίας, καὶ γράψας ἐνεχείρισεν αὐτῷ, λέγει· «Qu'il n'est pas difficile de justifier Caucus dans les opinions qu'il attribue aux Grecs, et de faire voir que Leo Allatius a deguisé leur veritables sentiments par un esprit de conciliation, et pour faire plaisir au Pape Urbain VIII, qui avait alors formé le dessein, de leur reunir par voie d'adoucissement, etc., etc., etc. 'Αλλὰ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα τῶν προσωπικῶν ἐχθρῶν τοῦ 'Αλλατίου ληρήματα, ἵνα ἀποδείξωσιν, ὅτι αὐτὸς καὶ οὐχὶ οἱ προπάτορες αὐτοῦ ἐξώμωσε τὸ πάτριον δόγμα οὐ πολλοῦ λόγου ἄξια, διότι «ἐκ τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν», κατὰ τὸν σοφὸν διδάσκαλον 'Ασώπιον, «εἴτε κατὰ πόλεμον, εἴτε κατὰ σοφίαν, εἴτε κατ' ἄλλο οἱονδήποτε, τοσοῦτον λείπουσιν οἱ κατήγοροι, ὅσον ἡ σκιὰ ἐκ τοῦ φωτός.» (Κ. 'Ασωπίου, Λόγος περὶ 'Αλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου. 'Αθήνησι, 1858, εἰς 8ον, Σελ. λέ.).

des vices comme des vertus des hommes; ils n'ont nulle liaison entre eux, ils sont même souvent contraires, et des gens peuvent être emportés, violents, flatteurs, interessés, sans qu'on ait droit pour cela de croire que les passages qu' ils citent soient supposés. L'on a moins encore de sujet de le croire d'Allatius que d'un autre, parce que des livres qu'il a cités lorsqu'ils n'étaient encore que manuscrits, ayant été imprimés depuis, ont justifie sa fidélité, et que d'ailleurs il parait qu'il s'est toujours extrêmement piqué de la réputation de savant critique, et que l' on sait que les gens de cette sorte sont fort éloignés de falsifier les auteurs.» Καὶ κατωτέρω, «Il (Jean Claude) était si peu instruit que, parce qu' il avait vu qu' Allatius était natif de Chio, il suppose qu' il avait quitté sa religion, ignorant qu' il y a dans cette Ile-là plusieurs Grecs réunis à l' Église romaine.Quand cela eût été, un homme qui a changé de religion n' en est pas moins savant, moins versé dans les livres, moins capable de bien écrire . . . . . Ce sont là les redoutables critiques d' Allatius, dont on est sûr que telles gens n' avaient jamais ouvert les livres, et que quand ils les auraient lus, ils n' étaient pas capables d' en juger.»(Nicole, Arnauld, Renaudot.,etc,. Perpétuité de la foi de l' Église Catholique sur l' Eucharistie,etc., etc., etc., Publiée par M. l' Abbé M***. Paris, 1841, Vol. IV, Pag. 1191 et 1194).

7) Ὁ Caval. Abbate Girolamo Tiraboschi,(Storia della litteratura Italiana. Firenze, 1812), ὁ P. Rodota, (Del rito Greco etc. Roma,1758),καὶ ὁ Avoc Gustavo Cammillo Galletti,(Della vita e degli studi di Leone Allacci. Firenze, 1847), μνημονεύουσιν ὅτι ἐτελεύτησε τῇ 18 Ἰανουαρίου. Ὁ Hennicus Witte, (Diarium biographicum. Gedani, 1688—91), τῇ 16 Ἰανουαρίου. Ὁ I. A. Fabricius, (Bibliotheca Græca. Hamburgi,1790—1809),καὶ ὁ I. Danes, (Temporum notiones, ad anno 1669), τῇ 19 Ἰανουαρίου, καὶ ἄλλοι ἄλλως. Ἡμεῖς μὴ δυνηθέντες νὰ ἀνακαλύψωμεν ἔτι τὴν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀλλατίου τεθεῖσαν ἐπιγραφήν, καίπερ οὐχὶ μόνον γράψαντες σὺν ἄλλοις ἐπισήμοις ἐν Ῥώμῃ φιλολόγοις καὶ τῷ εὐκλεεστάτῳ ὑπεφόρῳ τῆς τοῦ Βατικανοῦ βιβλιοθήκης, Πίῳ Μαρτινούτσῃ, περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ὡς τοῦτο δῆλον γίνεται ἐκ τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐπιστολῆς αὐτοῦ τῆσδε,

Altezza,

Leone Allacci (Leo Allatius), primo custode della Biblioteca Vaticana, morì di anni 83 circa, nel giorno 19 Gennajo dell'anno 1669, in una casa tenuta a pigione in Via della Scala nella regione di Trastevere e nella parrocchia di Santa Maria di Trastevere. Fu sepolto per disposizione testamentaria nella chiesa di Santo Athanasio dell'Collegio Greco. Non ricordo che vi sia alcuna memoria al suo sepolcro, la quale seppure vi fu posta, sarà forse perita nelle vicende, cui soggiaque quel Collegio sul fine del secolo decorso, come perì la biblioteca di lui, che si conservava nel Collegio stesso. Nella biblioteca Vaticana vi è il ritratto, e si vuole che sia uno de'più somiglianti. Non vi ha memoria della sua arma, o stemma gentilizio. Esaurito in tal modo, all'onorevole incarico, ho l'onore di rassegnarmi

Di vostra Altezza Imperiale

Umo Dmo Servo

PIO MARTINUCCI.

Roma, dalla Biblioteca Vaticana, 27 Novembre 1867.

ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐν Ῥώμῃ πρὸ μικροῦ (21 Σεπτεμβρίου 1871) διατριβὴν ἡμῶν ἐπισκεφθέντες μετὰ τοῦ σοφοῦ φίλου Σουηδοῦ ἀρχαιολόγου Chevalier M. de Lagerberg, Θαλαμηπόλου τοῦ Βασιλέως τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, τὸ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Κολλέγιον καὶ Ἐκκλησίαν ἔνθα ἐτάφη, καὶ καίτοι εὑρόντες τὴν ἐπιτύμβιον πλάκα, μὴ δυνηθέντες νὰ ἀναγνώσωμεν τὴν ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ τῆς τρίψεως τῶν ποδῶν ἐξαλειφθεῖσαν ἐπιγραφὴν παρεδέχθημεν τὴν ὑπὸ τοῦ Φαβρικίου καὶ τοῦ σοφοῦ Ἐπισκόπου Πίου Μαρτινούτση ἀναφερομένην ἡμερομηνίαν τῆς τελευτῆς αὐτοῦ, ἐπιφυλαττόμενοι νὰ διορθώσωμεν ὑστερότερον ἐὰν εὕρωμεν λανθασμένην.

8) Τὸ Ἑλληνικὸν τοῦτο γυμνάσιον καθίδρυσεν ἐν Ῥώμῃ ἐν ἀρχῇ τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος ὁ γενναιόφρων καὶ φιλόμουσος Πάπας, Λέων ὁ Δέκατος, ὁ ἀπὸ Μεδίκων, χάριν τῶν Ἑλληνοπαίδων. Ἐν τούτῳ ἐδίδαξαν καὶ ἐδιδάχθησαν οὐκ ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν μέχρι τῆς τελευτῆς τοῦ φιλέλληνος τούτου Πάπα, οὗ ὁ θάνατος προεκάλεσε καὶ τὴν τοῦ φροντιστηρίου τούτου διάλυσιν, διαρκέσασαν μέχρι τοῦ 1581, ὅτε ἀνιδρύθη αὖθις ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ ΙΓ΄. (δ)

(δ) « Ὁ νῦν ἐν παλαιᾷ τῇ Ῥώμῃ ἀρχιερατεύων Πάπας, φροντιστήριον μέγα συνεστήσατο καὶ μετεκαλέσατο Ἑλλήνων παῖδας, καὶ τοὺς εὑρεθέντας τῶν Ἑλλήνων διδασκάλων ἐπέστησεν αὐτοῖς εἰς τὸ διδάσκεσθαι καὶ νῦν (ὡς διὰ γραμμάτων φιλικῶν ἀξίων πίστεως ἐπληροφορήθην) καὶ διδάσκαλοι καὶ διδασκόμενοι Ἑλλήνων παῖδες

Ἐπιστολὴ γραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Λέοντος πρὸς τὸν περιώνυμον ἑλληνιστὴν Μάρκον Μουσοῦρον τὸν Κρῆτα, καὶ εὑρισκομένη μεταξὺ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ποντίφηκος τούτου, αἵτινες ἐδημοσιεύθησαν διὰ τοῦ τύπου ὑπὸ τοῦ Καρδιναλίου Πέτρου Βέμβου (P. Bempo, Epistol. in nom. Leon. X. Lib. iv, Epist. viii.) σαφῶς ἐξηγεῖ τὸν σκοπὸν τῆς συστάσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐκπαιδευτικοῦ καθιδρύματος.

Leo X, Marco Musuro, Cretensi.

Cum magnopere cupiam Graecorum sermonem et Graecas disciplinas jam prope abolitas atque deperditas restituere, quantum in me positum est, consulere bonis artibus, exploratumque habeam et praestanti te doctrina et judicio esse praeditum singulari ; mando tibi, ut suscipias diligentem curam adducendi ad nos e Graecia decem aut sane quot voles ipse, liberalis ingenii honaeque indolis pueros, unde Latinis hominibus linguae illius verus germanusque usus, rectaque cognitio, et tanquam seminarium quoddam bonorum studiorum commode confici et comparari possit. Qua de re Ioannes Lascaris, vir propter suas virtutes et multam iis in literis doctrinam, mihi valde charus, scribet at te plurib. verbis. Te vero pro tua veteri in me observantia, quae opus esse ad eorum studiorum rationem et hanc rem, quam paro, cognoveris, sane confido summa diligentia curaturum.

Datis viii Id. Augusti, mdxiii, Anno Primo, Roma.

Πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ὄντως εὐγενοῦς ταύτης ἀποφάσεως ἠγόρασεν ὁ Λέων παρὰ τοῦ Καρδιναλίου τῆς Σιὼν τὴν ἐπὶ τοῦ Ἐσκουϊλίνου λόφου κατοικίαν αὐτοῦ, ἣν μεταβαλὼν εἰς Ἀκαδημίαν διὰ τὴν διδασκαλίαν πρὸ πάντων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας, διώρισεν ἐπιτηρητὰς καὶ καθηγητὰς αὐτῆς Ἰωάννην Λάσκαριν, καὶ Μάρκον τὸν Μουσοῦρον.

Τὸ Φροντιστήριον τοῦτο μνημονεύεται ὑπὸ πάντων σχεδὸν τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀκμασάντων συγγραφέων· Βεροάλδος ὁ Νεώτερος, εἰς

πολλοὶ ἐκεῖ σπουδάζουσι σὺν Θεῷ. (Βλ. τὴν κατὰ τὸ 1581 ἔτος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως γραφεῖσαν Μαρτίνῳ τῷ Κρουσίῳ ὑπὸ Θεοδοσίου Ζυγομαλᾶ ἐπιστολὴν τὴν καταχωρισθεῖσαν ἐν σελ. 74-98 τῆς ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1584 ὑπὸ Μαρτίνου Κρουσίου ἐκδοθείσης Τουρκο-Γραικίας. Πρβλ. Ἑλληνομνήμονος Δ', σελ. 231, κ. ἑξ.).

τὴν πρὸς τὸν Λέοντα προσφώνησιν τὴν ἐν τῇ τοῦ Ταχίτου ἐκδόσει αὐτοῦ εὑρισκομένην λέγει, « Tu vero qui utramque linguam optime calles, ad perfectam eruditionem, literarum Graecarum cognitionem sciebas esse pernecessariam, eodem Lascare auctore, ipsam propemodum Graeciam in Italiam quasi in novam coloniam deduxisti. Pueros n. ex tota Græcia in quibus vis ingenii et bona indoles inesse videbatur, cum suis preceptoribus Romam evocasti, ut et linguam ipsis nostram commodius nos traderemus, suamque illi nobis liberalius impartirent: ac per hoc seminarium utriusque gentis literae altioribus radicibus inuixae transferri ac latius propagari possent. »

Καὶ Μάρκος ὁ Μουσοῦρος εἰς τὴν ὑπὸ Παύλου Μανουτίου διὰ τοῦ τύπου δημοσιευθεῖσαν κατὰ τὸ 1516 ἔτος ἔκδοσιν τοῦ Παυσανίου ἀποτείνεται ἐν τοῖς προλεγομένοις πρὸς τὸν Λέοντα οὕτω· « Ὡς γὰρ μὴ παντάπασιν ἀποσβεσθῇ τὸ σωζόμενον ἔτι τῶν Ἑλληνικῶν λόγων, καίπερ λίαν ἀμυδρὸν ὄν, οὐκ ὀλίγους ἔκ τε Κρήτης, ἔκ τε Κορκύρας, καὶ τῶν παραθαλασσίων τῆς Πελοποννήσου μεταπέμψω νεανίσκους, τῶν μήτε φύσιν ἀγενῶν μήθ' ὑπὸ χάσμης καὶ νωθρότητος ἐκνεναρκωμένων, ἀλλ' ἀγχινοίᾳ τε περισήμων καὶ τὸ ταλαίπωρον ἐχόντων ἐν τῇ ψυχῇ, οἳ νῦν ἐν Ῥώμῃ μήτε στέγης μήθ' ἱματισμοῦ μήτε τροφῆς ἀποροῦντες, μήτε σοφιστῶν ἐστερημένοι τῶν διδάσκειν καὶ βουλομένων καὶ εἰδότων, θαυμαστῶν ὅσον περὶ ἄμφω προκόπτουσι τῷ λόγῳ, τοῦ πάντ' ἀρίστου καὶ μεγίστου Ῥώμης ἀρχιερέως ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΕΚΑΤΟΥ χορηγοῦντος. »

Ὡσαύτως ὁ Βίδας ἀπαριθμῶν τὰς ὑπὸ τῆς τῶν Μεδίκων οἰκογενείας χορηγηθείσας ἐκδουλεύσεις τῇ φιλολογίᾳ, ᾄδει (Poeticor. Lib. 1, Vers. 196,)

> «Illi etiam Graiae miserati incommoda gentis,
> Ne Danaûm penitus caderet cum nomine virtus,
> In Latium advectos juvenes, juvenumque magistros,
> Argolicos artes quibus esset cura tueri,
> Securos musas jussere atque otia amare. »

9) Ἰδοὺ τί διηγεῖται ἐν τῷ Ε' παραγράφῳ τῆς ἐπιστολιμαίας διατριβῆς αὐτοῦ, De quorundam Graecorum hodie opinationibus, περὶ τοῦ συμβάντος αὐτῷ ὁμοειδοῦς νοσήματος, ὅτε ἦτο ἑπταετὲς τὴν ἡλικίαν παιδίον, καὶ τίνι τρόπῳ ἰάθη. « Πρὸς βεβαίωσιν δὲ τῶν προῤῥηθέντων διηγήσομαί σοι ἴδιον συμβεβηκός. Καὶ μὴ γελάσῃς· ἀληθῆ γὰρ ἐρῶ. Ἑπταετὴς

μόλις τὴν ἡλικίαν ἤμην, ὅτε καιρίως ἐνόσησα. Τῶν δὲ ἰατρῶν ἀδυνατούντων ἰᾶσαι με, καί τοι παντοδαποῖς φαρμάκοις χρησαμένων, ἡ μήτηρ ὁρῶσα με ἐπὶ τῆς στρωμνῆς ἀναίσθητον κείμενον, καὶ μὴ δυνάμενον ἐσθίειν, πίνειν, ἢ λαλεῖν, περίλυπος καὶ ἀμηχανοῦσα διευθύνθη πρὸς τὸν πλησιόχωρον ναὸν τῆς Ἐστεμμένης Θεοτόκου, ἧς ἡ ἐπέτειος ἑορτὴ τὴν ἡμέραν ἐκείνην μετὰ πολλῆς πομπῆς καὶ μεγάλου σεβασμοῦ ὑπὸ τῶν Χίων ἐτελεῖτο, καὶ μετὰ τὴν τῆς λειτουργίας ἀπόλυσιν πλησιάσασα τῷ εἰκονοστασίῳ, καὶ τὸ πρόσωπον τῆς Εἰκόνος τῆς Παρθένου διὰ κλάδου μύρτου προσψαύσασα, δρομαία οἴκαδε ἐπανέρχεται, καὶ εἰς τὸν θάλαμον, ἔνθα μόλις πνέων εὐρισκόμην εἰσελθοῦσα, τοῦ ἐμοῦ προσώπου καὶ στήθους δι' αὐτοῦ ἅπτεται. Ὢ τοῦ θαύματος! Τὴν πρόσψαυσιν μόλις τοῦ μύρτου αἰσθανθείς, παραυτίκα τοὺς ὀφθαλμούς ἠνέῳξα, τὴν πάρ' ἐμοὶ προσευχομένην ταλαίπωρον μητέρα ἀνεγνώρισα, καὶ τὴν ὑγείαν ὁλοσχερῶς ἀνακτῆσαι ἐνόμισα. Ὁρῶσα ἡ μήτηρ τὴν θαυματουργὸν τῆς Παρθένου θεραπείαν, ἐκ ψυχῆς αὐτὴν ηὐχαρίστησε, καὶ τὸν ἡγιασμένον μύρτειον κλάδον παρὰ ταῖς ἐν σηκῷ ἀντικρὺ τῆς κλίνης μου τεθειμέναις εἰκόσι ἀποθέσασα, εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον εἰσῆλθεν, ἵνα τοῖς συνηγμένοις συγγενέσι καὶ ἐκπλήκτοις ἰατροῖς τὴν εὐχάριστον ἀγγελίαν ἀγγείλῃ. Ἐγὼ δὲ καί τοι ἐφιέμενος ὕπνου, ἰδὼν τὴν μητέρα ἀναχωρήσασαν, καὶ φοβηθεὶς μή τις λάθρα ἐλθὼν τὸ πολύτιμον καὶ προσφιλὲς ὑπαιξερέσῃ ἐκεῖνο φάρμακον, ἀσκαρδαμυκτὶ πρὸς αὐτὸ ἠτένιζον, ὅτε, τῆς νυκτὸς ἐπελθούσης καὶ τῶν λυχνιῶν ἀναφθεισῶν, εἶδον αἴφνης γυναῖκας δύο ἐξαισίου καλλονῆς, λευχειμονούσας καὶ ἄνθη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ στήθους φερούσας, ὅτι εἰσῆλθον ἐκ μιᾶς τῶν γωνιῶν τοῦ κοιτῶνος, καὶ ὅτι, στᾶσαι πρὸ τοῦ σηκοῦ ἀπέκοψαν ἀνὰ ἓν φύλλον ἑκάστη ἐκ τοῦ κλάδου τοῦ μύρτου. Ὀλίγας στιγμὰς ὕστερον, ἐφάνησαν ἕτεραι δύο, ὡσαύτως νέαι, ὡραῖαι, ἀνθοστόλιστοι καὶ λευχειμονοῦσαι, αἵτινες ἀποκόπτουσιν ἕτερα δύο φύλλα. Μετ' αὐτὰς ἄλλαι, καὶ πάλιν ἄλλαι, πρὸς μεγίστην θλίψιν καὶ ἀπελπισίαν ἐμοῦ τοῦ μὴ δυναμένου κραυγᾶσαι, καὶ κατ' αὐτῶν βοήθειαν αἰτήσασθαι. Ἐνῷ ἐταλάνιζον ἐμαυτὸν διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν συμφοράν, ἑτέρα παρθένος ἐξαισιωτέρας καλλονῆς, πολυτιμοτέρων ἐνδυμάτων, καὶ μεγαλοπρεπεστέρου ἀναστήματος καὶ βαδίσματος τῶν πρώτων, ὧν ἐφαίνετο ἄνασσα, φανεῖσα, οὐχὶ φύλλον ἀλλ' ὁλόκληρον τὸν κλάδον ἀνήρπασεν. Ἐμμανὴς δ' ἐγὼ ἐκ τῆς ἀπελπισίας γενόμενος, μετὰ ἀνωφελεῖς καὶ ὑπερανθρώπους δοκιμὰς ἐφώνησα φωνῇ μεγάλῃ «Κυράτσα, Κυράτσα» οὕτω γὰρ καλοῦσι τὰ παι-

δία τὴν ἑαυτῶν μητέρα. Ἀκούσασα ἡ μήτηρ μου τῆς ἀνελπίστου φωνῆς ἠγέρθη καὶ ἐκ τῆς κλίνης πηδήσασα, ἔντρομος, λέγει μοι, Τί ἔχεις τέκνον μου; Τί ἔχεις; Οὐ βλέπεις τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἥτις μὴ εὐχαριστουμένη, ὡς αἱ σύντροφοι αὐτῆς, λαβεῖν φύλλον ἐκ τοῦ μυρτείου κλάδου ὁλόκληρον αὐτὸν ὑπεξήρεσεν; Ἀπατᾶσαι, υἱέ μου, ἀπατᾶσαι, οὐδεὶς τὸν μύρτον ἔλαβεν, ἰδοὺ αὐτὸς ἀκέραιος παρὰ τῇ εἰκόνι τῆς Ἀειπαρθένου. Ἀκέραιος! ἐφώνησα, ἀκέραιος! ἐνῷ ἡρπάγη ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἐν ἧς ταῖς χερσὶ τὴν στιγμὴν ταύτην βλέπω αὐτόν; Οὐ πιστεύω σε, οὐ πιστεύω· ἂν ὑπάρχῃ ἐν τῷ σηκῷ, ὡς σὺ λέγεις, δός μοι αὐτόν. Βλέπουσα ὅτι οὐ πείθομαι τοῖς λόγοις αὐτῆς, καὶ φοβηθεῖσα μὴ ἐξαφθεὶς περισσότερον βλαφθῶ, ἔλαβεν ἐκ τοῦ εἰκονοστασίου τὸν μύρτον λέγουσα, Ἰδοὺ αὐτὸς τεκνίον, πείσθητι καὶ κοιμήθητι· καὶ προσψαύσασα δι' αὐτοῦ ἐκ δευτέρου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στῆθος μου, ἐρωτᾷ, Μένεις εὐχαριστημένος; κρατεῖ ἡ γυνὴ τὸν μύρτον εἰσέτι; ἔχεις ἀνάγκην πράγματός τινος; Ναὶ μῆτερ, εὐχαριστημένος εἰμί· ἡ γυνὴ ἀφανὴς ἐγένετο, καὶ ἐγὼ ὑπνῶσαι θέλω. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως, τὴν δὲ ἐπαύριον λίαν πρωῒ ἐγερθεὶς καὶ ἐνδυθείς, καίπερ μὴ δυνάμενος περιπατῆσαι ἄνευ τῆς βοηθείας ἑτέρου προσώπου, ἐντελῶς τὴν ὑγείαν ἀνέκτησα. Οἱ δὲ ὁρῶντες ἐμὲ τὸν χθὲς μὲν μόλις ἀναπνέοντα καὶ σχεδὸν ψυχοῤῥαγοῦντα, σήμερον δὲ ἐσθίοντα, γελῶντα, καὶ ὑγιαίνοντα ἐθαύμαζον εὐχαριστοῦντες τῇ Θεοτόκῳ καὶ λέγοντες, ὅτι διὰ τῆς ὑπερανθρώπου ἀῤῥωγῆς αὐτῆς, καὶ οὐχὶ διὰ τῆς τῶν ἰατρῶν τέχνης ἐπέζησα. Ταῦτα ἐστίν, ἃ ἐγὼ οὐκ ἀκηκοώς, οὐδὲ καθεύδων, ἀλλ' εὖ εἰδὼς καὶ παθὼν πιστεύω ἀληθῆ εἶναι.» Ἐκ τούτων βλέπει ὁ ἀναγνώστης, ὅτι οὐδὲ ὁ πεπαιδευμένος Ἀλλάτιος ἦτο ἐλεύθερος τῶν δεισιδαιμονιῶν τοῦ αἰῶνος εἰς ὃν ἔζη, ὡς τοῦτο δείκνυται πανταχοῦ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ἐξ ὅσων πιστεύει καὶ μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ἀφελείας διηγεῖται διάφορα ἱστορήματα περὶ Βρουκολάκων, Σκαλικαντζάρων, Νηρηΐδων, καὶ ἄλλων τοιούτων ἀποκυημάτων τοῦ Μεσαιῶνος καὶ τῶν μυθολογικῶν χρόνων.

10) Τὸ σχολεῖον τοῦτο ὑπὸ τὴν ἐφορίαν τοῦ ἐν Χίῳ Λατίνου ἐπισκόπου καὶ τριῶν προκρίτων Χίων τοῦ δυτικοῦ δόγματος ἐκλεγομένων κατ' ἔτος, ἐσώζετο ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Μεγάλο Σχολειό» μέχρι τῆς κατὰ τὸ 1822 ἔτος καταστροφῆς τῆς Χίου, ἀλλὰ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἰδόντων καὶ ἐπισκεφθέντων αὐτὸ διέκειτο εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. «Leo Allatius qui a fondé divers Colléges dans l' isle de Chio, d' où il

étoit natif, et qui s' est acquis une grande réputation par son sçavoir et par ses autres belles qualitez, sous le Pontificat d' Urbain VIII, d' Innocent X, et d' Alexandre VII, qui le fit garde de la Bibliothèque de Vatican, en considération de sa Littérature, et parce qu' il avoit éxécuté heureusement l' ordre qui lui avoit donné en 1621, de faire transporter à Rome la bibliothèqne si renommée et si precieuse de l'Université Protestante d'Heidelberg, ce Docteur dis-je, etc., etc.» (Βλ. J. Aymon, Monumens authentiques de la religion des Grecs, et de la fausseté de plusieurs Confessious de foi des Chrétiens Orientaux produits contre les Théologiens Reformez ; etc. La Haye, 1708, Pag. 70.).

11) Ὁ Λουδοβῖκος Δυπῖνος, (Nouv. biblioth. des aut. eccles. Vol. XVIII, Pag. 2), ὁ Λουδοβῖκος Μορέρης, (Gr. diction. hist. etc., Vol. I, Pag. 127), καί τινες ἄλλοι συγγραφεῖς οὐκ οἶδα τί παθόντες ὁρίζουσι τὴν ἐκ Ῥώμης ἀναχώρησιν αὐτοῦ τῷ 1621 ἔτει, ἓν ἔτος δηλαδὴ πρὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Εἰδελβέργης.

12) Ὁ ἐκδότης τῶν Naudeana (AMSTERDAM, 1703), μνημονεύει (σελ. 2), ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Ποντίφηξ (ἐτελεύτησε δὲ οὗτος κατὰ Σικκώνιον τὴν 8 Ἰουλίου 1623), «avoit promis à Allatius pour recompense un Canonicat ; quant il revint, il trouva ce pape mort, si bien qu'il n' a rien eu, au contraire il fut mis en prison, accusé d' avoir distrait les meilleurs livres de la bibliothèque. Sciopius étoit son principal accusateur, mais il se defendit si bien, qu' il en a sortit. Il y en avoit à Rome, qui avoient bien envie qu'il fut peudu, mais c'eut été dommage. Il perdit l'espérance de son canouicat en sauvant sa vie. Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου (Συλλογὴ χειρογράφων Sloane, Ἀριθ. 631—4), ὑπάρχει χειρόγραφον γεγραμμένον ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου τῆς ἐποχῆς, καὶ ἀπαρτίζον δεκαπέντε σελίδας εἰς 4ον, ὃ ἐπίγραπται, Instruttione à V. S. Doctor Allaccio, scrittore Graeco, della Bibliotheca Vaticana, per andare in Germania per servitio di Nostro Signore, καὶ ἄρχεται. «Poiche il Serenissimo Duca Massimiliano di Baviera sa puro il desiderio di Nostro Signore d'havere la biblioteca Palatina, che si conserva in Heidelburga, per unir la, alla Vaticana, ore ha fatto

liberal dono al Sua Santita, subbito che quella Piazza e stato pressa dall' Conte di Tilly suo luogoteuente etc., etc., » ὃ φέρει χρονολογίαν, Roma, li 23 8bre 1622, καὶ παρέχει ὁδηγίας τῷ Ἀλλατίῳ περὶ τοῦ τίνι τρόπῳ νὰ παραλάβῃ καὶ μεταφέρῃ εἰς Ῥώμην τὴν τῆς Χειδελβέργης βιβλιοθήκην. Μετάφρασις τῆς Ὁδηγίας ταύτης λατινιστὶ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Φριδ. Κουάδ, τοῦ τῆς Μαϋεριανῆς βιβλιοθήκης ἐφόρου, καὶ ἐτυπώθη ἐν Γρυφισβαλδίᾳ τῷ 1708 ἔτει εἰς 4ον, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν, Reverendi Dn. Doctoris Leonis Allatii, Chii, bibliothecæ Vaticanæ Custodis, Instructio de bibliotheca Palatina Romam transportanda, quam ex manuscripto Italico bibliothecae Mayerianæ, cum eandem honore praesentiæ suæ dignaretur Per-Illustris ac Generosissimus Dn. Magnus de Lagerström, eruit translatumque latine vertit, Michael Frid. Quade, Mayerianæ bibliothecæ Praefectus. Ἡ βίβλος αὕτη σύγκειται ἐκ 14 σελίδων, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς προσφωνήσεως, ἐν ᾗ πολλὰ ὑπὲρ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἡμετέρου Λέοντος μνημονεύονται. Κατὰ τὴν τελευταίαν (20 Σεπτεμβρίου) εἰς τὴν Οὐατικανὴν βιβλιοθήκην ἐπίσκεψιν ἡμῶν ὁ κλεινὸς αὐτῆς Ἔφορος καὶ προσφιλὴς ἡμῶν φίλος Καρδινάλιος Πίτρας, ἐπέτρεψεν ἡμῖν, νὰ ἐρευνήσωμεν τὴν πλουσίαν ταύτην συλλογήν, τὴν ἐξ Ἑβραϊκῶν, Χαλδαϊκῶν, Ἀραβικῶν, Ἑλληνικῶν, Λατινικῶν, Ἰταλικῶν καὶ Γερμανικῶν χειρογράφων συγκειμένην καὶ ἐκ Χειδελβέργης κομισθεῖσαν· ἐντὸς τοῦ καλύμματος ἑκάστου τόμου τῶν χειρογράφων τούτων εἴδομεν ἐπὶ προσθέτου χάρτου χαλκογραφημένην μετὰ τῶν οἰκοσήμων τοῦ Ἐκλέκτορος τῆς Βαυαρίας Μαξιμιλιανοῦ, τὴν ἐπιγραφήν·

Sum de Bibliotheca quam Heidelberga
capta Spolium fecit et
P. M.
Gregorio XV
trophaeum misit
Maximilianus utriusque Bavariæ Dux etc.
S. R. I. Archidapifer et Princeps Eledtor
Anno Christi cIↃIↃcxxii.

Ἐπὶ δὲ τοῦ τοίχου, ὅστις κεῖται πρὸς τὰ ἀριστερὰ τοῦ εἰσερχομένου εἰς τὴν αἴθουσαν, τὴν περιέχουσαν ἐν μελαίναις θήκαις τὴν περὶ ἧς ὁ

λόγος πολύτιμον συλλογὴν χειρογράφων καὶ ἐντύπων βιβλίων, ὑπάρχει ἐγκεκολαμένη λευκὴ μαρμαρίνη πλάξ, φέρουσα μελανοῖς κεφαλαίοις γράμμασι τὴν ἐπιγραφήν,

URBANUS VIII PONT. MAX.
COMPLURA PALATINAE BIBLIOTHECAE VOLUMINA
NOBILES HIDELBERGICAE VICTORIAE MANUBIAS
GREGORIO XV ET SEDI APOSTOLICAE
A MAXIMILIANO BAVARIAE DUCE DONATA
ROMAM ADUXIT
OPPORTUNIS ARMARIIS IN VATICANO CONCLUSIT
LOCUM RUDEM ANTEA ATQUE INFORMEM
IN HANC SPECIEM REDEGIT
ET PERSPICUO SPECULARIUM NITORE
EXOBNAVIT ANNO DOMINI MDCXXIV
PONT. PRIMO

13) **Biscia**=Βήσκιας ἢ Βήσκιος, καὶ ὄχι **Bichius** (Γαλλιστὶ **Bichi**, ἐπώνυμον ἑτέρου Καρδιναλίου)=Βήχιος ἢ Βῆχυς, ὡς ὁ συγγραφεὺς τῶν «Χιακῶν» (ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΣ, 1840. Τόμ. Β, Σελ. 74,) ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛ ΒΛΑΣΤΟΣ, ὁ Χῖος, καὶ ὁ τῆς « Νεο-Ἑλληνικῆς Φιλολογίας » (ΑΘΗΝΑΙ, 1854—1857, Τόμ. Α', Σελ. 173), ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΒΡΕΤΟΣ, ὁ Κερκυραῖος, ἐσημείωσαν, ἀντιγράψαντες τὰ ἐν τῷ Ἱστορικῷ Λεξικῷ τοῦ Π. Βαΰλου(**BAYLE, Diction. Histor. etc. AMSTERDAM, 1730, etc., Vol. I, Pag. 174**), καὶ τὰ ἐν τῇ Νέᾳ Ἐκκλησιαστικῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Λουδοβίκου Δυπίνου (**DUPIN, Nouv. Biblioth. Eccl. Vol. XVIII, Pag. 2**), περὶ Ἀλλατίου ἐσφαλμένως μνημονευόμενα. Ἂν οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος Ἕλληνες ἱστορικοί, ἠρανίζοντο τὴν πρὸς συγγραφὴν τῶν βιβλίων αὐτῶν ἀναγκαίαν ὕλην ἐκ τῶν ἐν κονισαλέοις χειρογράφοις καὶ σκωληκοβρώτοις τόμοις ἀρχικῶν πηγῶν, καὶ οὐχὶ ἐκ λεξικῶν, ἐγκυκλοπαιδειῶν, ἢ παγκοσμίων βιογραφιῶν, ἤθελον εἶσθαι ὀρθότερα, τελειότερα, καὶ σοφώτερα. Ὅταν ἐξ ἀγνοίας, ῥαθυμίας, ἀπροσεξίας, ἢ καὶ ἐπὶ σκοπῷ, εἰς σύγγραμμά τι παρεισφρήσῃ ἁμάρτημά τι, καίτοι κατὰ πρῶτον φαίνεται μηδαμινὸν καὶ οὐδεμιᾶς προσοχῆς ἄξιον, ἀκολούθως ὅμως ἐπαναλαμβανόμενον, καὶ κατὰ τὸ σύνηθες μεγεθυνόμενον ὑπὸ τῶν ἀντιγραφόντων αὐτὸ συγχρόνων καὶ μεταγενεστέρων φυγοπόνων χρονογρά-

φων, τῶν μηδέποτε μάλιστα ἀναφερόντων τὴν πηγήν, ἐξ ἧς ἠρύσθησαν τὴν πληροφορίαν, ἣν δίδουσι, καὶ τῶν εἰς οὐδεμίαν ὑποβαλλόντων κριτικὴν συζήτησιν τῶν προγενεστέρων τοὺς λήρους, καθίσταται χρόνου προϊόντος μέγα καὶ σοβαρόν, ὡς συμπαρασύρον ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν κοινὴν γνώμην.

14) Ἴδε Alph. Ciaconii, **Vitae et res gestae Pontificum Romanorum et S. R. E. Cardinalium, ab initio nascentis Ecclesiæ usque ad Clementum IX, cum notis A. Oldoini. Vol. iv, Pag. 555. (Romæ, 1677, F°).**

15) Allatius etoit gentilhomme du Cardinal Barberini à dix ecus par mois et de plus scribe en Grec de la bibliothèque Vaticane. (Naudeana, Pag. i.).

16) Ὁ ἐξωμότης τοῦ πατρίου αὐτοῦ θρησκεύματος βαθύσοφος οὗτος τῆς Βατικανείου βιβλιοθήκης φύλαξ, ἀποθανὼν ἐκληροδότησε τῷ καρδιναλίῳ Φραγγίσκῳ Βαρβερίνῃ τὴν πλουσίαν βιβλίων καὶ χειρογράφων αὐτοῦ συλλογήν· οὗτος δὲ παραλαβὼν αὐτήν, ἤγειρεν εἰς ἀνταμοιβὴν μαρμάρινον μνημεῖον ἐν τῷ ναῷ τῆς **Santa Maria dell' Anima** ἐπὶ τοῦ μέρους ἔνθα ἐτάφη. Τὸν Ἀλλάτιον τελευτήσαντα, διεδέχθη μετὰ καιρὸν εἰς τὸ ὑψηλὸν καὶ ἐπίζηλον τοῦτο ὑπούργημα ὁ ἐκ τῆς Συρίας Μαρωνίτης Ἰωσὴφ Σίμων Ἀσσεμάνης, ἀρχιεπίσκοπος Τύρου, καὶ οὐχὶ «Εὐώδης τὶς Ἀσσεμάνης ἐκ τοῦ ὄρους τοῦ Λιβάνου» ὡς ἐσφαλμένως ἱστορεῖ ὁ ἰατρὸς Ἀλέξανδρος Μ. Βλαστὸς εἰς τὰ «Χιακὰ» (Τόμ. Β΄, Σελ. 74). Ἐσύγχησε βεβαίως τὸν διαδεχθέντα τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἀνεψιὸν αὐτοῦ Στέφανον Εὐώδην Ἀσσεμάνην, ὃς καὶ ἀρχιεπίσκοπος Ἀπαμίας ἐχρημάτησεν. Ἡ ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου τὸ πρῶτον δημοσιευθεῖσα περὶ τῆς ἀποστασίας τοῦ Ἀλλατίου αἰσχρὰ διαβολὴ ἔδωκε βεβαίως αἰτίαν εἰς τὸ δίστιχον

Præfuit Hæreticus; post hunc Schismaticus;
Turca præest; Petri bibliotheca, Vale!

τὸ ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου Κλαυδίου Πασκουΐνου εἰς τὸ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Valery δημοσιευθὲν σύγγραμμα αὐτοῦ, **Voyages historiques et littéraires en Italie pendant les années 1826—1828.**

(PARIS, 1831—1838). «Anno (1661) in cui Alessandro VII, che, siccome vedesi da sue Lettere all' Eritreo, sempre avealo tenuto in grandissima stima, per morte di Luca Olstenio il fece Primo Custode della Vaticana. Anco prima però era addetto alla medesima in qualità di scrittore per la lingua Greca, dal qual faticoso ufficio, sebbene avesse stanza in casa Barberini, traeva i mezzi per vivere, come si ha dalla curiossa lettera del I° Gennaio 1649 del medesimo Olstenio al Card. Leopoldo de' Medici.(Lettere inedite. FIRENZE, 1773, Σελ. 81.) ove con amplissime lodi di universale dottrina, e cognizioni uniche in detta lingua lo propone per successore a Gaudenzio Paganino nella Cattedra di Lett. Gr. e Latine nell' Università di Pisa, antepostoli poi, e non rettosi, un tal G. Ces. Bazardo, di Sarzana.» (Βλ. G. C. GALLETTI, Vita di Leone Allacci. FIRENZE, 1847, Σελ. 70.)

17) Ἅπαντα τὰ χειρόγραφα καὶ ἀπόγραφα αὐτοῦ, ἐδωρήσατο ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ ἐν Ῥώμῃ Ἑλληνικοῦ φροντιστηρίου τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου. (Ἴδε τὴν ἐπιστολὴν Σκιπίωνος Μαφφεΐου πρὸς Βλανχίνον, μνημονευομένην ἐν τῇ σελίδι 122, τοῦ ΚΣΤ' τόμου τοῦ Diarium Venetum, καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς τοῦ ἐπισκόπου Πίου Μαρτινούτση.) Κατὰ τὸν Πέτρον Ῥοδοτᾶν (Del rito Greco, Vol. III, Pag. 171), ὁ Ἀλλάτιος «In dimostrazione del suo affetto verso la Greca nazione, destinò i pochi frutti, ch' aveva raccolti co' suoi sudori, al sostentamento di due o tre giovanetti a proporzione delle rendite, di Scio, nati da genitori Greci, battezzati nel rito Greco, et da nominarsi da gentilhuomini della città, da educarsi nel Collegio Greco, che nominò suo erede.» Ὁ αὐτὸς Ῥοδοτᾶς ἀναφέρει (Σελ. 171) «Narrasi, che il Cardinale de Retz entrato nella Vaticana abbracciasse Allazio dicendo; di stimare più lui, che tutti quei libri, la cui perdita poteva ristorarsi non già quella de si grand' uomo.»—καὶ ἀλλαχοῦ «Il testamento (τοῦ Ἀλλατίου) fu rogato l' anno 1688 negli atti d'un notaro capitolino, cui è sustituito l'odierno Cervini.»

18) «Ad utrasque collationes idemtidem fuimus invitati, immo ad dicendum provocati, maxime per Ioannem Pastricium,præ-

fectum collegii de Propaganda Fide, qui non saepius sua visitatione dignatus est. Is nobis aliquando narravit, Leonem Allatium, amicum suum, qui eumdem Pastricium librorum suorum heredem sub nomine Georgii Pastricii testamento instituerat, ex quibus nonnullos ineditos habet, unico calamo usum fuisse ad Graece scribendum (quod expeditissime faciebat) per annos quadraginta; et eo tandem amisso tantum non lacrymasse. Eumdem ab Alexandro VII interrogatum; Cur sacerdotium non susciperet? Festive respondisse, ut semper ad conjugem ducendam esset paratior; Cur vero tandem conjugem non duceret? Ut ad sacerdotium expeditior.» (IOHAN. MABILLON, Musaeum Italicum. Vol. I, Pag. 61. PARISIIS, 1687.). Ἴσως ἐκ τοῦ ἀνεκδότου τούτου ἔλαβεν ἀρχὴν ἡ ὑπὸ τοῦ Γουστάβου Καμίλλου Γαλλέτη ἐπὶ τῆς μαρτυρίας τοῦ Δομενίκου Μ. Μάννη μνημονευομένη γελοία παράδοσις, ὅτι ὁ Ἀλλάτιος «dormisse per quarant' anni continui nel letto stesso, senza che fosse ricomposto.» (Βλ. G. C. GALETTI, Vita di L. Allacci, Pag. 72).

19) «Avant de donner la liste des auteurs liturgistes de l'époque qui nous occupe, nous dirons ici quelques mots d'un précieux monument de l'antiquité ecclésiastique dont l'étude est nécessaire à quiconque veut posséder en entier les sources de la science liturgique. Ce livre est connu sous le nom de «Liber Diurnus Romanorum Pontificum.» L'histoire de sa publication tentée plusieurs fois et enfin accomplie en 1680, par le P. Garnier, Jesuite, est longue et curieuse. Mais elle nous entrainerait trop loin de notre sujet. Nous dirons donc seulement que le «Liber Diurnus» est un recueil des formules dont les Papes se servaient durant le sixième, septième, et huitième siècles, et dans lequel on trouve les rites de leur ordination, et de celles des évêques d' Italie qui étaient obligés de recevoir à Rome la consecration épiscopale, les professions de foi, les privilèges, les mandats, les concessions et autres actes semblables.» (GUERANGER, Institutions Liturgiques.) Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον οὐχὶ κατὰ τὸ 1680 ἔτος ὑπὸ τοῦ Ἰησουΐτου Ἰωάννου Γαρνερίου ὡς ὁ Γεράνγερος σημειοῖ, ἀλλὰ κατὰ τὸ 1658, ἐν Ῥώμῃ τύποις Ἰωσὴφ Βαννάκη

(εἰς μικρὸν 8ον ἐκ 231 σελίδων), καὶ σπουδῇ Λουκᾶ Χολστενίου, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν, **Liber Diurnus Romanorum Pontificum ex antiquissimo Codice MS. nunc primum in lucem editus.** Τὸ νόστιμον εἶναι ὅτι ὁ Ἰωάννης Γαρνέριος οὐδόλως ποιεῖται μνείαν τῆς ἐκδόσεως ταύτης εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς ἰδικῆς του.

20) Ὁ F. Argelati ὑπεσχέθη ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ τῷ ἐπιγραφομένῳ, **Epistolæ viris eruditis Graecarum et Latinarum literatarum amatoribus.** (Florentiae, 1744), ὅτι θέλει δημοσιεύσει διὰ τοῦ τύπου συλλογήν, περιέχουσαν πάντα τὰ ἐκδοθέντα ἔργα τοῦ Ἀλλατίου. Ἡ ὑπόσχεσις αὕτη περιττὸν νὰ εἴπω, ὅτι οὐδόλως ἐπραγματοποιήθη. Σημειωτέον, ὅτι ἅπαντες οἱ μέχρι τοῦδε ἐν τοῖς διαφόροις περὶ Ἀλλατίου πραγματευομένοις βιβλίοις κατάλογοι τῶν ἐντύπων συγγραμμάτων αὐτοῦ εἰσὶ λίαν ἐλλειπεῖς καὶ ὑπὲρ τὸ δέον σφαλεροί, ἴσως διότι οἱ ἐρανισταὶ αὐτῶν ἀντὶ νὰ ῥυπάνωσι ὀλίγον τοὺς δακτύλους φυλλολογοῦντες τὰ ἴδια τοῦ Ἀλλατίου πονήματα, ὅπως τούτων τὰς ἐπιγραφὰς καταγράψωσιν, ἀντιγράφουσι τὰς ὑπὸ τοῦ Βαΰλου, Μορέρη, Φρεχέρου, Ῥοσίου, Χάλαμ, καὶ ἄλλων ἀλλήλους ἀντιγραψάντων λεξικολόγων ἢ χρονογράφων ἀναφερομένας.

21) Κατὰ τὸν Ἅγιον Ἱερώνυμον, ἢ μᾶλλον κατὰ τὸν συγγραφέα τῶν Ἑβραϊκῶν Παραδόσεων, ἡ Νεκρόμαντις Πυθώνισσα αὕτη, περὶ ἧς τοσοῦτος γίνεται λόγος ἐν ταῖς Ἐκκλησιαστικαῖς συγγραφαῖς, ἦτο μήτηρ τοῦ Ἀβνέρ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Νέρ· κατὰ Δαυῒδ δὲ τὸν Κιμχλῆν ἦτο γυνὴ τοῦ Σωφρονίου, καὶ κατὰ Φλάβιον Ἰώσηπον ἦτον ἁπλῶς ἐπαίτις, ἥτις ἐκέρδιζε τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἐπαγγελομένη τὴν μαντείαν.

22) Σημειωτέον ὅτι, ἐκτὸς τῶν μνημονευθέντων ἐντύπων πονημάτων τοῦ Ἀλλατίου, ὑπάρχουσι κατακεχωρημένα ἐν πλείστοις συγγράμμασιν Ἑλλήνων συγγραφέων, ὑπὸ σοφῶν ἀνδρῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐκδεδομένων ἴδια αὐτοῦ σχόλια, διορθώσεις, μεταφράσεις, ἐπιστολαί, καὶ ποικίλαι ἀναγνώσεις (**variae lectiones**). Ἄξιαι δὲ περιεργείας εἶναι αἱ πολυπληθεῖς σημειώσεις καὶ παρατηρήσεις, αἱ ὑπ' αὐτοῦ γραφεῖσαι εἰς τὰ περιθώρια πλείστων βιβλίων τῆς Βαρβερινῆς καὶ τῆς Βατικανο-Παλατινῆς βιβλιοθήκης, ἅς περ ὁ τὴν Ῥώμην ἐπισκεπτόμενος δύναται εὐκόλως νὰ ἴδῃ περιεργείας χάριν. Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Βρετανικοῦ Μου-

σείου εὑρίσκεται ἀντίτυπον τῆς ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ 1566 εἰς φύλλον ὑπὸ Ἐῤῥίκου τοῦ Στεφάνου τυπωθείσης «Ἀνθολογίας διαφόρων ἐπιγραμμάτων παλαιῶν, εἰς ἑπτὰ βιβλία διῃρημένης. **Florilegium diversorum epigrammatum veterum, in septem libros divisum.»** Τούτου τὰ περιθώρεια τῶν σελίδων βρύουσι σημειώσεων ἰδιοχείρων τοῦ Ἀλλατίου. Ὁ χαρακτὴρ τῆς γραφῆς αὐτοῦ εἶναι καθαρώτατος, κανονικώτατος καὶ ὡραιότατος, ὡς δύναται ὁ ἀναγνώστης νὰ ἴδῃ ἐκ τῆς πρὸς τὸν Μαλιαβέκην ἐπιστολῆς αὐτοῦ, ἧς πανομοιότυπον κατεχωρίσθη ἄντικρυ τῆς 9 σελίδος τῆς διατριβῆς ταύτης.

23) Οὗτος ἦτο πρωτότοκος υἱὸς τοῦ πρίγγιπος Θωμᾶ Ῥοδοκανάκιδος καὶ τῆς Ἰουλίας Γκίζη, γεννηθεὶς ἐν Χίῳ τῇ 12 Δεκεμβρίου τοῦ 1548. Ἐσπούδασεν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Παρισίων, καὶ μετὰ ταῦτα ἐνυμφεύθη ἐν Φλωρεντίᾳ τῇ 6 Ἰουνίου τοῦ 1581 τὴν νεωτάτην θυγατέρα τοῦ μαρκησίου Λαυρεντίου Κορσίνη, προπάτορος τοῦ κατὰ τὰ 1730—1740 παπεύσαντος Κλήμεντος ΙΒʹ, ὀνομαζομένην Ἐσμεράλδαν, καὶ ἀπεβίωσεν ἐν Ῥώμῃ τῇ 1 Δεκεμβρίου τοῦ 1606, ταφεὶς ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας τοῦ χάριν τῶν Ἑλληνοπαίδων ἱδρυθέντος φροντιστηρίου τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου. Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος λατινικὴ μετάφρασις τοῦ Ἀλλατίου μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ πρωτοτύπου τοῦ πρίγγιπος Θεοδώρου ἀποτελεῖ κώδικα (σχήματος φύλλου, συγκειμένου ἐκ 310 σελίδων ἑκατέρωθεν γεγραμμένων, ὧν ἑκάστη σύγκειται ἐκ 34 γραμμῶν, ἐκτὸς τῆς πρώτης ἥτις περιέχει τὴν ἐπιγραφὴν καὶ ἥτις σύγκειται ἐξ 26, καὶ τῆς τελευταίας ἐκ 15), διατηρούμενον ἐν τῇ Βαλιτσελιανῇ βιβλιοθήκῃ, γεγραμμένον ἐπὶ χάρτου, καὶ δεδεμένον μὲ μέμβράναν, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶναι ἔντυπα ἐν τῷ κέντρῳ διὰ χρυσοῦ τὰ οἰκόσημα τοῦ Ἀλλατίου, δηλονότι, χρυσοῦς λέων, ὄρθιος, ἐκ πλαγίου μαχόμενος, καὶ ἔχων ἄνω τῆς κεφαλῆς ἀστέρα ὡσαύτως χρυσοῦν ἐπὶ κυανοῦ θυρεοῦ περικυκλωμένου ὑπὸ ἐρυθρᾶς ταινίας φερούσης ἀργυροῖς γράμμασι τὸ ῥητὸν **ΜΗΔΕΝ ΑΓΑΝ**, καὶ στεφομένου ὑπὸ διαδήματος ἀρχαίου εὐγενείας. (ε)

24) Πρωτογενὴς υἱὸς τοῦ πρίγγιπος Φραγγίσκου Ῥοδοκανάκιδος καὶ τῆς Δωροθέας, δευτεροτόκου θυγατρὸς τοῦ πρίγγιπος τῆς Χίου Ἱερωνύμου Ἰουστινιάνη, καὶ ἑπομένως ἀδελφὸς πρεσβύτερος τοῦ Δημητρίου,

---

(ε) Βλ. τὸ *οἰκόσημον τοῦτο ἐν τῷ 132 φυλλαδίῳ (σελ. 162) τῆς «Πανδώρας». Ὑπάρχει δὲ καὶ ἕτερον παραπλήσιον τούτῳ ἐπὶ τῶν σημάντρων τῶν ἐπιστολῶν, ἃς ἔγραψεν ὁ Ἀλλάτιος κατὰ τὰ 1626—1646 τῷ τε Ἀντωνίῳ Καρακιόλῳ καὶ Φραγγίσκῳ Βολβίτῳ· εἰσὶ δὲ αὗται δεκατρεῖς, ἐν τῇ τῆς Νεαπόλεως Ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ ἀποκείμεναι καὶ τοὺς ἀριθμοὺς XIII. B 38 καὶ 39 φέρουσαι. Παρατηρητέον δὲ ὅτι ὁ ἄνω τῆς κεφαλῆς τοῦ λέοντος ἀστὴρ δὲν ὑπάρχει· ὁ λέων στηρίζει τοὺς ἐμπροσθίους πόδας ἐπὶ κλάδου δένδρου, καὶ ὁ θυρεὸς ἀντὶ νὰ στέφηται ὑπὸ διαδήματος στέφεται ὑπὸ περικεφαλαίας ἐχούσης ἐπὶ τοῦ λόφου προτομὴν λέοντος, οὗτινος ὡσαύτως οἱ ἐμπρόσθιοι πόδες στηρίζονται ἐπὶ κλάδου δένδρου ἀπαραλλάκτως ὡς εἰκονίζεται ἐπὶ τοῦ θυρεοῦ.*

περὶ οὗ ἴδε τὴν 26 σημείωσιν. Ἐγεννήθη ὁ Στέφανος ἐν Παρισίοις τὴν 20 Δεκεμβρίου τοῦ 1590 ἔτους, ἔκαμε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τῷ ἐκεῖ Πανεπιστημίῳ καὶ ἔγραψε παντοῖα φιλολογικὰ καὶ ἱστορικὰ συγγράμματα ἑλληνιστί, γαλλιστὶ καὶ λατινιστί, ἅτινα πάντα ἐκδοθήσονται συντόμως μετὰ πάντων τῶν μέχρι τοῦδε ἀνεκδότων ἢ ἐκδεδομένων συγγραμμάτων τῶν γραφέντων ὑπὸ Ῥοδοκανακιδῶν, ἢ πραγματευομένων μόνον περὶ τοῦ Ῥοδοκανακείου Οἴκου, συγγραφέντων δὲ ὑπὸ ἄλλων ἀνδρῶν, ὑπὸ πολυμαθῶν ὁμογενῶν, σοφῶν Ἄγγλων συμπολιτῶν, καὶ περιωνύμων Γερμανῶν ἱστορικῶν. Ἐξέδωκε δὲ διὰ τοῦ τύπου τὸ πρῶτον μετ' ἰδίας λατινικῆς μεθερμηνεύσεως, τῷ 1648, ἐν Παρισίοις, εἰς φύλλον (σελ. 340), καὶ ἀνέθεσε τῇ βασιλίσσῃ τῆς Γαλλίας Ἄννῃ τῇ Αὐστριακῇ, μητρὶ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', τὸ σπουδαῖον ἱστορικὸν σύγγραμμα, τὸ γραφὲν ὑπὸ τοῦ προπάτορος αὐτοῦ, δεσπότου Δημητρίου τοῦ Ῥοδοκανάκιδος, τοῦ καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰωάννου Η' τοῦ Παλαιολόγου, μεγάλου δουκὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως χρηματίσαντος. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἱστορεῖ τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν Μιχαὴλ Η', Ἀνδρονίκου Β', Ἀνδρονίκου Γ', Ἰωάννου Ε', Μανουὴλ Β', Ἰωάννου Η', καὶ Κωνσταντίνου ΙΓ', τῶν Παλαιολόγων, ἐν ταῖς Βυζαντιναῖς χώραις διαπραχθέντα ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν, **Demetrii Rhodocanakidis, Magni Ducis, Annales; cum versione Latina et annotationibus Stephani Rhodocanakidis, Principis.** Ἐτελεύτησε δὲ ἐν Χίῳ τὴν 3 Ἰανουαρίου τοῦ 1680 ἔτους, ἄγαμος. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος χειρόγραφον εἶναι γεγραμμένον ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου εἰς μέγα ὄγδοον, καὶ συνίσταται ἐκ 230 σελίδων, αἵτινες διαφέρουσι κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν γραμμῶν, ἐξ αἰτίας τῶν χασμάτων τὰ ὁποῖα προέρχονται ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων διαφόρων ποιημάτων παντοίας ὕλης, ἅτινα περιέχονται ἐν αὐτῷ, φυλάττεται δὲ ἐντὸς ἐρυθρᾶς δερματίνης θήκης ἄνευ οὐδενὸς χρυσοῦ ἢ ἀργυροῦ κοσμήματος, καὶ ἀπόκειται μετ' ἄλλων λίαν σπουδαίων συγγραμμάτων, καὶ αὐτῶν ἀνεκδότων, τοῦ αὐτοῦ, ἐν τῇ ἐν Ῥώμῃ Βαλιτσελιανῇ βιβλιοθήκῃ, ἐν ᾗ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐῤῥέθη, σώζονται καὶ τὰ πλεῖστα τῶν χειρογράφων βιβλίων τοῦ Ἀλλατίου.

25) Νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ πρίγγιπος Δημητρίου, πάππου τοῦ μνημονευθέντος Στεφάνου (βλ. σημ. 24, ἐν σελ. 131), καὶ τοῦ μνημονευθησομένου Δημητρίου (βλ. σημ. 26, ἐν σελ. 134). Ἐγεννήθη ἐν

Ῥώμῃ τῇ 12 Ἰουνίου τοῦ 1540 ἔτους, ἐσπούδασεν ἐν τῷ Κολλεγίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, καὶ ἀπεβίωσε τῇ 13 Ἰουνίου τοῦ 1631, ἐν Ῥώμῃ, ταφεὶς ἐν τῷ τοῦ Κολλεγίου ὁμωνύμῳ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου. Τὸ ἰδιόχειρον χειρόγραφον τῆς ἐπιστολιμαίας ταύτης διατριβῆς πρὸς τὸν πάπαν Παῦλον τὸν Ε΄, τοῦ πρίγγιπος Ἰωάννου, εἶναι γεγραμμένον ἐπὶ περγαμηνῆς καὶ περιβεβλημένον ὑπὸ ὑφάσματος κυανοῦ πεποικιλμένου ὑπὸ ἀργυρῶν κοσμημάτων μετὰ τῶν συμβόλων, τῶν φερομένων συνήθως ὑπὸ τῶν δευτερογεννῶν υἱῶν τοῦ πρώτου κλάδου τοῦ Ῥοδοκανακείου Οἴκου (ϛ) ἐν τῷ κέντρῳ, σώζεται δὲ ἐν τῇ Βατικανείῳ βιβλιοθήκῃ· τὸ δὲ ἀντίγραφον τοῦ Ἀλλατίου μετὰ τῆς λατινικῆς αὐτοῦ μεθερμηνεύσεως ἐν τῇ Βαλιτσελιανῇ. Τὸ Ῥοδοκανάκειον ἐπὶ μεμβράνης χειρόγραφον εἶναι σχήματος μεγάλου τετάρτου, σύγειται ἐκ 45 σελίδων ἑκατέρωθεν γεγραμμένων καὶ περιεχουσῶν 20 γραμμὰς ἑκάστη, μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς πρώτης, τῆς περιεχούσης χρυσοῖς γράμμασι τὴν ἐπιγραφὴν αὐτοῦ, μετα τῶν συμβόλων τοῦ Βοργεζίου Οἴκου, εἰς ὃν ἀνῆκεν ὁ πάπας Παῦλος Ε΄, καὶ τῶν τοῦ συγγραφέως. Τὸ δὲ Ἀλλάτειον ἐπὶ χάρτου χειρόγραφον εἶναι σχήματος μικροῦ φύλλου, σύγκειται ἐξ 79 σελίδων, ἑκατέρωθεν γεγραμμένων καὶ ἐχουσῶν ἐξ ἑνὸς μέρους τὸ ἑλληνικὸν κείμενον, καὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου τὴν λατινικὴν μετάφρασιν, καὶ προσφωνεῖται τῷ συγγραφεῖ Ἰωάννῃ. Παρατηρεῖται δὲ, ὅτι αἱ τοῦ αὐτοῦ σχήματος αὗται σελίδες περιέχουσι διάφορον ἀριθμὸν γραμμῶν, καί τοι ὑπαρχούσης μιᾶς μόνον ἐπιγραφῆς εἰς τὴν πρώτην σελίδα τὴν μετὰ τὸ προμετώπιον. Τὸ δέσιμον τοῦ χειρο-

(ϛ) Ἴδε ζωγραφικὸν ἀφομοίωμα τῶν συμβόλων τούτων, ἐν τῇ σελίδι τοῦ ἀνὰ χεῖρας πονηματίου, τῇ περιεχούσῃ τὴν ἀνάθεσιν αὐτοῦ τῷ μόνῳ μου ἀδελφῷ πρίγγιπι Θεοδώρῳ ὅστις ὡς δευτερότοκος φέρει τὰ αὐτὰ καὶ αὐτὸς ὡς τὸν πρόγονον ἡμῶν Ἰωάννην. Τὰ σύμβολα δὲ ταῦτα εἶναι τὰ ἑξῆς· δικέφαλος χρυσοῦς ἀετὸς, αὐτοκρατορικῶς ἐστεμμένος, ἔχων τὰς πτέρυγας ἀναπεπταμμένας, κρατῶν διὰ τῶν ὀνύχων ἐρυθρὰν ταινίαν φέρουσαν χρυσοῖς κεφαλαίοις γράμμασι τὰς λέξεις ΕΝ ΡΟΔΩ ΑΝΘΩ, καὶ φέρων ἐπὶ τοῦ στήθους ἐπὶ κυανοῦ θυρεοῦ, κυκλουμένου διὰ τοῦ περιδεραίου τῶν Μεγαλοσταύρων Ἱπποτῶν τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Κωνσταντινείου Τάγματος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἀργυροῦν σταυρὸν, ὅστις τέμνει αὐτὸν εἰς τέσσαρα τμήματα, ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὁποίων κάτωθεν ἐλλειψοειδοῦς κύκλου ἐξ ἓξ ἀργυρῶν ἀστέρων εἰκονίζεται ἀνεστραμμένον Ἰουστινιάνειον διάδημα ἐκ χρυσοῦ, πορφύρας καὶ μαργαριτῶν, πλῆρες ἀργυρῶν ῥόδων, ἔχον ἐπὶ τοῦ κέντρου τοῦ σταυροῦ ὠοειδῆ θυρεΐσκον αὐτοκρατορικῶς ἐστεμμένον καὶ εἰκονίζοντα τὰ Βυζαντινὰ Ἐθνόσημα, δηλονότι χρυσοῦν ἀετὸν δικέφαλον ἐπὶ ἐρυθροῦ ἐδάφους, ἔχοντα ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡγεμονικὸν στέμμα ἐκ χρυσοῦ, κυανοῦ βελούδου καὶ τιμαλφῶν λίθων.

γράφου εἶναι ἁπλουστάτη κιτρινωποῦ χρώματος μεμβράνη ἐν εἴδει χαρτοφυλακείου, τὸ ὁποῖον περικλείεται διὰ ταινίας ὡσαύτως ἀπὸ μεμβράναν καὶ φέρει ὄπισθεν μελανοῖς γράμμασι τὴν ἐπιγραφήν, **Illustrissimi Celsissimique Principis Ioannis Rhodocanacidis, Chiensis, Ad Summum Pontificem Paulum V Epistola, De Procuranda Unione Græcorum, Cum Versione Latina Et Notis Leonis Allatii, Chiensis.**

26) Ἐγεννήθη τὴν 4 Αὐγούστου τοῦ 1592 ἔτους ἐν τῷ ἐν Χίῳ Ῥοδοκανακείῳ Πύργῳ, ὅστις ᾠκοδομήθη μὲν κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα ὑπὸ τοῦ προπάτορος αὐτοῦ Ἀνδρονίκου Δοῦκα τοῦ Ῥοδοκανάκιδος, ἀρχιναυάρχου τότε ὄντος τοῦ αὐτοκράτορος τῶν Βυζαντινῶν Ῥωμανοῦ τοῦ Β', διεσώθησαν δὲ μέχρι τοῦ νῦν οὐρανομήκη τινὰ αὐτοῦ κεκαυμένα λείψανα(ζ).

Δευτερότοκος υἱὸς ὢν τοῦ πρίγγιπος Φραγγίσκου Ῥοδοκανάκιδος (τοῦ συγγραφέως τῶν συγγραμμάτων, τῶν ἐπιγραφομένων, **Histoire des anciens Ducs et autres Souverains de l'Archipel, avec une Description de l'Isle de Chio ou Scio; etc., etc., etc. à PARIS, 1600,** εἰς 8ον, καί, **Les Hommes Nobles et Illustres de l' Isle de Chio; etc., etc., etc. à PARIS, 1620,** εἰς 4ον), καὶ τῆς πριγγιπέσσης Δωροθέας (δευτερογενοῦς θυγατρὸς τοῦ πρίγγιπος Ἱερωνύμου Ἰουστινιάνη, νεωτέρου υἱοῦ τοῦ τελευταίου τῆς Χίου ἀτυχοῦς ἄνακτος Βικεντίου, καὶ τῆς μαρκησίας Ἑλένης Γριμάλδη), καὶ μαθητὴς χρηματίσας ἐν ἄλλοις καὶ τοῦ ἐν ἰατροῖς ἀρίστου, καὶ ἐν θεολόγοις δεινοῦ Γεωργίου τοῦ Κορεσσίου (η), μετέβη τὴν 5 Αὐγούστου τοῦ 1614 ἀπὸ τοῦ ἐν Πίσῃ φροντιστηρίου εἰς Πίσαυρον (**Pesaro**), παρὰ τῷ ἐκεῖ τότε διατρίβοντι ἐξαδέλφῳ αὐτοῦ

(ζ) Ἀπεικόνισμα τοῦ τὴν σήμερον κεκαυμένου τούτου Πύργου ὑπάρχει ἐν τῷ συγγράμματι, τῷ ἐπιγραφομένῳ, **Constantine XIII, Palaeologus, or the Fall of Constantinople. Written by H. I. H. Prince Constantine Rhodocanakis, Grecian of the Isle of Chios, etc., etc., etc., and dedicated to His Imperial Highness Prince Panteleon Rhodocanakis, Titular Sovereign of the Byzantine Empire, and Hereditary Grand Master of the Most Holy, Most Noble, and Most Illustrious Orders of Saint George, and of Saint Michael. London, Printed by W. G., in the year 1672,** εἰς φύλλον.

(η) Ἴδε τὴν εἰκόνα καὶ ἀνάγνωθι τὴν βιογραφίαν τοῦ μεγάλου τούτου τῆς Ὀρθοδοξίας προμάχου ἐν τῷ ἡμετέρῳ πονηματίῳ τῷ ἐπιγραφομένῳ, «Δοκίμιον περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν συγγραμμάτων Γεωργίου Κορεσσίου, τοῦ Χίου. Ἀθήνησιν, Τύποις Λαζ. Δ. Βιλλαρᾶ, ΑΩΟΒ', εἰς 4ον.»

πρίγγιπι Θεοδώρῳ τῷ Παλαιολόγῳ ὅστις κατήγετο ἀπ' εὐθείας (θ) ἐκ τοῦ Ἰωάννου, πρωτοτόκου υἱοῦ τοῦ ἀτυχοῦς δεσπότου τῆς Ἀχαΐας Θωμᾶ, νεωτάτου ἀδελφοῦ τοῦ δυστυχεστάτου τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου ΙΙ΄, καὶ ὅστις ἐτελεύτησεν ἐν τῇ κωμοπόλει Λάνδουλφ τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ κομητείας Κόρνγουωλ, κατὰ τὴν 18 Ὀκτωβρίου τοῦ 1636 ἔτους, καὶ τὴν 20 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐτάφη ἐντὸς τοῦ ἐκεῖ ἐνοριακοῦ Προτεσταντικοῦ ναοῦ, ὡς μαρτυροῦσι τὸ ἐν τῇ Μητροπόλει τῆς ἐν τῇ κομητείᾳ Δέβον πόλεως Ἔξετερ κατὰ καλὴν τύχην ἀποκείμενον ἀντίγραφον, τοῦ πρωτοτύπου ἠκρωτηριασμένου κατὰ τὰ ἔτη ἐκεῖνα, ληξιαρχικοῦ βιβλίου γεννήσεων, γάμων καὶ ἀποβιώσεων τῶν κατοίκων τῆς Λάνδουλφ, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ κειμένου κατὰ πρόσωπον τοῦ εἰσερχομένου εἰς τὴν ἐκεῖ ἐκκλησίαν τεθεῖσα χαλκίνη λεπὶς ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ παρανόμου δευτέρου γάμου αὐτοῦ μετὰ τῆς Ἀγγλίδος Μαρίας Γουλιέλμου **Balls** γεννηθέντων τέκνων αὐτοῦ, καὶ μέχρι τῆς σήμερον δια-

---

(θ) Βλ. περὶ τοῦ γνησίου τούτου διαδόχου τοῦ Βυζαντινοῦ θρόνου, μετὰ τῶν ἐν τῇ ὑπ' Ἀρ. ια σημειώσει τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου σημειωμένων συγγραμμάτων, καὶ τὰ ἀκόλουθα. **Archaeologia, or miscellaneous tracts relating to antiquity published by the Society of Antiquaries of London. (Vol. XVIII, Pag. 83—104). London 1817, εἰς 4ον. Notes and Queries. (1 Ser., Vol. V, Pag. 173, 280, 357, VIII, 408, 526, X, 434, 350, 409, 494, 500; 3 Ser., Vol. VII, Pag. 403, 439, 506, XI, 485, 531, XII, 30, 54). London, 1852—1867, εἰς 4ον. James Emerson's The history of Modern Greece, from its conquest by the Romans, B. C. 146, to the present time. (Vol. II, Pag. 14?—148.). London, 1830, εἰς 4ον. Sir Robert H. Schomburgk's The history of Barbadoes; comprising a geographical and statistical description of the Island, etc. (Pag. 228-231). London, 1848, εἰς 8ον. John Odmixon's The British Empire in America. (Vol. II, Pag. 111.) London, 1708, εἰς 8ον. Rev. Daniel Lysons' and Rev. Samuel Lysons' Magna Britannia; being a concise topographical account of the several counties of Great Britain. (Vol. III, Pag. 172). London, 1806—22, εἰς 4ον. Captain J. H. Lawrence-Archer's Monumental inscriptions of Barbadoes and Jamaica. N° 1. Barbadoes. (ἐν τῷ Gentleman's Magazine, October and November 1863, New Series, Vol. XV, Pag. 426—434, 567—575). London, 1863, εἰς 8ον. John Murray's A handbook for travellers in Devon and Cornwall. (Pag. 253). London, 1863, εἰς 8ον. Chamber's Edinburgh Journal. (Vol. XVII, Pag 24—27). London 1852, εἰς 4ον.** Τὸ ἐν τῷ ἑβδομαδιαίῳ τούτῳ περιοδικῷ συγγράμματι περὶ τῶν τελευταίων Παλαιολόγων ἄρθρον, μεταφρασθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου Γ. Δ. Πέκου, κατεχωρίσθη ἐν τῷ Γ' τόμῳ σελ. **375—380**, τῆς «Πανδώρας.» **(Transactions of the Historic Society of Lancashire and**

τηρουμένη. Τοῦ Θεοδώρου τούτου τὴν μονογενῆ θυγατέρα, καὶ ἑπομένως κληρονόμον τῆς τε περιουσίας καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ Βυζαντινοῦ θρόνου δικαιωμάτων αὐτοῦ (οὐδενὸς ὑπάρχοντος ἄῤῥενος νομίμου γόνου τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει βασιλευσάντων Αὐτοκρατόρων, ἵνα κληρονομήσῃ αὐτὰ κατὰ προτίμησιν), Θεοδώραν Παλαιολογίναν, ἥτις ἐγεννήθη ἐκ τῆς μόνης νομίμου συζύγου αὐτοῦ Εὐδοξίας Κομνηνῆς (ι), ἐν Χίῳ κατὰ τὴν 6

Cheshire. (Vol. IX, Pag. 213—222, ἔνθα ἐδημοσιεύθη καὶ ζωγραφικὸν ἀφομοίωμα τῆς ἐν τῇ ἐνοριακῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Λάνδουλφ χαλκίνης ἐπιτυμβίου λεπίδος). Liverpool, 1857, εἰς 8ον. Callendars of State Papers (τῆς Μεγάλης Βρετανίας). Domestic Series, 1628—1629, Pag. 27, March 19, 1628. «Letter in French from Theodore Palaeologus to the Duke of Bukingham thanking him far courtesy shown to him at Plymouth from which he dates. Is a gentleman born of a good Hause and with accomplishments worthy of the name he bears but unfartunate in the reverse of fortune experiensed by his ancestors and himself. Has lived in war from his youth as the Prince of Orange and other noblemen French and English can testify. Offers his service to the King of England.» Domestic Series, 1633—1634, Pag. 423, Jan. 18, 1634. «Gregory Argyropulus a Grecian minister examined as tu how he received a Safe Conduet. Replied that he came to England about September 7th last, with letters frum the Patriarch of Constantinople to Andreas Palaeologus a Grecian.» Σπυρίδωνος Ζαμπελίου, Μελέτην ἱστορικὴν περὶ Μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ. (Σελ. 579—581). Ἐν Κερκύρᾳ, 1852, εἰς 8ον. Μαρίνου Π. Βρετοῦ, Ἐθνικὸν ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1869. (Σελ. 492—496.) Ἐν Παρισίοις, 1869, εἰς 8ον, καὶ ἄλλα, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα παραλείπομεν, ὡς ὄντων ἁπλῶς ἀντιγραφῶν ἐκ τῶν μνημονευθέντων βιβλίων. Μεταξὺ τῆς 323 καὶ 324 σελίδος τοῦ συγγράμματος, Constantine XIII, Palaeologus, or the Fall of Constantinople. etc., (Ἴδε σημ. ἐν σελ. 134, κ. 139), ὑπάρχει ἡ εἰκὼν τοῦ τελευταίου τούτου ἄῤῥενος γόνου τοῦ κλεινοῦ καὶ ἑλληνοχάρεως τῶν Παλαιολόγων φύλου, χαλκογραφεῖσα τῷ 1670 ἔτει ὑπὸ τοῦ διασήμου Γάλλου γλύπτου Ἀντωνίου Masson, ἐξ εἰκόνος γραφείσης τῷ 1634, ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τοῦ περικλεοῦς Φλεμανδοῦ ζωγράφου Ἀντωνίου Van Dyck διὰ χρωμάτων, καὶ διατηρηθείσης ἐν τῷ εἰς Χίον Πύργῳ ἡμῶν μέχρι τοῦ 1822, ὅτε ἀπωλέσθη μετ᾽ ἄλλων πολλῶν ἱστορικῶν οἰκογενειακῶν κειμηλίων, ἁρπαγὲν ἢ πυρποληθὲν ὑπὸ τῶν Τούρκων.

(ι) Τρίτης θυγατρὸς Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, καὶ Ἑλένης Καντακουζινῆς. Ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν 12 αὐγούστου 1575, συνεζεύχθη τῷ Θεοδώρῳ Παλαιολόγῳ ἐν Χίῳ τὴν 6 Ἰουλίου 1593, καὶ ἐτελεύτησεν ἐκεῖ μετὰ ἓν ἔτος ἀκριβῶς κατὰ τὴν γέννησιν τῆς θυγατρός της Θεοδώρας. (Ἴδε Notes and Queries, 3 Ser., Vol. VIII, Pag. 506. Londan, 1865, καὶ τὰ ἐν ταῖς ὑπ᾽ ἀριθ. (θ) καὶ (ια) σημειώσεσι μνημονευόμενα συγγράμματα)

Ἰουλίου τοῦ 1594, ἐνυμφεύθη ὁ πρίγκηψ Δημήτριος Ῥοδοκάνακις (ια) κατὰ τὴν 10 Ὀκτωβρίου τοῦ 1614 ἐν τῷ ἐν Νεαπόλει ἑλληνικῷ ναῷ τῶν

(ια) Ἀνάγνωθι ἐν ἐκτάσει τὰ ἐν τῷ πονηματίῳ τούτῳ περὶ τῶν Παλαιολόγων, Ῥοδοκανακιδῶν καὶ ἄλλων Βυζαντινῶν Οἴκων ἱστορούμενα ἐν τοῖς συγγράμμασιν: Ἱστορία τῆς νήσου Χίου, ὑπὸ Νικολέου Βλαστοῦ τοῦ Κρητός. (Ἐν σελ. 15—16, 43—49, 80—85, 89, 150—158). Venetiis, 1498, εἰς 4ον. Γενεολογικὰ στέμματα ἐνίων περιφανῶν Βυζαντινῶν Οἴκων ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς νῦν ἐποχῆς, συλλεγέντα ἐκ παντοδαπῶν παλαιῶν τε καὶ νέων χειρογράφων, παρὰ Ἀρσενίου ταπεινοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μονεμβασίας (Ἐν σελ. 121—146). Venetiis, 1533, εἰς φύλλον. Ὠδὴ εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Ἐκλαμπροτάτου καὶ Γαληνοτάτου Πρίγγιπος Φραγγίσκου τοῦ Ῥοδοκονάκιδος, ποιηθεῖσα παρὰ Ζαχαρίου ἱερέως Σκορδυλίου Κρητός, τοῦ παρεπίκλην Μαραφαρᾶ, καὶ ἐπιτρόπου τοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Ἰωάσαφ (Ἐν σελ. 1—28). Ἐν Ἐνετίαις, φφξβ', εἰς 4ον. Iacobi Palaeologi, Principis Byzantini, Chios illustrata (Αὐτόγραφος κώδηξ γραφεὶς ἐπὶ περγαμηνῆς κατὰ τὸ 1595 ἔτος ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ ἀκολούθου τοῦ Φαούστου Σοσίνου πρίγγιπος Ἰακώβου Παλαιολόγου. Συνίσταται ἐκ 584 σελίδων, σχήματος τετάρτου, ἑκατέρωθεν γεγραμμένων, ὧν ἑκάστη σύγκειται ἐκ 30 γραμμῶν, ἐκτὸς τῶν περιεχουσῶν τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τῶν κεφαλαίων, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς ἀλλάσσει. Ἀπόκειται ἐν τῇ Βατικανείῳ βιβλιοθήκῃ καὶ πραγματεύεται περὶ τοῦ Ῥοδοκανακείου Οἴκου, πρὸ πάντων ἐν ταῖς σελίσι 40—64, 183—212, 284—5, 311—18, 411—416.) Histoire des anciens Ducs et autres Souverains de l'Archipel, avec une Description de l'Isle de Chio ou Scio. Par Monseigneur le Prince François (Πατὴρ τῶν ἀνωτέρω [βλ. σημ. 24 καὶ 26] μνημονευθέντων Στεφάνου καὶ Δημητρίου, μονογενὴς δὲ υἱὸς τοῦ πρίγγιπος Δημητρίου, πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ τοῦ ἀναφερθέντος [βλ. σημ. 25] Ἰωάννου, καὶ τῆς Ἑλένης μόνης θυγατρὸς τοῦ τῶν Βυζαντινῶν τιτουλαρίου αὐτοκράτορος Προσπέρου Παλαιολόγου, δισεγγόνου τοῦ δεσπότου Θωμᾶ, ἀδελφοῦ τοῦ τελευταίου ἐν Κωνσταντινουπόλει ἄρξαντος βασιλέως Κωνσταντίνου, καὶ Ἄννης τῆς Δαλασσηνῆς. Εἶδε καὶ οὗτος τὸ φῶς ἐν τῷ προπατορικῷ αὐτοῦ ἐν Χίῳ πύργῳ τῇ 18 Ἰανουαρίου τοῦ 1560 ἔτους, ἐσπούδασεν ἐν Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, ἐνυμφεύθη [1 Ἰουνίου 1589] τὸ εἰκοστὸν ἔννατον τῆς ἡλικίας ἄγων ἐν Παρισίοις τὴν δευτερογενῆ θυγατέρα τοῦ πρίγγιπος τῆς Χίου Ἱερωνύμου Ἰουστινιάνη καὶ ἐδολοφονήθη ἐν Χίῳ τὴν νύκτα τῆς 15 Ὀκτωβρίου τοῦ 1640 ὑπὸ ἀγνώστου χειρὸς καταλιπὼν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ κολοσσιαίου σχεδίου, τὸ ὁποῖον εἶχε συλλάβει μετὰ τοῦ τότε βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου ΙΓ', ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ ὁποίου ἐπὶ πολλὰ ἔτη διέτριψε, πρὸς ἐκδίωξιν τῶν Τούρκων ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ ἀνέγερσιν τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας). Rhodocanaki, fils du Seigneur Démétrius, l'un des Seigneurs de la dite Isle, et d' Hélène Palaeologue, descendante des Empereurs de Constantinople, etc. (Ἐν σελ. 3—14, 52—59, 61—68, 113—146, 161—163, 176—183, 219—226, 280—283, 331—340, κ. ἀλ.) à Paris, 1600, εἰς 8ον. Les Hommes Nobles et Illustres de l' Isle de Chio; escrit par Son Altesse Monseigneur le

ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, τῷ ἱδρυθέντι ὀλίγον μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων ὑπὸ Θωμᾶ Ἀξάνη

Prince François D. Rhodocanakis, Seigneur de la dite Isle, etc., et adressé à S. A. le très illustre Prince Gaston, Duc d'Anjou, etc. (Ἐν σελ. 2—14, 68—94, 116—144, 216—229, 244—246, 250, 275—296, 308—311, 312—323, 380—419, 440, κ. ἀλ.) à Paris 1620, εἰς 4ον. L'Instabilità della Fortuna, Oda del Monsignor Giovanni Matteo Caryofilo, Archiuescouo d' Iconio, dedicata all' Altezza Serenissima di Demetrio Rhodocanaki, Prencipe di Constantinopoli (Ἐκ σελ. 43.) In Roma, 1630, εἰς 8ον. Ἱστορία συνοπτικὴ τοῦ τῶν Ῥοδοκανακιδῶν περικλεοῦς γένους, συλλεγεῖσα ἐκ διαφόρων χειρογράφων, ὑπὸ Γρηγορίου Ἱερομονάχου καὶ πρωτοσυγκέλου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τοῦ ἐκ τῆς Ἁγίας Μονῆς τῆς Νέας, τῆς κειμένης ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ (Ἐκ σελ. 484). Ἐν Ἰασίῳ, ͵αχλδ΄, εἰς φύλλον. Ἰωάννου Ἀνδρέα Σταυρινοῦ τοῦ Χίου, καὶ Μεγάλου Βιβλιοθηκαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, Μονῳδία ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Ὑψηλοτάτου, Θεοσεβεστάτου καὶ Ἐνδοξοτάτου Αὐθέντου καὶ Ἡγεμόνος, Κυρίου, Κυρίου, Φραγγίσκου Ῥοδοκανάκιδος τοῦ Χίου (Ἐκ σελ. 86). Βενετία, 1640, εἰς 8ον. Demetrii (Ἐγεννήθη τῷ 1365, Ἰανουαρίου 10, ἐν τῷ ἐν Χίῳ Ῥοδοκανακείῳ πύργῳ, ἐνυμφεύθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1398, Ἰανουαρίου 6, Σμαράγδαν τὴν μονογενῆ θυγατέρα τοῦ στρατοπεδάρχου Κωνσταντίνου Νοταρᾶ καὶ τῆς Ἄννης Μαξίμου καὶ ἐφονεύθη τῷ 1453 κατὰ τὴν θλιβερὰν ἐκείνην τῆς ἁλώσεως ἡμέραν, καθ' ἣν καὶ ὁ συγγενὴς καὶ φίλος αὐτοῦ Κωνσταντῖνος ὁ ΙΙ˝, ὅστις ἀπέπλυνε διὰ τοῦ ἡρωϊκοῦ αὐτοῦ θανάτου τὰ ἁμαρτήματα τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντων, ἀποδείξας ἑαυτὸν ἄξιον τῆς πορφύρας τῶν Καισάρων καὶ ἐξασφαλίσας τὰ ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔπεσε διὰ τῆς ξενικῆς μαχαίρας, τὰ δικαιώματα τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ. Ἦτο δὲ ὁ Δημήτριος δευτερογενὴς υἱὸς τοῦ δεσπότου Μιχαὴλ Δούκα τοῦ Ῥοδοκανάκιδος ἐκ τῆς πρώτης αὐτοῦ γυναικὸς Ἰουλίας, μονογενοῦς θυγατρὸς τοῦ μεγάλου δρουγγαρίου Γεωργίου Συναδινοῦ καὶ τῆς Ἄννης Συργιάννης. Εἰκοσιπενταετὴς τὴν ἡλικίαν διωρίσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰωάννου Ε΄ πρωτοσπαθάριος, ὕστερον δὲ ὑπὸ τῶν διαδεχθέντων αὐτὸν Μανουὴλ Β΄, Ἰωάννου Η΄ καὶ Κωνσταντίνου ΙΙ˝ κοντόσταυλος, δοὺξ τῶν σχολῶν καὶ τέλος μέγας δοὺξ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὑπούργημα, τὸ ὁποῖον μετ' αὐτὸν ἔλαβε διὰ τελευταίαν φορὰν ὁ ἐκ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἐξάδελφος Λουκᾶς Νοταρᾶς, περὶ οὗ τοσαῦτα καλὰ καὶ κακὰ ἐγράφησαν, ἀλλ' ὅστις πάντα τὰ ἀτοπήματα, ἅτινα ἔπραξεν, ἐξήλειψε διὰ τῶν τελευταίων στιγμῶν τοῦ μαρτυρικοῦ αὐτοῦ θανάτου. Ἐκτὸς τοῦ ἄνω συγγράμματος ἔγραψεν ὁ μέγας δοὺξ Δημήτριος πολλὰ καὶ παντοῖα συγγράμματα ἐν τῇ Βατικανείῳ βιβλιοθήκῃ, τὰ πλεῖστα χειρόγραφα, ἀποκείμενα, ἅτινα συντόμως ἐκδοθήσονται, καθὸ πραγματευόμενα περὶ τοῦ γένους ἡμῶν) Rhodocanakidis, Magni Ducis, Annales; cum versione Latina et annotationibus Stephani (ὅλ. σελ. 131—2) Rhodocanakidis, Principis (Ἐν σελ. 253—259, 264—266, 283—289, 310—318, 330, κ. ἀλλ.). Parisiis, MDCXLVIII, εἰς φύλλον. Historia Genealogica dell' Antichissima e Augustissima Casa, Duca-Angela-Comnena-Paleologa-Rhodocanaki, composta dal Signor D. Inigo

τοῦ καὶ τὴν ἔνδοξον ἐπωνυμίαν Παλαιολόγος εἰς τὸ οἰκογενειακὸν αὐτοῦ ὄνομα κατὰ τὴν τότε συνήθειαν προσθέσαντος διὰ τὴν πρὸς τὴν οἰκο-

---

Velez di Guevara, e Tassis, Conte d' Ognate, e Villa Mediana, Signor della Casa di Gneuara, e d'Orbea, e delle Ville di Gueuara, Saliniglia, Celduendo, e di Valuerde; Commendator d' Albaniglia, Corriero Maggiore di Sua Moestà, e suo Vicerè, e Capiton Generale nel Regno di Napoli ('Ex σελ. 220). Napoli, MDCL, εἰς 4ον. Leonis Allatii, Palaeologae gentis, vicissitudines ('Εν σελ. 227—236). Romoe, MDCLXV, εἰς 4ον. Leonis Allatii, Istoria Genalogica e Cronologica della Nobilissima Famiglia Rhodocanaki, di Scio. ('Ex σελ. 290). Romae, MDCLXVI, εἰς 4ον. Λόγιοι τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος, ὑπὸ τοῦ Πανιαδεσιμωτάτου 'Αλοϋσίου Γραδενίγου τοῦ Κρητικοῦ, 'Αββᾶ καὶ Βιβλιοφύλακος τοῦ 'Αγίου Μάρκου ('Εν σελ. 131—139, 180—194, 208, 251). 'Ενετίῃσιν, ͵αχοέ, εἰς 4ον. 'Ιγνατίου Μινδονίου τοῦ Χίου, Μοναχοῦ τοῦ τάγματος τοῦ 'Αγίου Βασιλείου, Βιογραφίαι τῶν κατὰ τὸν ις' καὶ ιζ' αἰῶνα ἐν τῇ 'Εσπερίᾳ Εὐρώπῃ ἀκμασάντων λογίων εὐγενῶν Χίων ('Εν σελ. 14-20, 40-68, 80-94, 143-161, 184, 191, 193-8). Parisiis, 1699, εἰς 4ον. 'Απομνημονεύματα τῆς Βυζαντινῆς Αὐλῆς, ὑπὸ Κωνσταντίνου 'Ροδοκανάκιδος τοῦ Χίου, εὐγενοῦς Βυζαντίου, καὶ τοῦ Γαληνοτάτου ἄρχοντος Καββόλου τοῦ Βου καὶ Θεοφυλάκτου τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, Γαλλίας καὶ 'Ιβερνίας Βασιλέως, Ιατροῦ καὶ χυμικοῦ ἐπιτίμου. Ἔγραφον ἐν Λονδίνῳ τῷ Χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ ἑξηκοστῷ ὀγδόῳ μετὰ Χριστὸν ἔτει (Αὐτόγραφος χάρτινος κώδηξ εἰς τέταρτον συγκείμενος ἐκ 1880 σελίδων ἑκατέρωθεν γεγραμμένων, ὧν ἑκάστη περιέχει εἴκοσι καὶ ὀκτὼ στίχους, ἐκτὸς τῆς πρώτης, ἥτις περιέχει δώδεκα συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐν κεφαλαίοις γράμμασι μνημονευθείσης ἐπιγραφῆς, καὶ τῆς τελευταίας, ἥτις περιέχει εἴκοσι καὶ τέσσαρας, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν περιεχουσῶν τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τῶν διαφόρων κεφαλαίων, ἐξ ὧν συνίσταται τὸ σύγγραμμα, καὶ τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς ἀλλάσσει ἀναλόγως τοῦ χώρου τοῦ ἀγράφου χάρτου. Περιβάλλεται δὲ ὁ κώδηξ οὗτος ὑπὸ ὑποκιτρίνου περγαμηνῆς φερούσης ἔμπροσθεν μὲν μελανοῖς γράμμασι τὴν ἐπιγραφήν, NOBILISSIMI AC SAPIENTISSIMI PRINCIPIS CONSTANTINI RHODOCANACIDIS CHIENSIS MEMORABILIA BYZANTINAE CURIAE, πλαγίως δὲ τήνδε, CONSTANTINI RHODOCANACIDIS COMITIS, MEMORABILIA BYZANTINÆ, CURIÆ. Κλείεται δι' ὀρειχαλκίνων πορπῶν καὶ διαιρεῖται εἰς δώδεκα βιβλία, ἅτινα ὑποδιαιροῦνται εἰς τετρακόσια καὶ εἴκοσι κεφάλαια, περιέχοντα ἀφήγησιν τῆς πολιορκίας καὶ ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων, τὸν ἡρωϊκὸν θάνατον τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου ΙΓ', τὴν διασπορὰν τοῦ τε Αὐτοκρατορικοῦ καὶ τῶν ἄλλων Βυζαντινῶν περιφανῶν Οἴκων, τὴν τύχην τῶν ὁποίων μετὰ τῶν γενεαλογικῶν αὐτῶν πινάκων καὶ σημάτων λεπτομερῶς ἀναγράφει ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μέχρι τῶν ἡμερῶν του, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῆς Βυζαντινῆς αὐλῆς ἀπὸ τοῦ Κωνσταντίνου Α', μέχρι τοῦ Κωνσταντίνου ΙΓ', μετὰ τῆς ἱστορίας τῶν Τουρκοκρατουμένων Βυζαντινῶν χωρῶν ὑπὸ πολιτικήν, φιλολογικὴν καὶ βιωτικὴν ἔποψιν· διατηρεῖται δὲ τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐν τῇ Οὐατικανῇ βιβλιο-

γένειαν ταύτην συγγένειαν. Τὸ αὐτὸ ἔτος ἀπῆλθον ὁ μὲν πενθερὸς αὐτοῦ εἰς Ἀγγλίαν, ἔνθα καὶ διέμεινε μέχρι τῆς τελευτῆς, αὐτὸς δὲ εἰς

θήκη. Τὸ πολύτιμον τοῦτο ἱστορικὸν βιβλίον, ὡς συμπληροῦν τὴν σειρὰν τῶν Βυζαντινῶν χρονικῶν, τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν, Corpus Scriptorum Historiæ Byzantinæ, ἐν Βόννῃ τῆς Γερμανίας ὑπὸ σοφῶν ἀνδρῶν τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου, ὅπου οὔπω θὰ δημοσιευθῇ ἐν τῇ συλλογῇ ταύτῃ). The Last of the Greek Emperors; or, the Fall of Constantinople; written by Konstantinos D. Rhodocanakis, Grecian of the Isle of Chios, etc., and dedicated to H. I. H Prince Panteleon D. Rhodocanakis, etc., etc. London, Printed by W. G., in the year 1670, εἰς 4ον, καὶ κατὰ τὸ 1672, εἰς φύλλον, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν, Constantine XIII, Palaeologus; or, the Fall of Constantinople; written by H. I. H. Prince Constantine Rhodocanakis, Grecian of the Isle of Chios, etc., etc., and dedicated to His Imperial Highness Prince Panteleon Rhodocanakis, Titular Sovereign of the Byzantine Empire, and Hereditary Grand Master of the Most Holy, Most Noble and Most Illustrious Orders of Saint George, and of Saint Michael (Τῆς πολυτελοῦς καὶ σπανίας δευτέρας ἐκδόσεως τοῦ πολυτίμου δι' ἕκαστον Ἕλληνα ἱστορικοῦ τούτου βιβλίου τὴν ὕπαρξιν ἠγνόουν, ὅτε πρὸ ὀλίγων μηνῶν μοὶ ἐγνωστοποίησεν αὐτὴν καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας μοὶ ἐδώρησε τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἀντίτυπον ὁ ὄντως εὐγενὴς Ἄγγλος πατρίκιος Earl of Lonsdale. Ἀμφότεραι αἱ ἐκδόσεις προσφωνοῦνται ὑπὸ τοῦ συγγραφέως τῷ πεφιλημένῳ ἀδελφῷ αὐτοῦ Παντελῇ « To my beloved brother Panteli » ὅστις προέτρεψεν αὐτὸν ἵνα δημοσιεύσῃ τὸ βιβλίον «πρὸς χάριν τῶν ἀγαπώντων τὰς Βυζαντινὰς χώρας Βρετανῶν, οἵτινες, ἀναγινώσκοντες εἰς τὴν ἰδίαν διάλεκτον τὴν ἀφήγησιν τῆς πολιορκίας καὶ ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ ἡρωϊκοῦ θανάτου τοῦ τελευταίου βασιλεύσαντος ἐν αὐτῇ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου καὶ τῆς ἀπανθρώπου σφαγῆς, διασπορᾶς καὶ αἰχμαλωσίας τῆς ἐνδόξου Ἑλληνικῆς φυλῆς, λάβωσιν οἶκτον, καὶ συμμαχήσαντες μετὰ τῶν ἄλλων τῆς ὑφηλίου γῆς χριστιανικῶν λαῶν ἐλευθερώσωσιν αὐτὴν τῆς σκληρᾶς δουλείας, ἐκδιώκοντες εἰς τὴν Ἀσίαν τὰ στίφη τῶν βαρβάρων τυράννων αὐτῆς καὶ ἀποδίδοντες οὕτω τοῖς ἀπογόνοις τὴν ἀμοιβὴν τῆς εὐγνωμοσύνης, ἣν ὀφείλουν τοῖς διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν ἐκπολιτίσασιν αὐτοὺς προγόνους αὐτῶν.» Ἐν τῇ τριακοντασελίδῳ, ἀγγλιστὶ γεγραμμένῃ ταύτῃ προσφωνήσει διηγεῖται τὰ συμβάντα αὐτῷ κατὰ τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ διαμονὴν αὐτοῦ, προσθέττων [ἐν τῇ προσφωνήσει τῆς δευτέρας μόνον ἐκδόσεως, οὐχὶ δὲ καὶ τῆς πρώτης], ὅτι «ἐφύλαξεν ἀπαράβατον τὴν ὑπόσχεσιν, ἣν εἶχε δώσει αὐτῷ, ὅτε ἀνεχώρησεν ἐκ Χίου, διὰ νὰ σπουδάσῃ, νὰ μὴ φέρῃ τὸν οἰκογενειακὸν αὐτοῦ τίτλον, ἂν ἀπεφάσιζε νὰ σπουδάσῃ καὶ μετέλθῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἰατροῦ, ὡς πραγμάτων ἀσυμβιβάστων καὶ τεινόντων νὰ προστρίψωσιν ὄνειδος ἀπὸ μέρους τῶν φθονερῶν εἰς τὸν Οἶκον αὐτῶν καὶ ὄχι μόνον δὲν μετεχειρίσθη ποτὲ αὐτόν, ἐκτὸς τῆς Αὐλῆς τοῦ Βασιλέως Καρόλου τοῦ Β', καὶ τῶν οἴκων τῶν φίλων αὐτοῦ μεγιστάνων, ἔνθα παρουσιάζετο οὐχὶ ὡς ἰατρὸς ἢ χημικός, ἀλλ' ὡς μέλος αὐτοκρατορικοῦ οἴκου, ἀλλ' οὐδὲ προέταξεν αὐτόν ποτε τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν προμετωπίων τῶν πρὸ τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου ἐκδοθέν-

Ῥώμην, ὅπου διατρίψας μέχρι τοῦ 1662 ἔτους ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Χίον μεθ' ἁπάσης τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Ἐν Ῥώμῃ διατρίβων ἐφιλιώθη στε-

των συγγραμμάτων αὐτοῦ.» Τοῦ ποιήματος τούτου ἡ πρώτη ἔκδοσις σύγκειται ἐκ 320 σελίδων καὶ ἡ δευτέρα, ἥτις περιέχει ὀλίγας μόνον προσθήκας, ἐκ 328, μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς προσφωνήσεως. Διαιρεῖται δὲ εἰς 24 κεφάλαια, ἐν οἷς ἱστοροῦνται τὰ κατὰ τὸ ὀλέθριον 1453 ἔτος λαβόντα χώραν, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς πολιορκουμένης καὶ ἁλωθείσης Κωνσταντινουπόλεως, τὴν σπορὰν τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Οἴκου, τὴν κατάκτησιν τῆς Πελοποννήσου, τὴν καταφυγὴν τοῦ δεσπότου Θωμᾶ καὶ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ εἰς Ῥώμην καὶ Χίον καὶ τὰ κατὰ τὸν δεσπότην Δημήτριον καὶ τὴν μονογενῆ αὐτοῦ θυγατέρα. Ἡ δευτέρα ἔκδοσις καθωραΐζεται ὑπὸ δεκαὲξ χαλκογραφιῶν ἐπὶ ἰδίου παχέος χάρτου, ἀντιγραφεισῶν ἐξ εἰκόνων γραφεισῶν δι' ἐλαιοχρωμάτων ἐπὶ ὀθονῶν ὑπὸ τῶν περιωνύμων ἐν Λονδίνῳ τότε διαμενόντων ζωγράφων Ἀντωνίου **Van Dyck**, Πέτρου **Lely** καὶ Γοδοφρήδου **Kneller**, ἐπὶ χαλκίνων πλακῶν ὑπὸ τῶν περικλεῶν συγχρόνων Γάλλων γλυπτῶν Ῥοβέρτου **Nanteuil**, Ἀντωνίου **Masson** καὶ Στεφάνου **Picart** καὶ ἀπεικονιζουσῶν τὸν συγγραφέα τοῦ βιβλίου, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Πανταλῆν, τὰ παράσημα τῶν Αὐτοκρατορικῶν Βυζαντινῶν Ἱπποτικῶν Ταγμάτων τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ [1], τὸν ἀτυχῆ αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον ΙΓ', τὰ Βυζαντινὰ Ἐθνόσημα [2], τὸν δεσπότην Θωμᾶν Παλαιολόγον, τὸν πρῶτον τιτουλά-

[1] Ἴδε ἀπαρίθμησιν τῶν πραγματευθέντων συγγραμμάτων περὶ τῶν Ἱπποτικῶν τούτων Αὐτοκρατορικῶν Βυζαντινῶν ταγμάτων ἐν τῇ 9 καὶ 10 σελίδι τῆς ἐν Λονδίνῳ πρὸ δύο ἐτῶν δημοσιευθείσης «Reply to a criticism in the Saturday Review on the Imperial House of Rhodocanakis» καὶ ἐν τῇ 59, 60, 61, καὶ 62 τοῦ τὴν ἐπιγραφὴν «The Orders of Chivalry, by J. H. Lawrence-Archer, Captain H. M.'s Service. London, MDCCCLXXI» φέροντος, καὶ τῷ τῆς Ἀγγλίας πρίγκιπι Ἀρθούρῳ ἀνατεθέντος βιβλίου.

[2] Δημώδεις πλάναι, ἅπαξ ῥιζωθεῖσαι εἰς τὸν νοῦν τῶν πολλῶν, δυσκόλως ἐξαλείφονται, καίτοι τοῦ ἀνυποστάτου αὐτῶν σαφῶς ἀποδεικνυομένου. Μία τῶν πλανῶν τούτων εἶναι καὶ ἡ ὑπὸ τῶν περισσοτέρων παραδεχθεῖσα, ὅτι τὰ Αὐστριακὰ καὶ τὰ Ῥωσσικὰ Ἐθνόσημα, δηλαδὴ ὁ ἐπὶ χρυσοῦ ἐδάφους μέλας δικέφαλος ἀετός, εἶναι τὰ αὐτὰ μὲ τὰ Βυζαντινά, ἀγνοοῦντες ὅτι εἰς τὴν ἐραλδικὴν ἐπιστήμην πολλάκις διάφορον χρῶμα ἢ μέταλλον τοῦ θυρεοῦ, καίτοι τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰκονιζομένων ἀντικειμένων ὄντων ἀπαραλλάκτων, καὶ τὸ ἀνάπαλιν, ἢ τὸ ἐλάχιστον διακριτικὸν σημεῖον παριστανόμενον ἐπ' αὐτοῦ, δηλαδὴ ἀστήρ, ταινία, ἄνθος, φύλλον κτλ., τὸ ὁποῖον ὁ ἀμύητος εἰς τοὺς κανόνας τῆς εὐγενοῦς ταύτης ἐπιστήμης ἤθελε παρέλθει ἀπαρατήρητον, ἀρκεῖ νὰ διακρίνῃ δύο ὅλως διόλου διαφόρους Οἴκους, οὐδεμίαν συγγενείας σχέσιν ἔχοντας πρὸς ἀλλήλους. Τὴν τοιαύτην πλάνην νὰ ἀποκαλύψω ἐπιθυμῶν, ἐθεώρησα ὠφέλιμον ν' ἀπαριθμήσω ἐν τῇ σημειώσει ταύτῃ ἀποσπάσματα ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων συγγραμμάτων, τῶν πραγματευθέντων περὶ τῆς ἐραλδικῆς ἐπιστήμης (ἥτις ἐπίσης ἀποβαίνει ὠφέλιμος, πολλάκις δὲ καὶ ὁδηγεῖ εἰς τὸν σκοτεινὸν λαβύρινθον τοῦ μεσαίωνος τὸν ἱστοριογράφον ἔθνους τινός, ὡς τὰ πολυτιμότατα ἔγγραφα, καὶ κατὰ συνέπειαν εἶναι ἀξία σεβασμοῦ καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀπηνῶν ἀντιπάλων καὶ κατηγόρων τῶν ἀπογόνων ἐνδόξων ὀνομάτων, καταστασθέντων ἴσως τοιούτων, διότι ἀπώλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ πάππου

νῶς μετὰ τοῦ Ἀλλατίου, ὅστις καὶ προσεφώνησεν αὐτῷ τὴν δευτέραν ἐπιστολὴν αὐτοῦ, τὴν **De cryptographia Graecorum recentiorum**

ριον αὐτοκράτορα τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, τὸν πρωτότοκον υἱὸν αὐτοῦ Ἰωάννην, τὸν ἄσπονδον ἐχθρὸν τῆς Παπικῆς αὐλῆς, ἥτις ἐπροσπάθησε παντὶ σθέ-

---

αὐτῶν εἰς τὸ φύλλωμα τοῦ γενεαλογικοῦ των δένδρου), ἐν οἷς δηλονότι περ γράφονται τὰ σήματα τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας (Ἴδε ἀφομοίωμα αὐτῶν ἐν τῷ ἐματίῳ ποιηματίῳ **The Imperial Constantinian Order of Saint George, etc., etc. London, MDCC LXX**) τὰ ὁποῖα οἱ Ἕλληνες πρὸ πάντων ὀφείλουν να γνωρίζωσι, ἀξιομνημονεύτους τὰς ἐν χειρογράφοις ἢ γενεαλογικοῖς πίναξι μαρτυρίας, ὡς συμφωνούσας πληρέστατα μετὰ τῶν ἐν αὐτοῖς καὶ ὡς πολὺ δυσκόλως δ.δεύσας συμβουλὴν εἰς τὸν τυχὸν εὑρεθέντα νὰ ἔχῃ τοιαύτην διάθεσιν. Ἐκ τῶν ἀποσπασμάτων λοιπὸν τούτων βεβαιούμεθα, ὅτι τὰ σήματα τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος μέχρι τῆς μετακομίσεως τοῦ θρόνου εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ τοῦ ἀπογόνου αὐτοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου ἦσαν ἐρυθρὸς θυρεὸς εἰκονίζων χρυσοῦν ἐστεμμένον ἀετὸν καὶ τὰς πτέρυγας ἔχοντα ἀναπεπταμένας. Ὁ τελευταῖος οὗτος αὐτοκράτωρ προσέθεσεν ἑτέραν κεφαλὴν τῷ ἀετῷ, διὰ νὰ δείξῃ, ὅτι καθὼς ὁ ἐπὶ τῶν Ρωμαϊκῶν ἐθνοσήμων ἀετός, καίτοι ἔχων δύο κεφαλάς, δὲν εἶχε παρὰ ἓν μόνον σῶμα, οὕτω καὶ ἡ Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία, καίτοι διῃρημένη εἰς Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικήν, δὲν ἀπετέλει παρὰ ἓν καὶ μόνον σῶμα, οὗτινος ἐκεῖνος ἦτον ἡ ψυχή· ἡ προσθήκη αὕτη διετηρήθη ἔκτοτε.

Κάρολος ὁ Μέγας ὁ τῆς Γαλλίας ἄναξ, ἀνακηρύξας ἑαυτὸν αὐτοκράτορα τῆς Δύσεως, μολονότι ἀνέλαβε καὶ αὐτὸς κατὰ μίμησιν τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων τὸν χρυσοῦν δικέφαλον ἀετόν, δὲν ἐτόλμησεν ὅμως νὰ οἰκειοποιηθῇ καὶ τὸ ἐρυθρὸν ἔδαφος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἰκονίζετο, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ ἔλαβε τὸ κυανοῦν, θέσας κατὰ μίμησιν τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἀετοῦ θυρεΐσκον μὲ τὰ οἰκογενειακὰ αὐτοῦ σύμβολα, ἅτινα εἶχε κοινὰ μετὰ τῆς Γαλλίας, δηλαδὴ ἀναρίθμητα χρυσᾶ κρίνα ἐσπαρμένα ἐπὶ κυανοῦ ἐδάφους. Οἱ διαδεχθέντες αὐτὸν αὐτοκράτορες ἐξηκολούθουν φέροντες τὰ αὐτὰ ἐθνόσημα μέχρι τῆς ἐποχῆς, ὅτε ἡ αὐτοκρατορία αὐτῶν ἠρπάγη ὑπὸ τοῦ Οἴκου τῆς Σαξονίας, ὅστις τὸν μὲν χρυσοῦν ἀετὸν μετέβαλε εἰς μελανόν, τὸ δὲ κυανοῦν ἔδαφος εἰς χρυσοῦν, ὅπως νῦν φέρονται ὑπὸ τῆς Αὐστρίας (Βλ. **De Varennes, Le roy d' armes, Σελ. 232—3. De la Colombière, La science heroique, Σελ. 315. Campanile, Dell' armi, Σελ. 3—5. Palliot, Science des armoiries, Σελ. 58. Menestrier, Origine des armoiries, Σελ. 538—52. Du Cange, Glossar. med. et inf. Latinitatis, Τόμ. Β', Σελ. 450—1. Petra — Sancta, Spenerus, De Crescenzi, Herrgott, Imhoff, Triers, Ginanni, Schrot, Solis, Spanheim, Jeyfert, De Strada, Papebroche, Van Weingarten, Silmacher, De Magny, De Givodan, d' Hauterive, Bouton, Netes and Gueries**, κ.τ.λ. δώσας οὕτως εἰς αὐτὰ τὸ χρῶμα καὶ τὸ μέταλλον τῶν ἰδίων σημάτων.)

Ἰωάννης δὲ ὁ Γ', ὁ Βασιλίδιτς, ἢ Βασιλειάδης ἑλληνικώτερον, ὁ μέγας δοὺξ τῆς Μοσχοβίας, ἅμα ἐνυμφεύθη τῷ 1472 Ζωὴν τὴν νεωτάτην θυγατέρα τοῦ δεσπότου Θωμᾶ Παλαιολόγου τοῦ κατὰ κληρονομικὸν δικαίωμα διαδόχου τοῦ θρόνου τῶν Καισάρων, ἐζήτησε τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν διαδεχθέντα τὸν κατὰ τὸ 1465 ἐν Ρώμῃ τελευτήσαντα καὶ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Πέτρου ταφέντα Θωμᾶν, πρωτότοκον ἀδελφὸν αὐτῆς Ἰωάννην τὸν Θ', νὰ ἀναλάβῃ καὶ αὐτὸς τὸν δικέφαλον ἀετόν, ὡς σύμβολον τοῦ κράτους αὐτοῦ· καὶ τῷ ἐπεδόθη μὲν ἡ αἴτησις, πλὴν ὁ μὲν ἀετὸς νὰ ἦναι χρώματος μελανοῦ, ἡ δὲ φέρουσα

(Βλ. Ἀρ. LIV, Σελ. 48, τοῦ παρόντος πονηματίου), καὶ μετὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἰωάννου Ματθαίου Καρυοφύλλου, ὅστις ὡσαύτως ἀνέθηκεν

και, συνεργοῦντος ὡς εἰκὸς καὶ τοῦ καρδιναλίου Βησσαρίωνος, νὰ ἐξαλείψῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς ἱστορίας, χάριν τῶν τὸν καθολικισμὸν ἀσπασθέντων νεωτέρων

αὐτὸν ἀσπὶς χρυσοῦ, (Ἴδε Sebast. Freschii, Dissertatio de insignibus eorumque jure. Altorfii, 1727. εἰς 4ον, Σελ. 103. M. Karamsin, Histoire, de l'empire de Russie. Paris, 1820, εἰς 8ον, Τόμ. ΣΤ'. Σελ. 86. Cyprien Robert, Le monde Slave. Paris, 1852, εἰς 8ον, Τόμ. Β', Σελ. 63, καὶ πολλοὺς ἄλλους περὶ Ῥωσσίας γράψαντας)· καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου τοῦ προξενήσαντος βέβαια μειδίαμα χαρᾶς εἰς τοὺς τελευτήσαντας Βυζαντινοὺς αὐτοκράτορας, τὸν μὲν τῆς Μοσχοβίας μέγαν δοῦκα συνέστησε, τὸν δὲ τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας ὑπερέπτην ἄνακτα ἐπίκρανε ἐπιτρέψας αὐτῷ ὁ ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι αὐτοκράτωρ τῶν Βυζαντινῶν εἰς βάρβαρον δεσποίνην νὰ φέρῃ τὰ αὐτὰ μὲ αὐτὸν τὸν ἀγρὸν χρυσοῦν ἀναβαλα.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως· ἰδοὺ δὲ αἱ μαρτυρίαι τεταγμέναι κατὰ χρονολογικὴν τάξιν.

«Qua benelicia .... et aquilae aureae, Orientis scilicet Imperii insignibus adornati fuerint.» (Sebast. Munsteri, Cosmographia. Basiliae, 1572, εἰς φύλλον, Βιβλ. Γ', Κεφ. 408, Σελ. 409).

«Jules Caesar, et ses successeurs, portoient, de Gueles, à l'aigle d'Or, ses aesles estendues, et à la seule teste; Constantin le Grand ayant party comme en deux, et diuisé l'Empire Romain en celui d'Orient et d'Occident, et trasporté de Rome le siege Imperial à Byzance, dicte Constantinople ...... l'aigle Romain eut depeint, a yeux testes cercleés, que l'on dit esployées, qui demeura commun, c'est à dire pour armes de l'un et d'autre Empire.» (André Favyn, Le théâtre d'Honneur et de Chevalerie. Paris, 1620, εἰς 4ον, Τόμ. Α', Σελ. 12).

«Dès le temps que Constantin le Grand establit son siege Imperial en cette Nouvelle Rome, qu'il nomma de son nom, il lui donna pour armes les metal, et couleur de l'Empire Romain, tant d'Orient que d'Occident, c'etoit de Gueles, à l'aigle d'Or, esploié à deux testes.» (Αὐτόθι, Τόμ. Β, Σελ. 898).

«Messire Vincent Gonzaga, Duc de Mantoue, portoit de Mantoue, ... le 1 du chef, de Gueules, à l'aigle à deux testes, d'Or, couronné de mesmes, pour l'Empire d'Orient.» (Jo. Jac. Chiffletii, Insignia gentilitia Equitum Ordinis Velleris Aurei. Antverpiae, 1632, εἰς 4ον, Σελ. 260).

«Les Cesars, ou Empereur des Roma portoient de Gueules, à une aigle d'Or. Constantin le Grand ayant planté son throsne Imperial à Bisance, qui fut ditte de son nom Constantinople, et la nouvelle Rome, fut le premier qui prit l'aigle eployé, c'est à dire, à deux testes, pour declarer que l'Empire Romain comprenoit l'Orient et l'Occident.» (Marc Gilbert de Varennes, Le roy d'armes. Paris, 1640, εἰς φύλλον, Σελ. 232).

«Le premier est de l'Empire de Constantinople, qui est de Gueules, à l'aigle eployée d'Or, couronnee de mesme.» (Αὐτόθι, Σελ. 147).

«Justiniania itidem Venetiis, qui originem suam ab Imperatoribus, quum sedes eorum adhuc Byzantii esset, traxisse dicuntur, aquila biceps olim coronata erat coloris Aurei in campo Rubro quae in pectore habet scutum Caeruleum cum taenia transversa Lutea.» (Ulyssis Aldrovandi, Ornithologia. Bononiae, 1646, εἰς φύλλον, Βιβλ. Α, Σελ. 96).

«Les uns (τῶν ἱστοριογράφων), ont tenu qu'estant (ὁ ἀργυροῦς ἀετὸς τοῦ Μαρίου) mise

αὐτῷ ποιημάτιον ἐπιγραφόμενον, L'Instabilità Archiuescouo d'Iconio, della Fortuna, Oda del Monsignor Giovanni Matteo Caryofilo,

---

αὐτοῦ ἀδελφῶν 'Ανδρίου καὶ Μανουήλ, μετὰ τῶν διαδόχων αὐτοῦ Θεοδώρου Γ', Προσπέρου, Καμίλλου, Θεοδώρου Δ' [τοῦ ἐντὸς τῆς ἐνοριακῆς ἐκκλησίας τῆς

---

en banniere par Constantin avec deux testes, il les fit d' Or en champ de Gueules, au de pourpre, à la couronne d' Or » (Pierre Palliot [Louvain Geliot], La vraye et parfaite science des armoiries. Paris, 1661, εἰς φύλλον, Σελ. 38).

«Marguerite Paleologue, heritière de Montferrat, portoit escartelé au 1er (τέταρτον τοῦ θυρεοῦ αὐτῆς), de Gueules, à l' aigle esployé, couronné d' Or, qui est de l' Empire d' Orient.» (C. Oronce Fine, de Brianville, Jeu d' armoiries des Souverains et Estats d' Europe, Lyon, 1665, εἰς 12ον, Σελ. 91. Τὸ βιβλιάριον τοῦτο μετεφράσθη ἰταλιστὶ ὑπὸ τοῦ Βερνάρδου 'Ιουστινιάνη καὶ ἐτυπώθη τῷ 1692 ἐν Βενετίᾳ εἰς 12ον. 'Εν τῇ 51 σελίδι ἀπαντᾶται ἡ ἄνω φράσις ἰταλιστὶ μετὰ ἀπομιμήματος τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος συμβόλων).

«L' Empereur Manuel Paleologue donna à Castellino Beccaria, qui le reçut et le deffraya à Milan, lorsqu'il y passa pour aller .... l' aigle d' Or, en champ de Gueules, au chef de ses armes, qui sont celles des Empereurs de Constantinople » (Carol. du Fresne, Dom. du Cange, Dissertation XXVI, sur l' histoire de S. Louys, Paris, 1668, εἰς φύλλον, Σελ. 306.) Ὅτε ὁ δυστυχὴς αὐτοκράτωρ 'Ιωάννης Η' ὁ Παλαιολόγος εὑρίσκετο εἰς Φλωρεντίαν, διαρκουσῶν τῶν συνεδριάσεων τῆς Συνόδου περὶ ἑνώσεως τῆς 'Ανατολικῆς καὶ Δυτικῆς 'Εκκλησίας, ἐδώρησεν εἴς τινας τῶν ἐκεῖ εὐγενῶν, διὰ δυθείας αὐτῷ ἐκδουλεύσεις, τὰ Βυζαντινὰ 'Εθνόσημα ἵνα προσθέσωσι, συμφώνως μὲ τοὺς κανόνας τῆς ἐραλδικῆς ἐπιστήμης ἐπὶ τοῦ ἄνω τμήματος τοῦ οἰκογενειακοῦ αὐτῶν θυρεοῦ, ὡς μεγάλης εὐνοίας καὶ τιμῆς δεῖγμα. Βλ. Petra-Sancta, Tesserae Gentilitiae, Σελ. 403, κ. τ. ἀλ.).

«Jules Caesar, premier Empereur des Romains portoit de Gueules, à l' aigle d' Or.» (Marc de Volson, de la Colombiere, La science Heroique. Paris, 1669, εἰς φύλλον, Σελ. 345).

«L' arma di Constantinopoli e per i Paleologhi, che furono Imperatori d' Oriente, ch' è di Vermiglio con un aquila bicipite, coronata d' Oro.» (Giulio Cesare de Beatiano, L' araldo Veneto. Venetia, 1680, εἰς 4ον, Σελ. 279.)

«Primus (θυρεὸς) Rubeus, aquilam expansam coronatam Auream, Orientalis Imperii δεῖγμα, tessera.» (Ph. Jac. Speneri. Historia insignium illustrium. Francofurti, 1680, εἰς φύλλον, Σελ. 130 καὶ 435).

«At in vaiuolo parmulae Conchyliato, aquila biceps Aurea, auro diademata, est Imperii Orientalis.» καὶ Auream bicipitem aquilam, in Purpureo scuti a'neolo, cum sit augusta tessera Imperii Orientalis.» (Sylvestri Petra-Sancta, Tesserae gentilitiae. Romae, 1688, εἰς φύλλον, Σελ. 401 καὶ 638).

«Die erste reyhe zur rechten in Rothem feld, ein Güldner adler mit zweyen Köpfen; wegen des Orientalischen Kayserthums.» (Johann Wolfgang Triers, Einleitung zu der wapenkunst. Leipsig, 1714 εἰς 8ον, Σελ. 654).

«Il grande Imperio, ch' era un corpo solo,
Avea due capi; un ne l' antica Roma,
Che reggeva i paesi Occidentali,
E l' altra nella nuova, che dal volgo
S' appela la città di Constantino.

dedicata all' Altezza Serenissima di Demetrio Rhodocanaki, Prencipe di Constantinopoli. IN ROMA, 1630, εἰς 8ον.

Landulph, τῆς πρὸς τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ κομητείας Cornwall, ταφέντος] καὶ Θεοδώρας Β' Παλαιολόγου, τὰ οἰκογενειακὰ ἐμβλήματα τῶν Παλαιολόγων [1] καὶ τῶν Ῥοδοκανακίδων [2], τὸν ἐν Χίῳ Ῥοδοκανάκειον Πύργον

Questo, era capo, e tutto l' Oriente;
Onde l' aquila d' Oro in campo Rosso,
Insigna Imperial, poi si dipinse,
E si dipinge con due teste ancora.»

(Joan. Georg. Trissino, L'Italia liberata dai Goti. Londra, 1779, εἰς 12ον, Βιβλ. Β').»

«E che poscia i di lui (Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου) figliuoli e gli' altri Imperatori che in Constantinopoli dominarono, ebbero similmente l' aquila bicipite d'Oro in campo Rosso.» (M. A. Gioneni, L' arte del blasone dichiarata per alfabeto. Venezia, 1755, εἰς 4ον, Σελ. 31).»

«Non vero Imperii Orientalis, quae aquila Aurea bicipiti, in campo Rubeo constatant.» (Du Cange, Glossarium mediae et infimae Latinitatis. Parisiis, 1850, εἰς 4ον, Τόμ. Ζ', Σελ. 151.)»

«Upon the centre of the cross an escutcheon of pretence, ensigned with the imperial crown of the Byzantine emperors and charged Gules, an eagle with two heads, displayed, crowned, armed and membered Or, for the Roman or Byzantine Empire.» (Prince Rhodocanakis, Armorial insignia of illustrious Byzantine families, ἐν τῇ Δ' Σειρᾷ, Τόμ. Β', Σελ. 526, τοῦ ἑβδομαδιαίου φιλολογικοῦ συγγράμματος Notes and Queries. London, 1869, εἰς 8ον).»

Μὲ τὰς ἄνω μαρτυρίας παράβαλλε, φίλε ἀναγνῶστα, καὶ τὰς ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν ὡσαύτως περιωνύμων ἐραλδιστῶν, Le Gellier, Menestrier, Kock, Dembreville, Von Geltbke, Nisbet, Torelli, Sicille, Amman, Schohier, Lautte, Muniz, Nolin, De Prades, Feschius, Campanile, Platice, Lipsius, κ. ἄλ., τινὰς τῶν Βυζαντινῶν καλουμένων συγγραφέων, ὡς λ. χ. τὸν Καντακουζηνόν, πρὸς δὲ τὸν Ἀρσένιον, τὸν Βλαστόν, τὸν Μινδόνιον, τὸν Γραδενῖγον, τὸν Ἀλλάτιον, τὰ λεξικὰ τῶν Moreri, Chaufepie, Zedler, Rees, καὶ ἄλλα πολλὰ συγγράμματα, τῶν ὁποίων τὴν ἀπαρίθμησιν παραλείπω ὡς περιττήν.

[1] Περὶ τῶν οἰκογενειακῶν ἐμβλημάτων τῶν Παλαιολόγων θέλομεν γράψει ἰδίαν πραγματείαν, ἐνταῦθα ἀρκούμενοι μόνον νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει σφραγίδων, νομισμάτων, ἐγγράφων καὶ γενεαλογικῶν πινάκων ἀποκειμένων ἐν τοῖς ἀρχείοις τῶν τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης μουσείων καὶ βιβλιοθηκῶν καὶ τοῦ Οἴκου ἡμῶν, μαρμάρων ἐπὶ μνημείων καὶ τοίχων, καὶ ἐπὶ τῇ μαρτυρίᾳ τῶν μνημονευθέντων πατέρων τῆς ἐραλδικῆς ἐπιστήμης (βλ. σελ. 142—145), τῶν τῆς γενεαλογίας, Ἀρσενίου [Γενεαλογικὰ στέμματα], du Fresne Dom. du Cange [Familiae Augustae Byzantinae], Imhoff [Genealogiae XX illustr. in Italia famil. καὶ πολλῶν ἄλλων, τῶν τῆς νομισματολογίας, Sabatier [Monnaies Byzantines], de Sauley [Essai de classification des suites monetaires Byzantines], Promis [Monete dei Paleologi marchesi di Monferrato], Marchant [Lettres], Langlois [Lettre sur les monnaies de cuivre armoriées de l'Empereur Andronic II Paleologue et de son fils Michel IX, ἐν

[2] Βλ. ἀπεικονίσματα τῶν αἰκοσήμων τούτων καὶ ἐν τῷ συγγράμματι τῷ ἐπιγραφομένῳ Reply to a criticism in the Saturday Review on the Imperial House of Rhodocanakis, οὗτινος ἀντίτυπον ἀπόκειται ἐν τῇ Ἐθνικῇ ἡμῶν βιβλιοθήκῃ.

Ἐτελεύτησεν ὁ πρίγκηψ Δημήτριος ἐν Χίῳ τὴν 15 Μαΐου τοῦ 1664 ἔτους, καταλιπὼν τέσσαρας θυγατέρας Ἰουλίαν, Μαριέτταν, Δωροθέαν καὶ

καὶ τὸ ἐν Λονδίνῳ παρὰ τῷ ποτὲ Southampton House ὀνομαστὸν ἀγροκήπιον τοῦ συγγραφέως, τὸ ὑπὸ τοῦ Καρόλου Β′ αὐτῷ δωρηθέν. Πᾶσαι αἱ μνημονευθεῖσαι εἰκόνες τῶν Παλαιολόγων καὶ τῶν Ῥοδοκανακίδων εἶναι διατεθειμέναι ἐντὸς πλαισίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι γεγραμμένον κεφαλαίοις γράμμασι τὸ ὄνομα, ἐπώνυμον καὶ ὁ τίτλος τοῦ ἐζωγραφημένου προσώπου, ἵστανται δὲ ἐπὶ βάσεων, ἐχουσῶν ἀνάγλυπτα τὰ ἀτομικὰ οἰκόσημα ἑκάστου, καὶ στέφονται ὑπὸ τοῦ εἰς ἕκαστον ἀνήκοντος στέμματος. Εἰς τὸ τέλος [σελ. 305—328] τοῦ βιβλίου τούτου [τὸ περιεχόμενον τοῦ ὁποίου εἶναι ἀγγλικὴ μετάφρασις τῶν πρώτων εἰκοσιτεσσάρων κεφαλαίων τοῦ ὑπὸ τοῦ ἰδίου συγγραφέως Ἑλληνιστὶ γραφέντος σπουδαίου συγγράμματος «Ἀπομνημονεύματα τῆς Βυζαντινῆς Αὐλῆς» περὶ τοῦ ὁποίου ἐπραγματεύθημεν ἀνωτέρω] ὑπάρχει ὁ γενεαλογικὸς πίναξ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Οἴκου τῶν Παλαιολόγων ἀπὸ τοῦ 883 μ. Χ. ἔτους μέχρι τοῦ 1663, συνοδευόμε-

τῇ Revue Archæologique], Λάμπρου [Νομίσματα ἀνέκδοτα τῶν ἐκ τῆς οἰκογενείας Γαβαλᾶ αὐθεντῶν Ῥόδου ἀπὸ τοῦ 1233 μέχρι τοῦ 1309 ἔτους], καὶ τινων ἄλλων συγγραφέων, ὡς λόγου χάριν τῶν Μορτμάννου [Πολιορκία καὶ ἅλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως], Rhodocanakis [Insignia of Illustrious Byzantine Families, καὶ Arms of the Palaeologi Emperors of Constantinople], περιγραψάντων τὰ σήματα ταῦτα, μέχρι μὲν τοῦ 1260 ἦσαν χρυσοῦς σταυρὸς ἐπὶ ἐρυθροῦ θυρεοῦ, μετὰ δὲ τὴν ἀνάβασιν τοῦ Μιχαὴλ Παλαιολόγου εἰς τὸν Βυζαντινὸν θρόνον προσετέθησαν εἰς τὰ τέσσαρα ἐρυθρὰ τμήματα, τὰ σχηματιζόμενα ὑπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, τέσσαρα χρυσᾶ Β, δηλοῦντα τὸ ῥητὸν ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΩΝ, τὸ ὁποῖον ἀνήγετο εἰς τὸ σύμβολον τοῦ Σταυροῦ, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸν καθιδρυτὴν τῆς δυναστείας τῶν Παλαιολόγων ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὡς τινες κακῶς ἐξέλαβον ἐπηρεασθέντες ἐκ τοῦ ἀπαραλλάκτου ῥητοῦ τοῦ κοσμοῦντος τὰ σήματα τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ἐκ τῆς προσθήκης αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Παλαιολόγου, εὐθὺς ὅτε οὗτος περιεβλήθη τὴν πορφύραν, ἥντινα πρᾶξιν ὅμως ὀρθότερον εἶναι ν' ἀποδώσωμεν εἰς εὐγνωμοσύνης δεῖγμα πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, οὗτινος τὸ Σύμβολον ἔφερε μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν Βυζαντινῶν Οἴκων (ὡς λόγου χάριν τῶν Δουκῶν, Ἀργυρῶν, Δαλασσηνῶν, Τορνικῶν, Ῥοδοκανακίδων, Ἰασιτῶν, Σεβαστῶν, Γατελουσίων, Γαλατῶν, κ. ἄλ.) ἐπὶ τοῦ θυρεοῦ αὐτοῦ, ἢ φιλοδοξίας. Ἀνδρόνικος ὁ Πρεσβύτερος παρεχώρησε τῷ ἄστει τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸ 1324 ὡς δεῖγμα φιλοστοργίας(?) τὰ οἰκογενειακὰ αὐτοῦ σύμβολα ταῦτα, ἀντὶ τῶν ἀρχαίων αὐτῆς, ἅπερ ἦσαν ἀργυρᾶ ἡμισέληνος μετὰ ἀστέρος ὡσαύτως ἀργυροῦ ἐπὶ ἐρυθροῦ θυρεοῦ, τοῦθ' ὅπερ ἔδωσεν ἀφορμὴν εἰς τινας ἀρχαιολόγους νὰ ἐκλάβωσιν αὐτὰ ὡς τῆς ὅλης Αὐτοκρατορίας.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι ὁ Γεώργιος Κωδηνὸς ἐξέλαβε (Βλ. De officiis Magnae Ecclesiae et Aulae Constantinopolitanæ liber, Κεφ. Ε′, σελ. 28, ἐκδ. Βόννης) τὰ τέσσαρα ταῦτα βῆτα διὰ πυρέκβολα, ἡμεῖς ὅμως ὁδηγὸν ἔχοντες τοὺς ἰδίους ὀφθαλμούς, διὰ τῶν ὁποίων βλέπομεν καθαρώτατα ἐπὶ νομισμάτων, σφραγίδων, μαρμαρίνων πλακῶν καὶ περγαμηνῶν, ὄχι πυρέκβολα ἀλλὰ τέσσαρα τέλεια κεφαλαῖα Β, καὶ γνωρίζοντες ὅτι ἐπεκράτει τότε συνήθεια νὰ τιθῶνται γράμματα ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν τμημάτων τοῦ θυρεοῦ, τῶν σχηματιζομένων ὑπὸ τῶν βραχιόνων τοῦ σταυροῦ καὶ παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς καὶ παρὰ τοῖς κατοίκοις τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ θυρεῶν μὴ διατεμνομένων ὑπὸ τοῦ σταυροῦ (βλ. πλεῖστα παραδείγματα ἐν τοῖς μνημονευθεῖσι συγγράμμασι περὶ τῆς ἐραλδικῆς ἐπιστήμης

Ἑλένην, καὶ δύο υἱούς, τόν τε Παντελέοντα ποιητὴν τῆς «Ὠδῆς ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς τῆς δυστυχοῦς Χίου, κτλ.» (Ἐν Ῥώμῃ, 1684, εἰς 4ον) καὶ

νος ὑπό ξυλογραφιῶν, παριστανουσῶν τὰ οἰκόσημα τῶν διαφόρων γυναικῶν, αἵτινες ὑπανδρεύθησαν Παλαιολόγους, μετὰ τῶν ἀτομικῶν ὡσαύτως ἐμβλημάτων ἑκάστου μέλους τῆς Παλαιολογείου οἰκογενείας. Ὁ τὸν Μεσαιωνικὸν Ἑλληνισμὸν εὐδοκίμως σπουδάσας Κύριος Ν. Γ. Πολίτης ἀνέλαβε τὴν μετατύπωσιν τοῦ βιβλίου τούτου, ἥτις θέλει συνοδεύεσθαι ὑπὸ πασῶν τῶν εἰκονογραφιῶν, αἵτινες ὑπάρχουσιν ἐν τῇ πρωτοτύπῳ ἐκδόσει, καὶ τὰς ὁποίας θέλουν χαλκογραφήσει οἱ ἐπιφανέστεροι γλύπται τοῦ Λονδίνου). Ὠδή, ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς τῆς δυστυχοῦς Χίου, συντεθεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ Ὑψηλοτάτου καὶ Εὐγενεστάτου Ἡγεμόνος Παντελέοντος (πρωτότοκος υἱὸς τοῦ πρίγγιπος Δημητρίου καὶ τῆς Θεοδώρας Παλαιολόγου μεγάλης ἀνεψιᾶς τῆς μνημονευθείσης πριγγιπέσσης Ἑλένης Παλαιολόγου, περὶ ὧν ἀνάγνωθι τὰ ἐν ταῖς 134-153 σελίσι τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου ἱστορηθέντα. Ἐγεννήθη ἐν Χίῳ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τῶν πατέρων του τῇ 4 Δεκεμ-

---

τῶν Petra Sancta, de Vulson de la Colombiere, Pére Anselme, Menestrier, Chifflet, καὶ πολλῶν ἄλλων μεταγενεστέρων), μὴ βλέποντες οὐδόλως τὴν σημασίαν τῶν πυρεκβόλων περὶ τὸ ἱερὸν σύμβολον τῆς θρησκείας ἡμῶν, πρὸς δὲ πεποιθότες ὅτι ὁ σύλικὸς Κωδηνὸς δὲν διαλάμπει ἐπὶ ἐξόχῳ κρίσει, ἀκριβείᾳ ἢ μαθήσει, νομίζομεν λογικώτερον νὰ παραδεχθῶμεν τὰ σύμβολα ταῦτα διὰ τὸ ὅτι φαίνονται, καὶ ὄχι νὰ πλανώμεθα εἰς τὸ χάος τῶν ὑποθέσεων, ἀφοῦ μάλιστα εἶναι βέβαιον, ὅτι πυρέκβολα σχήματος παραπλησίου τοῦ γράμματος Β δὲν ἦσαν γνωστὰ κατὰ τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα ὅτε πρῶτον ἐγένετο ἡ προσθήκη ἐπὶ τοῦ Παλαιολογείου θυρεοῦ. Ἔπειτα δὲ εἶναι ἄραγε ἀδύνατον νὰ ἠπατήθη ὁ Κωδινὸς καὶ νὰ ἐξέλαβε τὰ ἐπὶ τοῦ «φλαμούλου» τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἢ τοῦ Οἴκου τῶν Παλαιολόγων ἀπεικονισμένα τέσσαρα χρυσᾶ Β διὰ πυρέκβολα, ἀφοῦ ὑπάρχουσι παρ᾽ ἡμῖν καὶ σήμερον ἄνδρες τιμῶντες τὴν πατρίδα διὰ τὴν περὶ τὴν νομισματολογίαν βαθεῖαν γνῶσιν αὐτῶν, οἵτινες ὅμως ἐκλαμβάνουσιν αὐτὰ ὡς τοιαῦτα; ἢ εἶναι ἄραγε ἀπίθανον ἐὰν ἐπεκράτει συνήθεια κατὰ τοὺς ἐλεεινοὺς ἐκείνους χρόνους τῆς παρακμῆς τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, ὅτε ἔζη πιθανώτατα ὁ Κωδηνός, τὰ πρὸς τιμὴν τοῦ σταυροῦ τεθέντα ἐπὶ τῶν τετραγώνων τῶν σχηματιζομένων ὑπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, τέσσαρα χρυσᾶ Β νὰ ἐκλαμβάνοντο ὑπὸ τοῦ λαοῦ διὰ πυρέκβολα, καὶ ὁ Κωδινός, μολονότι τὸ ἀξίωμα Κουροπαλάτης, ἀκολουθῶν τὴν καταχρηστικῶς διδομένην εἰς αὐτὰ ὀνομασίαν ὅπως εἰς τόσα καὶ τόσα ἄλλα πράγματα, νὰ μετεχειρίσθη αὐτὴν συντομίας χάριν, ὅπως παρέλειψε νὰ μνημονεύσῃ ἐν ἄλλοις καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Μεγάλης Ἑταιρίας φερομένην συνήθως ἐρυθρὰν σημαίαν τῆς Αὐτοκρατορίας τὴν εἰκονίζουσαν χρυσοΰφαντον ἐξ ἑνὸς μέρους τὸν ἐστεμμένον δικέφαλον ἀετόν, τὸν ἐπὶ τοῦ στήθους φέροντα θυρεΐσκον αὐτοκρατορικῶς ἐστεμμένον καὶ ἀπεικονίζοντα τὰ Παλαιολόγεια οἰκόσημα, καὶ ἐκ τοῦ ἀντιστρόφου τὸν σταυρὸν τοῦ Κωνσταντινείου τάγματος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου; Πλὴν ταῦτα νομίζομεν ἀρκετὰ πρὸς τὸ παρόν, ἐπιφυλαττόμενοι ν᾽ ἀναπτύξωμεν τὸ ζήτημα περισσότερον εἰς τὴν ὑποσχεθεῖσαν διατριβὴν ἡμῶν, ὅτε ἴσως θέλομεν πείσει καὶ τὸν μέγιστον τῶν παρ᾽ ἡμῖν νομισματολόγων τὸν Κύριον Παῦλον Λάμπρον, τὸν χάριν πιθανῶς φιλοπατρίας ἀκολουθήσαντα καθ᾽ ὁλοκληρίαν τὴν μαρτυρίαν τοῦ Γεωργίου Κωδηνοῦ, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς ἐξ ἀρχῆς ἀπερρίψαμεν ὡς δηλοῦται ἐν ταῖς διατριβαῖς ἡμῶν ταῖς γραφείσαις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ταῖς δημοσιευθείσαις πρὸ ἐτῶν ἐν τῷ ἐν Λονδίνῳ ἐκδιδομένῳ ἑβδομαδιαίῳ φιλολογικῷ περιοδικῷ συγγράμματι **Notes and Queries (Βλ. 4th. Series, Vol. II, Pag. 323, Vol. III, Pag 243—248, κ. ἀλ.].**

τὸν Κωνσταντῖνον περιώνυμόν τε ἐπίτιμον ἰατρὸν καὶ χημικὸν τοῦ τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἄνακτος Καρόλου τοῦ Β΄, ὅστις πολλὰ εὐεργέτησε

βρίου τοῦ 1633, ἐνυμφεύθη δίς, τῷ 1659, Μαρτίου 14, τὴν Σμαράγδαν Γριμάλδη νεωτάτην θυγατέρα τοῦ μαρκησίου Ἀλεξάνδρου Γριμάλδη καὶ τῆς ἐξ Ἰσπανίας Φραγγίσκης δὲ Κλέρκ, καὶ τῷ 1668, Ἰουνίου 18, τὴν Ἄνναν Ἑλλαδᾶ Καστανονίτου, μόνον τέκνον τοῦ κόμητος Ἀνδρονίκου Ἑλλαδᾶ καὶ τῆς Θεοδώρας Καστανονίτη, τελευταίων γόνων περιφανῶν Βυζαντινῶν οἴκων, καὶ ἐτελεύτησεν ἐν Ῥώμῃ τῷ 1689, Ἰουνίου 13, ὅθεν τὰ λείψανα αὐτοῦ ἐκομίσθησαν κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐν Χίῳ καὶ ἐτάφησαν ἐν τῷ οἰκογενειακῷ μαυσωλείῳ) Ῥοδοκανάκιδος, τυπωθεῖσα δὲ νῦν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ταπεινοῦ αὐτοῦ θεράποντος, Ἐμμανουὴλ Σκυλιτσίου τοῦ Χιώτου (Ἐν σελ. 3, 8, 16, 24, 33, 60-63, 69). Ἐν Ῥώμῃ, ͵αχπά, εἰς 4ον. Histoire de la vie de Son Altesse Impériale, Monseigneur le Prince François Ducas-Ange-Comnène-Palaeologue-Rhodocanakis, écrite par son fils Manuel III (Ἐγγονὸς τοῦ προμνημονευθέντος Παντελῆ, γεννηθεὶς ἐκ τοῦ τρίτου υἱοῦ αὐτοῦ Φραγγίσκου καὶ τῆς δευτέρας συζύγου αὐτοῦ Ὑπατείας Μελισσηνῆς, τελευταίου ἐπιζῶντος κλάδου τοῦ ὄντως ἐνδόξου τούτου Βυζαντινοῦ οἴκου, τὴν 15 Ἰανουαρίου τοῦ 1716, ἐν Χίῳ. Διατρίβων εἰς τὴν Σμύρνην ἐνυμφεύθη τὴν 12 Ἰουλίου τοῦ 1745 τὴν ἐξαδέλφην αὐτοῦ Ἀργυρῆν Συργιάννη κατὰ τὴν ἀνέκαθεν ἐπικρατήσασαν συνήθειαν εἰς τὸν Οἶκον ἡμῶν, ὡς καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους ἴσους αὐτῷ, νὰ λαμβάνωσι τὰ μέλη αὐτοῦ συζύγους ἐξ ἑαυτοῦ κατὰ προτίμησιν. Ἐτελεύτησεν ἐν Χίῳ τὴν 13 Ἰουνίου τοῦ 1799 ὑπέργηρως) (Ἐν σελ. 1—84). A Paris, 1757, εἰς φύλλον. Précis historique de la Maison Royale des Rhodocanakis, etc, etc., le tout démontré par des preuves juridiques, accompagné d'une traduction Grecque et de plusieurs Documents très authentiques, etc., etc., etc., par S. A. I. le Prince Démétrius (Υἱὸς πρωτότοκος τοῦ περὶ οὗ ἀνωτέρω ἐμνήσθημεν Μανουὴλ καὶ Ἀργυρῆς τῆς συζύγου αὐτοῦ. Ἐγεννήθη καὶ οὗτος, ὡς ἅπαντες σχεδὸν οἱ προπάτορες αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐν Χίῳ Ῥοδοκανακείῳ πύργῳ τὴν πρωίαν τῆς 3 Δεκεμβρίου τοῦ 1747. Ἐνυμφεύθη ἐκεῖ τρίς, τὴν 4 Νοεμβρίου τοῦ 1770 τὴν Κορνηλίαν Δαλασσηνὴν νεωτάτην θυγατέρα τοῦ Σταματίου Δαλασσηνοῦ καὶ τῆς Μαργαρίτας Πετροκοκκίνου, τὴν 12 Μαΐου τοῦ 1791 τὴν Ἀγγελικὴν Βούρου πρωτότοκον θυγατέρα τοῦ Πέτρου Βούρου καὶ τῆς Ἀργυρῆς Ῥάλλη καὶ τὴν 9 Νοεμβρίου τοῦ 1798 τὴν Μαριέταν Μαλλέαν πρωτότοκον θυγατέρα τοῦ κόμητος Νικολάου Μαλλέα καὶ τῆς Ἰουλίας Τζίφου, ἐκ τῆς ὁποίας ἐγέννησε τὴν 11 Μαΐου τοῦ 1812 τὸν ἐμὸν πατέρα, κεφαλὴν ἤδη ὄντα τοῦ Ῥοδοκανακείου Οἴκου· Ἐτελεύτησε τὴν 21 Μαρτίου τοῦ 1814, θῦμα γενόμενος ἐκ τῶν πρώτων τῆς τότε ἐν Χίῳ ἐνσκηψάσης πανώλους, εὐτυχὴς ὡς μὴ ἰδὼν τὴν ἀποκεφάλισιν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὡς ὁμήρου κατὰ τὸ 1822 ὑπὸ τῶν Χίων σταλέντος νεωτέρου ἀδελφοῦ αὐτοῦ Παντελῆ, τὴν καταστροφὴν τῆς πεφιλημένης αὐτοῦ πατρίδος, ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς ὁποίας τοσοῦτον ἐμόχθησε, καὶ τὴν ἀπάνθρωπον σφαγὴν ὁλοκλήρου σχεδὸν τοῦ Οἴκου αὐτοῦ) Rhodocanakis de Chio (Ἐν σελ. 191). Amsterdam, 1805, εἰς 4ον. Theodori-(βλ. σελ. 131) Rhodocanakidis Principis,

τοὺς ἐν Λονδίνῳ τότε (ιϐ) προσφυγόντας Ἕλληνας, χαριζόμενος αὐτῷ,

---

Carmina nonnula; Demetrius Rhodocanakis Princeps nunc primum e tenebris eruit, et Latine vertit (Ἐν σελ. IV-VIII, 13,23,26,88-89,112,120). Romæ, MDCCCIX, εἰς 4ον. Anthony Wood's Athenæ Oxoniensis: An exact history of all the writers and bishops who have had their education in the University of Oxford; to which are added the Fasti, or Annals of the said University; new edition with additions, and a continuation by Dr. Bliss (Ἐν τόμ. Β', σελ. 247.). London, 1813-20, εἰς 4ον. Σπυρίδωνος Τρικούπη, Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως (Ἐν τομ. Β', σελ. 190). Ἐν Λονδίνῳ, 1853, εἰς 8ον. Τὰ Νεαμονήσια. Δύο βιβλία, ὧν τὸ μὲν ά ἐκδοθὲν τῷ 1804 ὑπὸ τοῦ ἱεροδιδασκάλου Νικηφόρου, τὸ δὲ 6' συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ καθηγουμένου Γρηγορίου Φωτεινοῦ, συνεξεδόθη μετὰ τοῦ α' διορθωθέντος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ (Ἐν σελ. 189, 208, 222, 251, 257, κ. ἀλ.). Ἐν Χίῳ, 1864, εἰς 8ον. The Imperial Constantinian Order of St. George. A review of modern impostures and o scetch of its true history. By His Imperial Highness the Prince Rhodocanakis. (Ἐν σελ. 5, 21—30). London: Longmans and C°, MDCCCLXX, εἰς φύλλον. Reply. to a criticism in the Saturday Review on the Imperial House of Rhodocanakis. (Ἐκ σελ. 21) Westminster: Nichols and Sons, 25, Parliament Street, MDDCCLXX, εἰς φύλλον. The Orders of Chivalry. (Dedicated by permission to His Royal Highness The Prince Arthur of England.) By J. H. Lawrence—Archer, Captain H. M's Service. (Ἐν σελ. 46, 47, κ. 50.) London, Bernard Quaritch, 15, Piccadilly. MCCCLXXI, εἰς 8ον.

(ιϐ) Μικρὸν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ τὴν τῶν Ἑλληνικῶν νήσων ἐρήμωσιν πολλοὶ τῶν ἐκεῖ καταφυγόντων Βυζαντινῶν, μὴ ἀνεχόμενοι νὰ βλέπωσι τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τῆς ταλαίνης αὐτῶν πατρίδος, κατέφυγον σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις καὶ τοῖς τοκεῦσιν αὐτῶν εἰς Ἰταλίαν, Σικελίαν, Κύρνον καὶ Ἱσπανίαν. Τινὲς τῶν προσφύγων καὶ μάλιστα τῶν ἐν Ἱσπανίᾳ καταφυγόντων ὀλίγον μετὰ τὴν ἀνάϐασιν Καρόλου τοῦ Β' εἰς τὸν Βρετανικὸν θρόνον, προσκληθέντες ὑπὸ τοῦ Ἕλληνος ἐπιτίμου ἰατροῦ καὶ χημικοῦ αὐτοῦ, τοῦ πρίγγιπος Κωνσταντίνου Ῥοδοκανάκιδος, μετέβησαν εἰς Λονδῖνον, ἡγουμένου τοῦ ἱερέως αὐτῶν, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἰς κατοίκησιν χῶρος ἔξω τῶν τειχῶν τῆς πόλεως κείμενος, καὶ ἑλληνιστὶ μὲν «Σόχειοι Ἀγροὶ» ἀγγλιστὶ δὲ «Sohoe fields» καλούμενος, ἔνθα ἤγειραν οἰκήματα μέχρι σήμερον σωζόμενα δώσαντες εἰς τὰς ἐξ αὐτῶν σχηματισθείσας ὁδοὺς ἴδια ὀνόματα, οἷον Ἑλληνικὴ ὁδὸς (Greek street), Ῥόδου ὁδὸς (Rose street), Ὁδὸς Στέμματος (Grown street), Ῥοδοκανάκειος Ὁδὸς (Rhodocanaki Street), κτλ., κτλ., μέχρι τοῦ νῦν διατηρούσας αὐτά.

Ἔτυχε κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν [1676] ἐν Λονδίνῳ διατρίϐων ὁ τῆς νήσου Σάμου ἀρχιερεὺς Ἰωσὴφ Γεωργειρίνης καλούμενος, μεταϐὰς ἐκεῖσε, καθ' ἃ αὐτὸς ἱστορεῖ εἰς τὴν διαμαρτύρησιν αὐτοῦ [1] ἐν τῇ τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου βιβλιοθήκῃ δια-

---

• (1) Τὴν διαμαρτύρησιν ταύτην πρῶτος ἐγὼ ἀνεκάλυψα ἐν τῇ τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου βιβλιοθήκῃ· καὶ παρευθὺς ἐδημοσίευσα ἐν τῷ ἐν Λονδίνῳ ἐκδιδομένῳ ἑβδομαδιαίῳ φιλολο-

καὶ συγγραφέα πολλῶν συγγραμμάτων, ὧν ἀπαρίθμησιν καὶ ἀνάλυσιν ἐποιήσαμεν ἐν τῷ πονηματίῳ ἡμῶν τῷ ἐπιγραφομένῳ, « Βίος καὶ συγ-

τηρουμένην καὶ μετ' ἄλλων μονοφύλλων διακηρύξεων συνδεδεμένην εἰς τόμον φέροντα ἀριθμὸν 816 m 9|118 κατὰ τῆς βιβλίου πωλήσεως· τοῦ περὶ οὗ γενήσεται περαιτέρω λόγος ἑλληνικοῦ ναοῦ, ἵνα διὰ τοῦ τύπου δημοσιεύσῃ βιβλίον πρὸς

γικῷ περιοδικῷ συγγράμματι Notes and Queries (Βλ. τὸ Φυλ. τῆς 31 Αὐγούστου, 1867), ἔνθα καὶ ἄλλοτε πρῶτος ἐποίησα μνείαν περὶ τῆς ἐν Σοχοίοις ἀγροῖς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας πληροφορίας μου ἀντιγράφοντες οἱ ὁμογενεῖς φιλολόγοι οὐδεμίαν ποιοῦσι μνείαν, κατὰ τὴν δυστυχῶς ὑπάρχουσαν ἐν Ἑλλάδι συνήθειαν, τῆς πηγῆς, ἐξ ἧς ἠρύσθησαν αὐτάς. Ἡ διαμαρτύρησις αὕτη φέρει τὴν ἐπιγραφήν,

«FROM THE ARCHBISHOP OF THE ISLE OF SAMOS, IN GREECE.

«An Account of his building the Grecian Church in Sohoe Fields, and the disposal thereof by the Master of the Parish of St. Martin's-in-the-Fields.

«In the year 1676 I came into England with intention to publish a book in print, called 'Anthologion,' for the use of the Eastern Greek Church; but finding they had no place allotted for the exercise of our religion, but that some persons of our Country, Daniel Bulgaris, a Priest, and others, who had earnestly endeavoured to get one builded, and in order thereunto had obtained his Majesty's Gracious Grant for the same two years before my arrival; but wanting means, methods, and interest to proceed to the accomplishing this their purpose, they desired me to take the business upon me, in which, though some difficulties appeared unsuitable to my functions, yet in piety to the church, and to promote the exercise of the Divine Service thereof, I undertook the charge, and proceeded therein as followeth, viz.: I first applied myself to the Reverend the Lord Bishop of London to acquaint him therewith, and his Lordship did so far approve thereof, that he promised to speak to the other Bishops and other Gentlemen to bestow their benevolent contributions towards the building of the said church. Next I applied myself to Dr. Barbosa, who was then concerned in building in Sohoe Fields. He, as soon as he was acquainted with my design, promised to give me a piece of ground, and to build the foundation at his own charge: thereupon I went again to his said Lordship, and, telling him thereof, he promised to give me a piece of ground himself, and sent one Mr. Thrift with me and marked out the ground.

«Hereupon I went to his Majesty, the Duke of York, and most of the Nobility and Clergy, who were pleased to contribute freely to the building, there being gathered both in city and country fifteen hundred (1500) pounds. I began the foundation at my own charge; and as I received the contributions I went on, and expended therein, as may appear by the workmen's receipts, eight hundred (800) pounds, and the remainder of the money was expended in charges, servant's wages, and horse hire in going about the country, and in my maintenance for these six years last past.

«After some time, the church being found inconveniently situated, being too remote from the abodes of most of the Grecians (dwelling chiefly in the furthermost parts of the city), it was upon mature consideration thought fit to be sold, and another to be builded in a more convenient place; whereupon I applied myself again to his Lordship the Bishop of London, who was pleased to tell me that, when the said church was sold, his Lordship would give his grant and title for the building of another.

γράμματα τοῦ πρίγγιπος Κωνσταντίνου Ῥοδοκανάκιδος, ἀπογόνου τῶν Αὐτοκρατορικῶν Οἴκων, Δούκα, Ἀγγέλου Κομνηνοῦ, Παλαιολόγου,

---

χρῆσιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας «Ἀνθολόγιον» καλούμενον. Μαθὼν ὅτι οἱ συμπατριῶται αὐτοῦ Ἕλληνες, καίτοι πρὸ διετίας (1674) λαβόντες παρὰ τῆς ἀρχῆς τὴν ἀπαιτουμένην ἄδειαν ἵνα οἰκοδομήσωσι ναόν, δι' ἔλλειψιν ὅμως χρη-

---

«Hereupon I endeavoured to sell it, and finding the persons who would buy the same, the Lord Bishop of London would not consent thereto lest the party should make a meeting-house thereof. Hereupon I went to the Doctor of Saint Martin's, who, proposing it to the Parish, they consented before the said Lord Bishop to let it be appraised by two able workmen. The church was accordingly viewed, and rated to be worth L. 626. The parich proffered L. 168, alledging that the ground was theirs and not the Bishop's. This agreement falling off, I found out others, who proffered L. 62 more than the parish had done; which they of the parish coming to understand, they proffered L. 200; which I refusing to take, the Lord Bishop required me to give them the key, which I denying to do, they told me they would take the church without it, as they did accordingly, breaking open the door and taking possession. Hereupon I endeavoured to bring the person who broke open the door before a Justice, that I might justify myself, but the parish not permiting him to go, I went myself; but not finding the justice, I desisted from any further proceeding. This relation I have thought fit to make that thereby all persons may see I never sold the said Church, nor received any sum for the building [disposal?] thereof.

»London: Printed for A. F., 1682.»

Διὰ τοὺς ἀδαεῖς δὲ τῆς ἀγγλικῆς διαλέκτου παραθέτομεν καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ μεταξὺ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐφημεριδογράφων ἐπὶ πατριωτισμῷ διαπρέποντος Νικολάου Θεοδώρου Κορρεσίου τοῦ Χίου ποιηθεῖσαν καὶ καταχωρισθεῖσαν ἐν τῷ 26 φύλλῳ [8 Ἰουλίου 1869] τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδομένης ἐφημερίδος ΕΚΛΕΚΤΙΚΗΣ μετάφρασιν τῆς διαμαρτυρήσεως ταύτης, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς.

«ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΣΑΜΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

«Ἔκθεσις τῆς παρ' αὐτοῦ οἰκοδομήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ ναοῦ ἐν τοῖς Σοχοίοις ἀγροῖς καὶ τῆς τοῦ ναοῦ κατοχῆς παρὰ τοῦ Μαγίστρου τῆς ἐνορίας Ἁγ. Μαρτίνου ἐν ἀγροῖς.

«Τὸ 1676 ἔτος ἦλθον ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ἐκδῶσαι διὰ τύπου βιβλίον ἐπιγεγραμμένον ΑΝΘΟΛΟΓΙΟΝ, πρὸς χρῆσιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Εὗρον δὲ ὅτι οὐδεὶς ἦν χῶρος πρὸς τελετὴν τῆς ἡμετέρας θρησκείας καὶ ὅτι τινὲς ἐκ τῆς πατρίδος ἡμῶν, ὁ Δανιὴλ Βούλγαρης, ἱερεύς τις καὶ ἄλλοι δραστηρίως ἐπεβάλησαν πρὸς ἀνέγερσιν τοιούτου λαβόντες τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν τῆς Α. Μεγαλειότητος δύο ἔτη πρὸ τῆς ἀφίξεώς μου. Ἀλλ' οὗτοι ἐστερημένοι μέσων, μεθόδου καὶ τῶν ἐπιτηδείων πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ αὐτῶν, ἐβουλήθησαν ἵνα ἀναλάβω τὸ ἔργον, ὅπερ καίτοι ἐκ δυσκολιῶν τινῶν ἀναφυεισῶν ἦν ἀπᾷδον εἰς τὰ ἐμὰ καθήκοντα, οὐχ ἧττον ὅμως ἐκ τῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν εὐσεβείας ὁρμώμενος καὶ τοῦ πόθου τῆς διαδόσεως τῆς ἐν ναῷ θείας λειτουργίας, ἀνεδέχθην αὐτό, ἐπιληφθεὶς τῆς διαχειρίσεως ὡς ἑξῆς.

«Κατὰ πρῶτον προσῆλθον τῷ Αἰδεσίμῳ Λόρδῳ Ἐπισκόπῳ Λονδίνου ἐπὶ τῷ διακοινῶσαι περὶ τοῦ ἔργου. Ἡ Σεβασμιότης του τοσοῦτον ἐπεδοκίμασεν, ὥστε ὑπεσχέθη μνησθῆναι

ἰατροῦ δ' ἐπιτίμου Καρόλου τοῦ Β', ἄνακτος τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, Γαλλίας καὶ Ἰβερνίας. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς «Ἐφημε-

---

μάτων καὶ ὁμονοίας καὶ δραστηριότητος ἠδυνάτουν νὰ πραγματοποιήσωσι τὸν σκοπὸν αὐτῶν, ἀνέλαβε τὴν φροντίδα τοῦ νὰ προμηθευθῇ κατάλληλον χῶρον καὶ πόρους πρὸς ἀνέγερσιν αὐτοῦ. Καὶ πρῶτον ἐπεσκέφθη τὸν τοῦ Λονδίνου ἐπισκο-

---

περὶ τούτου τοῖς ἄλλοις ἐπισκόποις καί τισι τῶν εὐπατριδῶν, ἵνα δώσωσι τὴν ἀγαθουργὸν συνδρομὴν αὐτῶν πρὸς οἰκοδόμησιν τοῦ προτιθεμένου ναοῦ.

«Μετέπειτα προσῆλθον τῷ Διδάκτορι Βαρδόνῳ ὅστις τότε ἐνησχολεῖτο εἰς οἰκοδομὰς ἐν Σοχείοις ἀγροῖς. Οὗτος δὲ ἅμα μαθὼν παρ' ἐμοῦ τὸν σκοπὸν ὑπεσχέθη δοῦναι τὸ γήπεδον καὶ οἰκοδομῆσαι τὰ θεμέλια δι' ἰδίας αὐτοῦ δαπάνης. Ἐπομένως ἤγγειλα ταῦτα τῷ Ἐπισκόπῳ, ὃς παρευθὺ ὑπεσχέθη ἐκλέξαι ὁ ἴδιος τὸ τμῆμα τῆς γῆς πέμψας τινὰ κ. Θρὶφτ μετ' ἐμοῦ, ὃς καὶ διεχάραξεν αὐτό.

«Ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ προσῆλθον εἰς τὴν Α. Μεγαλειότητα, εἰς τὸν δοῦκα τῆς Ὑόρκ καὶ εἰς πολλοὺς τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν κληρικῶν, οἵπερ συνέδραμον ἐλευθερίως διὰ τὴν οἰκοδομήν, ὥστε ἐν ἄστει καὶ ἐν ἐξοχῇ συνηθροίσθησαν χίλιαι πεντακόσιαι [1500] λίραι. Τότε ἐπελήφθην τῆς θεμελιώσεως δι' ἰδίας ἐμοῦ δαπάνης καὶ ὡς ἐσύναξα τὰς συνδρομὰς προέβαινον εἰς τὴν οἰκοδομήν· ἐδαπάνησα δὲ δι' αὐτήν, ὡς ἐκ τῶν ἀποδείξεων τῶν ἐργατῶν δηλοῦται, ὀκτακοσίας λίρας [800], τὸ δὲ ὑπόλοιπον τῶν χιλίων πεντακοσίων λιρῶν εἰς ἔξοδα, μισθοὺς ὑπηρετῶν, ἁμαξαγώγια, περιοδείας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ τόπου, ἔτι δὲ πρὸς διατροφήν μου κατὰ τὰ τελευταῖα παρελθόντα ἓξ ἔτη.

«Μετά τινα καιρὸν ὁ ναὸς οὗτος εὑρέθη οἰκοδομηθεὶς εἰς ἀκατάλληλον θέσιν, κείμενος μακρὰν τῶν οἰκήσεων τῶν πλείστων Ἑλλήνων, κατοικούντων προπάντων εἰς τὰ ἀπώτερα μέρη τοῦ ἄστεος. Ἐθεωρήθη λοιπὸν μετὰ ὥριμον σκέψιν καλὸν ἡ ἐκποίησις τούτου τοῦ ναοῦ καὶ ἡ οἰκοδομὴ ἄλλου ἐν καταλληλοτέρῳ χώρῳ. Κατὰ συνέπειαν ἀνεφέρθην πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον ἐπίσκοπον Λονδίνου, ὃς εὐηρεστήθη εἰπεῖν ὅτι, ἅμα πωληθέντος τοῦ ὑπάρχοντος ναοῦ, ἐπιτρέψει τὴν ἄδειαν καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ οἰκοδομῆσαι ἕτερον. Οὕτω λοιπὸν προσπαθήσας πωλῆσαι αὐτὸν εὗρον τοὺς θέλοντας· ἀλλ' ὁ Ἐπίσκοπος Λονδίνου οὐκ ἤθελεν, ἵνα μὴ οἱ ἀγοράσαντες καταστήσωσιν αὐτὸν τὸν ναὸν συνεντευκτήριον Οὐεσλεϊανῶν. Ἐπομένως ἦλθον παρὰ τῷ ἐφημερίῳ τῆς ἐνορίας τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου, ὅστις προτείνας εἰς τὴν ἐφημερίαν συνεφώνησεν ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκόπου Λονδίνου ἵνα ἐκτιμηθῇ παρὰ δύο πραγματογνωμόνων ἐργατῶν. Ὁ ναὸς ἐθεωρήθη παρ' αὐτῶν καὶ ἐξετιμήθη λίρας 626. Ἡ ἐνορία προσέφερε λίρας 168, λόγῳ ὅτι τὸ γήπεδον ἀνῆκεν αὐτῇ καὶ οὐχὶ τῷ Ἐπισκόπῳ.

«Ἀποτυχούσης ταύτης τῆς προσφορᾶς, εὗρον ἄλλους δώσαντας λίρας 62 πλέον ἢ οἱ ἐνορῖται. Τοῦτο μαθόντες οὗτοι προσετίμησαν μέχρι λιρῶν 200. Ἀρνουμένου δ' ἐμοῦ λαβεῖν τὴν τιμὴν καὶ τοῦ Ἐπισκόπου λέγοντος παραδοῦναι αὐτοῖς τὰς κλεῖς, τοῦθ' ὅπερ οὐ κατένευον ἐγώ, οὗτοι μοι εἶπον ὅτι ἠδύναντο κατασχεῖν τὸν ναὸν ἄνευ τῶν κλειδῶν, ὅπως καὶ ἔπραξαν, τὰς θύρας κατάξαντες καὶ κατοχὴν τοῦ ναοῦ ποιησάμενοι.

«Μετὰ δὲ ταῦτα ἐζήτησα τὸν κατάξαντα τὴν θύραν καλῶν ἐνώπιον τοῦ Δικαστοῦ, ἵνα δικαιολογηθῶ. Ἡ ἐνορία ὅμως οὐκ ἐπέτρεψεν αὐτῷ ἐμφανισθῆναι. Ἐλθὼν οὖν μόνος καὶ μὴ εὑρὼν τὸν δικαστὴν ἀπέστην περαιτέρω διαδικασίας.

«Τὴν ἔκθεσιν ταύτην ποιοῦμαι, ἵνα δι' αὐτῆς γνωστοποιήσω ἅπασιν, ὅτι αὐτ' ἐπώλησά ποτε τὸν εἰρημένον Ναὸν οὔτ' ἔλαβόν τινα οἱανδήποτε ποσότητα πρὸς οἰκοδόμησιν (γρ. ἐποίησιν) αὐτοῦ (Αἱ ἀραιογεγραμμέναι λέξεις εἰσὶν ἐξηλειμμέναι διὰ γραμμῆς κονδυλίου ἐπὶ τοῦ ἐκτετυπωμένου πρωτοτύπου).

«Ἐν Λονδίνῳ, τυπ. διὰ Α. Φ., τὸ 1682 ἔτος.».

ρίδος τῶν Συζητήσεων» ΑΩΟΒ΄, εἰς 4ον, ἔνθα καὶ λιθογράψαντες κατε-

---

πον Ἐρρῖκον Κρόμπτωνα, ἵνα ἀναγγείλῃ αὐτῷ τὰ διατρέχοντα καὶ αἰτήσῃ τὴν συγκατάθεσιν αὐτοῦ, ἣν λαβὼν μετὰ τῆς ὑποσχέσεως, ὅτι ὄχι μόνον αὐτὸς ἔμελλε χρηματικῶς νὰ συνδράμῃ πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἐπισκόπους καὶ τοὺς εὐπατρίδας νὰ παροτρύνῃ, ὅπως μιμηθῶσιν αὐτόν, κατηυθύνθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διδάκτορος Βαρβόζα, παντοῖα οἰκοδομήματα τότε ἐγείροντος ἐν τοῖς Σοχείοις ἀγροῖς, ὅστις τὴν αἰτίαν τῆς ἐπισκέψεως αὐτοῦ μαθών, ὑπεσχέθη νὰ παραχωρήσῃ κατάλληλον γῆς τμῆμα πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ, οὗτινος τὰ θεμέλια ὑπεσχέθη πρὸς τοῖς ἄλλοις νὰ ἐγείρῃ ἰδίοις ἀναλώμασι.

Τὴν προσφορὰν ταύτην λαβὼν ὁ Ἰωσὴφ ἐπισκέπτεται ἐκ νέου τὸν τοῦ Λονδίνου ἐπίσκοπον, ὅστις τῷ δίδει ἀρχιτέκτονα Θρὶφτ καλούμενον, ἵνα ἐκλέξῃ, καταμετρήσῃ καὶ παραδώσῃ αὐτῷ δωρεὰν τὴν πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ ἀπαιτουμένην ἔκτασιν γῆς. Ἀφοῦ δὲ καὶ τοῦτο ἔλαβε πέρας κατ' εὐχήν, ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα Κάρολον, ὅστις ἐλευθερίως συνεισέφερε μετὰ τοῦ δουκὸς τῆς Ὑόρκης καὶ τῶν αὐλικῶν αὐτοῦ καὶ τῶν κληρικῶν τὸ ποσὸν λιρῶν χιλίων πεντακοσίων, ὧν ὀκτακόσιαι μὲν ἐδαπανήθησαν εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ ἀγορὰν οἰκοδομητικῆς ὕλης, αἱ δὲ λοιπαὶ ἑπτακόσιαι εἰς μισθοὺς ὑπηρετῶν, ἄλλας μικρὰς δαπάνας καὶ διατροφὴν αὐτοῦ ἐπὶ ἑξαετίαν.

Ὁ ναὸς λοιπὸν οὗτος ἀνηγέρθη τοιούτῳ τρόπῳ καὶ μετὰ μεγάλης πομπῆς ἀφιερώθη εἰς τὴν τῆς «Θεοῦ μητρὸς κοίμησιν» τὴν 10 Μαΐου τοῦ 1677 ἔτους. Φέρει δὲ τὸν τύπον τῶν ἑλληνικῶν μονυδρίων [1] καὶ ἐπὶ λίθου λευκοῦ ἐγκεκολαμμένου ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑπερθυρίου αὐτοῦ ἀναγινώσκεται ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή, γράμμασι κεφαλαίοις κεχαραγμένη.

† ΕΤΕΙ ΣΩΤΗΡΙῼ ΑΧΟΖ΄ ΑΝΗΓΕΡΘΗ Ο ΝΑΟΣ ΟΥΤΟΣ ΥΠΕΡ ΓΕΝΟΥΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΓΑΛΗΝΟΤΑΤΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ Βου ΚΑΙ ΗΓΕΜΟΝΕΥΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΗΤΟΥ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΥΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΑΙΔΕΣΙΜΩΤΑΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΤΟΥ ΚΡΟΜΠΤΩΝΟΥ ΔΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΤΩΝ ΑΝΩΘΕΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ ΚΑΙ ΕΥΓΕΝΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΔΕ ΤΗΣ ΗΜΩΝ ΤΑΠΕΙΝΟΤΗΤΟΣ ΣΑΜΟΥ ΙΩΣΗΦ ΓΕΩΡΓΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΜΗΛΟΥ.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτω· μετὰ πενταετίαν δὲ (1682) ἀπὸ τῆς τοῦ ναοῦ ἀνεγέρσεως, θεωροῦσα ἡ ἑλληνικὴ ἐκείνη κοινότης ὅτι ἦτο μᾶλλον μικρὸς καὶ μακρὰν τῶν πλείστων ἑλληνικῶν οἰκημάτων, τῶν ἐν τῇ κυρίως πόλει τοῦ Λονδίνου εὑρισκομένων, ἕνεκα τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπαγγέλματος τῶν οἰκούντων αὐτά, ἀπεφάσισε μετὰ ὥριμον συνδιάσκεψιν ἵνα πωλήσῃ αὐτὸν καὶ οἰκοδομήσῃ ἀντ' αὐτοῦ ἄλλον μεγαλήτερον εἰς κεντρικωτέραν θέσιν.

«Μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην (γράφει ὁ τῆς Σάμου ἀρχιεπίσκοπος Ἰωσὴφ ἐν

---

[1] Ἐάν τις τῶν ἐν Λονδίνῳ θέλῃ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν ναὸν τοῦτον διευθυνθήτω διὰ τῆς Soho Square, Greek Street, Rose Street καὶ Crown Street, καὶ εὑρήσει αὐτόν.

χωρίσαμεν τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ἔγραψε μὲν ἐπὶ ὀθόνης τῷ

τῇ προμνησθείσῃ ἀγγλιστὶ γεγραμμένῃ διαμαρτυρήσει αὐτοῦ) ἐπεσκέφθην ἄνευ ἀναβολῆς τὸν τοῦ Λονδίνου λόρδον ἐπίσκοπον, ἵνα λάβω τὴν ἀπαιτουμένην ἄδειαν πρὸς ἀνέγερσιν ἑτέρας ἐκκλησίας, ἣν ὑπεσχέθη νὰ μοὶ δώσῃ, ἅμα τῷ ἀναγγείλω τὴν πώλησιν τῆς ἐν Σοχείοις ἀγροῖς νῦν ὑπὸ τὴν κατοχὴν ἡμῶν ὑπαρχούσης. Προσπαθήσας λοιπὸν εὗρον κατάλληλον ἀγοραστήν, εἰς τὸν ὁποῖον ὅμως ὁ τοῦ Λονδίνου ἐπίσκοπος δὲν μοὶ ἐπέτρεψε νὰ πωλήσω, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἐσκόπευε νὰ μεταβάλῃ αὐτὴν εἰς Συνεντευκτήριον Οὐεσλεϊανῶν. Κατηυθύνθην τότε εἰς τὸν ἱερέα τῆς ἐνορίας τοῦ ἁγίου Μαρτίνου, ὅστις, προτείνας τὴν ἀγορὰν τοῦ ναοῦ εἰς τὴν ἐνορίαν καὶ πέμψας δύο εἰδήμονας τέκτονας ἵνα ἐκτιμήσωσι τὴν ἀξίαν αὐτῆς, μοὶ προσέφερεν ἑκατὸν ἑξήκοντα λίρας, καίτοι ἐξετιμήθη ὑπὸ τῶν τεκτόνων ἑξακοσίας εἴκοσιν ἓξ ἐπὶ λόγῳ ὅτι τὸ ἔδαφος, ἐφ' οὗ ἦτο ᾠκοδομημένη, ἀνῆκεν εἰς αὐτοὺς καὶ ὄχι εἰς τὸν δωρήσαντά μοι αὐτὸ ἐπίσκοπον, καὶ μετὰ ταῦτα ἑτέρας λίρας τριάκοντα δύο, μαθὼν ὅτι εὗρον ἕτερον ἀγοραστὴν προσφέροντα διακοσίας τριάκοντα. Μὴ στέρξαντος δ' ἐμοῦ εἰς πώλησιν τοῦ ναοῦ ἀντὶ τῆς προμνημονευθείσης εὐτελοῦς τιμῆς, οὔτε εἰς παράδοσιν τῶν κλειδῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐνορίαν, καίτοι μὲ διέταξεν ὁ τοῦ Λονδίνου ἐπίσκοπος, κατέσχον αὐτὸν θραύσαντες τὴν θύραν. Μὴ δυνηθεὶς δὲ νὰ δικαιωθῶ εἰς τὸ δικαστήριον, φρόνιμον ἔκρινα νὰ δημοσιεύσω διὰ τοῦ τύπου τὴν παροῦσαν διακήρυξιν, ἵνα γείνῃ τοῖς πᾶσι δῆλον ὅτι τὴν ἐκκλησίαν ταύτην οὔτε ἐπώλησα οὔτε δηνάριον ἔλαβον παρὰ τῶν διὰ τῆς βίας καὶ παρὰ τὸν νόμον κατασχόντων αὐτήν.»

Κατὰ τὰ φαινόμενα, κατασχοῦσα ἡ ἐνορία τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος ναόν, παρεχώρησεν αὐτὸν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος (1682) εἰς τοὺς ἐν Λονδίνῳ τότε πρόσφυγας διαμαρτυρουμένους Γάλλους, οἵτινες μετὰ τριετίαν ἐπέστρεψαν αὐτὸν πάλιν εἰς τὴν ἐνορίαν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἠγοράσθη ὀλίγον ὕστερον ὑπὸ τοῦ ἱερέως τοῦ Οὐεσλεϊανοῦ δόγματος Ἰωάννου Ῥὴζ (Rees) μετασχηματίσαντος τὴν ἐσωτερικὴν διακόσμησιν κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ δόγματος αὐτοῦ.

Ὁ ἑλληνικὸς ναὸς οὗτος, ὁ πρῶτος ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπὸ τῶν προπατόρων ἡμῶν ἐγερθείς, πολλὰς μέχρι τοῦ 1810 ἔτους παθὼν ἐσωτερικὰς μεταβολὰς ἐκ τῶν κατὰ καιροὺς ἐγκατασταθεισῶν θρησκευτικῶν αἱρέσεων, ἠγοράσθη τότε, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπρόκειτο νὰ μεταβληθῇ ὑπὸ τῶν κατόχων αὐτοῦ εἰς αἰσχρὸν χορευτήριον, ὑπὸ τοῦ αἰδεσίμου Νούγεντ Γουέηδ (Nugent Waid) ἱερέως τῆς ἐν τῇ γειτονίᾳ Σόχου πλατείας (Soho square) ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Ἄννης, συνδραμόντων τῶν φίλων αὐτοῦ καὶ τοῦ ταμείου τῶν τῆς Μητροπόλεως ναῶν καὶ ἀφιερώθη τὸν Ἰούνιον τοῦ 1850 ἔτους τῇ «Ἀειπαρθένῳ Μαρίᾳ», ὀνομασία ἣν φέρει μέχρι σήμερον.

Καὶ αὕτη μὲν ἡ ἐξιστόρισις τῆς ἀνεγέρσεως καὶ παρούσης καταστάσεως τοῦ ναοῦ οὗτινος τὴν πρόσοψιν ἐξέδομεν μετὰ τῆς διατριβῆς ταύτης Ἑλληνιστὶ τὸ πρῶτον ἐν τῷ ἐν Παρισίοις δημοσιευομένῳ ποτὲ μηνιαίῳ περιοδικῷ φιλολογικῷ συγγράμματι ΜΥΡΙΑ ΟΣΑ (Βλ. Τόμ. Α, Σελ. 329-334, Ἔτος 1868,) ὑπὸ τοῦ εὐπαιδεύτου φίλου Ἰ. Ἰσιδωρίδου Σκυλίσση, ἐκ τοῦ ὁποίου μετετυπώθη ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένῃ ἐφημερίδι ΕΚΛΕΚΤΙΚΗ (Βλ. Ἀριθ. 26, Σελ. 206-207,

1669 δι' ἐλαιοχρωμάτων ἐν Λονδίνῳ ὁ Γουεστφαλὸς ζωγράφος Sir Peter

---

Ἔτος 1869). Τὴν ὕπαρξιν δὲ τῆς Ἑλληνικῆς ταύτης ἐκκλησίας ἡμεῖς πρῶτοι ἐποιήσαμεν γνωστὴν κατὰ τὸ 1867 ἔτος δημοσιεύσαντες τὰ κατ' αὐτὴν ἐν ταῖς τοῦ Λονδίνου ἐφημερίσι, καὶ ἐνεργήσαντες μάλιστα, παρὰ τῇ Βρεταννικῇ Αὐλῇ καὶ Κυβερνήσει ἵνα ἀποδοθῇ τοῖς ἐν Λονδίνῳ ὁμογενέσι ὡς Ἑλληνικὸν κτῆμα, τοῦ γηπέδου ἐφ' οὗ ἀνηγέρθη δωρηθέντος, καὶ οὐχὶ ἐνοικιασθέντος κατὰ τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν. Ἡ ἐλπιζομένη ἀπόδοσις θέλει ἀποβεῖ ὅλως ἀδύνατος, ἂν μὴ ἐνεργήσῃ δραστηριότερον πάραυτα ὁ ἐν Λονδίνῳ ἐπὶ μαθήσει διαπρέπων καὶ τῆς πᾶσι προσφιλὴς διὰ τὰς πολλὰς αὐτοῦ ἀρετάς, πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος Σὲρ Πέτρος Βράϊλας-Ἀρμένης παρὰ τῇ Αὐλῇ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου, διότι πρόκειται νὰ κρημνισθῇ, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐφ' οὗ κεῖται ἕτερος ν' ἀνεγερθῇ ὡς δηλοῦται ἔκ τινος προγράμματος σταλέντος μοι πρό τινος ὑπὸ τῆς μαρκησίας τῆς Σάλτσβουρη, ἔχοντος ἐν τῇ ἀρχῇ ἀπεικόνισμα τοῦ μέλλοντος ν' ἀναγερθῇ ναοῦ, καὶ ἀμέσως μετὰ ταῦτα ὡς ἑξῆς ἀρχομένου.

•It is proposed to re-build, on an enlarged plau, the Parish Church of S. Mary the Virgin, Crown Street, Soho, and to erect Schoolrooms of a corresponding size, ns well as a Clergy House.

•Originally built for a congregation of Greek Catholics under Joseph Georgirenes, Metropolitan of Samos, as the inscription over the west door (which will be preserved) testifies, in the seventeenth century, it wns used, consecutively, by French Protestant Refugees and English Congregationalists, until its dedication to the purposes of the English Church in 1850.

•Although the most has been made of the building (which is of a very mean and unattractive character) it is insufficient for the accommodation of the worshippers, and costly in the continual demands of repairs: the roof, east and west walls, together with the flooring, being in a ruinous condition.

•The population of the district parish is 6000, and the accommodation provided for them is under 400. The services therefore on Sundays are, in conseqnenee, nnhealthy and inconveniently crowded.

•Moreover, in such a neighbourhood, a Church should be seen to advantage, and be impressive. It should not suffer in comparison with the numerous gin palaces in its neighbourhood. At present the Church is shut out of sight by mean shops and dwellings, and cannot invite the passer by in the dark winter evening to come in and pray. Instead of this, it is the bright and cheery public-house which ever lures the wanderer to his doom.

•At present there are four Schools. Only one room is in any way fit for the purpose, and it is a lean-to structure attached to the Church, and used for girls and infants. The other three rooms are in different parts of the parish. One is the bar and parlour of a disused public-house thrown

Lely, ἀντέγραψε δὲ ἐπὶ χαλκίνης πλακὸς ὁ Γάλλος γλύπτης Robert

into one, also for girls and infants: another, too, is the ground floor of a house, the rooms being, as in the other ease, thrown into one; the third is a loft over o stoble. These rooms are unsuitable for the purpose of education, ill-lighted, injurious to the health both of the teachers and of the taught. In addition to this, the rents of these different rooms are a continual expense and source of anxiety.

«Thus in every way the Church work has to be carried on with tremendous drawbacks. An inconvenient, unattractive, unhealthy, and dilapidated Church; insufficient, ill-ventilated Schoolrooms; add to the pressure of a work in itself most arduous, and increase its difficulties.

«In short it is required now not only to enlarge the sphere of labour, but also to ease the ill-adapted machinery and give it necessary space.

«Money has already been expended on the Church in needful repairs from time to time, which might have olmost built a new Church, and yet more is required for this purpose. There is no limit to these requirements in the present building, which is a constant source of anxiety to the Vicar and Churchwardens.

«It is obvious that such a Church and such Schoolrooms, however tolerable in a Mission for the time being, are incompatible with steady ond settled Parochial work.

«It might be inquired whether it would not be better to build o Church and Schools in another part of the Parish. To this the onswer is, that a site for that purpose cannot be obtained, and that if it could be obtained the value of land is so great as tu put it out of our reach. It is therefore proposed to erect a new Church in the place of the present edifice, with Schools below. Then the Church will be raised fifteen feet above the street level: the rooms will be perfectly dry, healthy, well-ventilated, and comfortable. This orrangement will give accommodation for 600 children, as well as class-rooms for the various works in connection with the Church and parish, from lack of which the Clergy at the present time ore much hampered and obstructed.

«In 1865-6 o sum of money was raised, mainly through the efforts of Mrs. Gladstone and a Lady who has assisted the Mission for some time, and other friends, to purchase the shops fronting the street. The acquirement of this property, which has now fallen into the hands of the Vicar, completes the entire block as o site for Church, Schools, ond Clergy House.

«Plans have been prepared by Messrs. Slater et Carpenter, of Carlton Chambers, Regent Street. The design comprises Church, Schools, and Clergy House for the Clergy of the District, to be built in a plain and substantial manner, without ornament, but of o bold, handsome, and striking design. The Church will consist of nave, chancel, ond north aisle for the Schools and organ. The aisle will possess a separate entrance for the children, communica-

Nanteuil τῷ 1670 ἐν Παρισίοις μετ' ἄλλων εἰκόνων δημοσιευθεισῶν

---

ting with the Schools below. The accommodation will be for 700, double the number of sittings afforded in the present structure.

«The present building is hidden in a dirty court from the main street. By the rebuilding and enlargement it will become a prominent object to the whole neighbourhood and parish.

«The parish abounds in public-houses; vice and misery of every description is on every side. The parishioners for the most part consist of families occupying a single room.

«The Church is the only place the poor have which takes them out of the wretchedness and misery of their own homes, and is much frequented by them. It is entirely free to them, and there are neither pews nor pew rents; and the congregation consists mainly of parishioners, or those engaged, or interested in, the various and numerous charitable schemes in the parish.

«It is proposed to commence the Clergy House first. The Mission House hitherto rented by the Vicar, in Newport Market, for that purpose, having been found to deter Clergy from coming to work in the parish from the unhealthiness of the neighbourhood, while the expense of furnished lodgings elsewhere would amount to a sum quite out of proportion with clerical incomes. The architects estimate the expense of the rebuilding, enlargements, and additions, at 10,000 pounds.

«Donations are earnestly solicited for this purpose, and may be paid to the account of the Treasurers of St. Mary's Building Fund; J. A. Shaw Stewart, Esq., 13, Queen's Gate, W.; and J. F. Streatfeild, Esq., 15, Upper Brook Street, W.; at Messrs. Barclay, Bevan, Tritton, and Co., Lombard Street; or to the Rev. J. C. Chambers, 1, Greek Street, W., or Rev. J. J. Elkington, Honorary Secretary, 15, Princes Row, Newport Market, W. C.

«The following Gentlemen have consented to form a Committee for collecting the estimated sum: Dr. Andrew Clark, 23, Montague Place, W. C. L. A. Majendie, Hedingham Castle, Halstead. Dr. J. W. Ogle, 13, Upper Brook Street, W. C. B. Skinner, Ipswich. J. A. Shaw Stewart, 13, Queen's Gate, W. J. C. Chambers, Vicar, 1, Greek Street. J. J. Elkington, Curate, 15, Princes Row. Robert Orme, and J. S. Streatfeild, Churchwardens.

«The following Ladies have also consented to form a Committee for the same purpose: The Marchioness of Salisbury, Mrs. Gladstone, Mrs. Goschen, Mrs. Andrew Clark, Mrs. Makins.

«Donations and Subscriptions, including L. 1,700 from the Bishop of London's Fund, already amount to L. 4,101.»

Ἴσως δὲ εὐαρεστήσει τοὺς ἀναγνώστας τοῦ παρόντος βιβλίου ἡ εἴδησις, ὅτι σώζεται παρὰ τῷ καλῷ κἀγαθῷ μου φίλῳ Αἰδεσιμωτάτῳ Εὐγενίῳ Ποπώφ, ἱερεῖ τοῦ ἐν Welbeck ὁδῷ παρεκκλησίου τῆς ἐν Λονδίνῳ Ῥωσσικῆς πρεσβείας, ἀντίγραφον (κατὰ τὸ 1760 ἔτος ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ Ῥώσσου ἱερέως Στεφάνου Ἰβανόβ-

ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ πρίγγιπος Κωνσταντίνου τῷ μνημονευομένῳ ἐν ταῖς σημειώσεσι ζ, θ, καὶ ια τοῦ ἀνὰ χεῖρας πονηματίου.

σκη τοῦ διαδεχθέντος τὸν ἀρχιπαπᾶν Ἀντίπαν Μαρτιμιανώφ, ὡς ὑποθέτομεν ἐκ τῆς ὁμοιότητος τοῦ χαρακτῆρος τῆς γραφῆς μὲ τὸν τῶν κατὰ τὰ 1749—1765 ἐγγραφῶν, ἐποχὴν καθ' ἣν ἱεράτευσε), τοῦ ἀπολεσθέντος ἕνεκα τῆς πολυκαιρίας πρωτοτύπου ληξιαρχικοῦ βιβλίου γεννήσεων, βαπτίσεων, γάμων καὶ ἀποβιώσεων, τοῦ σχηματισθέντος ναΐσκου, μετὰ τὴν κατὰ τὸ 1682 βιαίαν κατάσχεσιν τοῦ ἐν Σοχείοις ἀγροῖς Ἑλληνικοῦ ναοῦ, ἐν τοῖς York buildings τοῖς κειμένοις ποτὲ παρὰ τὸν Τάμεσιν ποταμόν, μεταξὺ τοῦ μέρους τοῦ καλουμένου Adelphi buildings καὶ τοῦ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν κατεδαφισθέντος Hungerford market. Τὸ νῦν ὑπάρχον ἀπόγραφον εἶναι κώδηξ σχήματος μικροῦ φύλλου, γεγραμμένος ἐπὶ παχέος χάρτου ἀρίστης διατηρήσεως, ἔχων πλήρεις ἐγγραφῶν μόνον ὀκτὼ σελίδας, καὶ ἐπιγραφόμενος, «Τῷ καιρῷ τοῦ εὐλαβεστάτου ἐν τοῖς Ἀρχιμανδρίταις Κυρίου Γενναδίου καὶ τοῦ αἰδεσιμωτάτου ἐν τοῖς Ἱερομονάχοις Κυρίου Βαρθολομαίου Κασσάνου, ὅτι ἦτο πρότερον ἐν τῇ ἁγίᾳ ἡμῶν ἐκκλησίᾳ Ῥωμαϊκο-Ῥωσσικῇ τῆς Λονδρας.» Τίνες ἦσαν οἱ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ μνημονευόμενοι Ἀρχιμανδρίτης Γεννάδιος καὶ Ἱερομόναχος Κασσάνος, δὲν ἠδυνήθημεν ν' ἀνακαλύψωμεν, ἐκτὸς μόνον, ἐκ σημειώσεως γεγραμμένης εἰς τὸ τέλος τοῦ κώδηκος Ῥωσσιστί, ὅτι ἀμφότεροι ἐτελεύτησαν ἐν Λονδίνῳ, ὁ μὲν πρῶτος τὴν 3 Φεβρουαρίου 1737, ὁ δὲ δεύτερος τὴν 23 Ἰουνίου 1746, καὶ ὅτι ἐτάφησαν ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Pancras τῆς κατὰ μὲν τὴν σημείωσιν κειμένης «ἔξω τοῦ Λονδίνου εἰς χωρίον καλούμενον Brompton» κατ' ἐμὴν δὲ γνώμην τῆς πλησίον τῆς θέσεως τοῦ King's Cross τῆς μέχρι τοῦ νῦν ὑπαρχούσης (Old Saint Pancras' church), ἔνθα πλεῖστοι ὅσοι «ἀλλοδαποὶ» ἐθάπτοντο, καὶ τῆς ὁποίας τὸ κοιμητήριον τοσοῦτον ἐπληρώθη νεκρῶν, ὥστε τὰ πρὸς μνήμην αὐτῶν ἐγερθέντα μνημεῖα ἢ κατεστράφησαν ἀμεληθέντα, ἢ μετεκινήθησαν ἀλλαχοῦ.

Ἡ ἐν τῷ ληξιαρχικῷ βιβλίῳ πρώτη ἐγγραφὴ ὑπὸ τὴν μερίδα «Τοὺς ἑνωθέντας καὶ μυρωθέντας ἐν τῇ ἁγίᾳ ἡμῶν ἐκκλησίᾳ :» ἔχει οὕτω, «1721, Ἀπριλίου 20. Τοῦ Κὺρ Ἀγγέλου Μεταξᾶ δύο τέκνα καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, ὀνομαζόμενα Ἰωάννης κα Γεώργιος καὶ Ἐλισάβετ.» Ὑπὸ τὴν μερίδα «Τῶν στεφάνων :» οὕτω, «1745, 9 Ἰουλίου. Ἐστεφανώθη ὁ Κὺρ Ἀλέξιος Παρτηκάλας ἀπὸ τὴν μάλα Ῥωσσίαν, ψάλτης τῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὴν Κυρὰ Ἄννα Ῥάμπελ : καὶ ὁ σύντεκνος αὐτῶν ἦτον ὁ Κὺρ Μόσχος πραγματευτὴς Ῥωμαῖος.» Ὑπὸ τὴν μερίδα «Τῶν γεννήσεων καὶ βαπτίσεων :» οὕτω· «1746, Μαΐου 16. Ἐγέννησεν ἡ γαμετὴ τοῦ Κυρίου Ἀλεξίου Παρτηκάλα υἱὸν καὶ ἐβαπτίσθη τῇ 22 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ὠνομάσθη Κωνσταντῖνος. Ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ ἦτον ὁ Κύριος Μιχαὴλ Κετδέρινωβ, Ῥῶσσος, ἐπιτροπικὸς διὰ τὸν Κύριον Μαργαρίτην Μόσχον, πραγματευτὴν Ῥωμαῖον.» Ἡ ἐγγραφὴ αὕτη εἶναι ἡ τελευταία ἑλληνιστὶ γεγραμμένη. Μετ' αὐτὴν ἅπασαι εἶναι γεγραμμέναι Ῥωσσιστί.

ΤΕΛΟΣ

ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ (*)

Σελ.	3	Στίχ.	2	γράφε	Deterrimo	ἀντὶ	Teterrimo
»	8	»	3	»	GABRIELEM	»	GABBIELEM
»	12	»	6	»	Στεφανίου	»	στεφανίου
»	»	»	12	»	Σκιώπιον	»	Σκιώππιον
»	»	»	21	»	σχῆμα» ἀπήντησε	»	σχῆμα ἀπήντησεν»
»	13	»	23	»	βούλομαι» ἀνταπήντησεν	»	βούλομαι ἀνταπήντησεν»
»	14	»	8	»	Ἰλαρίων	»	Ἰλλαρίων
»	»	»	18	»	μεγαλοπόλεων	»	μεγαλουπόλεων
»	15	»	3	»	quaestio	»	questio
»	16	»	5	»	addiditque	»	addititq
»	»	»	10	»	Bibliotheca	»	Pibliotheca
»	17	»	26	»	Ῥανώδ	»	Ρανώδ
»	18	»	3	»	Αἰθιοπίας	»	Αἰθιοπείας
»	20	»	10	»	Ἀμβούργῳ	»	Ἀμβούργῳ, ὡς καὶ κλ.
»	21	»	1	»	ἤδη;	»	ἤδη;
»	25	»	19	»	ἡλικίαν	»	ἡλικίαν
»	26	»	3	»	ἐντιμοτάτου	»	ἐντιμωτάτου
»	29	»	14	»	Francofurti	»	Feancofurti
»	31	»	11	»	antiquitatibus	»	antiuqitatibus
»	41	»	12	»	ecclesiae	»	ccclesiae
»	»	»	29	»	monumentis	»	monumentis
»	47	»	1	»	ταῦτά εἰσι	»	ταῦτα εἰσὶ
»	»	»	13	»	περὶ τίνος	»	περί τινος
»	50	»	14	»	πρωτογενοῦς	»	πρωτογεννοῦς
»	52	»	9	»	Χρυσοστόμου,	»	Χρυσοστόμου
»	53	»	1	»	Δαμασκηνοῦ	»	Δαμασκινοῦ
»	»	»	2	»	Ἀνδρία Ἀργολη	»	Ἄνδρεα, Ἀργολη
»	56	»	8	»	γενικήν τινα	»	γεννκήν τινά
»	65	»	4	»	ἄειδε	»	ἄοιδε
»	80	»	35	»	διαπτυχάς,	»	Δαπτυχάς
»	125	»	24	»	δουκός	»	Ἐκλέκτορος
»	131	»	27	»	χρυσοῦν,	»	χρυσοῦν
»	133	»	29	»	φέρων	»	καὶ φέρων
»	»	»	35	»	καὶ ὅστις ἔχει	»	ἔχον
»	»	»	»	»	κέντρου ὠοειδῆ	»	κέντρου τοῦ σταυροῦ
»	»	»	37	»	καὶ ἔχων	»	ἔχοντα
»	135	»	38	»	Transactions	»	(Transactions

(*) Ἀπόντων ἡμῶν κατὰ τὰς διορθώσεις παρεισέφρησαν πάμπολλα σφάλματα, ὧν μόνον τινὰ σημειοῦμεν ἐνταῦθα.

A
Ω